

WÂŊGIŊA PANEÂŊA KÂ

Kinzi Isrel ŋgu timbunzi Daviti, ŋga tamâta pinde simo muŋgani lâ, ande sisia wâŋgiŋa kie-kie ŋana sikai noŋa pa Maro Kindeni ku sipanea i. Zo pinde siwawa i, aŋga zo pinde kawanzi ndaŋge papa, aŋga zo pinde situla nenzi kalotawana pwataki, aŋga zo pinde sipatula nenzi kiesaka papa, aŋga zo pinde ilonzi makisa ŋana malia kie-kie sikai ŋinde, aŋga zo pinde situla ŋgua tu Kirisi ma muli imâ ipâŋga (Wâŋgiŋa 2, 8, 16, 22-24, 40-41, 45, 68-69, 72, 89, 102, 118). Maro Kindeni ilo tu kinda ma kalonda ŋgere ŋana i kawa ŋgua rârâni ku toka muli. Itu kinda ma tamarerea i simbo nâ, ku kalonda ŋgere ŋana vetâŋa arara muŋga iveta pa kinda. Ambo taveta mine, ande nenda ndekâŋa ma ipâŋga ŋalae.

1

Kinzi tamâta rua nenzi vetâŋa

¹ Ambo tamâta tonje tini pwâka ŋana ipaloŋo pa kinzi tamâta sakamao nenzi ŋgua, ambo i tini pwâka ŋana ipono muli pa kinzi kiesaka tamwatanzi nenzi ŋgua, ambo i tini pwâka ŋana isaŋona kunzi tamâta ŋinde uru siporo ŋgua pavaligiŋa pa Yova Kindeni, ande tamâta ŋinde ikura tu indeka.

² Tamâta ŋinde ilo ara ndo ŋana Yova Kindeni ne ŋgua tukuŋa kâ, aku i nde kari wa mbo wa uru kalo ŋgere sondo ŋana ŋgua tukuŋa ŋinde kâ.

³ Tamâta ŋinde itogo kâi tonje imandi lââ pwali. I uru ipula kanaŋo ikura zo zo, aku ne lau uru ŋgâla-ŋgâla tia ndo. Vetâŋa rârâni iveta nde uru ipâŋga ara nâ.

⁴ Aŋga kinzi tamâta sakamao nde simo mine tia. Kinzi simandi kaika tia ndo. Kinzi sitogo gawura lawea itapala kala ilâ.

⁵ Mine nde Yova Kindeni ma ipare nia sondo panzi tamâta sakamao. Kinzi kiesaka tamwatanzi ma sikura tu simo kunzi Yova Kindeni ne tamâta, ande tia.

⁶ Nana tu Yova Kindeni uru ikea ŋananzi i ne tamâta. Taitu kinzi tamâta sakamao ma naonzi tia lâ.

2

Maro Kindeni ipatea Koipu Njalae

¹ Mana mana ŋana kinzi tinikoa ŋgu, a? Nana sâ kâ ŋga kinzi sipa ŋgua ŋana siveta paraŋa kâ, a? Nana sâ kâ ŋga siveta ŋgua pâŋa kaa kaa mine, a?

² Kinzi ŋgu ŋinde nenzi koipu ŋalaŋala siluku ŋana paraŋa kâ. Kinzi nenzi tamâta mbâna-mbâna sipasau tu siroto nzâla ŋana siŋgoloa paraŋa kuku Yova Kindeni tava Koipu Njalae ŋinde i muŋga ipatea.

³ Kinzi situ ŋgua mine tu, “Yova Kindeni kuku ne koipu ŋjalae rua nde sipa wâlo kaika lâ kinda tininda lâ, andeta kala ŋine kinda ma tapu wâlo mbutukunâŋa ŋinde ututu.”

⁴ Andeta Maro Njalae, ina uru isaŋona koipu ŋjalae ne saŋonâŋa nia lâ samba lawea, ande iŋeleanzi wa iveta “a” panzi wa.

⁵ Njineŋga i wisi nâna ŋalae panzi kala itu ŋgua kaika panzi. Aku Maro Njalae ne wisi-nâna ŋinde iveta ruruŋa ŋalae ŋinde panzi.

⁶ Aku Maro Njalae iporo mine tu, “Muŋgani naŋa apatea tamâta ŋinde tu ma imo Koipu Njalae, aku naŋa warakâŋgu ao i imo Saion tuu kulu, nanenŋgu tuu sapâŋa ŋinde.”

⁷ Aku Koipu Njalae ŋinde nde iporo tu, “Njine naŋa ma atula Yova Kindeni kawa ŋgua pwataki. Muŋga Yova Kindeni ipai naŋa mine tu, ‘Noko nde naŋa natuŋgu. Kala njine naŋa amo noko tama.’ ”

⁸ Aku Yova Kindeni kala ipai naŋa mine tu, “ ‘Ambo noko ma kuno pa naŋa, ande naŋa ma tamâta rârâni nenzi tâno alano, aku noko ma pwai poe pa nia ndoni.

⁹ Noko ma pwai poe kaika ndo panzi tamâta rârâni, aku ma kupunzi pwapwataki, itogo tamâta ipu kulo pwapwataki kala punu-punu nâ ikeno.’ ” Yova Kindeni iporo ŋgua mine pa naŋa koipu ŋalae.

¹⁰ Mine nde miki koipu ŋalaŋala rârâni kalonjo nanenŋgu ŋgua njine sondo, aku kapakatona warakami nemi vetâŋa sondo ndo.

¹¹ Miki ma kamege ŋana Yova Kindeni kâ, aku kapanea i ŋa tava ilomi ruruŋa.

¹² Miki ma kapare tukumi ndue lâ i kie tini laiti. Tia ma i wisi nâna walele nâ pami, aku ma izavarumi ku naomi tia lâ. Anŋa tamâta ea kinzi uru silâ pa Yova Kindeni tu ma ikea ŋananzi, ande i ne nzâmbe ara ikeno panzi.

Lâ mboyo tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma

ipu tini kaika papa i

*Daviti isia wâŋgiŋa ŋine, lâ zo ŋinde ikâwa
ŋana i natu Apsalom kâ.*

3

¹ Yova Kindeni, nanenġu kazâŋa tamâta sipâŋga kambwanġenzi rârâ ŋinde! Kinzi simandi ŋana siveta kenzi sakamao pa naŋa.

² Kinzi siporo ŋgua ŋana naŋa kâ mine tu, “Maro Kindeni ma ivila i tia.”

³ Taitu nenzi ŋgua ŋinde nde mao tia. Yova Kindeni, noko kutogo nanenġu maramuŋa mine. Noko ma kumuŋa pana ŋana apole paraŋa kâ. Noko nâ uru kupu tini kaika pa ilonġu kalonġu, ŋana naŋa akura tu amandi kaika kâ.

⁴ Naŋa uru asarâwa pa Yova Kindeni tu ivila naŋa. Aku i imo tamwata ne tuu sapâŋa kulu ku ipaloŋo pa nanenġu noŋa.

⁵ Yova Kindeni uru ikea ŋanana ikura mbo mbo. Mine nde lâ zo ŋana naŋa akeno kenoŋa nia, ande naŋa uru akeno utu lâ lee mbwale pwataki, ŋinenġa amandi sânda kilo.

⁶ Kinzi kazâŋa tamâta kambwanġenzi tamâta-tamâta sinġe naŋa mbwaliu lâ, taitu naŋa ŋandai aruru ŋananzi ŋa.

⁷ Yova Kindeni, kumandi ŋga! Nanenġu Maro Kindeni, kumâ kuvilana! Noko uru kupunzi nanenġu kazâŋa tamâta rârâni pâta lâ, kala nenzi kaika ŋana sipole naŋa kâ ande ikeno panzi tia.

⁸ Yova Kindeni, noko simbo nâ uru kuvilanzi ne tamâta ŋana sipole paraŋa kâ. Noko uru

kuveta kie ara nâ panzi tamâta ñinde sipono muli pano.

4

Lâ mbo tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ipu tini kaika papa i

Daviti isia wânggiņa ñine

¹ O Maro Kindeni, noko uru pwea ñanana. Mine nde kupaloño pa nanenğu noņa! Munğa noko pwai naņa piti lâ kazâņa ilo. Kala ñine naņa ano pano tu kuo ne wisi-wisi imâ pana ku kutambira taņa pa nanenğu noņa.

² Anğa miki tamâta ñai, miki ma kayaula naņa ñânğu ikura zo ñapia kilo, a? Miki ma ilomi koņa pa ngua kaa kaa wa kaponu muli pa mâsi laņeņa wa ikura zo ñapia kilo, a?

³ Miki kalomi ñgere sondu nğa; Yova Kindeni nde ipateanzi tamâta pinde pa i tamwata, kinzi ñinde uru sipono muli pa i. Mine nde lâ zo ndia naņa ano papa i, ande i uru ipaloño pa nanenğu noņa.

⁴ Ambo miki wisimi nâna, ande kapakatona sondu nğa. Tia ma kaveta kiesaka. Lâ zo ndia miki kakeno nemi kenonja nia, ande ara ñana miki ma kalomi ñgere sondu, aku kawami buu nâ.

⁵ Ara ñana miki ma kao patarawâņa sondu nâ ilâ pa Yova Kindeni, aku kao nemi kalo-tawana ilâ mao papa i nâ.

⁶ Tamâta rârâ uru ilonzi pa mbaliņa nâ, kala sikai noņa mine tu, “Ea ikura tu ivilama kamo ara kilo, a? O, Yova Kindeni, kalo sukâņa ñanama!”

⁷ Lâ zo ŋana kâpwa ipâŋga maria lâ tâno ilo, ande kinzi tamâta ŋinde uru sindeka. Taitu munŋani noko kuo ndekâŋa ŋalae tina lâ naŋa ilonŋu, aku ndekâŋa ŋine ipole nenzi ndekâŋa kaa ŋinde ndo lâ.

⁸ Yova Kindeni, noko simbo nâ uru pwatona naŋa kala amo ara nâ. Naŋa aruru ŋana sâ tonŋe tia. Mine nde lâ zo ŋana naŋa alâ akeno nanenŋu kenonŋa nia, ande naŋa uru akeno walele ku akeno utu lâ.

5

Tamâta ikai nonŋa pa Maro Kindeni tu ma ikatona i

Daviti isia wâŋgiŋa ŋine

¹ Yova Kindeni, kupalonŋo pa nanenŋu nonŋa. Naŋa ilonŋu malia ndo; mine nde kutambira taŋa pa nanenŋu tiŋa.

² Nanenŋu Koipu Ŋalae, nanenŋu Maro Kindeni noko, naŋa ano pano tu kuvilana, aku kupalonŋo pa nanenŋu sarawâŋa.

³ Yova Kindeni, naŋa uru amâ pano ikura mboyo mboyo, aku noko kupalonŋo pa nanenŋu nonŋa. Nanenŋu nonŋa uru imâ pano itogo nanenŋu patarawâŋa mwasina. Naŋa akai nonŋa pano lâ, ŋinenŋa ao tinenŋu pa noko tu kuvilana.

⁴ Maro Kindeni, noko ŋandai kundeka ŋana vetâŋa potomule ŋa. Mine nde kinzi tamâta sakamao sikura tu simo noko tini laiti, ande tia.

⁵ Tamâta ea kinzi uru sipasuka warakanzi tininzi, kinzi ŋinde sikura tu simandi noko nao, ande tia. Noko tini pwâka ndo ŋananzi kiesaka tamwatanzi.

⁶ Noko kuzavarunzi kinzi laŋeŋa tamwatanzi, aku noko pwai kazâŋa ŋalae tina panzi tamâta ea uru sikai laŋeŋa wa sipunzi tamâta pâta simâte wa.

⁷ Taitu noko tini mwasa ndo pa naŋa ikura zo rârâni. Mine kala naŋa akura tu amâ pano lâ noko ne luma sapâŋa, aku apare tukuŋgu pano awâŋgi awawano.

⁸ Yova Kindeni, kinzi kazâŋa tamâta situ siyaula naŋa. Mine nde naŋa ano pano tu kugagati ilonŋu kalonŋu, ŋana naŋa ma aveta ikura noko ne pateâŋa mine. Kutula noko ne nzâla sondo ŋinde pa naŋa, ŋana naŋa ma apono muli sondo pano.

⁹ Nanenŋu kazâŋa tamâta nenzi ŋgua rârâni nde sondo tia ndo. Kinzi ilonzi ndo tu ma sizavarunzi tamâta. Kinzi kawanzi nde itogo mateŋa tamâta nenzi kuru mwasina, kawa maa nâ ikeno, ŋana tu kinzi uru siporo ŋgua mona-mona palaŋeŋa rârâ ŋana siyaulanzi tamâta kâ.

¹⁰ Maro Kindeni, naŋa ilonŋu tu noko ma kuonzi tamâta ŋinde lâ ŋgua nia, ŋinenŋa kupare nia panzi. Naŋa ilonŋu tu nenzi ilo-kalo potomule ŋinde ma iyaula warakanzi. Kinzi uru taŋanzi kaika pa noko, aku siveta kiesaka rârâ ŋinde. Mine nde naŋa ilonŋu tu noko ma kusokinzi silâ simo malawae ndo ŋanano.

¹¹ Anŋa tamâta ea uru simâ pa noko tu ma pwewa ŋananzi, ande kinzi ŋinde rârâni ma sindeka. Kinzi ma wisinzi ara, aku ma siwâŋgi wâŋgiŋa ndekâŋa kâ. Naŋa ano pano tu pwatonanzi sondo, kinzi ŋinde ilonzi ndo keno pano.

Noko uru kuveta kie ara ndo panzi; mine kala kinzi sindeka ŋalae.

¹² Yova Kindeni, noko uru kuveta kie ara ndo panzi tamâta ea sipono muli pa noko ne ŋgua. Noko ne wisi-wisi ŋinde nde itogo tamâta ŋinde nenzi maramuŋa mine.

6

Tamâta ilo malia kala ino pa Maro Kindeni tu ma ivila i

Daviti isia wâŋgiŋa ŋine

¹ Yova Kindeni, noko ma wisi nâna ku kumbita naŋa ndimo! Mao nâ, noko wisi nâna, taitu naŋa ano pano tu kupare nia pa naŋa ndimo.

² Yova Kindeni, nanenŋu kaika nde ikâwa ilâ lâ. Mine nde kalo sukâŋa ŋanana! Naŋa tiningu ndoni pââsâ lâ, aku ilonŋu tu noko ma kuveta tiningu ara kilo.

³ Naŋa ilonŋu nde malia ndo. Andeta Yova Kindeni, noko ma kupaloŋo pa nanenŋu noŋa ku kuvilana lâ zo ndia, a?

⁴ Yova Kindeni, kulele nao pana ku kuvilana ŋga! Noko ilo ndo keno pa naŋa ikura zo rârâni. Mine nde naŋa ano pano tu kutingi mateŋa piti pana.

⁵ Tiambo kinzi mateŋa tamâta sikura tu kalonzi ŋgere ŋana noko kâ, tiya? Tia ndo. Lâ mateŋa nianzi, tamâta tonŋe ikura tu ipanea noko ŋa, ande tia. Mine kala ano pano tu kuvilana.

⁶ Naŋa amo ata nâ lee walonŋu ndoni marumbu lâ. Naŋa matâŋgu sulu indu indue isusulua nanenŋu kenonŋa nia ikura mbo mbo.

Mine nde naŋa kulunŋu kulânda nde lââ sakoa lâ.

⁷ Nanenŋu kazâŋa tamâta nde siveta kenzi sakamao pa naŋa. Mine kala naŋa amo atata nâ. Naŋa matânŋu poa lâ, kala akura tu amora nia sono, ande tia.

⁸ Ayo, miki tamâta sakamao, miki kakâwa kalâ! Yova Kindeni iloŋo nanenŋu tiŋa marumbu lâ.

⁹ Naŋa asarâwa pa Yova Kindeni tu ma kalo sukâŋa ŋanana, aku i ilo ara ŋana nanenŋu noŋa ŋinde.

¹⁰ Yova Kindeni ma ipolenzi nanenŋu kazâŋa tamâta rârâni, aku kinzi ma siruru ku ma mainzi ŋalae. I ma inŋaranzi walele nâ, kala kinzi ma sikâwa pwapwataki silâ.

7

Tamâta ilo malia kala ikai noŋa pa Maro Kindeni

Daviti isia wângiŋa ŋine, lâ zo ŋinde i ilo malia ŋana tamâta tonje ne vetâŋa, i ŋa tu Kus.

¹ Yova Kindeni, nanenŋu Maro Kindeni noko, naŋa amâ pa noko ku ano pano tu pwea ŋanana. Kuvilana, aku pwai naŋa piti lâ kinzi tamâta uru sitanŋula naŋa ŋinde mbaunzi ilo.

² Tia ma kinzi sikai naŋa alâ pa nia bilimu, ŋinenŋa ma sizavaru naŋa ndo lâ, itogo mbwâmbwa saka “leve” uru iveta panzi tamâta mine.

³⁻⁴ Yova Kindeni, nanenŋu Maro Kindeni noko, ambo nanenŋu soki tâ ikeno pana, ambo naŋa munŋa aveta kenŋu sakamao pa tamâta tonje

tâku, akai lanjeŋa pa niŋgu-nambwe tonje tâku, aveta vetâŋa soki kaa nâ pa nanenju kazâŋa tamâta tonje tâ;

⁵ ambo mine, ande ara ŋana kinzi kazâŋa tamâta ma sitanġula naŋa lee sikaina kaika lâ. Ara ŋana kinzi ma kenzi nâ sipale naŋa sizavaruna ndo lâ, aku ara ŋana ma sipile karaenju ikeno kaa nâ lâ tâno kulu. Andeta naŋa ŋandai aveta vetâŋa mine ŋa.

⁶ Yova Kindeni, naŋa ilonju tu noko ma kumandi sânda ku pwai nâna panzi nanenju kazâŋa tamâta. Kumandi ku pwai kazâŋa panzi tamâta ŋinde uru wisinzi nâna ŋalae tina pa naŋa. Maro Kindeni, noko kuporo kaika lâ tu tamâta ma siveta vetâŋa sondo ndo panzi tininzi pinde. Mine kala naŋa ano pano tu kupagagati tamwata ku kuvilana!

⁷ Noko uru kusanona koipu ŋalae ne sanonâŋa nia lâ samba lawea. Naŋa ilonju tu noko ma kugonanzi tamâta rârâni simâ taitu ku kuonzi simandi noko nao.

⁸ Yova Kindeni, noko uru kumandi lâ ŋgua nia ku kulea sondo pa tamâta rârâni nenzi vetâŋa. Noko kusama tu naŋa aveta vetâŋa soki tonje tia. Mine nde naŋa ano pano tu kutula ŋinde pwataki panzi nanenju kazâŋa tamâta lâ ŋgua nia.

⁹ Maro Kindeni, noko ne vetâŋa rârâni nde sondo ndo. Noko kusama tamâta rârâni nenzi ilo-kalo wa ilonzi wa marumbu lâ. Mine kala naŋa ano pano tu kutoto kinzi tamâta sakamao nenzi vetâŋa potomule ŋinde, aku kuveta kie ara panzi tamâta ea uru sipaveta kuku vetâŋa ara.

¹⁰ Naŋa kalonŋu tawana tu Maro Kindeni i nde nanenŋu maramuŋa. I uru ivilanzi tamâta ea sipaloŋo pa i kawa ŋgua.

¹¹ Maro Kindeni ne pareŋa-nia nde sondo ndo. Ikura zo rârâni i uru wisi nâna panzi kiesaka tamwatanzi.

¹² Ambo kinzi tamâta sakamao mine ma sipalele ilonzi kalonzi tia, ande Maro Kindeni ma iwawa ne pila kazâŋa kâ. I itike ne temba kala iluku lâ ŋana paraŋa kâ.

¹³ I inziu ne silâwa ku mata ruru ndo, ŋinenŋa ikai ne temba kâki ku irae temba ŋana ipanenzi tamâta sakamao kâ.

¹⁴ Opopo, kinzi tamâta sakamao uru kalonzi ŋgere ŋana vetâŋa kiesaka kie-kie nâ. Kinzi simo sitogo vetâŋa potomule rârâni tamanzi, aku kawanzi laŋeŋa nâ ikura zo zo.

¹⁵ Kinzi sisale tâno wewe ŋalae ŋana sikainzi tamâta kâ. Taitu kinzi warakanzi patanzi sindue silâ wewe ŋinde ilo.

¹⁶ Mine kala nenzi vetâŋa potomule nde iyaula kinzi warakanzi lâ. Kinzi mbaunzi nâ iveta nâna pa warakanzi.

¹⁷ Mao nâ, Yova Kindeni ne vetâŋa rârâni nde sondo ndo. Mine nde naŋa kawâŋgu ndaŋge papa i. Naŋa ma awâŋgi wângiŋa paneâŋa kâ pa Yova Kindeni âta Tamwata.

8

*Maro Kindeni kilala ipâŋga nia yo ikura nia
ndoni mine tu i ŋa nde ŋalae ndo
Daviti isia wângiŋa ŋine*

¹ Yova Kindeni, maka nema Maro Ŋalae noko, kinzi tamãta rãrãni lâ tâno ndoni simora noko ne walo ŋalae ipãŋga nia yo panzi. Kinzi simo sipanea noko ŋa, aku nenzi paneãŋa ŋinde ikãki ilã lee ipãŋga samba lawea.

² Aku kinzi lâlu kiri-kiri kala uru sipanea noko ŋa mine nã, aku nenzi paneãŋa ŋinde nde itogo ŋgumbi kaika ŋana ipono noko ne kazãŋa tamãta nzalanzi.

³ Yova Kindeni, naŋa matãngu kãki alea pa nia maa, niani ndaina noko nia ndoyo kupulia ipãŋga lâ. Naŋa amora nzimona tavanzi pitu rãrãni ŋinde noko muŋga kuonzi simo nianzi nianzi.

⁴ Naŋa amora kelekele ŋinde lâ, ŋinenga akasonjano lâ warakãngu ilonŋu mine tu, “Maka tamãta nde sã kala noko uru ilo ŋanama. Maka nde kelekele kaa nã; mine nde mana mana ŋga noko uru pwatonama, a?”

⁵ Andeta noko muŋgani kuo maka kamo kelekele rãrãni kulunzi, kala maka kamo noko simbo nã kalo. Noko kuveta maka kakai koipu, aku kusuka maka ŋama kãki lâ.

⁶ Noko kupatea maka ŋana kakai poe pa kelekele rãrãni noko muŋga kupulianzi sipãŋga ŋinde. Noko kuonzi kelekele rãrãni simo maka tamãta kaloma marumbu lâ.

⁷ Mao nã, noko pwainzi lama wa, bulmakao wa, simbi rãrãni simo dugu ilo wa,

⁸ sii rãrãni wa, iŋa rãrãni wa, aku kuonzi kelekele rãrãni ŋinde simo maka kaloma.

⁹ Yova Kindeni, maka nema Maro Ŋalae noko, kinzi tamãta rãrãni lâ tâno ndoni simora noko

ne walo ŋalae ipâŋga nia yo panzi.

9

Tamâta kawa ndaŋge pa Maro Kindeni ŋana i ne vetâŋa rârâni kâ

Daviti isia wâŋgiŋa ŋine

¹ Yova Kindeni, naŋa ilonŋu ndo tu aporo ndaŋge ŋalae pa noko. Naŋa ma aporo atula ŋgua panzi tamâta ŋana vetâŋa ŋalaŋala rârâni noko muŋga kuveta ŋinde.

² Naŋa kalonŋu ŋgere ŋana noko ne vetâŋa ŋinde kâ, kala awâŋgi wâŋgiŋa tava ndekâŋa ŋalae. Yova Kindeni âta Tamwata, naŋa ma awâŋgi wâŋgiŋa paneâŋa kâ pa noko,

³ ŋana tu noko kumandi lâ nanenŋu kazâŋa tamâta naonzi, kala sikâwa silâ. Kinzi patanzi sindue aku sipamateteu.

⁴ Lâ zo ŋana noko kulea pa nanenŋu kazâŋa tamâta nenzi vetâŋa lâ ŋgua nia, ande noko kuveta vetâŋa ŋinde sondo ndo. Mine nde noko kutula pwataki lâ kinzi naonzi tu nanenŋu soki tonŋe tia.

⁵ Noko kupa ŋgua lâ ŋana kupare nia panzi tinikoa ŋgu. Noko kuzavarunzi tamâta sakamao ŋinde kala naonzi tia lâ, aku tamâta tonŋe ma kalo ŋgere kilo ŋana kinzi kâ, ande ma tia.

⁶ Noko kuzavarunzi kazâŋa tamâta kala naonzi tia ndo lâ. Mine nde kinzi ma sikura tu sikai kazâŋa pa maka kilo, ande tia. Yova Kindeni, noko kuzavaru nenzi lawea ŋalaŋala marumbu lâ, aku tamâta rârâni nde kalonzi kapa ŋananzi lâ.

⁷ Anğa Yova Kindeni nde imo koipu ŋalae ikura zo zo. I iluku lâ ŋana ipare nia panzi tamâta kâ.

⁸ I uru ikai poe sondo ndo panzi tamâta ŋgu ndoni. Aku i ne mâsi ŋana ipare nia panzi tamâta kâ nde ipakura kuku nenzi vetâņa.

⁹ Tamâta pinde nenzi walo nde ŋalae koņa tia, kala nenzi kazâņa tamâta uru siveta kenzi sakamao panzi. Taitu Yova Kindeni uru ikea ŋananzi tamâta ŋinde. Lâ zo ndia malia ipâŋga panzi, ande kinzi uru silâ simuna i tini laiti, kala simo ara nâ.

¹⁰ Yova Kindeni, ambo tamâta tonje itu imâ pano, ande naņa asama tu noko ma kupu muli pa tamâta ŋinde tia ndo. Mine kala tamâta ea sisama noko kilala sondo, ande kinzi ŋinde rârâni ma kalonzi tawana noko mao nâ.

¹¹ Miki kaloŋo ŋga; Yova Kindeni imo koipu ŋalae lâ Saion lawea! Miki ma kawâŋgi kapanea i kasuka ŋa kâki, aku katapâri panzi tamâta ŋgu ndoni ŋana vetâņa ŋalaŋala i muŋga iveta ŋinde.

¹² Yova Kindeni ilo ŋananzi tamâta ŋinde uru sikai nâna koa tia nâ, aku ipono taņa ŋana nenzi tiņa kâ, ande tia. I uru ipare nia pa tamâta ea iveta soki panzi.

¹³ O Yova Kindeni, kalo sukâņa ŋanana! Kumora ŋga; nanenğu kazâņa tamâta siveta kenzi sakamao ndo pa naņa. Naņa ano pano tu pwaina piti lâ mateņa ne nimbu ilo.

¹⁴ Ambo noko ma kuvila naņa mine, ande naņa ma akura tu amandi Jerusalem lawea ne ŋgumbi nzâla kawa, ku ma apaneano atapâri

panzi tamâta ŋana vetâŋa rârâni noko muŋga kuveta pa naŋa ŋinde. Naŋa ma amo andeka nâ, ŋana tu noko pwaina piti lâ kazâŋa ilo.

¹⁵ Muŋga kinzi tinikoa tamâta sisale tâno wewe ŋalae ŋana sitatau maka kâ. Andeta kinzi warakanzi patanzi sindue silâ wewe ŋinde ilo. Kinzi sio nimbu ŋana sikale maka kaika kâ, andeta nimbu ŋinde nde ikai kinzi warakanzi.

¹⁶ Kinzi tamâta sakamao ŋinde siveta kelekele ŋana iyaula maka, andeta kelekele ŋinde ipalele ku izavaru kinzi warakanzi. Mine nde Yova Kindeni kilala ipâŋga nia yo tu i uru ipare nia sondo panzi tamâta.

¹⁷ Tamâta ea sipu mulinzi pa Maro Kindeni, ande kinzi tamâta sakamao ŋinde rârâni nde soka nzâla ŋinde ilâ pa mateŋa nianzi nâ.

¹⁸ Andeta Maro Kindeni ma kalo kapa ŋana isuka kinzi sugorai tamwatanzi, ande ma tia. Kinzi tamâta ŋinde uru sio tininzi pa Maro Kindeni tu ma ivilanzi, aku nenzi mâsi ŋinde ma ilâ kaa nâ, ande tia.

¹⁹ Yova Kindeni, kumâ ŋga! Noko ma kusâu panzi tamâta tu taŋanzi kaika pano ndimo. Naŋa ilonŋu tu noko ma kuonzi tinikoa tamâta simandi noko nao lâ ŋgua nia, ŋinenŋa ma kupa ŋgua ŋana pareŋa-nia kâ panzi.

²⁰ Yova Kindeni, naŋa ilonŋu tu noko ma kuveta ruruŋa ŋalae panzi. Kutula pwataki panzi tu kinzi nde tamâta nâ, kala simo noko kalo.

10

Tamâta ikai noŋa pa Maro Kindeni tu ma ivila

i

¹ Yova Kindeni, ŋana sâ kâ ŋga noko kumo malawae ndo ŋana naŋa kâ, a? Naŋa amo sakamao ndo; ŋana sâ kâ ŋga noko kupavea ŋanana, a?

² Kinzi tamâta sakamao uru sipasuka warakanzi tininzi ku siveta kenzi sakamao panzi sugorai tamwatanzi. Naŋa ilonŋu tu kinzi ma patanzi sindue wewe ilo, wewe ndainani kinzi warakanzi muŋga sisale ŋana sikainzi tamâta kâ.

³ Kinzi tamâta sakamao uru kawanzi pakâe siporo ŋana ilo-kalo potomule ŋinde ikeno ilonzi kalonzi. Kinzi ilonzi yosi ŋana mbaliŋa kie-kie. Kinzi uru siporo ŋgua sakamao pa Yova Kindeni wa sipu mulinzi papa wa.

⁴ Kinzi tamâta sakamao situ kinzi warakanzi nâ nde tamâta ŋalaŋala. Kinzi tininzi pwâka ndo ŋana Maro Kindeni kâ. Kinzi situ i nde maro kaa nâ.

⁵ Mbaliŋa kie-kie ikeno panzi, kala simo sindeka nâ. Kinzi sizizâla ndo ŋana Maro Kindeni ne mâsi ŋana ipare nia panzi tamâta kâ. Kinzi uru siveta “a” pa nenzi kazâŋa tamâta.

⁶ Kinzi siporo lâ ilonzi mine tu, “Naŋa amandi kaika nâ; sâ tonŋe ikura tu ipono nzalâŋgu, ande tia. Malia tonŋe ma ikura tu isânda naŋa kulunŋu, ande tia ndo.”

⁷ Ikura zo rârâni kinzi uru siporo ŋgua sakamao wa ŋgua laŋeŋa wa ŋgua ŋana itu rurunŋa panzi tamâta pinde wa. Kinzi ilonzi ndo ŋana siporo wisi-nâna ne ŋgua sakamao panzi tamâta pinde.

⁸ Kinzi tamâta sakamao uru simuna simo lawea ilo, ku sio ṅananzi tamâta ara ṅana sipunzi pâta simâte kâ. Kinzi simuna ku sititike sio ṅananzi tamâta pinde ṅana sizavarunzi kâ, kinzi ṅinde nenzi walo ṅalae koṅa tia.

⁹ Kinzi simo simuna nâ, itogo mbwâmbwa saka “leve” uru imuna lâ ne ṅḡanza ilo mine. Kinzi sio ṅananzi sugorai tamwatanzi lee sikainzi kaika lâ nenzi nimbu. Nḡneṅga silaenzi silâ.

¹⁰ Kinzi tamâta sakamao nenzi kaika nde ṅalae tina. Mine kala kinzi sitawanzi sugorai tamwatanzi ndue ndo lâ ku sipolenzi lâ.

¹¹ Kinzi uru siporo lâ ilonzi mine tu, “Maro Kindeni kalo kapa ṅana nanenḡu vetâṅa kâ. Ipono tamwata nao lâ, kala ikura tu imora sâ tonḡe tia.”

¹² Mao nâ, kinzi tamâta sakamao uru siveta vetâṅa mine. Mine nde Yova Kindeni, kumandi ṅga! Maro Kindeni, kuzavarunzi tamâta ṅinde ndo lâ. Kalo ṅgere ṅananzi tamâta ara ṅinde uru simo sikai nâna.

¹³ Kinzi tamâta sakamao sipu mulinzi pa noko lâ, aku uru siporo lâ warakanzi ilonzi tu, “Maro Kindeni ma ipare nia pa naṅa ṅana nanenḡu vetâṅa soki kâ, ande ma tia.” Kinzi nenzi ilo-kalo ṅinde nde ara tia ndo.

¹⁴ Mao nâ, noko uru kumora kinzi tamâta sakamao nenzi vetâṅa. Noko kusama lâ ṅana nâna wa malia ṅinde kinzi tamâta ara uru sikai, aku ikura zo zo noko ilo ara nâ ṅana kuvilanzi. Ikura zo rârâni noko uru kuvilanzi sugorai tamwatanzi wa kinzi tamâta nenzi kaika tia wa, kinzi ṅinde sipauwo warakanzi lâ noko

mbau ilo.

¹⁵ Mine nde naŋa ano pano tu kutawa kinzi kiesaka tamwatanzi nenzi kaika ndue ndo lâ, aku kupare nia panzi ŋana nenzi vetâŋa soki rârâni lee, ikura lâ zo ndia kinzi ma sipile nenzi vetâŋa soki ŋinde.

¹⁶ Yova Kindeni imo koipu ŋalae, ma imo mine ku imo nâ. I ma isokinzi tinikoa tamâta lâ i ne tâno, aku ma naonzi tia ndo lâ.

¹⁷ Yova Kindeni, noko ma kupaloŋo panzi tamâta uru sikai nâna ŋinde nenzi noŋa, aku ma kupu tini kaika pa ilonzi kalonzi.

¹⁸ Noko ma kupaloŋo pa kinzi sugorai tamwatanzi nenzi tiŋa, aku ma kupaloŋo pa kinzi tamâta uru sikai malia ŋinde nenzi tiŋa tona. Noko ma kuveta kie sondo nâ panzi. Mine kala kinzi tâno tamâta ma sikura tu siveta rurunŋa panzi kilo, ande ma tia.

11

Tamâta ne kalo-tawana ikeno sondo pa Maro Kindeni

Daviti isia wângiŋa ŋine

¹ Naŋa kalonŋu tawana tu Yova Kindeni ma ikatona naŋa. Mine nde noko tamâta ŋai, ŋana sâ kâ ŋa noko kupai naŋa mine tu, “Pwâwa kulâ pa tuu, itogo sii iruru ku ikâwa ilâ walele nâ mine.

² Pwâwa kulâ, ŋana tu kinzi tamâta sakamao simuna simo nia kondoma. Kinzi sitike nenzi temba lâ, ku sisaŋa silâwa sirae silea pa kinzi tamâta ara tu ma sipanenzi kâ.

³ Kinzi tamâta sakamao sizavaru vetâŋa ara rârâni. Mine nde tamâta ara ma ikura tu iveta sâ tonje tia.” Ayo, noko tamâta ŋai, ŋana sâ kâ ŋga noko kuporo ŋgua kapa-kapa mine pa naŋa, a?

⁴ Ŋana tu Yova Kindeni imo tamwata ne luma sapâŋa ilo. I imo ikai koipu lâ samba ilo, aku i mata uru ilea panzi tamâta rârâni. Isama ŋana vetâŋa rârâni siveta ŋinde.

⁵ Yova Kindeni uru ilea pa tamâta rârâni nenzi vetâŋa, kinzi saka wa ara wa. I tini pwâka ndo ŋananzi tamâta ŋinde sivaligi i tamwata ne ŋgua tukuŋa.

⁶ I ma isupwa yââ tava mira ndimoro imbe indue lâ kinzi tamâta sakamao kulunzi, itogo karâzi mine. Aku i ma isupwa lawea kaika ilâ panzi ŋana iveta kelekele rârâni ŋgâla-ŋgâla lâ. Mao nâ, Yova Kindeni ipatea tu vetâŋa mine ma ipâŋga panzi tamâta sakamao.

⁷ Yova Kindeni tamwata uru iveta vetâŋa sondo nâ, aku i tini mwasa pa vetâŋa arara rârâni. Kinzi tamâta ara ma simo kuku i.

12

Tamâta ikai noŋa pa Maro Kindeni tu ma ivila
i

Daviti isia wângiŋa ŋine

¹ Yova Kindeni, kuvila maka ŋga! Tamâta ara tonje imo ŋai, ande tia. Muŋga tamâta pinde sipono muli pa noko, andeta kala ŋine kinzi ŋinde nde naonzi tia lâ.

² Tamâta rârâni uru sikai lajeņa panzi tininzi pinde. Kinzi uru siporo ŋgua kaņa mona-mona panzi ŋana silaŋenzi kâ.

³ Yova Kindeni, naņa ano pano tu kuponon kinzi tamâta uru siporo ŋgua mona-mona kaa kaa ŋinde kawanzi, kinzi ŋinde simo nâ sipasuka warakanzi tininzi.

⁴ Kinzi tamâta ŋinde uru siporo mine tu, “Kelekele ndia maka iloma papa, ande maka kawama nâ kaporo ŋgua, aku kakai kelekele ŋinde rârâni. Maka warakama nema ŋgua uru isukama; mine kala maka ma kapalonjo pa tamâta tonje tia.”

⁵ Andeta Yova Kindeni iporo mine tu, “Kinzi tamâta sakamao uru siveta malia panzi sugorai tamwatanzi, aņa kinzi tamâta ara uru sikai malia wa nâna wa, kala simo sita nâ. Mine kala ŋine nâ naņa ma alâ panzi. Kinzi uru sino pa naņa tu ma navilanzi, kala naņa ma akea ŋananzi.”

⁶ Mao nâ, Yova Kindeni uru iveta ikura ne ŋgua pâņa rârâni. I ne ŋgua rârâni nde ara ndo, itogo mira “silva” kinzi simomo lâ yââ ilo, kala zuzuli ndo.

⁷⁻⁸ Yova Kindeni, kinzi tamâta sakamao simo sikura nia ndoni, aku tamâta rârâni sindeka nâ ŋana vetâņa potomule kâ. Mine nde maka kano pano tu pwatonama sondo. Pwea ŋanama ikura zo rârâni, ŋana kinzi tamâta sakamao ma sikura tu sizavaru maka tia.

13

Tamâta ikai noņa pa Maro Kindeni tu ma ivila

i

Daviti isia wângiŋa ŋine

¹ Yova Kindeni, noko ma kalo ŋgere kilo ŋana naŋa lâ zo ndia, a? Tiambo noko ma kalo kapa ŋana naŋa kâ ikura zo rârâni, a? Noko ma kupavea ŋanana ikura zo ŋapia kilo, a?

² Naŋa ilonŋu malia ndo, aku ikura kari wa mbo wa naŋa kalonŋu sukâŋa nâ. Naŋa ma amo mine ikura zo ŋapia kilo, a? Nanenŋu kazâŋa tamâta ma sipole naŋa ikura zo ŋapia kilo, a?

³ Yova Kindeni, nanenŋu Maro Kindeni, naŋa ano pano tu kupalonŋo pana ku kusâu pa nanenŋu noŋa. Noko ne walo kaika kulua naŋa kilo. Tia ma naŋa alâ pa mateŋa nianzi.

⁴ Naŋa tiningu pwâka tu nanenŋu kazâŋa tamâta ma siporo ŋgua ŋana naŋa kâ mine tu, “Maka kapole i marumbu lâ”. Ambo kinzi ma simora naŋa patana andue, ande ma sindeka nâ, aku naŋa tiningu pwâka tu vetâŋa mine ma ipâŋga pana.

⁵ Andeta naŋa kalonŋu tawana tu noko ne tini-mwasa uru imâ pana ikura zo rârâni. Naŋa ma andeka nâ, ŋana tu noko ma pwai naŋa piti lâ kazâŋa ilo.

⁶ Mao nâ, naŋa ma awâŋgi apanea Yova Kindeni ŋa, ŋana tu i uru iveta kie ara ndo pa naŋa.

14*Kinzi tamâta nenzi vetâŋa sakamao**Daviti isia wângiŋa ŋine*

¹ Kinzi tamâta kapa-kapa uru siporo lâ warakanzi ilonzi mine tu, “Maro Kindeni nde

maro kaa nâ”. Kinzi tamâta ñinde nde tamâta sakamao ndo. Kinzi uru siveta vetâņa potomule nâ. Tamâta tonje uru iveta vetâņa ara nâ, ande tia.

² Yova Kindeni imo samba ilo, aku i mata ndue ilea pa kinzi tamâta. I itu isama mine: tiambo tamâta pinde simo tava ilo-kalo ara, tiya? Tiambo tamâta pinde ilonzi tu ma simo kuku i, tiya?

³ Andeta tia. Kinzi rârâni sipile nzâla ara marumbu lâ. Kinzi rârâni nenzi vetâņa nde kie taituni, kinzi nde tamâta sakamao ndo. Tamâta tonje uru iveta vetâņa ara nâ, ande tia ndo kanaņo.

⁴ Yova Kindeni ne ñgua ikeno mine tu, “Tiambo kinzi tamâta ñinde nenzi ilo-kalo tia tâ. Kinzi rârâni uru siveta vetâņa sakamao. Kinzi sizavarunzi nanenĝu tamâta, itogo sika kâpwa mine, aku uru sikai noņa pa naņa tia ndo.”

⁵ Andeta kinzi tamâta ñinde ma siruru pâta kanaņo, ñana tu Maro Kindeni uru imo kunzi tamâta ea sipono muli pa i ne ñgua.

⁶ Kinzi sugorai tamwatanzi ilonzi pateo tu ma siveta vetâņa ara pinde, andeta kinzi tamâta sakamao uru sipono nzalanzi. Taitu Yova Kindeni uru ikea ñananzi sugorai tamâta ñinde.

⁷ Naņa ilonĝu tu Yova Kindeni ma isupwa kinda Isrel ñgu nenda Yautâņa Tamâta iyoka pa Saion Tuu indue imâ. Mao nâ, Yova Kindeni tamwata ma iyoka pa Saion imâ, ku ma ivilanzi Yakopu ne vâsa ñgu tu simo ara kilo. Aku lâ zo ñinde kinzi ma sindeka ñalae tina.

15

Maro Kindeni ilo tu kinda ma taveta vetâņa sondo

Daviti isia wânggiņa ñine

¹ Yova Kindeni, tamâta mana ikura tu iyoka ilâ noko ne luma sapâņa ilo. Tamâta mana ikura tu imo Saion Tuu kulu, noko tamwata ne tuu sapâņa ñinde.

² Maro Kindeni iporo ñgua taulo imâ mine tu, “Ambo tamâta tonje ipaveta kuku Yova Kindeni ne ñgua tukuņa rârâni, ambo iveta vetâņa ara ikura zo zo, ambo iporo ñgua mao nâ, ande tamâta ñinde ma ikura tu ilâ luma sapâņa ilo.

³ Ambo tamâta tonje tini pwâka tu isowe ñgua lajeņa ilâ i tini pinde tininzi, ambo i tini pwâka tu iveta soki panzi ninambwe wukale, ambo i tini pwâka tu itu tamâta luginanzi, ande tamâta ñinde ma ikura tu ilâ luma sapâņa ilo.

⁴ Ambo tamâta tonje uru tini piti ndo ñnanzi tamâta ñinde Yova Kindeni ipu muli panzi lâ, aku i uru isuka kinzi tamâta uru sipono muli pa Yova Kindeni ñinde ñnazi kâki, ande tamâta ñinde ma ikura tu ilâ luma sapâņa ilo. Lâ zo ndia tamâta mine ipa ñgua ñana iveta vetâņa tonje, ande i uru iveta vetâñani ndaina.

⁵ I uru isâu panzi i tini pinde tu sikai mbumbu saje i, aku lâ zo ndia kinzi situ ñana, ande i ikai mbumbu kambwane ndainani nâ sajezi. Ambo tamâta pinde situ sipu i tini, kala siko lâ mbumbu ñana imandi ñgua nia ku iporo ñgua lajeņa ñnanzi tamâta pinde muņa siveta vetâņa soki tia, ande i ma iveta mine tia ndo.

Tamâta ea sipaveta kuku vetâņa arara ñinde, ande kinzi ñinde ma sikura tu simandi kaika ikura zo rârâni.”

16

Tamâta kalo tawana kala ino pa Maro Kindeni Daviti isia wângjiņa ñine

¹ Maro Kindeni, naņa ano pano tu pwatonana. Naņa amâ pa noko tu ma pwea ñanana.

² Naņa aporo pa Yova Kindeni tu, “Nanenggu Maro Ñalae, kelekele arara ndia ikeno pa naņa, ande ñinde rârâni iyoka noko nâ mbau ilo imâ pana.”

³ Maro Kindeni ne tamâta kinzi nde tamâta ara ndo, aku naņa andeka nâ tu amo kunzi.

⁴ Aņa tamâta pinde uru sipalilu silâ ñana siwângi panzi maro lajeņa kâ. Kinzi ñinde uru sisânda malia rârâ kulu. Naņa ma alâ taitu kunzi tamâta ñinde ñana aveta patarawâņa kâ, ande ma tia. Aku naņa ma awângi apatu kinzi nenzi maro ñanzi, ande tia ndo.

⁵ Noko simbo nâ kumo nanenggu Maro Kindeni, aku noko uru kuveta kie ara ndo pa naņa. Noko uru kutula nzâla pana, aku nanenggu via nde ikeno noko mbau ilo.

⁶ Noko kuwae kelekele ara ndo pa naņa. Mao nâ, kelekele ñinde nde ara pâta lâ.

⁷ Naņa apanea Yova Kindeni ña, ñana tu i uru ikai poe sondo pana. Ikura mbo mbo i io ilo-kalo ara nâ lâ ilongu kalongu ñana ipananana.

⁸ Ikura zo rârâni naņa apasama tu Yova Kindeni imo tiningu laiti. I imo naņa tiningu pa

wia kâ ŋana ivilana. Mine nde sâ tonje ikura tu iveta ruruŋa pa naŋa, ande tia.

⁹ Mine kala naŋa ilonju ndeka ndo, aku kawâŋgu ndanje papa i. I uru ikatona naŋa sondo ndo, kala amo ara nâ.

¹⁰ Ŋana tu Yova Kindeni, noko ma kusâu pa mateŋa tu ikai naŋa kaika kâ, ande ma tia. Naŋa uru apono muli sondo pa noko, aku noko ma kupile karaenju isâmbu lâ kuru ilo, ande tia.

¹¹ Noko tamwata ma kutula nzâla pa naŋa ŋana akai via mao kâ. Noko kumo kuna, kala ndekâŋa nde ipipi ndo lâ ilonju. Mao nâ, noko kuveta naŋa ilonju ndeka ikura zo rârâni.

17

Tamâta ara ne noŋa

Daviti ikai noŋa ŋine

¹ Yova Kindeni, kupaloŋo pa nanenju sarawâŋa. Naŋa amandi noko nao atogo tamâta sondo ndo. Naŋa kawâŋgu laŋeŋa tia ndo. Mine nde naŋa ilonju tu noko ma kupaloŋo pa nanenju noŋa.

² Naŋa ilonju tu noko ma kulea sondo pa nanenju vetâŋa, aku kutula pwataki lâ ŋgua nia tu nanenju soki tonje ikeno pana tia.

³ Ilo-kalo ndia ikeno naŋa ilonju kalonju, ande ŋinde noko kusama lâ. Ambo noko ma kumâ pa naŋa lâ mbo ŋana pwai samâŋa pana, ande noko ma kumora tu ilo-kalo potomule ikeno pa naŋa, ande tia.

⁴ Tamâta pinde uru siporo ŋgua sakamao, andeta naŋa ŋandai aveta mine ŋga. Naŋa

apono muli sondo pa noko kawa ŋgua, aku apu muliŋgu pa kinzi nzanzare tamwatanzi nenzi vetâŋa.

⁵ Ikura zo zo naŋa uru ayoka noko ne nzâla, aku naŋa kenŋu nde kaika nâ.

⁶ Maro Kindeni, noko uru kupaloŋo pa nanenŋu noŋa. Mine kala ŋine naŋa ano pano. Kutambira taŋa sondo pa naŋa kawâŋgu ŋgua, aku kuveta pana ikura nanenŋu noŋa ŋine.

⁷ Naŋa ilonŋu tu noko ma kutula ne tini-mwasa ŋalae ŋinde kilala pwataki. Noko uru kuvilanzi ne tamâta, kinzi ŋinde simâ pano tu simuna ŋananzi nenzi kazâŋa tamâta.

⁸ Naŋa ano pano tu pwatonana, itogo tamâta ikatona i tamwata mata mine. Kuvea naŋa sondo, itogo tatareko tina igogonzi natu simo mbani kalo mine.

⁹ Kuvea naŋa ŋananzi tamâta sakamao, kinzi ŋinde situ sizavaru naŋa ndo lâ. Kinzi sikai kazâŋa ŋalae pa naŋa, kala simâ sinŋe naŋa mbwaliu lâ.

¹⁰ Kinzi kalonzi sukâŋa ŋananzi tamâta pinde tia ndo. Kinzi uru kawanzi pakâe sipasuka warakanzi nâ tininzi.

¹¹ Kinzi sitanŋula naŋa lee, kala ŋine simâ sinŋe naŋa mbwaliu lâ, aku sio ŋana sipu naŋa pâta kâ.

¹² Kinzi sitogo mbwâmbwa saka “leve” putole ipu kala imuna io ŋana simbi tu ma ipu ika kâ.

¹³ Yova Kindeni, kumâ kupara kunzi nanenŋu kazâŋa tamâta, aku kupunzi ndue! Pwai ne pila kazâŋa kâ, aku kumâ pwai naŋa piti lâ kinzi tamâta sakamao mbaunzi ilo!

¹⁴ Yova Kindeni, kusuŋa mbau ndue ku pwaina piti lâ kinzi mbaunzi ilo. Kinzi simo sitogo mbaliŋa warakanzi lâ tâno ŋine kulu. Naŋa ilonŋu tu noko ma pwatu nenzi vetâŋa sakamao kulu panzi, ikura noko muŋga kupatea tu ma kuveta mine, aku kuveta nâna mine nâ panzi tamâta ŋinde natunzi-timbunzi tona.

¹⁵ Anŋa naŋa aveta vetâŋa soki tia, aku muli ŋga naŋa ma amandi noko nao. Lâ zo ŋana naŋa ma amandi sânda kâ, ande naŋa ma amo kuno, aku ŋinde ma iveta ilonŋu ndeka ŋalae.

18

Maro Kindeni uru ivila kinda ŋana tapole kazâŋa kâ

Yova Kindeni ne wurâta tamâta Daviti isia wângiŋa ŋine, lâ zo ŋinde Maro Kindeni ikai i piti lâ Saulo mbau ilo wa kinzi kazâŋa tamâta mbaunzi ilo wa.

¹ Yova Kindeni, naŋa ilonŋu ndo ikeno pa noko! Noko uru walo kaika kulana.

² Yova Kindeni uru ikea ŋana naŋa kâ. I imo itogo mira ŋalae naŋa uru amuna tini mwasina, aku imo nanenŋu Yautâŋa Tamwata. Naŋa amo i tini laiti, kala kinzi kazâŋa tamâta sikura tu sizavaru naŋa, ande tia. Maro Kindeni ikea ŋanana, aku imo itogo nanenŋu maramuŋa mine. Mao nâ, i ne kaika ikatona naŋa lâ kazâŋa ilo.

³ Nanenŋu paneâŋa ilâ pa Yova Kindeni! Naŋa asarâwa papa i tu ivilana, kala ikaina piti lâ kinzi kazâŋa tamâta mbaunzi ilo.

4 Munŋa mateŋa nao sonde imâ pana, aku zavarunja ipole naŋa itogo tâi ilaŋa ipole tamâta mine.

5 Lâ zo ŋinde mateŋa ne wâlo ilita naŋa kaika lâ, aku mateŋa imâ ipâŋga tiningu laiti.

6 Mine nde naŋa kalonŋu loko ŋalae tina, kala asarâwa pa Yova Kindeni. Naŋa ano pa nanenŋu Maro Kindeni tu ma isukana. I imo ne luma sapâŋa ilo, aku ilonŋo nanenŋu sarawâŋa. I ipalonŋo pa nanenŋu noŋa.

7 Ninenŋa Maro Kindeni ivila naŋa mine; i wisi nâna kala iveta tâno ririŋo ŋalae ku iveta tuu duvi iyoka yâti taulo.

8 Ninenŋa mâsi ŋalaŋala kie-kie ipâŋga tâno kulu. Mundo tava yââ ŋalae wa mira ndimoro nde ipâŋga tuu ŋalaŋala ilonzi ku iyâti imâ.

9 I tamwata ipu nia maa pwataki ku indue imâ, aku take-take māmâŋga ikeno i kie kalo.

10 I isaŋona kelekele via kâ tonŋe kumbu, aku ŋinde ikai i ilou walele nâ imâ. Lawea ikai i pââ pââ imâ, itogo sii uru ilou walele mwasina.

11 I ipatura tini lâ kondoma ŋalae, aku ipavea lâ take-take ŋalae tonŋe ilo, io māmâŋga ku ipâŋga togo karâzi mine.

12 Loloa salaga-salaga imunŋa papa imâ, anŋa mira “ais” tava yââ mela-mela nde ipu take-take māmâŋga ŋinde pwataki ku imbe ndue.

13 Ninenŋa Yova Kindeni isarâwa kaika lâ samba tini, itogo mbamba ipu mwasina. Yova Kindeni âta Tamwata kawa ne sarawâŋa ipâŋga lâ.

14 I irae ne temba ku silâwa nâ ipanenzi ne kazâŋa tamâta, kala sikâwa silâ. Mao nâ, i loloa

nâ ipanenzi, aku sikâwa pwapwataki silâ.

¹⁵ Yova Kindeni, lâ zo ŋinde noko wisi nâna ŋalae tina kala kumbitanzi ne kazâŋa tamâta. Noko kumbana koroani ku kuveta tâno ikeno tâi kalo ŋinde ipâŋga mâsa-mâsa lâ, aku tâno ne duvi ipâŋga nia yo.

¹⁶ Lâ zo ŋinde naŋa atogo tamâta imbwatuke lâ tâi geza-geza ilo, andeta Maro Kindeni, inani uru imo samba ilo, ande isuŋa mbau ndue isaŋa naŋa kaika ku itapana akâki amâ.

¹⁷ Mao nâ, itapa naŋa piti lâ kinzi kazâŋa tamâta kaika ŋinde mbaunzi ilo, kinzi ŋinde uru wisinzi nâna pa naŋa. Kinzi nenzi kaika ipole nanenŋu kaika ndo lâ, andeta Maro Kindeni ivilana.

¹⁸ Zo sakamao nde isânda naŋa kulunŋu lâ, aku lâ zoni ndaina kinzi simâ tu sipara kuna. Andeta naŋa amarerea Yova Kindeni, kala amo ara nâ.

¹⁹ I ikatona naŋa lâ. Mine nde naŋa aŋgenŋe ŋana kazâŋa ŋinde kâ. I ilo ara ndo pa naŋa, aku ŋana duvi ŋinde kâ i ivilana.

²⁰ Naŋa uru apaveta kuku vetâŋa rârâni Yova Kindeni ilo papa ŋinde. Mine kala i uru iveta kie ara nâ pana. Naŋa aveta vetâŋa soki tonŋe tia, aku ŋana duvi ŋinde kâ Yova Kindeni io ne wisi-wisi imâ pa naŋa itogo nanenŋu vetâŋa ara ne kulu mine.

²¹ Naŋa apono muli sondu pa Yova Kindeni ne ŋgua tukuŋa. Naŋa ŋandai aveta vetâŋa soki ŋana apu muliŋgu pa nanenŋu Maro Kindeni ŋga.

²² Naṅa ilonḡu pa i ne ṅgua tukuṅa rârâni, aku naṅa ṅandai alaṅa apole i ne tukuṅa ṅinde ṅga.

²³ I isama tu naṅa aveta vetâṅa soki tonḡe tia, aku naṅa apu muliṅgu pa kiesaka ne vetâṅa marumbu lâ.

²⁴ Naṅa ilonḡu ikeno mbâra-mbâra lâ i nao. Mine nde iveta kie ara pa naṅa, itogo nanenḡu vetâṅa ara ne kulu mine.

²⁵ Yova Kindeni, tamâta ea sipono muli mao pa noko, ande noko uru kuveta kie ara nâ panzi, ikura muṅga kupa ṅgua tu ma kuveta mine. Tamâta ea sipaveta kuku vetâṅa ara, ande noko uru kuveta vetâṅa sondo ndo panzi.

²⁶ Tamâta ea simo ilonzi mbâra-mbâra lâ noko nao, ande noko uru kuo ne wisi-wisi ilâ ṅalae tina panzi. Aṅga tamâta ea sipaveta kuku laṅeṅa ne mâsi kie-kie, ande noko uru pwatu nenzi vetâṅa ṅinde kulu taulo panzi.

²⁷ Noko uru kuvilanzi tamâta ea sipatawa warakanzi tininzi. Aṅga tamâta ea sipasuka warakanzi tininzi, ande noko kutawanzi ndue ndo.

²⁸ Yova Kindeni, noko tamwata nde nanenḡu sinâla. Nanenḡu Maro Kindeni uru isinala kondoma ṅine itura naṅa, kala kondoma ṅinde ikâwa ilâ.

²⁹ Noko uru walo kaika kulua naṅa. Mine nde naṅa akura tu apolenzi nanenḡu kazâṅa tamâta. Nanenḡu Maro Kindeni uru ivilana. Mine nde naṅa akura tu alaṅa apole nenzi lawea ne ṅgumbi ṅalae.

³⁰ Maro Kindeni ne vetâṅa rârâni nde ara ku sondo ndo. Ambo i ma ipa ṅgua ṅana iveta

vetāṅja tonḡe, ande i ne ṅgua ṅinde nde mao kanaḡo. I imo itogo maramuṅja mine panzi tamâta rârâni simâ pa i tu ma ikea ṅananzi.

³¹ Yova Kindeni simbo nâ nde maro mao. Kinda nenda Maro Kindeni i simbo nâ imo itogo mira ṅalae kinda tamuna tini.

³² Inani uru kaika ilua naṅa, aku lâ zo ndia naṅa atu ayoka nzâla, ande i uru ikatona naṅa sondo ndo.

³³ I iveta naṅa keṅgu kaika, itogo wiki kie mine. Lâ zo ndia naṅa ayoka nia tuu, ande isuka naṅa kala patana tia.

³⁴ I uru ipanana naṅa ṅana paraṅa ne mâsi kâ. Mine kala naṅa akura tu arae temba kaika ndo.

³⁵ Yova Kindeni, noko uru pwea ṅanana ku pwaina piti lâ kazâṅa ilo. Noko ne walo kaika ivila naṅa sondo lâ. Noko ne wisi-wisi iveta naṅa ṅāṅgu ipāṅga ṅalae.

³⁶ Noko uru pwatona naṅa nzalāṅgu. Mine nde kinzi kazâṅa tamâta ṅandai sikai naṅa kaika ṅga. Aku naṅa ṅandai patana lâ nia zuli-zuli ṅga.

³⁷ Naṅa apalilu atāṅgulanzi nanēṅgu kazâṅa tamâta lee akainzi kaika lâ. Naṅa apwarea tia lee ikura lâ zo naṅa ayaula kinzi ndo lâ.

³⁸ Naṅa apunzi ndue ndo, kala sikura tu simandi kilo tia. Kinzi simâte lâ naṅa naṅgu.

³⁹ Noko tamwata walo kaika kulana ṅana apara kunzi nanēṅgu kazâṅa tamâta. Noko tamwata kusuka naṅa, kala apolenzi lâ paraṅa ilo.

⁴⁰ Noko kuvetanzi nanēṅgu kazâṅa tamâta sikâwa sipalilu silâ. Naṅa azavarunzi tamâta

uru wisinzi nâna pa naņa ninde kala sipamate-teu.

⁴¹ Kinzi sisarâwa pa tamâta tonje tu ma imâ isukanzi, taitu tamâta tonje isukanzi nde tia. Kinzi sino pa Yova Kindeni, andeta ipaloŋo pa nenzi noņa tia.

⁴² Naņa azavarunzi ndo lâ, kala sipâŋga sitogo tâno gawura lawea itapala kala nao tia lâ mine. Naņa apunzi kazâņa tamâta ninde ndue lâ ku keŋgu nâ apalenzi, itogo tamâta kie nâ ipale nziņa ikeno nzâla tini mine.

⁴³ Yova Kindeni, kinzi taņa-kaika tamwatanzi nde sikai kazâņa pa naņa lâ, andeta noko kusuka naņa kala sipole naņa tia. Noko kuo naņa akai koipu panzi tinikoa ŋgu. Munga naņa azizâla ŋananzi ŋgu pinde, andeta kala ŋine kinzi tamâtani ndaina nde simo kalonju.

⁴⁴ Kinzi tamâta lâ lawea malawae nde siloŋo naņa parinâŋgu kala sipono muli pa nanenju ŋgua. Kinzi simâ pa naņa ku tininzi ruru sipare tukunzi ndue lâ keŋgu tini laiti.

⁴⁵ Kinzi ninde rârâni nenzi walo nde ikâwa ŋananzi. Kinzi siruru pâta ku sipile nenzi tenjo kaika simâ pa naņa ku siporo tu, “Noko ne kaika kala kupole maka.”

⁴⁶ Yova Kindeni imo via nâ! I itogo mira ŋalae naņa uru amuna tini mwasina, aku nanenju paneâņa ilâ pa i nâ. Maro Kindeni nde nanenju Yautâņa Tamwata, aku naņa ma apanea i asuka ŋa kâki.

⁴⁷ I simbo nâ ivila naņa kala apolenzi nanenju kazâņa tamâta. I simbo nâ ionzi tinikoa ŋgu simo kalonju.

⁴⁸ I simbo nâ uru ivila naņa. Mine nde nanenĝu kazâņa tamâta sikura tu sipole naņa nde tia. Mao nâ, Maro Kindeni, noko simbo nâ kuvila naņa lâ paraņa ilo kala apunzi nanenĝu kazâņa tamâta ndue. Noko pwea ñanana, kala kinzi nanzare tamwatanzi sikura tu sipu naņa pâta amâte, ande tia.

⁴⁹ Mine nde naņa ma kawânĝu ndanĝe pano lâ kinzi tinikoa űĝu naonzi. Naņa ma awânĝi apaneano asuka noko ña kâki.

⁵⁰ Yova Kindeni ipatea naņa Daviti tu akai koipu, aku i uru ivila naņa kala apole paraņa. I tini mwasa ndo papa ne pateâņa tamâta naņa, aku i ma tini mwasa mine nâ panzi nanenĝu vâsa űinde ma sipânĝa muli-muli sikai niânĝu.

19

Kelekele rârâni Maro Kindeni ivetanzi sipânĝa lâ, ande kelekele űinde itula i kilala pwataki Daviti isia wânĝiņa űine

¹ Nia maa uru itula Maro Kindeni kilala pwataki pa kinda tu i nde ara ku ara ndo. Kelekele rârâni simo âta űinde situla i ne vetâņa ara kilala pwataki pa kinda.

² Kari kari itula Maro Kindeni kilala űinde pwataki, anĝa mbo mbo kala itula i kilala ndainani nâ pwataki kilo.

³ Mbo űĝa kari kawanzi tia. Mine nde kinzi űandai siporo űgua itogo kinda tamâta nenda űgua mine. Kinda takura tu taloņo kaņanzi, ande tia.

⁴ Taitu nenzi sarawâŋa ilâ isala nia ndoni lâ tâno kulu, aku tamâta lâ lawea ndoni siloŋo nenzi ŋgua ŋinde.

Maro Kindeni ipa luma tonŋe lâ nia maa ŋana kari ma imo ilo,

⁵ aku ikura mboyo mboyo kari uru ipile ne luma ŋinde ku iyâti imâ pa nia yo tava ndekâŋa. Mao nâ, kari ilo ara nâ ku iyâti imâ ŋana iveta ne wurâta ikura zo zo.

⁶ Kari uru ipâŋga pa samba warika pa mbwera kâ, aku iparuse ilâ lee ilâ pa ŋgaŋe pinde. Aku kelekele tonŋe ikura tu imuna ŋana kari mata ne nâna kâ, ande tia.

⁷ Yova Kindeni ne ŋgua tukuŋa nde sondo ndo, aku tukuŋa ŋinde uru walo wasaseki ilua kinda. Ara ŋana kinda ma kalonda tawana Yova Kindeni ne ŋgua. I kawa ŋgua ŋinde uru ipanananzi tamâta, kinzi ŋinde nenzi ilo-kalo ŋalae koŋa tia. Mine kala nenzi ilo-kalo ipâŋga ŋalae ndo.

⁸ Yova Kindeni ne tukuŋa nde ara ndo, aku tamâta ea sipono muli papa, ande kinzi ŋinde uru ilonzi ndeka nâ. Yova Kindeni ne ŋgua tukuŋa nde sondo ndo, aku itula ilo-kalo ara ndo pa kinda.

⁹ Ara ŋana kinzi tamâta ma sipanea Yova Kindeni sisuka i ŋa kâki ikura zo zo. Yova Kindeni ne pateâŋa rârâni nde sondo ndo, aku i ne vetâŋa rârâni nde mao kanaŋo.

¹⁰ Kinzi tamâta uru ilonzi pa mira ara “gol”. Taitu Yova Kindeni ne ŋgua tukuŋa nde kelekele ara ndo, ipole mira “gol”. Aku Yova Kindeni ne

tukuņa i kaņa mona-mona ndo, ipole sipa siņi ara ne mona-mona.

¹¹ Noko ne ŋgua tukuņa ŋinde ipanana noko ne wurâta tamâta naņa sondo ndo. Naņa apono muli pa noko ne tukuņa, aku ŋana duvi ŋinde kâ noko uru kuveta kie ara ndo pa naņa.

¹² Andeta naņa kalonġu loko ŋana ŋine kâ; tamâta tonġe ikura tu isama i tamwata ne vetâņa soki rârâni kilala, ande tia. Yova Kindeni, zo pinde naņa aveta vetâņa soki pinde, andeta azizâla ŋana. Mine nde naņa ano pano tu kuzavaru vetâņa soki ŋinde ne muso piti lâ ilonġu.

¹³ Andeta zo pinde naņa tanġu kaika, kala aveta vetâņa pinde naņa nanayoni asama kilala tu ŋinde nde vetâņa soki. Naņa ano pano tu kupono ne wurâta tamâta naņa nzalânġu, ŋana naņa ma akura tu aveta vetâņa soki ŋinde tia. Naņa tiningu pwâka tu vetâņa soki mine ma ikai poe pa naņa. Ambo noko ma kusuka naņa ŋana apu mulingu pa vetâņa soki kâ, ande naņa ma amo ilonġu mbâra-mbâra lâ noko nao, aku kiesaka ne vetâņa sakamao ma ikeno pa naņa tia.

¹⁴ Yova Kindeni, noko kutogo mira ŋalae naņa uru amuna tini mwasina, aku noko kumo nanenġu Yautâņa Tamwata. Mine nde naņa ilonġu tu nanenġu ŋgua ndoni wa ilo-kalo ndoni ma imo itogo kelekele ara ndo lâ noko nao.

20

Kinzi situ Maro Kindeni ma isuka koipu ŋalae

*ņana ipole paraņa**Daviti isia wângiņa ñine*

¹ Koipu ñalae, lâ zo ndia malia ipâņa pano ku iveta noko kalo loko, ande maka kano pa Yova Kindeni tu ma ivilano. Maka kano tu kinda timbunda Yakopu ne Maro Kindeni ma ike a ñanano.

² Maka kano tu i ma io ne pavilâņa iyoka ne luma sapâņa ikeno Saion tuu kulu ñinde imâ pano.

³ Maka kano tu i ma kalo ñgere ñana noko ne patarawâņa rârâni, aku ma ilo ara ñana noko ne patarawâņa ñinde simomo lâ yââ.

⁴ Kelekele ndia noko ilo papa, ande maka kano pa Maro Kindeni tu i ma kelekele ñinde rârâni ilano. Aku wurâta wa vetâņa ndia noko ilo tu kuveta, ande maka kano tu i ma isukano ñana kuveta kâ.

⁵ Mine kala lâ zo ñana noko ma kupole paraņa kâ, ande maka ma kandeka, aku ma kapanea nenda Maro Kindeni kasuka i ña kâki. Maka kano pa Yova Kindeni tu ma ipaloņo pa noko ne noņa rârâni.

⁶ Kala ñine naņa asama tu Yova Kindeni uru isuka ne koipu ñalae, koipu ñinde i tamwata ipatea lâ. I imo ne lawea sapâņa lâ samba ilo, aku uru ipaloņo pa koipu ñalae ne noņa. I io i tamwata ne walo kaika imâ ñana isuka koipu ñalae kâ. Mine nde koipu ñalae ikura tu ipole paraņa rârâni.

⁷ Tamâta pinde kalonzi tawana tu nenzi kareta kaika ma ivilanzi lâ paraņa ilo, aņa pinde nde kalonzi tawana tu nenzi “hosi” ma sivilanzi.

Taitu maka nde kaloma tawana tu nema Maro Yova Kindeni ne walo kaika njinde nâ ma ivilama lâ paraņa ilo.

⁸Tamâta ea kalonzi tawana tu nenzi kareta wa “hosi” ma ivilanzi, ande kinzi njinde ma patanzi. Anğa maka nde ma gagatima kamandi kaika.

⁹Yova Kindeni, maka kano pano tu kuvila koipu njalae tu ma ipole paraņa kâ. Maka nema sarawâņa imâ pano. Kupaloņo pa maka njga!

21

Maro Kindeni ivila koipu njalae, kala koipu njalae ipanea i

Daviti isia wângjiņa njine

¹Yova Kindeni, koipu njalae indeka nâ, njana tu noko walo kaika kulua i lâ. Noko kuvila i njana ipole paraņa kâ. Mine nde i ilo ndeka nâ.

²Kelekele njinde i ilo papa, ande njinde noko kulua lâ. Noko kupaloņo pa i ne noņa.

³Noko kumâ papa i ku kelekele arara kulua lâ. Noko kuo loki-loki “gol” lâ i kulu njana itula pwataki tu i imo koipu njalae.

⁴Munğa i ino pano tu ma via luandondo kulua, aku noko kusâu papa kala kusenġe mbwera rârâ lâ zo njine i imo via.

⁵Noko kuvila i, aku njana duvi njinde kâ i nj ipânġa njalae ndo. Noko walo kaika kulua i, kala imo koipu njalae ara ndo.

⁶Ikura zo rârâni noko uru kuveta kie ara ndo papa i. Noko kumo kuku i, aku njinde iveta i ilo ndeka njalae.

⁷Yova Kindeni Walo Tamwata, koipu njalae ne kalo-tawana ikeno pa noko. Aku Yova Kindeni,

noko ilo ndo ikeno papa i ikura zo zo. Mine kala koipu ŋalae ma imandi kaika mine ku imo nâ.

⁸ Noko mbau nâ ma pwainzi ne kazâŋa tamâta rârâni kaika lâ. Kinzi tamâta ŋinde ilonzi sakamao pano, andeta noko ma kusaŋa kinzi rârâni kaika lâ.

⁹ Muli ŋga, lâ zo ŋinde noko ma kumâ kupâŋga, ande noko ma kuzavarunzi ne kazâŋa tamâta ndo lâ, itogo yââ ŋalae kana kekekele ku nao tia lâ mine. Mao nâ, Yova Kindeni, noko ma wisi nâna ŋalae tina, aku ma kupunzi ndue ndo. Aku yââ ma kananzi ndo lâ.

¹⁰ Noko ma kupunzi ne kazâŋa tamâta ŋinde natunzi rârâni simâte, aku nenzi vâsa muli-muli rârâni kala ma naonzi tia mine nâ.

¹¹ Ambo kinzi situ simâ taitu ku sipa ŋgua ŋana siveta soki pano, ande kinzi ma sikura tu siveta sâ tonje tia.

¹² Noko ma kurae temba ku silâwa nâ kupanenzi, kala ma sipalilu sikâwa pwapwataki silâ.

¹³ Mao nâ, Yova Kindeni imo tava ne walo kaika. Maka ma kawâŋgi kapanea noko ŋa ŋana noko ne vetâŋa kaika ŋinde.

22

Tamâta ita ŋana ne malia kâ, ŋinenŋa kawa ndaŋge pa Maro Kindeni

Daviti isia wângiŋa ŋine

¹ Nanenŋu Maro, nanenŋu Maro, ŋana sâ kâ ŋga noko kupile naŋa, a? Ŋana sâ kâ ŋga noko tini pwâka tu kuvilana, a? Ŋana sâ kâ ŋga noko kulonŋo nanenŋu tiŋa tia, a?

² Maro Kindeni, naŋa asarâwa pano lâ kari, taitu noko kupaloŋo pa nanenŋu noŋa tia. Naŋa asarâwa pano lâ mbo, andeta nanenŋu nâna keno mo ŋai yo.

³ Andeta Maro Kindeni, noko nde Sapâŋa Tamwata. Noko uru kusaŋona koipu ŋalae ne saŋonâŋa nia, aku maka Isrel ŋgu kapaneano.

⁴ Muŋga maka timbuma kalonzi tawanano. Kinzi nenzi kalo-tawana uru ikeno pano, kala noko pwainzi piti lâ kazâŋa ilo.

⁵ Kinzi sikai noŋa sisarâwa pano, kala noko pwea ŋananzi. Kinzi kalonzi tawana tu noko ma kuvilanzi, aku nenzi kalo-tawana ŋinde ilâ kaa nâ, ande tia.

⁶ Anŋa naŋa nde atogo tâno ne mwâta-mwâta kaa nâ. Naŋa ŋandai tamâta mao ŋga. Kinzi tamâta rârâni ilonzi sakamao pa naŋa ku sipu mulinzi pana.

⁷ Tamâta rârâ simora naŋa, aku kinzi ŋinde rârâni siporo ŋgua pavaligiŋa pa naŋa wa siveta “a” pana wa sirurua kulunzi pana wa.

⁸ Kinzi siporo tu, “Noko kalo tawana Yova Kindeni. Mine nde mana mana ŋga ivila noko tia, a? Ambo Yova Kindeni tini mwasa pa noko, ande ŋana sâ kâ ŋga i ŋandai ikaino piti lâ kazâŋa ilo, a?”

⁹ Andeta Maro Kindeni, nia ndoyo, lâ zo ŋinde nana ipaguguana apâŋga lâ, ande nokoni pwea ŋanana kala apâŋga amo ara nâ. Aku lâ zo muŋgâŋa ŋinde naŋa amo suu tini yo, ande noko tamwata pwatonana, kala amo ara mine nâ.

¹⁰ Nanayoni, lâ zo ŋinde nana ipaguguana, aku amo lee apâŋga lâ zo ŋine, ande nanenŋu kalo-

tawana ikeno pa noko simbo nâ. Ikura zo rârâni naṅa amo viāṅgu lâ tâno kulu, ande noko kumo nanenṅu Maro Kindeni ku kumo nâ.

¹¹ Kala ṅine malia isânda naṅa kulunṅu lâ, aku tamâta tonṅe imo ṅana ivila naṅa kâ, ande tia. Mine nde noko ma kupile naṅa ndimo.

¹² Kinzi kazâṅa tamâta rârâ sinṅe naṅa lâ, sitogonzi bulmakao tamâne mine. Kinzi nenzi kaika nde ṅalae ndo, itogo bulmakao tamâne ṅoi nenzi kaika mine.

¹³ Kinzi simandi ṅana sizavaru naṅa kâ, itogo mbwâmbwa saka “leve” isunṅa kawa kaika ku inzanṅa kawa ṅana ika simbi kâ.

¹⁴ Nanenṅu walo ndoni nde marumbu ndo lâ, itogo lââ imalinṅi lâ tâno kulu kala nao tia lâ. Naṅa tukânṅu ne sinṅeṅa ndoni nde pââsââ lâ. Naṅa ilonṅu nde mbariri lâ, itogo lona ṅinde yââ kana kala ipânṅa itogo lââ mine.

¹⁵ Naṅa ṅandolânṅu mâsa-mâsa ndo lâ, aku memelânṅu nde ipasipa lâ kawânṅu. Noko tamwata nde kupile naṅa kulâ lâ, kala laiti ṅana ma amâte kâ.

¹⁶ Kinzi tamâta sakamao simo sinṅe naṅa, itogo mbwâmbwa sinṅe ṅgoa ṅoi mine. Kinzi niṅonzi nâ sisowe naṅa mbalaunṅu wa kenṅu wa.

¹⁷ Naṅa tukânṅu ndoni ipânṅa nia yo lâ. Nanenṅu kazâṅa tamâta ṅinde matanzi silea pa naṅa, aku sindeka ṅana akai nâna mine.

¹⁸ Kinzi sipagui paguinṅa tonṅe ṅana sipatea tu tamâta ea ma ikai nanenṅu pasawaṅa. Mine kala siwae nanenṅu pasawaṅa, aku sikai nenzi nenzi.

19 Mine nde Yova Kindeni, noko ma tini piti mine ñana naña kâ ndimo! Nanenġu Pavilâña Tamwata noko. Kumâ walele nâ kuvilana!

20 Kinzi kazâña tamâta situ ma pila nâ sisowe naña amâte. Pwai naña piti ñga! Kinzi sikaika sitogonzi mbwâmbwa mine. Pwatona nanenġu via ara ñine!

21 Kinzi situ sizavaru naña, itogo mbwâmbwa saka “leve” ika ñgoa mine. Kinzi simo sitogonzi bulmakao ñgoi situ kulunzi tando nâ ma sisowe naña, aku naña akura tu apavila warakângu, ande tia. Pwai naña piti lâ kinzi mbaunzi ilo!

22 Ñinenġa naña ma atula ñgua pwataki panzi niñġu-nambwe ñana mâsi ñalañala noko muñga kuveta ñinde. Lâ zo ñana kinzi sipasau tu siwâñgi pano, ande naña ma alâ amo kunzi apaneano mine nâ.

23 Naña ma aporo panzi mine tu, “Miki tamâta ñine uru kaponu muli pa Yova Kindeni, miki ma kapanea i nâ! Miki Yakopu ne vâsa ñgu, miki ma kasuka i ña kâki! Miki Isrel ñgu, miki ma kamege ñana i kâ!

24 Nana tu i ñandai tini pwâka ñana kinzi sugorai tamwatanzi nenzi malia wa nâna wa, ande tia. I ñandai uru ipu muli panzi ñga. I uru ipaloño pa nenzi noña.”

25 Yova Kindeni, lâ zo ñana noko ne tamâta ma sipasau ñana siwâñgi pano, ande naña ma apanea noko simbo nâ ña ñana vetâña rârâni noko muñga kuveta ñinde. Naña ma ao patarawâña imâ pano lâ kinzi tamâta uru sipono muli pano ñinde naonzi, ikura muñga apa ñgua tu ma aveta mine.

²⁶ Yova Kindeni ma ivilanzi sugorai tamwatanzi, kala kinzi ma sika lee kapwanzi pupuro ndo. Aku tamâta ea kinzi uru silâ pa Yova Kindeni, ande kinzi ñinde ma sipanea i ña. Naja ilonŋu tu Yova Kindeni ma ivetanzi simo ara nâ ikura zo zo.

²⁷ Kinzi tamâta ŋgu rârâni lâ tâno ndoni ma kalonzi ñgere ñana Yova Kindeni kâ, aku ma sipanea i sisuka ña kâki. Mao nâ, kinzi tamâta ŋgu ndoni ma sipalele ilonzi kalonzi ku ma sipare tukunzi ndue lâ i nao.

²⁸ Ñana tu Yova Kindeni imo koipu ñalae, kala ikai Maro panzi tamâta ŋgu ndoni.

²⁹ Tamâta pinde sipasuka warakanzi tininzi, andeta kinzi ñinde rârâni ma sisama i kilala, ku ma sipare tukunzi ku siwâŋgi siwawa i. Kinzi tâno tamâta rârâni ma sipanea i ña.

³⁰ Kinzi tamâta kala simo lâ zo ñine, ande nenzi vâsa muli-muli ma siveta wurâta papa Yova Kindeni. Kinzi ma siloŋo Maro Ñalae parina.

³¹ Kinzi tamâta ñinde nde sipâŋga tâno kulu tia yo. Taitu lâ zo ñana ma sipâŋga simo vianzi kâ, ande kinzi ma siloŋo pâri mine tu, “Munŋani Maro Ñalae tamwata ikainzi ne tamâta piti lâ kazâŋa ilo.”

23

Maro Kindeni uru ikatonanzi ne tamâta Daviti isia wânggiŋa ñine

¹ Yova Kindeni nde imo nanenŋu katonâŋa tamâta. I ikatona naŋa itogo lama nenzi katonâŋa ikatonanzi lama mine. Mine nde naŋa aroto ŋana kelekele tonŋe tia.

² I uru ikai naŋa alâ pa nia pinde unza ara keno, ŋana naŋa ma aka wa apwarea wa. Aku i uru ikai naŋa alâ pa lââ ara kala anu tona.

³ I uru walo wasaseki ilua naŋa, aku ikaina alâ pa nzâla ara, ikura muŋga ipa ŋgua tu ma iveta mine.

⁴ Yova Kindeni, ambo naŋa ma ayoka nia sakamao tonŋe kondoma ŋalae itura ndo lâ, ande naŋa ma aruru ŋana sâ tonŋe tia, ŋana tu noko kumo kuna. Naŋa asama tu noko uru kusaŋa katonâŋa ŋana lama kâ ne tukâla lâ mbau ilo. Mine nde naŋa wisinŋu puu ndue, ŋana tu noko ma pwea ŋanana.

⁵ Noko kuveta kâŋa-nuŋa ŋalae pa naŋa lâ nanenŋu kazâŋa tamâta naonzi. Noko kupaliŋi samimi ara lâ kulunŋu, ŋana itula pwataki tu noko ilo ara pana. Aku noko kuwuwu waini ara lâ nanenŋu kâmba ilo lee pipi ipânŋa.

⁶ Yova Kindeni, naŋa asama tu noko ne vetâŋa ara tava ne wisi-wisi nde ma ikeno pa naŋa ikura zo rârâni naŋa ma amo viânŋu, aku naŋa ma amo ara mine lâ noko ne luma ilo ku amo nâ.

24

*Maro Kindeni i nde koipu ŋalae taituni
Daviti isia wângiŋa ŋine*

¹ Tâno ndoni ande Yova Kindeni nâ ne, aku kelekele rârâni ikeno tâno kulu ande i ne tona. Aku tamâta rârâni kala simo i ne tona.

² Nana tu nia ndoyo Yova Kindeni isau tâno kâki tâi geza-geza kulu, aku ingunu tâno duvi imandi tâi ngini.

³ Tamâta mana ikura tu ikâki ilâ Yova Kindeni ne tuu kulu, aņga tamâta mana ikura tu ilâ Yova Kindeni tamwata ne luma sapâņa ilo.

⁴ Ambo tamâta tonĝe uru ingenĝe nana vetâņa potomule kâ, ambo i imo tava ilo mbârambâra, ambo i ipu muli pa mâsi nana iwâņgi ipaneanzi maro lanĝeņa wa mâsi nana itoto ne nĝua pâņa wa, ande tamâta mine ikura tu ikâki Yova Kindeni ne tuu kulu ku ilâ i ne luma sapâņa ilo.

⁵ Maro Kindeni imo kinzi tamâta mine nenzi Pavilâņa Tamâta, aku i ma iveta kie ara nâ panzi. I ma iporo nĝua panzi mine tu, “Miki nemi soki tonĝe ikeno pami tia”.

⁶ Kinzi tamâta mine uru silâ pa Maro Kindeni. Kinzi ilonzi tu silâ simandi kinda timbunda Yakopu ne Maro Kindeni nao.

⁷ Mine nde miki tamâta ndai, miki kalâ kakai luma sapâņa singa ne nzâla kawa piti. Kalâ kaveta nzâla nĝinde kawa maa nĝalae, nana koipu nĝalae taituni ma ikura tu ilâ luma sapâņa ilo.

⁸ Koipu nĝalae taituni nĝinde, ande ea. Nĝinde nde Yova Kindeni tamwata. I ne walo kaika nde nĝalae ndo, aku ipole paraņa rârâni.

⁹ Miki tamâta ndai, miki kalâ kakai luma sapâņa singa ne nzâla kawa piti. Kalâ kaveta nzâla nĝinde kawa maa nĝalae, nana koipu nĝalae taituni ma ikura tu ilâ luma sapâņa ilo.

¹⁰ Koipu nĝalae taituni nĝinde, ande ea. Nĝinde nde Yova Kindeni, i Walo Tamwata. I simbo nâ nde koipu nĝalae taituni.

25

*Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ikai poe
papa wa ikatona wa*

Daviti isia wângiņa ñine

¹ Yova Kindeni, kala ñine naņa ano pano.

² Nanenğu Maro Kindeni, naņa kalonğu tawana noko nâ. Mine nde naņa ano pano tu kuvilana. Ambo noko ma kuvilana tia, ande nanenğu kazâņa tamâta ma siņelea naņa, aku ma mainğu.

³ Andeta naņa asama tu tamâta ea kinzi sio nenzi kalo-tawana imâ pa noko, ande kinzi ñinde ma sikai maņeti ñana nenzi kalo-tawana ñinde kâ nde tia, ñana tu noko ma kuvilanzi. Aņa tamâta ea taņanzi kaika pa noko koa tia nâ, kinzi ñinde nâ ma mainzi, ñana tu nenzi walo ma ivilanzi tia.

⁴ Yova Kindeni, naņa ilonğu tu noko ma kupananana ñana apaveta kuku noko ne vetâņa ara, aku ilonğu tu noko ma kutula ne nzâla pana.

⁵ Noko kumo nanenğu Yautâņa Tamwata Maro Kindeni. Mine nde kupananana ñana apono muli pa vetâņa ndia noko kupatea panzi ne tamâta tu ma siveta. Ikura zo zo naņa uru ao tiningu pa noko tu kuvilana.

⁶ Yova Kindeni, naņa ano pano tu kalo ñgere kilo ñana ne wisi-wisi tava ne tini-mwasa, aku kuvila naņa kilo. Singani lâ, aku imâ lee ipâņa lâ zo ñine, ande noko uru kuo ne wisi-wisi wa tini-mwasa ñinde ilâ panzi ne tamâta.

⁷ Yova Kindeni, nanayoni, lâ zo ñinde naņa limoa yo, ande naņa aveta kiesaka wa vetâņa

potomule wa. Naņa ano pano tu kuzavaru kiesaka ñinde piti lâ tiningu. Noko ne tini-mwasa wa wisi-wisi uru ikeno mine ku imo nâ. Mine nde naņa ano pano tu pwatonana.

⁸ Yova Kindeni i nde ara tamwata wa wisi-wisi warika wa. Mine nde i ipanananzi kinzi kiesaka tamwatanzi ñana vetâņa ndia i ilo tu kinzi ma sipaveta kuku.

⁹ I uru ikai poe panzi tamâta ea sipatawa warakanzi tininzi. I ipanananzi ñana ne nzâla ara kâ.

¹⁰ Yova Kindeni ilo ndo keno panzi tamâta rârâni ñinde sipaveta kuku i ne ñgua pâņa wa ne tukuņa wa. Aku i uru iveta panzi ikura i muņa ipa ñgua tu ma iveta mine.

¹¹ Yova Kindeni, kiesaka rârâ ñinde nde ikeno tiningu. Naņa ano pano tu kuveta ikura ne ñgua pâņa mine, aku kuzavaru nanenğu kiesaka rârâni piti.

¹² Tamâta ea kinzi sipaveta kuku Yova Kindeni ne ñgua, ande i ma itula nzâla ara panzi tamâta ñinde rârâni.

¹³ Kinzi ma simo ara ndo ikura zo zo, aku nenzi vâsa ma sikatona tâno ñine.

¹⁴ Tamâta ea kinzi simege ñana Yova Kindeni ku simo i kalo, ande i imo kinzi tamâta ñinde rârâni ninzi-nambwe. I uru itula pwataki panzi tu i ne ñgua pâņa muņaņa ñinde nde mao kanaņo.

¹⁵ Ikura zo zo naņa uru ao tiningu pa Yova Kindeni tu ivilana, aku ikai naņa piti lâ kazâņa ilo.

¹⁶ Yova Kindeni, naņa ano pano tu kupaloņo

pana ku kuo ne wisi-wisi imâ pana, ŋana tu naŋa simbonŋu nâ amo, aku kinzi kazâŋa tamâta siveta kenzi sakamao pana.

¹⁷ Naŋa kalonŋu loko nâ. Naŋa ano pano tu kuveta wisiŋu puu ndue, aku kutingi malia kie-kie ŋine ilâ malawae ŋanana.

¹⁸ Kinzi siveta kenzi sakamao pa naŋa, kala ilonŋu malia ndo. Naŋa ano pano tu kalo ŋgere ŋanana ku kuzavaru nanenŋu kiesaka piti lâ tiningu.

¹⁹ Kumora ŋga; nanenŋu kazâŋa tamâta kambwanenzi ŋalae ŋinde, aku ilonzi sakamao ndo pa naŋa.

²⁰ Naŋa ano pano tu pwea ŋanana ku pwaina piti lâ kazâŋa ŋine ilo. Ambo noko ma kuvila naŋa ŋana apole paraŋa kâ, ande naŋa ma akai maneti tia. Naŋa amâ pano tu amuna noko tini laiti.

²¹ Naŋa kalonŋu tawana noko nâ, aku uru aveta vetâŋa ara wa aporo ŋgua mao wa. Mine nde naŋa ano pano tu pwea ŋanana.

²² Maro Kindeni, pwainzi ne ŋgu Isrel piti lâ malia kie-kie rârâni ŋine ilo!

26

Tamâta sondo ne noŋa Daviti isia wângiŋa ŋine

¹ Yova Kindeni, naŋa uru aveta vetâŋa ara, aku nanenŋu kalo-tawana nde imâ mao pa noko nâ. Mine nde ano pano tu kutula ŋgua pwataki lâ ŋgua nia mine tu naŋa nde tamâta sondo, nanenŋu soki tonje tia.

² Yova Kindeni, naŋa ilonŋu tu noko ma pwai samâŋa pana ŋana nanenŋu vetâŋa rârâni. Aku naŋa ilonŋu tu noko ma kulea sondu pa ilonŋu wa nanenŋu ilo-kalo tona.

³ Naŋa tu noko ne tini-mwasa uru ikai poe pa naŋa ikura zo rârâni. Noko uru kuveta ikura ne ŋgua pâŋa rârâni, aku mâsi ŋinde itula nzâla pa naŋa.

⁴ Naŋa uru asaŋona kunzi laŋeŋa tamwatanzi tia ndo. Naŋa amo tiningu piti ndo ŋananzi tamâta ŋinde uru siporo ŋgua kie tonŋe, aŋga ilonzi ikeno piti.

⁵ Naŋa tiningu pwâka ndo ŋana asaŋona kunzi kiesaka tamwatanzi, aku uru aŋgenŋe ŋananzi tamâta sakamao.

⁶ Yova Kindeni, lâ zo ŋana naŋa atu alâ pa noko ne patarawâŋa nia ŋana awâŋgi pano, ande naŋa uru apua mbaunŋu muŋga lâ ŋga, ŋana atula pwataki tu nanenŋu soki tonŋe tia. Naŋa aveta mine lâ, ŋinenŋa ayoka akarerea patarawâŋa nia kunzi noko ne tamâta.

⁷ Mao nâ, naŋa awâŋgi wâŋgiŋa ŋana atu ndanŋe pano, aku aporo atula ŋgua panzi tamâta ŋana vetâŋa arara rârâni noko muŋga kuveta ŋinde.

⁸ Yova Kindeni, naŋa ilonŋu ndo keno pa noko ne luma sapâŋa, niani ndaina noko kumo kala tamâta simora noko kilala ara ŋinde pwataki.

⁹ Mine nde lâ zo ŋana noko ma kuzavarunzi kinzi kiesaka tamwatanzi, ande naŋa ano pano tu noko ma kuzavaru naŋa tona ndimo. Lâ zo ŋana noko ma kupunzi pâta sipamateteu, ande noko ma kupu naŋa tona ndimo.

¹⁰ Ikura zo zo tamâta ñinde siveta vetâņa sakamao. Kinzi mbumbu silanzi tamâta pinde sipu tininzi ñana siveta potomule panzi tamâta pinde.

¹¹ Andeta naņa warakângu uru aveta vetâņa ara. Mine nde naņa ano pano tu kuo ne wisi-wisi imâ pana, aku pwaina piti lâ kazâņa ilo!

¹² Naņa uru amandi kaika lâ nia papata, aku sâ tonje ikura tu izavaruna, ande tia. Lâ zo ñana noko ne tamâta ma sipasau ñana siwângi pano, ande naņa ma amo kunzi apanea Yova Kindeni ña.

27

Tamâta ne paneâņa ilâ pa Maro Kindeni Daviti isia wângjiņa ñine

¹ Yova Kindeni i nde nanenğu sinâla, aku ina imo nanenğu Pavilâņa Tamwata tona. Mine nde naņa ma aruru ñana tamâta tonje tia. Yova Kindeni taituni uru ikea ñanana. Mine nde naņa ma tiniņu ruru tia ndo.

² Lâ zo ndia kinzi tamâta sakamao simâ pana ñana sipu naņa pâta amâte kâ, ande nanenğu kazâņa tamâta ñinde ma sisâsa ku ma patanzi sindue.

³ Ambo zugu tamâta ngu ñalae ma simâ sinje naņa lâ, ande naņa ma aruru ñananzi tia ndo. Ambo kinzi situ sipara kuku naņa, ande ara, nanenğu kalo-tawana ma ikeno pa Yova Kindeni nâ.

⁴ Munğa naņa ano pa Yova Kindeni tu ma iveta vetâņa taitu nâ pa naņa, aku ilonğu ndo tu i ma iveta vetâñani ndaina. Naņa ilonğu tu i ma isâu

pa naņa, kala naņa ma akura tu amo i ne luma ilo ikura zo rârâni amo viânggu. Ninenğa naņa ma apanea i mine tu, “Noko nde ara tamwata!”, aku naņa ma ano papa i tu ma ikai poe pana.

⁵ Lâ zo ndia malia kie-kie itu ipângga pa naņa, ande i ma ikea ñanana. I ma ivea naņa lâ ne luma sapâņa ilo, kala ma amo ara ndo. I ma io naņa lâ mira ñalae tonje kulu, aku kazâņa tonje ma ikura tu isânda kulunġu, ande ma tia.

⁶ Mine kala naņa ma apolenzi nanenġu kazâņa tamâta ku apunzi ndue ndo, kinzi ñinde muņa simâ sinje naņa. Naņa ma andeka asarâwa kawânġu ñalae aveta patarawâņa lâ Yova Kindeni ne luma sapâņa ilo. Naņa ma awânġi wânggiņa paneâņa kâ papa i.

⁷ Yova Kindeni, lâ zo ndia naņa ma asarâwa pano, ande naņa ilonġu tu noko ma kalo sukâņa ñanana ku kupalonġo pa nanenġu noņa.

⁸ Muņa noko kupai naņa mine tu, “Kumâ pa naņa ku kuwânġi pana”. Mine nde Yova Kindeni, naņa ma amâ pano.

⁹ Taitu lâ zo ñana naņa amâ pano, ande noko ma kupavea tamwata ñanana ndimo. Noko uru kuvila naņa ikura zo zo, aku naņa amo noko ne wurâta tamâta. Mine nde ano pano tu noko ma wisi nâna pana ku kusoki naņa ndimo. O Maro Kindeni, nanenġu Yautâņa Tamwata noko. Mine nde naņa ano pano tu noko ma kupile naņa wa kupu muli pana ndimo.

¹⁰ Ambo naņa nana wa mama wa ma sipu mulinzi pa naņa, ande Yova Kindeni ma ikatonana.

¹¹ Mine nde Yova Kindeni, kupanana naņa

ŋana vetâŋa ndia noko ilo tu naŋa ma apaveta kuku. Nanenŋu kazâŋa tamâta kambwanenŋi râra simo. Mine nde ano pano tu kuo naŋa alâ pa nzâla ara.

¹² Nanenŋu kazâŋa tamâta simandi ŋana siporo ŋgua laŋeŋa ku situ ruruŋa pana. Noko ma kupile naŋa kala alâ tamâta ŋinde mbaunzi ilo, mine ndimo.

¹³ Naŋa kalonŋu tawana mine: lâ zo ŋine naŋa amo viânŋu, ande naŋa ma amora Yova Kindeni iveta kie ara panzi ne tamâta.

¹⁴ Mine kala miki tamâta, miki ma kalomi tawana, aku kao tinimi pa Yova Kindeni tu ma imâ ivilami. Kamandi kaika ŋga! Miki ma ilomi malia ndimo. Kalomi tawana kaika, aku kao tinimi pa Yova Kindeni tu ma imâ ivilami.

28

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ivila i Daviti isia wângiŋa ŋine

¹ Yova Kindeni, nanenŋu pavilâŋa tamâta noko, naŋa asarâwa pano. Kupalonŋo pa nanenŋu tiŋa. Ambo noko ma kupono taŋa ŋana nanenŋu noŋa kâ, ande naŋa ma amâte.

² Naŋa asarâwa pano tu kalo sukâŋa ŋanana ku kuvilana. Kupalonŋo pa nanenŋu noŋa ŋine. Naŋa naonŋu pa noko ne luma sapâŋa asuka mbaunŋu kâki akai noŋa pano.

³ Mine nde Yova Kindeni, lâ zo ŋana noko ma kupare nia panzi tamâta sakamao, ande naŋa ano pano tu noko ma kupare nia mine pa naŋa tia. Kinzi tamâta sakamao ŋinde uru siveta

kiesaka nâ. Kinzi uru siporo ŋgua kaŋa mona-mona panzi tininzi pinde, taitu ilo-kalo sakamao nâ nde ipipi lâ ilonzi kalonzi.

⁴ Naŋa ilonŋu tu noko ma pwatu tamâta ŋinde nenzi vetâŋa sakamao kulu itaulo panzi, ipakura kuku vetâŋa potomule kinzi muŋga siveta ŋinde. Kupare nia sakamao panzi, ikura nenzi kiesaka rârâni ŋinde.

⁵ Kinzi ilonzi tu Yova Kindeni ne mâsi nde kaa nâ, aku ilonzi tu kelekele ŋinde i nia ndoyo ivetanzi sipâŋga lâ, ande ŋinde nde kelekele kaa nâ tona. Mine nde i ma izavarunzi ndo lâ.

⁶ Paneâŋa ilâ pa Yova Kindeni, ŋana tu i ipaloŋo pa nanenŋu noŋa.

⁷ Yova Kindeni i simbo nâ walo kaika ilua naŋa, aku ina imo nanenŋu maramuŋa. Mine nde nanenŋu kalo-tawana ikeno kaika papa i. Yova Kindeni uru ivila naŋa, aku io ndekâŋa ŋalae ikeno ilonŋu. Mine nde kawâŋgu ndaŋge awâŋgi wângiŋa paneâŋa kâ papa i.

⁸ Yova Kindeni uru walo kaika ilanzi ne tamâta. Aku ikatona wa ivila koipu ŋalae tona, tamâta ŋinde i muŋga ipatea.

⁹ Mine nde Yova Kindeni, naŋa ano pano tu kuvilanzi ne tamâta rârâni, aku kuveta kie ara panzi tamâta ŋinde noko kupateanzi lâ tu simo noko ne ŋgu. Pwatonanzi sondo ndo, itogo lama nenzi katonâŋa tamâta uru ikatonanzi lama mine. Pwea ŋananzi ikura zo zo.

29

Kinda taloŋo Maro Kindeni ne sarawâŋa lâ

*karâzi ŋalae ilo**Daviti isia wângiņa ŋine*

¹ Miki kelekele rârâni ŋinde kamo tava nemi kaika lâ samba ilo, miki kapanea Yova Kindeni ŋa. Kaporo katula pwataki tu i nde ara tamwata, aku i ne walo nde kaika ndo.

² Kapanea Yova Kindeni katula pwataki tu i ŋa nde ŋalae ndo. Miki ma kawâŋgi ku kawawa i, ŋana tu i nde sapâņa ku zuzuli tamwata.

³ Yova Kindeni isuņa kawa, aku sarawâņa ŋinde ne nduņeņani nde ilâ ikura tâi ndoni. Maro Kindeni, i ara tamwata, ande isarâwa kawa ŋalae, itogo mbamba ipu mine, aku ne sarawâņa ŋinde ne nduņeņani nde ilâ isala tâi kulu ikura nia ndoni.

⁴ Yova Kindeni ne sarawâņa nde kaika ŋinde, aku ŋinde itula i kilala pwataki tu i ŋa nde ŋalae ndo.

⁵ Yova Kindeni iporo, aku i kawa ŋgua ne sarawâņa ŋinde ilâ imbware kâi matapuru ŋalaŋala imandi Lebanon tâno ŋinde nuki-nuki.

⁶ I iruruanzi Lebanon tuu ŋalaŋala kala sisosonga itogo bulmakao natu uru isonga mine. Mao nâ, iveta Hermon tuu isonga kâki, itogo bulmakao natu isonga mine.

⁷ Yova Kindeni ne sarawâņa ilâ isinala nia itogo loloa salaga-salaga mine.

⁸ I kawa ŋgua iveta nia bilimu ririņo. I iveta Kedes nia bilimu imo ririņo nâ.

⁹ Yova Kindeni ne sarawâņa ilâ itirianzi kâi ŋalaŋala, aku iveta kâi rârâni launzi yauru ndue. Aku kinzi tamâta rârâni simo i ne luma

sapâŋa ilo ŋinde nde sisarâwa kawanzi ŋalae mine tu, “Paneâŋa ilâ pa Yova Kindeni!”

¹⁰ Yova Kindeni imo koipu ŋalae, aku ikai poe pa tâi geza-geza ndoni. I imo koipu ŋalae, ma imo mine ku imo nâ.

¹¹ Aku inani uru walo kaika ilanzi ne tamâta tona. I uru iveta kie ara panzi, aku ivetanzi simo tava wisinzi pisi nâ.

30

Tamâta kawa ndaŋge ino pa Maro Kindeni Daviti isia wâŋgiŋa ŋine

¹ Yova Kindeni, muŋga noko pwai naŋa piti lâ kazâŋa ilo. Noko pwea ŋanana; mine nde nanenŋu kazâŋa tamâta sikura tu sipu naŋa ndue ku siŋleana, ande tia. Naŋa duvi ŋinde kâ naŋa apaneano asuka noko ŋa kâki.

² Yova Kindeni, nanenŋu Maro Kindeni noko, lâ zo ŋinde pukonŋa ikai naŋa kaika lâ, kala naŋa ano pano tu kusukana. Aku noko kuveta naŋa tiningu ara kilo.

³ Yova Kindeni, lâ zo ŋinde naŋa apoko ŋalae, kala laiti ŋana amâte kâ. Andeta noko kutingi mateŋa piti ŋanana. Ŋinde itogo naŋa ayoka lâ nzâla ŋinde ilâ pa mateŋa nianzi, andeta noko via kulua naŋa kilo.

⁴ Mine nde miki Yova Kindeni ne tamâta, naŋa ilonŋu tu miki ma kawâŋgi wâŋgiŋa paneâŋa kâ papa i. Kalomi ŋgere ŋana vetâŋa rârâni Yova Kindeni Sapâŋa Tamwata muŋga iveta ŋinde, aku kawami ndaŋge papa.

⁵ I uru wiŋi nâna ikura zo mbwana-mbwana nâ, andeta i ilo pa kinda kala iveta kie ara nâ pa

kinda ikura zo rârâni tamo viânda lâ tâno kulu. Mao nâ, zo pinde matânda sulu ma irere ndue lâ mbo, andeta ndekâŋa imâ ipâŋga pa kinda lâ mbwale pwataki.

⁶ Munŋa naŋa amo ara ndo, kala apandekâna aporo mine tu, “Kelekele tonŋe ikura ŋana iyaula naŋa kâ, ande tia ndo”.

⁷ Yova Kindeni, lâ zo ŋinde noko kuveta kie ara ndo pa naŋa, aku kusukana amandi kaika, itogo luma mira mine. Naŋa ilonŋu pateu tu naŋa amo ara nâ, andeta muli ŋga noko kupavea tamwata ŋanana, ande kala aruru ŋalae tina.

⁸ Maro Ŋalae, lâ zo ŋinde naŋa asarâwa pano. Naŋa ano kaika pa noko tu ma kuvilana. Naŋa aporo mine tu,

⁹ “Ambo naŋa ma amâte, ande ŋinde ma ivila noko mâsi mana, a? Ambo naŋa ma alâ pa mateŋa nianzi, ande vetâŋa ara ndia ma ipâŋga, a? Tiambo mateŋa tamâta sikura tu sipanea noko ŋa, a? Tiambo kinzi sikura ŋana siporo situla pwataki tu noko uru kuveta kie ara panzi ikura zo zo, a? Tia ndo!

¹⁰ Mine nde Yova Kindeni, kupalonŋo pa naŋa ku kalo sukâŋa ŋanana! Yova Kindeni, kumâ kuvilana ŋga!”

¹¹ Lâ zo ŋinde, naŋa amo awângi wângjiŋa kalo-kalo kâ. Andeta noko kusoki kalo-lokoni ŋinde piti lâ, ku kuveta naŋa awângi tava ndekâŋa nâ. Munŋa naŋa amo atogo tamâta ika mâsa ku ita ŋana ninambwe tonŋe ne mateŋa kâ. Andeta muli ŋga noko kulele nanenŋu tiŋa ŋinde ku kuveta ilonŋu ndeka mao.

¹² Mine kala naņa ma kawâŋgu buu nâ tia ndo. Naņa ma awâŋgi wângiņa paneâņa kâ pa noko. Yova Kindeni, nanenğu Maro Kindeni noko, naņa ma atu ndaŋge pano ikura zo rârâni.

31

Tamâta kalo tawana Maro Kindeni kala ikai noņa papa

Daviti isia wângiņa ŋine

¹ Yova Kindeni, naņa amâ pano tu ma pwa-tonana. Noko ma kusâu panzi kazâņa tamâta tu ma sipole naņa ku siveta maŋeti pana, mine ndimo. Noko nde vetâņa sondo warika. Mine nde ano pano tu pwaina piti lâ kazâņa ilo.

² Kupaloŋo pa nanenğu noņa, aku kumâ walele nâ kuvilana! Noko kumo kutogo mira ŋalae naņa uru amuna tini mwasina. Pwea ŋanana, itogo tenĝo kaika ikea ŋana tamâta lâ paraņa ilo.

³ Mao nâ, noko kutogo nanenğu munâņa nia mine, aku noko uru pwea ŋanana. Pwai poe pana ku kutula nzâla pana, ikura noko muŋga kupa ŋgua tu ma kuveta mine.

⁴ Kinzi kazâņa tamâta nde sio nimbu ŋana ikai naņa kaika kâ. Mine nde ano pano tu pwatonana, ŋana tu noko kumo nanenğu munâņa nia.

⁵ Naņa ao warakâŋgu lâ noko mbau ilo. Mine nde pwai naņa piti lâ kazâņa ilo. Yova Kindeni, noko simbo nâ nde Maro mao.

⁶ Noko uru wisi nâna panzi tamâta ea siwâŋgi panzi maro laŋeņa. Aŋga naņa nde ma kalonĝu tawana noko nâ.

⁷ Noko tini mwasa pa naņa ikura zo zo. Mine nde naņa ma amo andeka nâ. Noko mata kumora nanenğu malia njine lâ, aku noko kusama tu nanenğu kazâņa tamâta siveta vetâņa sakamao kie-kie pa naņa.

⁸ Nanenğu kazâņa tamâta situ sikai naņa kaika, andeta noko nandai kusâu panzi nana siveta mine nņa. Noko kuvilana kala amo ara nâ.

⁹ Andeta Yova Kindeni, kala njine naņa ilonğu malia ndo. Mine nde naņa ano pano tu kalo sukâņa nanana. Naņa amo ata nâ, kala matângu nde poa lâ. Naņa tiningu ndoni nde pââsâ lâ.

¹⁰ Naņa ilonğu malia njalae tina, aku kalo-
lokoni njine itu itoto nanenğu via ipânga mbwana-mbwana nâ. Nanenğu tiņa njine nde iyaula naņa ndo lâ, kala akura tu amo zo luandondo, ande tia. Malia kie-kie ikai naņa kaika lee walonğu tia lâ. Mao nâ, naņa tukângu rârâni nenzi walo nde marumbu ndo lâ.

¹¹ Nanenğu kazâņa tamâta rârâni nde uru sivaligi naņa. Andeta kinzi nâ tia; nanenğu mete kala ilonzi sakamao ndo pa naņa, aku ningu-nambwe nde tininzi pwâka ndo nanana. Lâ zo ndia naņa atu ayoka nzâla, ambo kinzi simora naņa ayoka amâ panzi, ande sikâwa silâ.

¹² Kinzi tamâta rârâni nde kalonzi kapa lâ nana naņa kâ, itogo tamâta kalonzi kapa nana tamâta tonje imâte mungani lâ. Naņa atogo kulo tonje mâta pwapwataki kala tamâta sita-
mbira lâ.

¹³ Naņa alonjonzi kazâņa tamâta rârâ siporo ilonzi nuru-nuru. Kinzi situ siveta ruruņa njalae

tina pa naŋa. Kinzi sipasau lâ taitu ku sipa ŋgua ŋana siveta kenzi sakamao pana. Kinzi situ sipu naŋa pâta amâte.

¹⁴ Andeta kalo loko. Yova Kindeni, nanenġu kalo-tawana ikeno pa noko nâ. Nanenġu Maro Kindeni kala noko. Mine nde naŋa wisinġu puu ndue.

¹⁵ Noko uru pwatona naŋa ikura zo rârâni. Naŋa ano pano tu pwaina piti lâ nanenġu kazâŋa tamâta mbaunzi ilo, kinzi ŋinde uru siveta kenzi sakamao pa naŋa.

¹⁶ Kalo sukâŋa ŋana ne wurâta tamâta naŋa! Noko ne tini-mwasa uru ikeno panzi ne tamâta ikura zo rârâni. Mine nde naŋa ano pano tu pwaina piti lâ kazâŋa ilo.

¹⁷ Yova Kindeni, naŋa asarâwa pano tu kuvilana. Ambo noko ma kuvila naŋa, ande naŋa ma akai maŋeti lâ nanenġu kazâŋa tamâta naonzi tia. Naŋa ilonġu tu noko ma kuveta maŋeti pa kinzi tamâta sakamao warakanzi. Naŋa ilonġu tu noko ma kusae kawanzi ku kuonzi silâ pa matera nianzi.

¹⁸ Ŋana tu kinzi uru sipasuka warakanzi tininzi ku sitalea ŋgua sakamao lâ tamâta pinde tininzi, kinzi ŋinde uru siveta vetâŋa ara. Mine nde naŋa ilonġu tu noko ma kutoto kinzi lanġa tamwatanzi ŋinde nenzi ŋgua.

¹⁹ Maro Ŋalae, naŋa asama tu noko uru kuveta kie ara ndo panzi tamâta ea simege ŋanano kala siwâŋgi pano. Kinzi tamâta rârâni sisama tu noko uru pwatonanzi tamâta ea kalonzi tawana noko kala simâ pano.

²⁰ Noko uru kuveanzi tamâta sonde ŋinde lâ noko tini laiti. Mine nde kinzi kazâŋa tamâta sikura tu sizavarunzi kâ, ande tia. Noko uru pwea ŋananzi. Mine nde nenzi kazâŋa tamâta nenzi ŋgua sakamao ikura tu iyaula ilonzi kalonzi, ande tia.

²¹ Paneâŋa ilâ pa Yova Kindeni, ŋana tu i ne tini-mwasa ikeno pa naŋa ikura zo zo! Muŋga, lâ zo ŋinde kinzi kazâŋa tamâta sinŋe naŋa ku simandi ŋana sizavaruna, ande i itula ne tini-mwasa ŋinde pwataki lâ, kala naŋa amo ara nâ.

²² Yova Kindeni, lâ zo ŋinde naŋa tiningu ruru, aku ilonŋu pateo tu noko kuŋara naŋa lâ, kala amo malawae ŋanano. Andeta naŋa asarâwa pano tu kuvilana, aku kupaloŋo pa nanenŋu noŋa.

²³ Miki Yova Kindeni ne tamâta, miki ma tinimi mwasa ndo papa i. I uru ikea ŋananzi tamâta ea simo i kalo. Anŋa tamâta ea kinzi sipasuka warakanzi tininzi, ande ipare nia sonde panzi, ikura nenzi vetâŋa soki ŋinde.

²⁴ Miki tamâta ŋine uru kao tinimi pa Yova Kindeni tu ma iveta kie ara pami, ande miki rârâni kapu kaika pa warakami ilomi kalomi, aku kamandi kaika.

32

*Tamâta ipatula ne kiesaka pa Maro Kindeni,
kala Maro Kindeni izavaru ne kiesaka piti*

Daviti isia wângiŋa ŋine

¹ Ambo Yova Kindeni ikai kiesaka piti lâ tamâta tonŋe tini ku izavarunzi i ne vetâŋa

potomule rârâni piti, ande tamâta ñinde ikura tu indeka ñalae.

² Ambo tamâta tonje ipu muli ndo pa lanjeņa ne mâsi, aku Yova Kindeni ipatea tu i ma kalo ñgere kilo tia ñana tamâta ñinde ne kiesaka kâ, ande tamâta ñinde ikura tu indeka ñalae.

³ Munğa, lâ zo ñinde naņa ñandai apatula nanenğu kiesaka pwataki papa Yova Kindeni nga, ande naņa amo ata nâ ikura zo zo. Mine kala naņa tiningu ndoni nde pââsâ lâ.

⁴ Yova Kindeni, lâ zo ñinde noko mbau nâ kupu naņa ikura kari wa mbo wa. Nanenğu walo nde ipilena ku ilâ lâ, itogo unza kari kana kala ñgâla-ñgâla ndo mwasina.

⁵ Andeta muli nga naņa apatula nanenğu kiesaka pwataki pa noko. Naņa ñandai avea nanenğu vetâņa sakamao tonje nga. Naņa ilonğu pateo mine tu, “Naņa ma apatula nanenğu kiesaka rârâni pwataki pa Yova Kindeni.” Naņa ilonğu malia ñana nanenğu kiesaka ñinde kâ. Mine kala naņa apatula lâ, ñinenğa noko kuzavaru nanenğu kiesaka piti, ku kuveta ilonğu kalonğu ipânğa ara kilo.

⁶ Mine nde lâ zo ndia malia itu ipânğa panzi tamâta ñinde uru sipono muli pa noko, ande ara ñana kinzi ma sino pano. Ñinenğa lâ zo ñana malia itu ipânğa ñalae tina panzi, itogo lââ pondi kâki ku imâ ñana ipatukunzi mine, ande malia ñinde ma ikura tu izavarunzi, ande ma tia.

⁷ Yova Kindeni, noko nâ kumo nanenğu munâņa nia. Noko uru pwatonana, kala malia tonje ñandai ipu naņa ndue nga. Lâ zo

ndia malia itu ipâŋga pana, ande noko pwea ŋanana. Mine nde naŋa kawâŋgu ŋalae awâŋgi apaneano.

⁸ Yova Kindeni iporo mine tu, “Naŋa ma apananano sondo, aku ma natula nzâla pano. Naŋa ma akatonano wa akai poe pano wa.

⁹ Kupaloŋo pa naŋa kawâŋgu ŋgua nâ. Noko ma kumo kutogonzi bulmakao ndimo. Kinzi bulmakao ilonzi kalonzi tia. Mine nde tamâta uru sio ‘aini’ lâ vigunzi ilo ku sitapa ravena ŋana kinzi ma sipaloŋo panzi. Ambo kinzi ma siveta mine tia, ande kinzi bulmakao ma soka potomule nâ.”

¹⁰ Malia rârâ ŋinde ma ipâŋga panzi tamâta sakamao, andeta ikura zo zo Yova Kindeni ilo ndo keno panzi tamâta ea kalonzi tawana i, aku ikatonanzi sondo.

¹¹ Mine nde miki tamâta ŋine uru kaveta vetâŋa ara, miki ma ilomi ara ku kandeka ŋana vetâŋa arara Yova Kindeni muŋga iveta pami ŋinde. Miki tamâta ŋine kaponu muli papa i, miki rârâni ma kawami kâki kandeka ku kapanea i ŋa.

33

Tapanea Maro Kindeni tasuka i ŋa kâki

¹ Miki tamâta ŋine uru kaveta vetâŋa ara, miki rârâni kandeka ku kapanea Yova Kindeni ŋana vetâŋa rârâni i muŋga iveta ŋinde. Miki ŋine uru kaponu muli pa Yova Kindeni, miki rârâni kawâŋgi kasuka i ŋa kâki, ŋana tu ŋinde nde mâsi ara.

² Miki kawami ndaŋge kawâŋgi wânggiņa ka-panea Yova Kindeni. Kara wânggu kiri-kiri wa ŋalaŋala wa, aku kawâŋgi wânggiņa papa i.

³ Miki kawâŋgi wânggiņa wasaseki pinde papa i. Kara wânggu sondo ndo ku kawâŋgi ara nâ. Miki rârâni kandeka ku kasuņa kawami kâki.

⁴ Nana tu Yova Kindeni ne ŋgua rârâni nde mao kanaŋo, aku i uru iveta vetâņa rârâni sondo ndo.

⁵ Yova Kindeni indeka ŋana iveta kie ara panzi tamâta, aku i ilo ara nâ ŋana ipare nia sondo panzi tamâta rârâni, ikura nenzi vetâņa mine. Aku ikura zo zo i ne tini-mwasa ilâ isala nia rârâni lâ tâno ndoni.

⁶ Nia ndoyo Yova Kindeni iporo ŋgua, aku i kawa ŋgua ŋinde nâ ivetanzi kari wa nzimona wa pitu sipâŋga samba tini. Iporo lâ kawa nâ, aku kelekele rârâni ŋinde ipâŋga pa âta.

⁷ Igonanzi tâi rârâni ku ionzi lâ nia taitu nâ, itogo tamâta itai lââ lâ kulo ilo mwasina. I io tâi geza-geza lâ nia sondo.

⁸ Mine kala miki tamâta rârâni kamo tâno kulu, miki kamege ŋana Yova Kindeni kâ. Miki rârâni kapare tukumi ndue lâ i nao.

⁹ Nana tu nia ndoyo iporo ŋgua, aku i kawa ŋgua ŋinde nâ iveta tâno ipâŋga. Iporo lâ kawa nâ, aku ndainani nâ kelekele rârâni sipâŋga lâ.

¹⁰ Mao nâ, ikai poe pa kelekele ndoni. Lâ zo ndia kinzi tinikoa tamâta simâ taitu ku sipa ŋgua ŋana siveta vetâņa pinde, ande Yova Kindeni uru iveta nenzi ŋgua pâņa ŋinde ilâ kaa nâ. Kinzi sipa ŋgua, andeta isae nzâla ŋananzi, kala sikura tu siveta vetâņa ŋinde tia.

¹¹ Andeta sâ ma ikura tu iveta Yova Kindeni ne ŋgua pāŋa ilâ kaa nâ, a? Tia ndo! I ne ŋgua pāŋa ma ikeno kaika mine ku imo nâ. Ambo i ilo patea tu ma iveta vetāŋa tonje, ande i ne ilokalo ŋinde ma ikeno mine ku imo nâ.

¹² Ambo tamâta ŋgu tonje ma sipono muli pa Maro Kindeni ku simo i kalo, ande ŋgu ŋinde sikura tu sindeka ŋalae. Kinzi tamâta ŋinde i muŋga ipateanzi pa i tamwata, kinzi ŋinde ma sindeka pâta.

¹³ Mao nâ, Yova Kindeni imo samba ilo, aku i mata indue imâ imoranzi tamâta rârâni.

¹⁴ I imo koipu ŋalae lâ i tamwata ne lawea, aku i mata indue imâ imoranzi tamâta rârâni simo tâno kulu.

¹⁵ I tamwata iveta tamâta rârâni ilonzi kalonzi, ande kala isama lâ ŋana vetāŋa rârâni kinzi siveta.

¹⁶ Ambo koipu ŋalae tonje ne zugu tamâta kambwanenzi rârâ simo, ande ŋinde ikura tu isuka koipu ŋinde ŋana ipole paraŋa kâ, ande tia. Ambo zugu tamâta tonje imo tava ne walo kaika, ande ŋinde ikura tu isuka i ŋana ipu ne kazâŋa tamâta ndue kâ, ande tia.

¹⁷ Aku mine nâ, ambo tamâta tonje kalo tawana tu i ne “hosi” ma isuka i ŋana ipole paraŋa kâ, ande i ne kalo-tawana ŋinde ma ilâ kaa nâ. Kinzi “hosi” nenzi kaika ŋalae ikura tu ivilanzi zugu tamâta nde tia.

¹⁸ Taitu miki kaloŋo ŋga; Yova Kindeni uru ikatonanzi tamâta ea simege ŋana i kâ, kinzi ŋinde kalonzi tawana tu i ne tini-mwasa ikeno panzi ikura zo rârâni.

19 I ikea sondo ndo ŋananzi tamâta ŋinde. Mine kala nenzi kazâŋa tamâta sikura tu sipunzi pâta simâte, ande tia. Ambo nia putole, ande i ikatonanzi, kala simâte tia.

20 Mine nde kinda uru tao tininda pa Yova Kindeni tu ma imâ ivila kinda. I nde nenda Pavilâŋa Tamwata, aku i imo itogo nenda maramuŋa mine.

21 I uru iveta kie ara nâ pa kinda, aku ŋinde iveta ilonda ndeka. I nde Sapâŋa Tamwata, aku ŋana duvi ŋinde kâ kinda kalonda tawana i.

22 Yova Kindeni, maka kao tinima pa noko tu kumâ kuvilama. Maka kano pano tu kuo ne tinimwasa imâ imo kuma ikura zo rârâni.

34

*Maro Kindeni uru ivilanzi ne tamâta
Daviti isia wângiŋa ŋine, lâ zo ŋinde ilaŋe
Koipu Abimelek tu i ipâŋga kapa lâ, kala
Abimelek ipile i ku ilâ lâ.*

1 Naŋa ma kawâŋgu ndaŋge papa Yova Kindeni ikura zo zo. Naŋa ma amo apanea i asuka ŋa kâki.

2 Yova Kindeni iveta kie ara pa naŋa lâ. Mine kala naŋa ma awâŋgi awawa i. Miki tamâta ea kamo tava malia, miki ŋinde katambira taŋami pa nanenŋu ŋgua ŋine ku kandeka nâ!

3 Ara ŋana miki ma katula Yova Kindeni kilala pwataki kuku naŋa tu i nde Maro Nalae. Kinda ma tagogo kawânda tasuka i ŋa kâki.

4 Muŋga naŋa ano pa Yova Kindeni tu ma ivilana, aku ipaloŋo pa nanenŋu noŋa. I ikai

ruruŋa rârâni piti lâ ilonŋu, kala ŋine naŋa amo ilonŋu pisi nâ.

⁵ Tamâta pinde uru simo tava malia kie-kie. Andeta lâ zo ŋana kinzi sio nenzi kalo-tawana ilâ pa Yova Kindeni, ande ilonzi ndeka nâ. Kinzi ma sikai maŋeti ŋana nenzi kalo-tawana ŋinde kâ, ande tia ndo, ŋana tu Yova Kindeni ma ivilanzi.

⁶ Kinzi simo ara tia ndo, andeta sino papa Yova Kindeni, aku ipaloŋo pa nenzi noŋa. I ivilanzi ku ikainzi piti lâ nenzi malia rârâni ilo.

⁷ Yova Kindeni ne aŋelo uru ikatonanzi tamâta ea siruru ŋana i kâ, aku ikea ŋananzi lâ kazâŋa ilo.

⁸ Yova Kindeni uru iveta kie ara ndo pa kinda. Ambo miki warakami ma kalâ kamo i kalo, ande miki kala ma kasama Yova Kindeni kilala pwataki tu i nde ara ndo. Tamâta ea simuna i tini laiti, kinzi ŋinde sikura tu sindeka ŋalae.

⁹ Miki Yova Kindeni ne tamâta, miki kamâ kapare tukumi ndue lâ i nao. Ŋana tu tamâta ea kinzi sipaveta kuku i kawa ŋgua, kinzi ŋinde ma siroto ŋana kelekele tonje tia.

¹⁰ Kinzi mbwâmbwa saka “leve” nenzi kaika nde ŋalae tina, andeta zo pinde kanzi simbi tia, kala putole ipunzi. Andeta Yova Kindeni uru irombonzi tamâta ea sipaveta kuku i kawa ŋgua. Mine kala kinzi siroto ŋana kelekele ara tonje tia.

¹¹ Mine nde miki lâlu wukale, miki kamâ katambira taŋami sondo pa nanenŋu ŋgua. Naŋa ma apananami ŋana kamege ŋana Yova Kindeni ku kamo i kalo.

¹² Tiambo miki ilomi tu ma kamo ara nâ, tiya? Tiambo miki ilomi tu ma kamo viami tava

ndekâŋa nâ ikura zo luandondo, tiya?

¹³ Ambo ilomi tu ma kamo mine, ande nzâla ikeno mine: miki ma kapile mâsi ŋana kaporo ŋgua sakamao wa ŋgua laŋeŋa wa;

¹⁴ miki ma kapu mulimi pa vetâŋa sakamao, aku kapono muli pa vetâŋa ara nâ; aku miki ma kakai wurâta kaika ŋana kamo ilomi kalomi taitu kunzi tamâta rârâni.

¹⁵ Yova Kindeni uru ikea ŋananzi tamâta ea sipaveta kuku vetâŋa ara, aku ipaloŋo pa tamâta mine nenzi noŋa.

¹⁶ Taitu Yova Kindeni ne wisi-nâna ikeno panzi tamâta ea uru siveta vetâŋa sakamao. Mine kala lâ zo ŋana kinzi ŋinde ma simâte, ande kinzi tamâta ma kalonzi ŋgere ŋananzi kilo, ande ma tia.

¹⁷ Tamâta pinde uru sipaveta kuku vetâŋa ara, aku lâ zo ndia kinzi ŋinde sino papa Yova Kindeni, ande ipaloŋo panzi ku ivilanzi ŋana nenzi malia rârâni.

¹⁸ Tamâta ea kinzi simo tava ilonzi malia, ande Yova Kindeni imo kinzi tininzi laiti. I uru ivilanzi tamâta ea ilonzi patea tu malia ma ipunzi ndue ndo.

¹⁹ Malia kie-kie uru ipâŋga panzi tamâta ara, andeta Yova Kindeni ivilanzi sondo kala malia ŋinde ikura tu ipunzi ndue, ande tia.

²⁰ Yova Kindeni uru ikatona kinzi tamâta ara tininzi ndoni. Mine kala kinzi tukanzi tonje ma mbwaranuki tia ndo.

²¹ Andeta vetâŋa sakamao kie-kie ma ipunzi tamâta sakamao simâte. Yova Kindeni ma iyaulanzi tamâta ea uru sikai kazâŋa panzi tamâta ara.

²² Mao nâ, Yova Kindeni uru ikai kindi i ne tamâta rârâni piti lâ kazâņa ilo. Tamâta ea imâ papa i tu ma imuna i tini laiti, ande Yova Kindeni ma izavaru tamâta ñinde tia ndo.

35

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ivila i Daviti isia wângjiņa ñine

¹ Yova Kindeni, naņa ano pano tu pwai kazâņa panzi tamâta ñine kala sikai kazâņa pa naņa, aku kupara kunzi tamâta ñine kala sipara kuku naņa.

² Pwai ne maramuņa kâki tava paraņa ne kelekele pinde, aku kumâ kuvilana!

³ Pwai ne ua wa kavasi wa kâki, ku kumâ kupara kunzi tamâta ñine sitaņgula naņa. Ambo noko ma kuveta mine, ande naņa ma asama tu noko kumo nanenĝu Pavilâņa Tamwata.

⁴ Nanenĝu kazâņa tamâta ñinde situ sipu naņa pâta amâte. Naņa ilonĝu tu noko ma kupunzi wa kuveta maņeti panzi wa. Kinzi sipa űgua tu ma sizavaru naņa. Naņa ilonĝu tu noko ma kupono nzalanzi ku kuņaranzi sikâwa pwapwataki silâ.

⁵ Yova Kindeni, naņa ilonĝu tu noko ne aņelo kinzi ma siņaranzi tamâta sakamao ñinde, itogo lawea itapala gawura mine.

⁶ Naņa ilonĝu tu noko ne aņelo ma sitaņgulanzi kala sikâwa silâ nzâla kondoma ku zuli-zuli ndo.

⁷ Naņa ñandai aveta vetâņa soki tonĝe pa kinzi űnga, andeta sivea nimbu ñana siyaula naņa kâ.

Kinzi situ sikai naņa kaika. Mine kala sisale tâno ne wewe ñalae tonje tu ma patana andue ilo.

⁸ Mine nde naņa ilonju tu noko ma walele nâ kupânga panzi ku kuveta wisinzi motutu, ñineņa kuzavarunzi marumbu lâ. Naņa ilonju tu nimbu ñinde kinzi sio ñana ikai naņa kaika kâ ma ikai kinzi warakanzi nâ. Naņa ilonju tu kinzi warakanzi ma patanzi sindue wewe kinzi muņa sisale ñinde ilo, ku ma sipayaula ndo.

⁹ Naņa kalonju tawana tu Yova Kindeni ma iveta ikura nanenju noņa mine, kala naņa ma andekana i nâ. Lâ zo ñinde naņa ma ilonju ara ndo, ñana tu i ivila naņa.

¹⁰ Aku naņa ilonju ndoni ma atu ndanje ñalae papa Yova Kindeni. Naņa ma aporo mine tu, “Maro Kindeni, maro tonje irerege kuku noko nde tia. Lâ zo ndia kinzi tamâta kaika situ siveta kenzi sakamao panzi tamâta ñinde nenzi kaika ikeno panzi tia, ande noko uru pwea ñananzi. Noko kupono nzâla ñananzi mbaliņa warakanzi, kala sikura tu siveta malia panzi sugorai tamwatanzi, ande tia.”

¹¹ Kala ñine kinzi laņeņa tamwatanzi simandi lâ ñgua nia ku sitalea naņa ñana vetâņa soki pinde, andeta naņa ñandai aveta vetâņa soki ñinde ñga.

¹² Naņa uru aveta kenju ara nâ panzi nanenju kazâņa tamâta, aņa kinzi nde siveta kenzi sakamao ndo pa naņa. Mine kala naņa ilonju nde malia ndo.

¹³ Mao nâ, nanenju vetâņa nde piti ndo ñana kinzi nenzi vetâņa kâ. Muņa pukonja ikainzi, aku kalonju sukâņa ñananzi kala apita lalava

râge-râge. Naŋa andi kaika ŋana kâpwa kâ, ŋana atula nanenġu kalo-sukâŋa pwataki. Lâ zo ŋinde naŋa akai noŋa pano tu ma kuvetanzi tininzi ara kilo, aku nanenġu noŋa ŋinde ŋandai ŋgua kaa nâ ŋga.

¹⁴ Ambo pukonġa kie mine ma ikai ninġu-nambwe tâku naŋa tata tâ, ande naŋa ma akai noŋa kie taituni pano, itogo noŋa ŋinde naŋa akai pano ŋananzi nanenġu kazâŋa tamâta ŋinde. Lâ zo ŋinde naŋa ayoka naonġu tundu, itogo tamâta tonġe tina imâte lâ kala ita ŋana mwasina. Naŋa iloŋġu malia ndo, kala amo ata nâ.

¹⁵ Andeta muli ŋga naŋa asânda malia kulu, aku kinzi silâ taitu ku sindeka nâ. Kinzi sinġe naŋa mbwaliu lâ ŋana siveta “a” pa naŋa. Naŋa ŋandai asama kinzi kilalanzi ŋga, taitu kinzi simo siponda ŋgua sakamao imâ tiniġu.

¹⁶ Kinzi sivaligi naŋa ku siveta maŋeti ŋalae ŋinde pana. Kinzi wisinzi sakamao ndo pana, aku naonzi kaika silea pa naŋa.

¹⁷ Maro Ŋalae, noko tamwata kumora nenzi vetâŋa sakamao ŋinde, andeta noko ŋandai kuvila naŋa ŋga. Noko ma kumo nâ ikura zo ŋapia kilo, a? Naŋa ano pano tu pwaina piti lâ mbaunzi ilo. Kinzi sitogo mbwâmbwa saka “leve” mine, aku situ sipu naŋa pâta amâte. Mine nde ano pano tu kuvilana!

¹⁸ Ambo noko ma kuvila naŋa, ande naŋa ma kawânġu ndanġe pano lâ noko ne tamâta ŋgu rârâni naonzi. Mao nâ, naŋa ma amandi noko ne ŋgu nenzi pasauŋa ilo ku ma asuka noko ŋa kâki.

¹⁹ Tamâta pinde simo sikai kazâŋa pa naŋa koa tia nâ. Noko ma kusâu panzi tu sitawa naŋa ndue ku sindeka, mine ndimo. Naŋa tiningu pwâka tu kinzi ma ilonzi ara ŋana nanenġu malia kâ.

²⁰ Kinzi ŋandai uru siporo ŋgua mwasa ŋga. Kinzi siporo ŋgua laŋeŋa kie-kie ilâ panzi tamâta arara ŋinde uru naonzi mwasa nâ panzi tininzi pinde.

²¹ Kinzi kawanzi pakâe-pakâe siveta “a” pana ku sitalea naŋa mine tu, “Mao nâ, maka warakama kamora noko kuveta mâsi sakamao pinde.”

²² Andeta Yova Kindeni, noko tamwata kumora nenzi vetâŋa ŋinde marumbu lâ. Mine nde noko ma kusae kawa ndimo. Maro Ŋalae, naŋa tiningu pwâka tu noko ma kumo malawae ŋana naŋa kâ.

²³ Noko nde nanenġu Maro Kindeni; nanenġu Maro Ŋalae noko. Naŋa ano pano tu kumandi sânda ku kumâ kuvilana. Kumandi ku kuporo kusuka nanenġu ŋgua.

²⁴ Maro Kindeni, nanenġu Maro Kindeni noko. Noko ne vetâŋa rârâni nde sondo ndo. Mine kala naŋa ano pano tu kuvilana, aku kuporo kutula pwataki tu naŋa aveta vetâŋa soki tonġe tia. Noko ma kusâu panzi tu sijelea naŋa ndimo.

²⁵ Naŋa tiningu pwâka tu kinzi ma siporo ŋgua pa warakanzi mine tu, “Kala ŋaina. Muŋga kinda ilonda patea tu ma tazavaru i ndo lâ, kala ŋine kinda taveta vetâŋani ndaina!” Noko ma kusâu panzi tu siporo ŋgua kaŋa mine ndimo.

²⁶ Kinzi sindeka nâ ŋana nanenŋu malia ŋine. Naŋa ilonŋu tu noko ma kuveta maŋeti panzi ku kupolenzi lâ. Kinzi sipasuka warakanzi ŋanzi kâki ku situ sitawa naŋa ŋânŋu ndue ndo. Naŋa ilonŋu tu noko ma kuveta kinzi mainzi ŋalae, aku kutawa warakanzi ŋanzi ndue ndo lâ.

²⁷ Andeta Yova Kindeni, tamâta pinde ilonzi tu naŋa ma apolenzi tamâta ŋinde lâ ŋgua nia. Ande kala naŋa ilonŋu tu kinzi tamâta ara ŋinde ma sindeka ku sisarâwa ikura zo zo mine tu, “Tasuka Yova Kindeni ŋa kâki! Ina ilo ndeka nâ ŋana ivilanzi ne wurâta tamâta tu simo ara kâ.”

²⁸ Aku naŋa kala ma aporo atula pwataki tu noko ne vetâŋa rârâni nde sondo ndo, aku ma apaneano asuka noko ŋa kâki ikura kari wa mbo wa.

36

Kinzi tamâta nenzi vetâŋa sakamao

Maro Kindeni ne wurâta tamâta Daviti isia wângiŋa ŋine

¹ Kiesaka ikeno lâ kinzi tamâta sakamao ilonzi kalonzi, aku kiesaka ŋinde uru ikai poe panzi. Kinzi simege ŋana Maro Kindeni tia ndo. Kinzi sipu mulinzi papa i.

² Kinzi uru sipandekâna warakanzi ku ilonzi mine tu, “Naŋa nde tamâta ara ndo. Nanenŋu kiesaka nde ipavea nâ ikeno. Mine nde Maro Kindeni ikura tu isânda nanenŋu vetâŋa sakamao tonŋe kulu ku io naŋa alâ pa ŋgua nia ŋana, ande tia ndo.”

³ Kinzi tamâta ŋinde kawanzi lanŋeŋa nâ, aku siporo ŋgua sakamao ndo. Kinzi sipu mulinzi pa

ilo-kalo ara kala sipile mâsi ŋana sipaveta kuku vetâŋa ara kâ.

⁴ Lâ zo ŋana sikeno sipwarea kâ, ande kinzi uru kalonzi ŋgere ŋana vetâŋa sakamao pinde kinzi situ siveta. Kinzi sipaveta kuku vetâŋa potomule nâ, aku ŋandai sipu mulinzi pa mâsi sakamao ŋga.

Maro Kindeni ne vetâŋa ara

⁵ Yova Kindeni, noko ne tini-mwasa nde ŋalae ndo, ikâki pa nia maa ikeno âta ŋinde. Aku noko ne mâsi ŋana kuveta ikura ne ŋgua pâŋa rârâni kala nde ŋalae ndo mine nâ.

⁶ Noko ne mâsi ŋana kuveta vetâŋa ara nâ nde ŋalae tina, itogo tuu ŋalaŋala mwasina. Aku noko ne mâsi ŋana kutu kinzi tamâta sondo kâ nde ŋalae ndo, itogo tâi geza-geza mine. Yova Kindeni, noko uru pwatonanzi kinzi tamâta wa kinzi ŋgoa-mbwâmbwa wa.

⁷ Yova Kindeni, noko ne tini-mwasa ikeno mine ku imo nâ, aku maka kasama tu ŋinde nde kelekele ara ndo. Noko pwea ŋananzi tamâta ŋalaŋala wa kinzi sugorai tamwatanzi wa, itogo tatareko tina iveanzi natu simo mbani kalo mine.

⁸ Kâpwa rârâ nde ipipi lâ noko ne luma ilo, aku noko uru kurombonzi tamâta rârâni. Noko ne vetâŋa ara nde ilâ panzi itogo lââ ŋalae irere ndue mine, aku sinu kala ilonzi ara nâ.

⁹ Noko nde via warika, aku noko ne sinâla uru isinala maka ku iveta maka kamo sondo nâ.

¹⁰ Ikura zo zo noko ilo ndo ikeno panzi tamâta ŋinde sisama noko kilala sondo. Aku ikura zo rârâni noko uru kuveta kie ara panzi tamâta

ŋinde sipono muli pano. Naŋa ano pano tu kuveta mine ku kumo nâ.

¹¹ Tamâta pinde sipasuka warakanzi tininzi ku situ ma kenzi nâ sipale naŋa. Kinzi tamâta sakamao situ sisuka mbaunzi kâki ku sipu naŋa. Noko ma kusâu panzi tu siveta mine ndimo.

¹² Miki tamâta ŋai, naŋa akai noŋa mine, aku kamora ŋga! Kinzi tamâta sakamao nde patanzi lâ kala simo sikeno nâ. Kinzi sikura tu sipagagati ku simandi kaika kilo, ande tia.

37

Vetâŋa ndia ma ipâŋga panzi tamâta ara wa tamâta sakamao wa

Daviti isia wângiŋa ŋine

¹ Noko ma kalo loko ŋana vetâŋa ŋinde kinzi tamâta sakamao uru siveta, mine ndimo. Aku noko ma kupadâda ŋananzi tamâta ŋinde uru siveta vetâŋa soki, mine ndimo.

² Ŋana tu kinzi tamâta sakamao uru simo ikura zo mbwana-mbwana nâ, itogo unza wa kâi lau wa, kari kana ku ŋgâla-ŋgâla walele nâ.

³ Andeta ara ŋana noko ma kalo tawana Yova Kindeni ku kupaveta kuku vetâŋa ara nâ. Ambo noko ma kuveta mine, ande noko ma kumo ara lâ tâno ŋinde i muŋga ipatea pano, aku sâ tonje ma ikura tu izavaruno, ande tia.

⁴ Ambo noko ma kundekana Yova Kindeni nâ, ande vetâŋa ndia noko ilo tu i ma iveta pano, ande i ma iveta vetâŋani ndaina.

⁵ Mine nde ara ŋana noko ma kuo tamwata ne via ilâ Yova Kindeni mbau ilo. Ambo noko ma kalo tawana i, ande i ma ivilano mine;

⁶ i ma itula noko ne vetâŋa ara ipâŋga nia yo, itogo kari ne sinâla mine. Mao nâ, i ma itula pwataki tu noko nde tamâta sondo, itogo kari ikâki imâ ŋgini ku isinala nia kaika mine.

⁷ Mine nde ara ŋana noko ma kumo mwasa nâ lâ Yova Kindeni nao, aku kumo kuo tini pa i ne pavilâŋa. Ambo tamâta ma siveta vetâŋa sakamao pinde ikura muŋga sipa ŋgua tu ma siveta mine, ande noko ma kalo loko ndimo.

⁸ Noko ma kupu muli pa kalo-lokoni ne vetâŋa wa wisi-nâna ne vetâŋa wa, ŋana tu vetâŋa kie mine ikura tu ilaneno ŋana kuveta kiesaka.

⁹ Kulonjo ŋga; Yova Kindeni ma izavarunzi kinzi tamâta sakamao. Anŋa tamâta ea kalonzi tawana Yova Kindeni ku sio tininzi pa i ne pavilâŋa kâ, ande kinzi ŋinde ma simo sondo lâ tâno ara ŋinde i muŋga ipambwâre tu ma ilanzi.

¹⁰ Kinzi tamâta sakamao simo ikura zo mbwana-mbwana nâ. Ambo kinzi tamâta ara ma siroto ŋananzi lâ nenzi lawea ilo, ande kinzi ma sisânda kulunzi tia.

¹¹ Anŋa tamâta pinde uru sipatawa warakanzi tininzi, aku kinzi ŋinde ma sikai tâno ara ŋinde. Kinzi ma simo ara ndo, aku kazâŋa tonje ma ipâŋga panzi nde tia.

¹² Kinzi tamâta sakamao sipa ŋgua tu ma sizavarunzi tamâta ara, aku wisinzi sakamao ndo panzi.

¹³ Andeta Maro Nalae ijeleanzi tamâta sakamao ŋinde, ŋana tu i ma muli izavarunzi ndo lâ.

¹⁴ Kinzi tamâta sakamao sikai nenzi pila kâki ku sirae nenzi temba ŋana sipanenzi sugorai

tamwatanzi. Kinzi simandi ñana sipunzi tamâta ñinde uru sipaveta kuku vetâņa ara.

¹⁵ Andeta nenzi pila ñinde ma isowe warakanzi kapwanzi pwataki, aku nenzi temba nde ma mbwaranuki.

¹⁶ Miki kalomi ñgere ñana ñine kâ; tamâta ara tonje ne mbaliņa kiri-mwata nde ipole kinzi tamâta sakamao rârâ nenzi mbaliņa kiekie ndoni.

¹⁷ Ñana tu Yova Kindeni ma iyaula kinzi tamâta sakamao nenzi kaika, andeta ikea ñananzi tamâta ara.

¹⁸ Yova Kindeni ikatonanzi tamâta ñinde uru sipalojo pa i ne ñgua ku soka muli. Aku ikura zo rârâni kinzi ma simo ara lâ tâno ñinde Yova Kindeni muņgani ipatea panzi.

¹⁹ Ambo zo sakamao ma ipâņga panzi, ande malia tonje ma izavarunzi tia. Lâ zo ñana nia putole ipâņga, ande kanzi kâpwa rârâ ma ikeno panzi.

²⁰ Taitu Yova Kindeni ma izavarunzi tamâta sakamao. I ne kazâņa tamâta kinzi ma naonzi tia lâ, sitogo mâle wa unza wa. Mao nâ, kinzi ma simo sitogo mundo ikeno zo mbwana-mbwana nâ, ñineņga nzarana walele nâ ku nao tia lâ.

²¹ Kinzi tamâta sakamao uru sikai kelekele saņenzi tininzi pinde, andeta muli kinzi situ ñana kelekele ñinde, nde tia. Aņga kinzi tamâta ara sisilikana warakanzi nenzi mbaliņa tia ndo. Kinzi uru kelekele rârâ silanzi tininzi pinde.

²² Yova Kindeni ne nzâmbe ara ikeno panzi tamâta pinde, aku kinzi ñinde ma sikai nenzi tâno ara. Aņga tamâta pinde, ande Yova Kindeni

ipa ŋgua ŋana izavarunzi kâ, aku i ma iŋaranzi tamâta ŋinde.

²³ Yova Kindeni ikai poe sondo panzi tamâta ŋine uru sipaveta kuku vetâŋa ndia i ilo papa ŋinde.

²⁴ Mine kala lâ zo ŋana kinzi ŋinde ma sisâsa lâ nzâla, ande kinzi ma patanzi ku sipayaula, ande tia, ŋana tu Yova Kindeni isaŋa mbaunzi kaika.

²⁵ Muŋga naŋa tamâta limoa, aku amo lee kala ŋine naŋa nde koŋa lâ. Aku lâ nanenŋu mbwera ndoni, naŋa ŋandai amora Yova Kindeni ipu muli pa tamâta ara tonŋe ŋga. Aku naŋa ŋandai amora kinzi tamâta ara natunzi simo sugorai ndo kala sino panzi tamâta pinde tu kâpwa silanzi.

²⁶ Ikura zo zo kinzi tamâta ara mine ilonzi panzi tininzi pinde, kala sindeka ŋana kelekele silanzi. Yova Kindeni ne nzâmbe ara ikeno panzi tamâta ŋinde natunzi.

²⁷ Mine nde kulonŋo ŋga; ambo noko ma kupu muli pa vetâŋa sakamao ku kupaveta kuku vetâŋa ara, ande noko ma kumo ara lâ tâno ara ŋinde ikura zo rârâni.

²⁸ Ŋana tu Yova Kindeni tini mwasa panzi tamâta ea sipaveta kuku vetâŋa sondo, aku i ma ipilenzi ne tamâta tia ndo. Ikura zo rârâni i ikatonanzi tamâta ea sipaveta kuku vetâŋa ara. Andeta i ma iŋaranzi kinzi tamâta sakamao nenzi vâsa.

²⁹ Kinzi tamâta ara ma sikai tâno ŋinde Yova Kindeni ipatea panzi, aku ma simo ara mine ku simo nâ.

³⁰ Tamâta ara imo tava ilo-kalo ara nâ. Mine kala i uru itula ṅgua sondo nâ. I kawa ṅgua rârâni nde sondo ndo.

³¹ I ne Maro Kindeni ne ṅgua tukuṅa nde ikeno kaika lâ i ilo. Mine kala i uru iyoka tukuṅa ṅinde muli, aku i pata ndue tia.

³² Aṅga kinzi tamâta sakamao simuna ku sio ṅananzi tamâta ara. Kinzi siroto nzâla ṅana sipunzi tamâta ara pâta simâte.

³³ Andeta Yova Kindeni ma io tamâta ara tonḡe ilâ pa kinzi tamâta sakamao mbaunzi ilo, ande ma tia. Lâ zo ndia kinzi tamâta sakamao simandi ṅgua nia ku sitalea tamâta ara tonḡe, ande Yova Kindeni ma isâu panzi tu sipole tamâta ara ṅinde, ande ma tia.

³⁴ Mine nde ara ṅana noko ma kuo tini pa Yova Kindeni ne pavilâṅa wa kupaloṅo pa i kawa ṅgua wa. Ambo noko ma kuveta mine, ande i ma isuka noko ṅa kâki, kala noko ma pwura ṅana pwai tâno ara ṅinde. Aku lâ zo ṅana Yova Kindeni ma izavarunzi tamâta sakamao, ande noko mata ma kumora i ne vetâṅa ṅinde.

³⁵ Nanenḡu ṅgua ṅine nde duvi mine; nanayoni naṅa amora tamâta sakamao tonḡe, i ne kaika ṅalae ṅinde. I nde ipolenzi tamâta ndoni kala imo kulunzi, itogo kâi ṅalae tonḡe imandi tuu kulu ku ipolenzi kâi pinde rârâni mine.

³⁶ Andeta muli ṅa naṅa amo nia ṅinde kilo, aku tamâta sakamao ṅinde nde nao tia lâ. Naṅa aroto ṅana i kâ, andeta asânda kulu tia ndo.

³⁷ Andeta ara ṅana noko ma kalo ṅgere sondo ṅananzi tamâta pinde, kinzi ṅinde sipaveta kuku vetâṅa ara kala soki tonḡe ikeno panzi tia.

Kinzi simo tava wisinzi pisi nâ, aku ma simo ikura zo luandondo ku ma sipulianzi nenzi vâsa rârâ.

³⁸ Anŋa kinzi kiesaka tamwatanzi, ande Yova Kindeni ma iyaula kinzi rârâni ndo lâ. I ma izavarunzi tamâta sakamao kala nenzi vâsa tia.

³⁹ Ambo kazâŋa ma ipâŋga panzi tamâta ara, ande Yova Kindeni tamwata ma ikainzi piti. Aku lâ zo ndia malia itu ipâŋga panzi, ande kinzi silâ pa i tu ikea ŋananzi.

⁴⁰ Kinzi kalonzi tawana tu Yova Kindeni ma ikatonanzi. Mine nde i ivilanzi ku ikainzi piti lâ tamâta sakamao mbaunzi ilo, kala simo ara nâ.

38

Tamâta ipoko kala ino pa Maro Kindeni Daviti isia wângjiŋa ŋine

¹ Yova Kindeni, noko ma wisi nâna ku kumbita naŋa ndimo. Mao nâ, noko wisi nâna, taitu naŋa ano pano tu kupare nia pa naŋa tia.

² Noko kupane naŋa lâ, aku noko ne silâwa isowe kapwâŋgu. Noko mbau nâ kupu naŋa kala patana andue lâ.

³ Noko wisi nâna pa naŋa, kala pukonŋa sakamao ikai tiniŋgu ndoni. Naŋa aveta kiesaka, aku ŋana duvi ŋinde kâ naŋa karaenŋu ndoni nde ipayaula ndo lâ.

⁴ Nanenŋu kiesaka rârâni nde itawa naŋa ndue ndo lâ. Ŋinde itogo kelekele tonŋe malia ndo naŋa atu akale, andeta akura tia.

⁵ Naŋa aveta vetâŋa soki ndo, aku ŋana duvi ŋinde kâ mbwatakâe rârâ ika tiniŋgu, kala wembu rârâ ipâŋga ku sâmbu ndo.

⁶ Naŋa ilonŋu malia ndo, kala akura tu amandi kaika nde tia. Ikura zo rârâni naŋa kalonŋu sukâŋa kala amo ata nâ.

⁷ Naŋa tiniŋgu nde nâna ŋalae, itogo yââ melamela ne nâna mine, aku pukonŋa ŋalae tina ikai naŋa kaika lâ.

⁸ Noko kuyaula naŋa ndo lâ, aku nanenŋu kaika ndoni marumbu lâ. Naŋa ilonŋu kurana tia ndo, aku nâna ŋine iveta naŋa asarâwa kawânŋu ŋalae ŋinde.

⁹ Maro Ŋalae, noko kusama lâ ŋana vetâŋa ŋinde naŋa ilonŋu tu noko ma kuveta pana. Naŋa ilonŋu ita ŋalae, aku ŋinde ŋandai ipavea ŋanano ŋga.

¹⁰ Naŋa wiŋiŋgu nde iveta pupu kaika nâ, aku walonŋu ndoni nde marumbu lâ. Naŋa matânŋu nde ipânŋa sakamao, kala ŋandai amora nia sondo ŋga.

¹¹ Naŋa niŋgu-nambwe sitavanzi nanenŋu mete kinzi nde tininzi pwâka tu simo tiniŋgu laiti, ŋana tu pukonŋa sakamao ikaina lâ. Aku naŋa seenŋu kinzi ŋinde kala tininzi piti ŋanana mine nâ.

¹² Andeta ŋinde nâ tia; tamâta pinde situ sipu naŋa pâta amâte, aku sio nimbu ŋana ikai naŋa kaika kâ. Kinzi situ ma siyaula naŋa, aku siporo pwataki tu ma siveta kenzi sakamao pana. Ikura zo zo kinzi kalonzi ŋgere ŋana siveta kenzi sakamao pa naŋa.

¹³ Naŋa apânŋa togo tamâta tonŋe taŋa pasâe, aku apono taŋânŋu ŋana nenzi ŋgua kâ. Naŋa apânŋa atogo tamâta tonŋe kawa pasâe, aku kawânŋu buu nâ.

¹⁴ Naņa apâŋga atogo tamâta tonĝe ikura tu ilonĝo ŋgua tia. Mine kala naņa ŋandai aporo ŋgua taulo panzi ŋga.

¹⁵ Andeta Yova Kindeni, naņa ao tiningu pa noko. Maro Ŋalae, nanenĝu Maro Kindeni noko, noko tamwata ma kuporo ŋgua taulo pana.

¹⁶ Naņa ano pano tu noko ma kusâu panzi nanenĝu kazâņa tamâta tu sindeka ŋana nanenĝu malia ŋine, mine ndimo. Naņa tiningu pwâka tu kinzi ma simora naņa patana ku ma simarawa naņa wa sindeka wa.

¹⁷ Ŋana tu laiti ŋana naņa ma patana kâ, aku akai nâna mine ku amo nâ.

¹⁸ Maro Kindeni, kala ŋine naņa apatula nanenĝu kiesaka pwataki pano, aku kalonĝu loko ŋana kiesaka ŋinde kâ.

¹⁹ Nanenĝu kazâņa tamâta nde simo tava nenzi walo kaika. Tamâta rârâ ŋinde nde wisinzi nâna pa naņa, andeta ŋinde ne duvi tia.

²⁰ Naņa aveta kenĝu ara panzi, aŋga kinzi nde siveta kenzi sakamao pa naņa. Naņa uru apaveta kuku vetâņa ara, aku ŋana duvi ŋinde kâ kinzi sikai kazâņa pana.

²¹ O Yova Kindeni, noko ma kupile naņa ndimo! Nanenĝu Maro Kindeni, noko ma kumo malawae ŋanana ndimo!

²² Maro Ŋalae, nanenĝu Pavilâņa Tamwata noko, naņa ano pano tu kumâ walele nâ ku kuvilana.

39

*Tamâta ikai malia kala ino pa Maro Kindeni
Daviti isia wânggiņa ŋine*

¹ Muŋga naŋa aporo mine tu, “Naŋa ma apakatonararakâŋgu sondo ŋana nanenŋu vetâŋa rârâni. Tia ma naŋa aveta kiesaka ŋana aporo ŋgua sakamao kâ. Lâ zo ndia kinzi tamâta sakamao simo naŋa tiningu laiti, ande naŋa ma asae kawâŋgu.”

² Mine nde naŋa kawâŋgu buu nâ, ku aporo ŋgua tonŋe tia ndo. Andeta naŋa aveta mine koa tia nâ. Naŋa ilonŋu ipâŋga malia ndo,

³ aku kalonŋu loko nâ. Naŋa ilonŋu kalonŋu ikai wurâta kaika lee ilonŋu kurana tia ndo. Aku marumbu; naŋa akura tu asae kawâŋgu kilo tia.

⁴ Mine kala naŋa akasoŋa Yova Kindeni mine tu, “Yova Kindeni, naŋa ma amo viâŋgu ikura mbwera ŋapia kilo. Naŋa ma amâte lâ zo ndia. Tiambo nanenŋu via ŋine ma marumbu walele nâ, tiya? Noko kuporo kutula ŋine pwataki naloŋo.

⁵ Naŋa asama tu noko kupatea zo mbwanambwana nâ pa naŋa. Lâ noko nao, nanenŋu zo ŋine nde kelekele kaa nâ. Mao nâ, maka tamâta rârâni nema via nde kelekele kaa nâ, itogo tamâta tonŋe imbana koroani mbwani taitu nâ lâ kawa.

⁶ Lâ zo ŋine maka kamo tâno kulu, ande maka tamâta rârâni nde katogo kâi uŋa mine. Maka uru kaveta wurâta ŋalae tina, andeta wurâta ŋinde ilâ kaa nâ. Maka kagona mbaliŋa rârâ, taitu maka kazizâla tu muli ŋga ea ma ikai. Mao nâ, maka katogo kelekele kaa nâ uru nao tia walele nâ.

⁷ Mine nde Maro Ŋalae, kala ŋine naŋa ma ao tiningu pa sâ tonŋe tia. Naŋa kalonŋu tawanano,

kala ao tiningu pa noko nâ tu kuvila naŋa.

⁸ Naŋa ano pano tu kuzavaru nanenŋu kiesaka rârâni piti lâ tiningu, ŋana naŋa ma amo ara kilo. Ninenŋa kinzi tamâta kapa-kapa ma sikura tu siveta 'a' pa naŋa kilo, ande tia.

⁹ Naŋa asama tu noko tamwata kuo malia ŋine imâ ipânŋa pana. Mine nde naŋa ma aporo tia, ma kawânŋu buu nâ.

¹⁰ Taitu naŋa ano pano tu noko ma kupare nia pa naŋa kilo ndimo. Noko mbau nâ kupu naŋa lee ku laiti ŋana amâte kâ.

¹¹ Maro Njalae, naŋa asama tu noko uru kuleleanzi tamâta ŋana nenzi kiesaka kâ, aku noko kupare nenzi kiesaka ŋinde nia panzi. Aku mbaliŋa ndia kinzi ilonzi papa, ande ŋinde noko kuyaula, itogo nzirika ika laŋava ku iveta ipânŋa sakamao mwasina. Mao nâ, maka tamâta rârâni nema via nde kelekele kaa nâ, itogo tamâta tonŋe imbana koroani mbwani taitu nâ lâ kawa.

¹² Yova Kindeni, kupaloŋo pa nanenŋu noŋa, aku kutambira taŋa pa nanenŋu sarawânŋa. Noko ma kupono taŋa ŋana nanenŋu tiŋa ŋine ndimo, ŋana tu naŋa amo lombo ikura zo tini mwata nâ kuku noko lâ tâno kulu, itogo naŋa timbuŋgu rârâni muŋga simo mine.

¹³ Naŋa ano pano tu kulele nao pa naŋa kilo. Ninenŋa naŋa ma akura tu andeka kilo lee ikura lâ zo ndia ma napile tâno ŋine ku naonŋu tia lâ.”

40

*Wânggiŋa ŋana tasuka Maro Kindeni ŋa kâki
Daviti isia wânggiŋa ŋine*

¹ Muŋga, naŋa amo nâ ao tiningu pa Yova Kindeni tu ivila naŋa. Amo lee ŋinenŋa i nao pana kala ipaloŋo pa nanenŋu noŋa.

² Pa zo ŋinde naŋa amo atogo tamâta imo mbââ ŋalae ilo mwasina, kala amo sakamao ndo. Andeta Yova Kindeni itapa naŋa kâki kala apâŋga amandi tâno kulu kilo. Ŋinde itogo naŋa aloko lâ nia mbariri sakamao ilo, andeta ipasu naŋa piti iŋgunu naŋa amandi mira kulu. Mine kala ŋine naŋa ayoka kaika kilo.

³ Ŋinde itogo i io wâŋgiŋa wasaseki tonŋe lâ kawâŋgu. Ŋinde nde wâŋgiŋa ŋana tapanea nenda Maro Kindeni tasuka i ŋa kâki. Tamâta rârâ ma simora naŋa apanea Yova Kindeni mine, aku ma simege ŋana i wa sio nenzi kalo-tawana ilâ papa i wa.

⁴ Mao nâ, tamâta ea kinzi sio nenzi kalo-tawana ilâ pa Yova Kindeni, kinzi ŋinde ma sindeka. Kinzi tamâta mine uru sipu mulinzi panzi tamâta ea sipasuka warakanzi tininzi ku sipile Maro Kindeni ku siwâŋgi panzi maro laŋeŋa.

⁵ Yova Kindeni, nanenŋu Maro Kindeni noko, noko muŋga kuveta vetâŋa arara rârâ ŋinde ŋana kuvila maka kâ. Maro tonŋe irerege kuku noko nde tia ndo! Aku noko kupatea vetâŋa arara pinde kilo ŋana kuveta pama. Opopo, ambo naŋa atu aporo atula ŋgua pwataki ŋana noko ne vetâŋa arara ŋinde taitu-taitu, ande naŋa ma akura tia.

⁶ Naŋa asama tu noko tini pwâka ŋana simbi wa kâpwa kie-kie ŋinde kinzi tamâta uru sipatarâwa pano. Aku patarawâŋa rârâni kinzi

uru simomo lâ yââ kulu wa, patarawâņa ñana izavaru kiesaka piti kâ wa, ande ñinde noko tini pwâka ñana tona. Andeta nanayoni noko kuveta naņa tañângu ipwa kala apaloņo pa noko kawa ñgua.

⁷ Mine kala naņa aporo taulo tu, “Maro Kindeni, naņa warakângu amo ñai mbo. Naņa amâ apâņa lâ, ikura ñgua ñinde kinzi muņa singere lâ pepa tini ñana naņa kâ.

⁸ Nanenğu Maro Kindeni, naņa ilonğu ndo tu aveta ikura noko ne pateâņa mine. Noko ne ñgua tukuņa nde ikeno lâ ilonğu kalonğu.”

⁹ Yova Kindeni, lâ zo ñana noko ne tamâta sipasau ñana sipaneano, ande naņa uru aporo panzi tu noko uru kuvila maka. Naņa ñandai asae kawângu ñga.

¹⁰ Noko uru kuvilanzi ne tamâta, aku naņa ñandai avea ñgua ñana ne pavilâņa ñinde ñga. Ikura zo zo naņa aporo atula pwataki tu noko uru kuveta ikura ne ñgua pâņa rârâni. Naņa aporo tu noko tini mwasa panzi ne tamâta ikura zo rârâni, aku noko uru pwatonanzi sondo, ikura muņa kuporo tu ma kuveta mine. Lâ zo ñana noko ne ñgu sipasau ñana siwângi pano, ande naņa ñandai avea ñgua ñana noko ne vetâņa ñinde ñga.

¹¹ Yova Kindeni, naņa asama tu noko ma kupile ne mâsi ñana kalo sukâņa ñana naņa kâ, ande ma tia. Noko uru tini mwasa pana, aku noko uru kuveta ikura ne ñgua pâņa rârâni. Mine nde noko ma pwatona naņa ikura zo zo.

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ivila i

12 Andeta kala ñine malia rârâ ñinde nde imâ ipâŋga pana, kala siŋge naņa lâ. Naņa akura tu asowe malia ñinde kambwaŋenzi nde tia. Muŋga naņa aveta kiesaka rârâ, aku ñinde itawa naņa ndue lâ. Mine nde naņa akura tu amora sondo tia. Nanenġu kiesaka ñinde kambwaŋenzi nde ñalae tina, ipole kulunġu pwau ñine kambwaŋenzi. Mine kala naņa tiningu ruru, aku nanenġu walo nde ilâ lâ.

13 Mine nde Yova Kindeni, kalo sukâņa ñanana ku pwai naņa piti ŋga! Yova Kindeni, kumâ walele ku kuvilana!

14 Tamâta pinde situ sipu naņa pâta amâte. Naņa ilonġu tu noko ma kuveta maŋeti panzi ku kupolenzi ndo lâ. Kinzi uru sindeka ñana nanenġu malia ñine. Naņa ilonġu tu noko ma kuŋaranzi ku kutawa ŋanzi ndue lâ.

15 Kinzi sivaligi naņa ku siveta “a” pana. Naņa ilonġu tu noko ma kuzavarunzi ndo lâ, aku kuveta kinzi mainzi ñalae.

16 Anġa tamâta pinde nde uru simâ pano, aku naņa ilonġu tu kinzi ñinde ma sindekanano. Noko muŋga pwainzi tamâta ñinde piti lâ kazâņa ilo, aku naņa ilonġu tu kinzi rârâni ma kawanzi ndaŋge pano ku siporo ŋgua ikura zo rârâni mine tu, “Yova Kindeni nde ara ku ara ndo!”

17 Ambo taitu naņa nde tamâta kaa nâ, aku akura tu apavila warakâŋgu, ande tia. Andeta Maro Ñalae, naņa asama tu noko uru kalo ŋgere ñanana. Nanenġu Maro Kindeni, nanenġu Pavilâņa Tamâta wa nanenġu Yautâņa Tamâta

noko. Mine nde naņa ano pano tu kumâ walele nâ ku kuvilana.

41

Pukoņa tamâta ne noņa Daviti isia wângjiņa ñine

¹ Tamâta ea kinzi uru kalonzi sukâņa ñananzi sugorai tamwatanzi kala sisukanzi, ande kinzi ñinde sikura tu sindeka, ñana tu lâ zo ndia malia ma imâ ipângga panzi, ande Yova Kindeni ma ivilanzi.

² Yova Kindeni ma ikea ñananzi ku ikatona nenzi via. I ma ivetanzi simo ara ndo lâ nenzi tâno, aku ma isâu pa nenzi kazâņa tamâta tu sizavarunzi, ande ma tia.

³ Lâ zo ndia kinzi tamâta ara ñinde sikai pukoņa, ande Yova Kindeni ma isukanzi ku ma iveta tininzi ara kilo.

⁴ Naņa warakângu asama ñine kala aporo mine tu, “Yova Kindeni, muņa naņa aveta kiesaka pa noko. Kalo sukâņa ñanana, ku kuzavaru pukoņa ñine piti lâ tiningu.”

⁵ Nanenğu kazâņa tamâta nde ilonzi sakamao pa naņa. Kinzi siporo tu, “Ara ñana i ma imâte walele nâ ku nao tia lâ.”

⁶ Zo katiņe kinzi nawalanzi pinde simâ sikalele naņa, andeta silâņe ku siporo ñgua kaa kaa pana. Kinzi situ siloņo tapâriņa ñana nanenğu pukoņa sakamao ñine, ñinenğa siyâti silâ ku situ naņa lagingu panzi tininzi pinde.

⁷ Nanenğu kazâņa tamâta rârâni silâ taitu ku siporo ñgua sakamao ñana naņa kâ. Kinzi ilonzi tu vetâņa sakamao ndo ma iyaula naņa.

⁸ Kinzi siporo mine tu, “Pukoŋa sakamao nde ikai i kaika lâ. Mine nde i ma kura ŋana imandi kilo lâ kenonja nia, ande ma tia. I ma imâte nâ.”

⁹ Aku niŋgu-nambwe sondo, inani muŋga imo ilo taitu kuku naŋa ku ika kuna, ande i kala ikai kazâŋa pa naŋa mine nâ.

¹⁰ O Yova Kindeni, kalo sukâŋa ŋanana ku kuzavaru pukonja ŋine piti lâ tiniŋgu, ŋana naŋa ma kura tu apare nia panzi nanenju kazâŋa tamâta ŋinde.

¹¹ Lâ zo ŋana noko ma kupaloŋo pa nanenju nonja ku kupono nzalanzi, ande naŋa ma asama tu noko ilo ara pana.

¹² Mao nâ, naŋa uru aveta ikura noko ne pateâŋa mine, aku ŋana duvi ŋinde kâ noko kuvilana ku kuo naŋa amandi noko nao ikura zo rârâni, ma amo mine ku amo nâ.

¹³ Mine nde ara ŋana kinda ma tapanea Yova Kindeni tasuka i ŋa kâki. Ina Isrel ŋgu nema Maro Kindeni. Paneâŋa ma ilâ mine nâ papa i ikura zo zo. Mao ku mao kanaŋo.

42

Tamâta imo malawae ŋana ne lawea tina, kala ikai nonja

Kinzi Kora ne vâsa ŋgu sisia wângjiŋa ŋine

¹ Ambo wiki tonje imo dugu ilo ku irakonja ŋana lââ kâ, ande i ma ilo ndo tu isânda lââ ŋalae kulu ŋana inu kâ. Maro Kindeni, naŋa kala mine nâ ilonju ndo tu amâ amo noko tini laiti.

² Maro Kindeni, noko Via Tamwata, naņa ilonġu ndo keno pano, itogo tamâta ñandola mâsa-mâsa kala ilo pa lââ tu inu kâ. Maro Kindeni, naņa ma kura tu amâ amandi noko nao ku awânġi pano lâ zo ndia.

³ Ikura zo zo nanenġu kazâņa tamâta pinde sivaligi naņa ku siporo mine tu, “Ñana sâ kâ ñga noko ne Maro Kindeni tini pwâka tu ivilano, a?” Mine kala naņa amo ata nâ ikura kari wa mbo wa. Naņa matânġu sulu nde itogo nakânġu kâpwa mwasina.

⁴ Naņa kalonġu ñgere ñana zo ara muñġâņa ñinde, ku amo ata nâ. Nanayoni naņa uru ayoka kunzi ñgu ñalae amunġa panzi akainzi silâ Maro Kindeni ne luma sapâņa ilo. Lâ zo ñinde maka iloma ndeka nâ kala kasarâwa ñalae kawama ndanġe kawânġi pa Maro Kindeni. Ikura kumbwa rârâni maka uru kapasau kawânġi papa i.

⁵ Naņa apakasonġa warakânġu mine tu, “Ñana sâ kâ ñga ilonġu malia mine, a? Ñine nde ara tia. Ara ñana naņa ma ao tiningu pa nanenġu Maro Kindeni, inani nanenġu Yautâņa Tamwata, tu ma ivila naņa. Naņa ma apanea i asuka ña kâki kilo.”

⁶ Andeta kala ñine naņa ilonġu malia ndo. Mine nde Maro Kindeni, naņa ma kalonġu ñgere kilo ñana noko kâ. Naņa amo nanenġu lawea tina tia; naņa amo papa Jodan tâno, nia ñine Hermon Tuu anġa Misa Tuu simandi. Naņa amo ñai kala kalonġu ñgere ñanano kilo.

⁷ Noko kusâu pa malia kie-kie tu sipânġa pana ku sitawa naņa ndue ndo, itogo tâi ne kâla

ņalaņala sipatuku naņa mine. Mao nâ, ñinde itogo tâi geza-geza ne kâla ikâki ñalae, aku ne nduņeņani nde itogo lââ ñalae irere mira ilo ku isonņa ndue.

⁸ Ñinenņa naņa kalonģu ñgere ñana ñine kâ; ikura kari kari Yova Kindeni uru io ne tini-mwasa ara ñinde imâ pa naņa, aņga ikura mbo mbo i ne wânggiņa nde ikeno pana. Naņa uru awâņgi wânggiņa ñinde pa Maro Kindeni, inani nanenģu via warika, aku wânggiņa ñinde nde ipâņga itogo nanenģu noņa mine.

⁹ Maro Kindeni uru ikatona naņa sondo ndo, andeta naņa akasonņa i mine tu, “Ñana sâ kâ ñga noko kalo kapa ñanana, a? Ñana sâ kâ ñga noko kusâu panzi nanenģu kazâņa tamâta tu siveta kenzi sakamao pana, kala amo tava ilonģu malia ndo, a?”

¹⁰ Ikura zo zo nanenģu kazâņa tamâta sivaligi naņa ku siporo ñgua sakamao pana mine tu, “Ñana sâ kâ ñga noko ne Maro Kindeni tini pwâka tu ivilano, a?” Nenzi ñgua ñinde isowe naņa ilonģu itogo silâwa mine, kala atu amâte.

¹¹ Naņa apakasonņa warakâņģu mine tu, “Ñana sâ kâ ñga ilonģu malia mine, a? Ñine nde ara tia. Ara ñana naņa ma ao tiningu pa nanenģu Maro Kindeni, inani nanenģu Yautâņa Tamwata, tu ma ivila naņa. Naņa ma apanea i asuka ña kâki kilo.”

43

¹ Maro Kindeni, tamâta pinde sipu mulinzi pa noko, aku kinzi ñinde ilonzi tu sitawa naņa ndue. Naņa ano pano tu kuvilana ku kusuka nanenģu

ņgua. Kuporo kutula pwataki tu naņa aveta vetâņa soki tonĝe tia. Kinzi tamâta sakamao ñinde nde laņeņa tamwatanzi. Naņa ano pano tu kuvilana ku pwaina piti lâ mbaunzi ilo.

Tamâta io tini pa Maro Kindeni tu ma ivila i

² Maro Kindeni, naņa uru amâ pano tu amuna ñananzi kazâņa tamâta. Andeta ñana sâ kâ ñga noko kupu muli pa naņa, a? Ñana sâ kâ ñga noko kusâu panzi nanenĝu kazâņa tamâta tu siveta kenzi sakamao pana kala ilonĝu malia ndo, a?

³ Naņa ano pano tu kuo ne sinâla tava ne ñgua mao imâ, ñana itula nzâla pa naņa ku ikaina ayoka sondo pa noko tamwata ne tuu sapâņa Saion, niani ndaina noko uru kumo.

⁴ Maro Kindeni, ñinenĝa naņa ma alâ pa noko ne patarawâņa nia, ñana tu nokoni nde nanenĝu ndekâņa ñine warika. Maro Kindeni, nanenĝu Maro Ñalae noko, naņa ma ara wânĝu awânĝi wânĝiņa paneâņa kâ pa noko.

⁵ Naņa apakasonĝa warakânĝu mine tu, “Ñana sâ kâ ñga ilonĝu malia mine, a? Ñine nde ara tia. Ara ñana naņa ma ao tiningu pa nanenĝu Maro Kindeni, inani nanenĝu Yautâņa Tamwata, tu ma ivila naņa. Naņa ma apanea i asuka ña kâki kilo.”

44

Kinzi Isrel ñgu sino pa Maro Kindeni tu ma ivilanzi

Kinzi Kora ne vâsa ñgu sisia wânĝiņa ñine

¹ Maro Kindeni, maka timbuma nde sitapâri pama lâ ñana mâsi ñalañala noko muñga kuveta lâ kinzi nenzi zo, lâ zo muñgâña ñinde. Maka warakama nde kalonjo tapâriña ñinde lâ.

² Kinzi sitapâri tu noko tamwata kusokinzi tinikoa ñgu lâ nenzi tâno, ñinenğa tânoni ndaina kulanzi timbuma, kala simo sondo lâ tâno ñinde. Kinzi sitapâri tu noko kutawanzi tinikoa ñgu ndue lâ, aña kinzi warakanzi nde noko kuvetanzi simo ara nâ kala sipânga kambwanenzi ñalae.

³ Kinzi sipara, andeta kinzi warakanzi nenzi temba-silâwa ñandai isukanzi ñana sikai tâno ñinde ñga. Aku mine nâ, kinzi warakanzi nenzi kaika ñandai ivilanzi ñana sipole paraña ñinde ñga. Noko ilo ndo keno panzi; mine kala noko tamwata nâ ne walo kaika ipole paraña ñinde.

⁴ Mine kala naña aporo tu noko nde nanenğu koipu ñalae, aku nanenğu Maro Kindeni kala noko. Nokoni kupatea tu maka Yakopu ne vâsa ñgu ma uru kapole paraña.

⁵ Nokoni uru kuvila maka ñana katawanzi nema kazâña tamâta ndue. Noko ne walo kaika nâ isukama ñana kapolenzi tamâta ñinde situ sipara kuma.

⁶ Nanenğu temba tava pila ñalae nde ikeno pana, andeta naña ñandai kalonğu tawana tu kelekele ñinde ma ivila naña ñana apole paraña kâ. Tia ndo!

⁷ Taitu nokoni muñga kuvila maka kala kapolenzi nema kazâña tamâta. Kinzi tamâta ñinde ilonzi sakamao pa maka, andeta noko kutawanzi ndue ndo lâ.

⁸ Mine nde Maro Kindeni, maka nema paneâŋa ilâ pa noko simbo nâ ikura zo zo. Maka ma kawama ndaŋge pano, ma kaveta mine ku kamo nâ.

⁹ Andeta mana mana, a? Kala ŋine noko kupu muli pa maka lâ, aku kusâu panzi kazâŋa tamâta tu sipolema. Lâ zo ŋana nema zugu tamâta silâ ŋana paraŋa kâ, ande noko kupile ne mâsi ŋana kulâ kumo kunzi.

¹⁰ Noko kupile maka lâ, kala kakâwa ŋananzi kazâŋa tamâta, aku sikai nema kelekele marumbu lâ.

¹¹ Noko kusâu panzi tu sipu maka pâta kamâte, itogo mbwâmbwa saka sikanzi lama mine. Aku noko kusoki maka ŋana nema tâno, kala kakâwa pwapwataki kalâ kamo potomule lâ tinikoa ŋu ŋgininzi.

¹² Noko kuveta tamwata ne ŋgu maka tu kapâŋga wurâta tamâta kaa nâ panzi tinikoa ŋu. Tiambo noko kutu maka nde kelekele sugorai nâ kala kuveta mine, a?

¹³⁻¹⁴ Ŋana duvi ŋinde kâ kinzi ŋgu simo nema lawea tini laiti ŋine nde uru siporo ŋgua pavaligiŋa pama. Kinzi siŋeleama pâta lâ, aku siveta maŋeti nâ pama. Lâ zo ndia kinzi siloŋo maka parinama, ande kinzi siveta “a” pama wa sirurua kulunzi pama wa.

¹⁵⁻¹⁶ Nanenŋu kazâŋa tamâta nde ilonzi saka-mao ndo pa naŋa, aku simandi naonŋu siporo ŋgua pavaligiŋa wa ŋgua sakamao wa pana. Nenzi ŋgua ŋinde iveta maŋeti ŋalae pana, kala mainŋu ndo.

17 Maro Kindeni, ŋana sâ kâ ŋga vetâŋa mine ipâŋga pama, a? Maka ŋandai kaloma kapa ŋanano ŋga, aku ŋandai katoto ŋgua pâŋa ŋinde noko muŋga kuveta kuku maka ŋga.

18 Maka ŋandai kapu mulima pa noko ŋga, aku ŋandai kalaŋa kapole noko ne tukuŋa ŋga.

19 Andeta noko kuzavaru maka lâ. Ŋinde itogo noko kutambirama kamo waloma tia ndo lâ kinzi mbwâmbwa saka ŋgininzi. Noko kupilema kala kamo nia kondoma ŋaŋa ndo.

20 Andeta maka nema Maro Kindeni, noko kusama maka kilalama lâ. Ambo maka muŋga kaloma kapa ŋanano ku kapare tukuma kano panzi maro laŋeŋa,

21 ande noko ma kusama, ŋana tu noko kusama ilo-kalo paveâŋa rârâni ikeno iloma kaloma. Andeta tia.

22 Maka nde kamo noko ne tamâta. Mine kala ikura zo rârâni kinzi sipu maka pinde pâta kamâte. Kinzi siveta kenzi taituni pa maka, itogo siveta panzi lama lâ zo ŋana sipunzi pâta ŋana sikanzi kâ.

23 Mine nde Maro Ŋalae, kupagagati ku kumandi sânda ŋga! Ŋana sâ kâ ŋga noko pweno nâ, a? Kumandi sânda tâ! Noko ma kupu muli pa maka ikura zo rârâni ndimo!

24 Ŋana sâ kâ ŋga noko kumuna ŋanama, a? Kinzi tamâta ŋinde siveta kenzi sakamao pama, aku maka kakai malia ŋalae tina. Noko ma kalo kapa ŋana nema malia ŋine kâ ndimo.

25 Maka patama kandue tâno kulu marumbu lâ, aku karaema nde ikeno nâ, katogonzi matera tamâta mine.

²⁶ Maro Ŋalae, maka kano pano tu kumâ kuvilama! Noko ne tini-mwasa uru ikeno mine ku imo nâ. Mine nde kumâ ku pwaima piti lâ kazâŋa ilo.

45

Wângiŋa ŋana koipu ŋalae ne pakâeŋa kâ Kinzi Kora ne vâsa ŋgu sisia wângiŋa ŋine

¹ Ŋgua ara râra nde pipi lâ ikeno ilonŋu kalonŋu, kala naŋa atu asia wângiŋa ŋine pa koipu ŋalae. Tamâta pinde sikura tu singere ŋgua kaŋa ara lâ pepa tini, aku naŋa kala aluku ŋana awâŋgi wângiŋa kaŋa ara mine nâ.

² Nanenŋu wângiŋa nde mine; Koipu Ŋalae, noko tamwata nao wa tini wa nde ara pâta lâ. Tamâta tonŋe irerege kuku noko, nde tia. Aku noko kawa ŋgua kilala nde ara ndo. Ŋinde itula pwataki tu Maro Kindeni uru iveta kie ara pano ikura zo zo.

³ Noko nde walo tamwata. Mine nde naŋa ilonŋu tu noko ma kupa ne pila ŋana paraŋa kâ lâ kambwane. Ŋinenŋa kinzi tamâta ma simora tu noko ne walo nde ŋalae ŋinde, aku ma sisama tu noko ne vetâŋa nde ara ku ara ndo.

⁴ Noko ŋa nde ŋalae ndo, aku naŋa ilonŋu tu noko ma kusaŋona “hosi” kumbu ku kulâ kupara kunzi tamâta ŋinde uru sikai kazâŋa pa ŋgua mao wa vetâŋa sondo wa. Noko ne walo nde kaika ndo; mine nde noko uru kuveta mâsi ŋalaŋala kie-kie.

⁵ Koipu Ŋalae, noko ne silâwa mata ruru ndo, aku ŋinde ikura tu isowe ne kazâŋa tamâta kapwanzi. Mine nde noko kupolenzi ne kazâŋa

tamâta ñinde, kala sipare tukunzi ndue lâ noko kie tini.

⁶ Maro Kindeni io noko pwai koipu ñalae, ma kumo mine ku kumo nâ. Noko uru pwai poe sondo ndo panzi ne tamâta.

⁷ Noko tini mwasa pa vetâņa sondo nâ, anğa vetâņa sakamao nde noko ilo papa tia ndo. Mine kala noko tamwata ne Maro Kindeni ipateano tu pwai koipu, aku i ñoa ñalae ilano. Koipu tonje ña ipole noko ña, ande tia ndo.

⁸ Kinzi muņa sivala samimi kuwae ara ndo lâ noko ne pasawaņa luandondo rârâni tininzi, aku sisingara noko ne luma lâ ñgoa ñalae “elefan” ne sanjiri. Kala ñine tamâta pinde simo noko ne luma ara ñinde ilo ku sira wânggu siwânggi ñana siveta noko ilo ndeka.

⁹ Koipu ñalañala pinde natunzi taine nde simo noko ne luma ilo sitavanzi taine ñalañala. Aku noko ne taine taipa nde imandi pa noko mbau wia kâ tava ne singâra arara. Kinzi muņa siveta i ne singâra lâ mira ara “gol” ñinde ikeno Ofir tâno.

¹⁰ Kala ñine naņa atu aporo ñgua pinde pa noko taine taipa kinzi sipateano pa koipu ñalae. Noko ma kutambira taņa sondo pa nanenğu ñgua. Noko ma kupatâpa noko taine piti lâ noko ne ñgu wa noko see taitu ñinde ñgininzi.

¹¹ Koipu ñalae imora noko tu noko nde taine ara pâta lâ, aku i tini mwasa nâ pano. I nde noko ne tamâta ñalae; mine kala noko ma kupono muli pa i kawa ñgua nâ.

¹² Kinzi tamâta simo Tair lawea ñinde ma sikai wisi-ara kie-kie simâ pano. Aku kinzi mbaliņa

warakanzi kala ma sitogo tu sipu noko mata tona.

¹³ Ayo, kala ñine koipu ñalae ne taine taipa iyoka ilâ koipu ñalae ne luma ilo, aku kinzi simora i tu i nde taine ara ndo. I nde ipasawa pasawaņa tonje muņa sisuta lâ kaimbo “gol”.

¹⁴ Pasawaņa ñinde nde ne siņgâra kie-kie rârâ. Kala ñine sikai taine taipa ñinde silâ pa koipu ñalae, aku i nuwala taine taipa kinzi nde soka muli silâ.

¹⁵ Kinzi sindeka pâta ku ilonzi ara nâ, aku soka silâ koipu ñalae ne luma ilo.

¹⁶ Koipu ñalae, noko ma kupulianzi natu tamâne rârâ, aku muli nga kinzi ma sikai noko timbu muņgâņa ñinde nianzi. Noko ma kuonzi tu sikai koipu sikura tâno ñine ndoni.

¹⁷ Ikura zo muli-muli, ande nanenğu wânggiņa ñine ma ivetanzi tamâta rârâ tu kalonzi ñgere ñanano. Mine nde kinzi ngu ndoni ma sipanea noko ña sisuka kâki ikura zo zo.

46

Maro Kindeni uru imo kuku kinda

Kinzi Kora ne vâsa ngu sisia wânggiņa ñine

¹ Maro Kindeni uru ikea ñana kinda kâ, aku i tamwata ne walo kaika ilua kinda ikura zo zo. I imo tininda laiti nâ, aku lâ zo ñana malia imâ ipânga pa kinda, ande indeka ñana ivila kinda.

² Mine kala kinda ma taruru ñana sâ tonje tia. Ambo ogigi ma iririņo tâno kaika, kala tâno ipwa pwapwataki aku tuu imbe indue tâi geza-geza ilo, ande kinda ma taruru tia.

³ Ambo tâi ma ipu kaika ndo ku ne maka ipâņga, ambo ne kâla ma isuka kâki imbware ku isapunzi tuu iririņo tuu duvi, ande kinda ma taruru tia.

⁴ Nana tu lââ ņalae tonĝe nde irere lâ Jerusalem lawea ilo, lawea sapâņa ņinde Maro Kindeni âta Tamwata uru imo. Aku lââ ņinde uru iveta kinzi tamâta sindeka.

⁵ Maro Kindeni imo Jerusalem lawea ilo. Mine nde sâ tonĝe ikura tu izavaru lawea ņinde tia ndo, ņana tu ikura zo zo, lâ mbwale pwataki, Maro Kindeni ma ivila ne lawea ņinde.

⁶ Aņga kinzi tinikoa ņgu ndoni nde wisinzi motutu kala sisarâwa kawanzi ņalae, aku kinzi warakanzi sipayaula tava nenzi lawea. Maro Kindeni isuņa kawa kâki ņalae ndo, ņinenĝa tâno ikâwa kala nao tia lâ.

⁷ Andeta Yova Kindeni, ina kaika warika, ande uru imo kuku kinda. Kinda talâ tamuna lâ timbunda Yakopu ne Maro Kindeni tini laiti, kala tamo ara nâ.

⁸ Ayo, miki kamâ kamora vetâņa ņalaņala Yova Kindeni iveta ņinde. I iveta mâsi kaika ņalaņala kie-kie ipâņga tâno kulu.

⁹ I nde ilulu paraņa lâ tâno ndoni. Imbwarenzi temba wa silâwa wa nuki-nuki, aņga maramuņa nde irumbianzi lâ yââ kana lâ.

¹⁰ Iporo mine tu, "Miki ma kapara kilo ndimo! Naņa ilonĝu tu miki ma kasama naņa kilalânĝu sondo tu naņa warakânĝu nde Maro Yova Kindeni. Kinzi tamâta ņgu ndoni nde simo naņa kalonĝu. Naņa amo akai Maro ņalae ikura tâno ndoni."

¹¹ Yova Kindeni, ina kaika warika, ande uru imo kuku kinda. Kinda talâ tamuna lâ timbunda Yakopu ne Maro Kindeni tini laiti, kala tamo ara nâ.

47

Maro Kindeni ikai Maro Njalae panzi tamâta ndoni

Kinzi Kora ne vâsa ngu sisia wângjiņa njine

¹ Miki tamâta lâ ngu ndoni, miki kandeka ku kaponza mbaumi! Miki kandeka ku kasuņa kawami njalae kawângi wângjiņa paneâņa kâ pa Maro Kindeni!

² I nde koipu njalae kaika ndo, aku i uru ikai poe panzi tamâta ndoni simo tâno kulu. Mine nde ara njana kinda rârâni ma tamege njana Yova Kindeni kâ, inani Yova Kindeni âta Tamwata.

³ I ivila kinda lâ, kala tapolenzi tinikoa ngu ndoni. Ionzi ngu ndoni simo kinda kalonda.

⁴ Yova Kindeni ilo ndo keno pa kinda. Mine kala nanayoni i tamwata ipatea tâno tonje panzi ne ngu Isrel. Kala njine kinda tamo tava ndekâņa nâ lâ tânoni ndaina.

⁵ Miki kamora nja! Maro Kindeni nde ikâki ilâ ne luma sapâņa ilo kala imo njinde, aku tamâta sindeka ku sisarâwa kaika wa simbana tando wa.

⁶ Ayo, miki rârâni kagogo kawami kawângi kapanea Maro Kindeni nja! Kawângi pa nenda Koipu Njalae tava ndekâņa nâ!

⁷ Njana tu Maro Kindeni imo koipu njalae, aku ikai maro pa tâno ndoni. Miki kawângi wângjiņa paneâņa kâ ilâ papa i!

⁸ Mao nâ, Maro Kindeni imo koipu ñalae ku ikai poe panzi tamâta ñgu ndoni marumbu lâ. Isaõona koipu ñalae ne saõonâña nia sapâña, aku imo ikai maro.

⁹ Kinda uru taponõ muli pa Abraham ne Maro Kindeni, aku tamâta ñgu ndoni nenzi koipu ñalañala nde sipasau simâ taitu ku kinda, ñana tu kinzi koipu ñalañala rârâni nde simo Maro Kindeni kalo. I ikai maro ñalae ikura tâno ndoni.

48

Saion lawea nde Maro Kindeni ne lawea Kinzi Kora ne vâsa ñgu sisia wânggiņa ñine

¹ Yova Kindeni ña nde ñalae ndo. Kinda ma takâki talâ pa Maro Kindeni ne lawea Jerusalem, laweani ndaina ikeno i ne tuu sapâña kulu, aku tapanea i tasuka ña kâki.

² Saion Tuu ñinde nde ara ndo, aku ikâki ilâ âta ñinde. Kinzi tamâta ndoni simo tâno kulu nde sindeka ñana Koipu Ñalae ne lawea ñinde ikeno Saion Tuu kulu.

³ Maro Kindeni imo ne lawea ñinde ilo, aku i uru ikea ñananzi ne tamâta lâ nenzi kazâña tamâta naonzi. Mine kala kinzi simo ara nâ.

⁴ Muñga kinzi koipu ñalañala pinde nde silâ taitu ñana sikai paraña pa Saion Tuu.

⁵ Andeta kinzi simâ sipâñga laiti, ñineñga matanzi kâki simora Maro Kindeni ne kaika ikeno pa lawea ñinde, aku wisinzi motutu lâ. Kinzi siruru pâta kala sikâwa silâ.

⁶ Kinzi siruru pâta lâ, aku ilonzi kura tia ndo. Kinzi simo sitogo taine ikai nâna ñana ipagugua lâlu kâ mine.

⁷ Kinzi siruru ndo, sitogo tamâta imo wângga kulu ku iruru ŋana kâla-lawea ikâki ku isapu wângga kaika lâ.

⁸ Kinda taloŋo pâri ŋana mâsi ŋalaŋala pinde Maro Kindeni iveta muŋgani lâ, aku kinda warakânda kala tamora i ne mâsi ŋalaŋala pinde tona. Kala ŋine kinda tamo Yova Kindeni Walo Tamwata ne lawea ilo. Kinda tamo nenda Maro Kindeni ne lawea Jerusalem ilo, aku tasama tu i ma ikatona lawea ŋine ikura zo rârâni.

⁹ Maro Kindeni, maka kamâ noko ne luma sapâŋa ilo, aku kaloma ŋgere ŋana noko ne tini-mwasa ŋinde uru ikeno mine ku imo nâ.

¹⁰ Maro Kindeni, noko ŋa ŋalae nde ikura tâno ndoni. Aku mine nâ, kinzi tamâta lâ nia rârâni sipaneano, ŋana tu noko ne mâsi ŋana pwai poe panzi tamâta kâ nde sondo ndo.

¹¹ Mao nâ, noko uru kupare nia sondo nâ panzi tamâta ŋana nenzi vetâŋa kâ. Mine nde kinzi tamâta kala simo Saion lawea wa Juda ŋgu nenzi lawea rârâni wa, ande kinzi ŋinde sindeka ŋalae.

¹² Miki Maro Kindeni ne tamâta, naŋa ilonŋu tu miki rârâni ma kalâ kakarerea Saion lawea, aku kasowe luma kambwanŋenzi, luma kaika ŋalaŋala ŋinde simandi pa lawea ne ŋgumbi mira ŋgaŋe-ŋgaŋe. Ŋinŋga miki ma kasama tu Maro Kindeni nde kaika warika.

¹³ Miki matami kalea sondo pa lawea ŋinde ne ŋgumbi kaika. Kamora ŋga; ŋgumbi ŋinde ikâki ilâ âta, kala nenda kazâŋa tamâta ma sikura tu silaŋa sipole, ande tia ndo. Ambo miki ma

matami kalea pa ngumbi njinde, ande miki ma kakura tu katapâri panzi nemi vâsa mine tu,

¹⁴ “Maro Kindeni nde imo nenda Maro Njalae, ma imo mine ku imo nâ. I ma ikai poe sondo pa kinda ikura zo rârâni.”

49

Ambo tamâta tonje ilo njalae pa mbaliņa, ande i ipângga kapa lâ

Kinzi Kora ne vâsa ngu sisia wângjiņa njine

¹ Miki tamâta rârâni kaloņo nga. Miki njinde rârâni kamo tâno ndoni, katambira taņami sondo pa nanenġu ngua.

² Miki tamâta njalanala wa miki tamâta kaa nâ wa, aņga miki mbaliņa warakami wa miki sugorai tamwatami wa, miki rârâni kaloņo ngua njine sondo.

³ Ilo-kalo ara nâ nde ikeno ilonġu kaloņgu. Mine nde naņa ma atula ngua ara njine pami njana iveta kalo-ņgere pami.

⁴ Naņa ma atula ngua tambirâņa pinde pami muņga lâ nga. Naņa ma ara wânggu ku ma atula ngua tambirâņa njinde duvi pwataki pami.

⁵⁻⁶ Tamâta pinde ilonzi njalae koņa pa mbaliņa nâ. Kinzi uru sipasuka warakanzi tininzi ku siporo tu kinzi nde mbaliņa warakanzi. Aku kinzi tamâtani ndaina nde sinġe naņa mbwaliu lâ, aku situ siveta kenzi sakamao pana. Andeta naņa ma aruru njananzi tia, njana tu tamâta rârâni ma muli simâte.

⁷ Mao nâ, kinda tasama tu tamâta tonje ikura tu mbumbu ilua Maro Kindeni njana imo via ikura zo luandongo, ande tia. Aku mine nâ,

tamâta tonje ikura tu iko Maro Kindeni ṅana isâu pa ninambwe tonje tu ma imo via nâ, ande tia.

⁸⁻⁹ ṅana tu kulu ṅana tako tamâta tonje ne via kâ nde ikâki ndo. Mine kala tamâta tonje ikura tu iko Maro Kindeni ṅana isâu pa tamâta tonje tu ma iṅgeṅge ṅana mateṅa ku imo via nâ, ande tia ku tia ndo.

¹⁰ Mao nâ, kinda tasama tu kinzi ilo-kalo tamwatanzi rârâni nde ma simâte. Aṅga kinzi tamâta ṅinde nenzi ilo-kalo ṅalae koṅa tia, sitavanzi tamâta kapa-kapa, ande kinzi ṅinde rârâni kala ma simâte tona. Kinzi tamâta rârâni taitu-taitu ma sipile nenzi mbaliṅa, ṅinenṅa tamâta pinde ma sikai.

¹¹ Muṅga kinzi simo lâ warakanzi nenzi tâno, andeta muli ṅa kuru nia ma ipâṅga itogo nenzi lawea sondo ikura zo zo. Kinzi ma simo mine lâ niani ndaina ku simo nâ.

¹² Ambo tamâta tonje ṅa nde ṅalae, ande ṅinde ma ikura tu ipono nzâla ṅana mateṅa kâ, ande ma tia. I ma imâte, itogo ṅgoa ṅgoi simâte mine.

¹³ Mao nâ, vetâṅa kie mine ma ipâṅga panzi tamâta kapa-kapa ṅinde uru kalonzi tawana warakanzi nâ kala sindeka kaa nâ ṅana nenzi mbaliṅa kâ.

¹⁴ Maro Kindeni ipatea tu kinzi rârâni ma simâte, sitogonzi lama mine, aku mateṅa ma ikai poe panzi itogo nenzi katonâṅa tamâta mwasina. Kinzi karaenzi nde ma sâmbu walele nâ lâ kuru ilo, aku kinzi tamâta ara ma sindeka ṅana tamâta mine nenzi mateṅa kâ.

¹⁵ Andeta Maro Kindeni ma ivila naŋa. I ma ikaina piti lâ mateŋa nianzi, aku mateŋa ma ikura tu iliko naŋa kaika, ande ma tia.

¹⁶ Ambo tamâta tonŋe ipânŋa itogo mbaliŋa warika mine, aku ikai luma ŋalae tava kelekele arara nâ, ande noko ma wisi motu ku ilo rârâ ndimo.

¹⁷ Ŋana tu i ma muli imâte, aku lâ zo ŋinde i ma kura tu ikai kelekele tonŋe ilâ kuku, ande tia. I ne mbaliŋa ma kura tu iyoka kuku i ilâ pa mateŋa nianzi, ande ma tia.

¹⁸ Mao nâ, lâ zo ŋana i imo via yo, ande i uru ipandekâna ŋana ne via ŋinde kâ. Aku tamâta pinde kala uru sisuka i ŋa kâki tona, ŋana tu i imo ara ndo.

¹⁹ Andeta muli ŋa i ma iyoka i timbu muŋgâŋa rârâni mulinzi, ku ma imâte. I ma imo mateŋa nianzi, lâ nia kondoma ŋana ndo.

²⁰ Ambo tamâta tonŋe ŋa nde ŋalae, ande ŋinde ma kura tu ipono nzâla ŋana mateŋa kâ, ande ma tia. I ma imâte, itogo ŋgoa ŋgoi simâte mine.

50

Maro Kindeni ilea pa tamâta rârâni nenzi vetâŋa

Asap isia wângiŋa ŋine

¹ Maro Kindeni Kaika Warika, ina Yova Kindeni, ande iporo ŋgua. I ne sarawâŋa ilâ panzi tamâta rârâni simo nia ndoni lâ tâno kulu, kinzi pa mbwera kâ wa kinzi pa wâra kâ wa.

² Maro Kindeni imo Saion lawea ara ŋinde, aku ne walo isinala nia ndoni lâ tâno kulu itogo sinâla mine.

³ Kala ŋine kindi nenda Maro Kindeni ŋga imâ, andeta i ŋandai nao mwasa ŋga. Yââ ŋalae nde iyoka imuŋga papa ku ikana kelekele, aŋga mbilu ŋalae nde iŋge i lâ.

⁴ I nde isarawanzi samba tava tâno tu simâ simora i itunzi ne tamâta sondo.

⁵ Maro Kindeni iporo mine tu, “Nanengu tamâta, miki ŋine uru kawâŋgi pa naŋa, miki ŋine muŋga kaveta patarawâŋa pana ŋana itula nenda ŋgua pâŋa pwataki kâ, miki kapagona lâ taitu ku kamâ pana.”

⁶ Maro Kindeni kawa ŋgua ŋinde nde duvi mine; i nde ŋgua-samâŋa tamwata. Nia maa ikeno âta ŋinde itula pwataki tu Maro Kindeni nde vetâŋa sondo warika.

⁷ Maro Kindeni iporo tu, “Nanengu tamâta, miki kalonjo ŋga. Naŋa ilonju ŋgua pami. Miki Isrel ŋgu, naŋa ma aomi kamandi ŋgua nia, aku ma nasowe ŋgua lâ tinimi. Naŋani nde miki nemi Maro Yova Kindeni.

⁸ Naŋa ŋandai aporo tu nemi mâsi ŋana kaveta patarawâŋa pa naŋa kâ nde mâsi soki ŋga. Aku naŋa ŋandai aleleami ŋana patarawâŋa kie-kie miki uru kamomo lâ yââ kulu ku kakai kamâ pa naŋa ŋga.

⁹ Taitu naŋa ilonju pa bulmakao tamâne tâku meme tonje imo nemi ŋgumbi ilo, ande tia.

¹⁰ ŋana tu simbi ŋgoi rârâni simo dugu ilo ŋinde nde naŋa warakâŋgu nâ nenju. Aŋga bulmakao ndoni simo tuu rârâni kulunzi ande

naṅa warakāṅgu nâ neṅgu tona.

¹¹ Aṅga sii ndoni wa kelekele rârâni simo vianzi lâ leu ilo, kinzi ṅinde rârâni nde naṅa warakāṅgu nâ neṅgu tona.

¹² Ambo naṅa ma putole ipuna, ande naṅa ma aporo atula ṅinde pwataki pami tia, ṅana tu tâno tava kelekele ndoni ikeno tâno ilo ṅinde nde naṅa warakāṅgu nâ neṅgu.

¹³ Tiambo miki katu naṅa uru aka bulmakao tamâne mbatunzi, a? Tiambo miki katu naṅa uru anu meme seenzi, a? Tia ndo!

¹⁴ Naṅa ilonṅu tu miki ma kawami ndanṅe pa naṅa, aku ṅinde ma ipāṅga itogo nemi patarawāṅa mao mine. Aku vetāṅa ndia miki muṅga kapa ṅgua kuku Maro Kindeni âta Tamwata ṅana ma kaveta kâ, ande naṅa ilonṅu tu miki ma kaveta vetāṅa ṅinde rârâni.

¹⁵ Lâ zo ṅana malia itu imâ ipāṅga pami, ambo miki ma kasarâwa pa naṅa, ande naṅa ma avilami. ṅineṅga miki ma kapanea naṅa kasuka ṅāṅgu kâki.”

¹⁶ Aṅga kinzi tamâta sakamao, ande Maro Kindeni iporo ṅgua kaṅa mine panzi; “ṅana sâ kâ ṅga miki katula nanenṅu ṅgua tukuṅa pwataki lâ kawami, a? ṅana sâ kâ ṅga miki katapâri ṅana tukuṅa ṅinde naṅa muṅga alami, a?”

¹⁷ Miki tinimi pwâka tu naṅa ma apananami, aku kapu mulimi pa nanenṅu ṅgua tukuṅa marumbu lâ.

¹⁸ Miki kaveta mete kunzi nanzare tamwatanzi rârâni taitu-taitu. Aku miki uru kasaṅona kunzi tamâta ṅinde muṅga sipakâe,

andeta kala ñine sitambira warakanzi tininzi potomule.

¹⁹ Ikura zo zo miki kandeka ñana kaporo ñgua sakamao wa ñgua lanjeņa wa.

²⁰ Miki kandeka ñana kasowe ñgua lanjeņa lâ taimi-tuami tininzi wa katu laginganzi wa.

²¹ Miki uru kaveta mine, andeta naņa kawângu buu nâ. Mine kala miki ilomi pateo tu naņa ilongu ara ñana nemi vetâņa kâ. Andeta tia ndo! Kala ñine naņa ambita miki pâta lâ, aku natula nemi vetâņa potomule ipânga nia yo lâ ñgua nia.

²² Miki tamâta ñine kala kapu mulimi pa naņa lâ, miki kalonjo sondo nga. Tia ma naņa azavarumi ndo lâ, aku tamâta tonje ma ikura tu ivilami tia ndo.

²³ Ambo tamâta tonje kawa ndanje pa naņa, ande ñinde ipânga itogo i ne patarawâņa ara ndo, aku patarawâņa mine isuka naņa ñângu kâki. Mao nâ, naņa ma avilanzi tamâta rârâni uru sipakatona warakanzi nenzi vetâņa sondo.”

51

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma izavaru ne kiesaka piti

Daviti isia wângjiņa ñine, lâ zo ñinde ñgua-tulâņa tamâta Natani imâ papa ku itula Daviti ne kiesaka pwataki tu i iveta sakamao kuku tamâta tonje kaiwa, i ña tu Batseba

¹ Maro Kindeni, noko ne tini-mwasa uru ikeno mine ku imo nâ. Mine nde naņa ano pano tu kalo-sukâņa ñanana. Noko nde kalo

sukâŋa warika; mine kala ano pano tu kuzavaru nanenġu vetâŋa potomule rârâni piti lâ tiningu.

² Kupua nanenġu kiesaka rârâni ne muso piti lâ ilonġu. Kusoki nanenġu vetâŋa potomule rârâni piti, aku kuveta ilonġu ipânġa mbârambâra ndo.

³ Naŋa asama tu naŋa nde kiesaka tamwatânġu. Naŋa akura tu kalonġu kapa ŋana nanenġu vetâŋa potomule kâ, ande tia.

⁴ Nanenġu kiesaka ŋinde, ande naŋa aveta pa noko simbo nâ. Naŋa aveta sakamao lâ noko nao. Mine nde noko kuveta mâsi sondo ku kupole naŋa lâ ŋua nia. Noko pwatu nanenġu vetâŋa soki ŋinde pana, aku ŋinde nde sondo ndo.

⁵ Mao nâ, nia ndoyo, lâ zo ŋinde nana ipaguguana apânġa lâ, ande naŋa amo aveta vetâŋa sakamao nâ. Lâ zo ŋinde naŋa amo nana kapwa ilo yo, aku amo lee apânġa lâ zo ŋine, ande naŋa amo kiesaka tamwatânġu.

⁶ Noko ilo tu naŋa ma apono muli sondo pa noko ne ŋua mao. Mine nde naŋa ano pano tu kupananana ŋana noko ne ilo-kalo ara kâ.

⁷ Ambo noko ma kuzavaru nanenġu kiesaka piti lâ, ande naŋa ma apânġa ilonġu mbârambâra. Ambo noko ma kupua ilonġu, ande ŋinde ma ipânġa zuzuli ku pâne ndo, itogo lââ ne mira ndumu-ndumu mine.

⁸ Naŋa ano pano tu kuo ndekâŋa lâ ilonġu kilo. Mao nâ, noko kutawa naŋa ndue ndo lâ ku pwatu nanenġu kiesaka kulu pana. Andeta kala ŋine naŋa atu andeka kilo.

⁹ Noko ma kulea pa nanenġu kiesaka nġinde kilo ndimo. Naņa ilonġu tu noko ma kuzavaru nanenġu vetâņa sakamao rârâni piti ndo lâ.

¹⁰ Maro Kindeni, naņa ilonġu tu noko ma kuveta ilonġu kalonġu ipânġa zuzuli ndo. Kuo ilo-kalo wasaseki imâ ilonġu, nana naņa ma akura tu apono muli sondo pano.

¹¹ Naņa tiningu pwâka tu noko ma kusoki naņa amo malawae njanano. Aku naņa tiningu pwâka tu noko ma pwai ne Koroani saņena.

¹² Noko uru kuvila naņa, aku muņġa noko ne pavilâņa nġinde iveta naņa ilonġu ndeka. Kala nġine naņa ilonġu tu noko ma ndekâņa nġinde kulua naņa taulo imâ kilo. Naņa ano pano tu kusukana ku kugagati ilonġu kalonġu tu ma apono muli pa noko kawa nġua.

¹³ Ambo noko ma kuveta mine, ande naņa ma apanananzi kiesaka tamwatanzi nana vetâņa ara rârâni noko ilo papa nġinde. Nġinġa kinzi ma sipalele ilonzi kalonzi ku ma sitaulo simâ pa noko kilo.

¹⁴ Maro Kindeni, nanenġu Pavilâņa Tamwata noko. Noko ma kupu naņa pâta amâte ndimo. Ambo noko ma kalo sukâņa njanana, ande naņa ma awânġi wânggiņa paneâņa kâ atula pwataki tu noko kuveta vetâņa sondo pa naņa.

¹⁵ Maro Nġalae, ambo noko ma kuvilana, ande naņa ma aporo pwataki apanea noko nġa.

¹⁶ Noko ilo tu naņa ma akai kelekele pinde ku aveta patarawâņa pano, ande tia. Ambo naņa ma amomo simbi lâ yââ kulu ku ao imâ pano, ande noko ma kundeka nġalae koņa nana patarawâņa nġinde kâ, ande ma tia.

¹⁷ Andeta Maro Kindeni, kala ñine naņa ma aveta patarawâņa kie tonje pano, aku noko ma ilo ara ñana. Naņa ma apatawa warakângu tiningu ku apauwo warakângu amo noko kalo. Naņa asama tu ambo tamâta tonje ilo malia ñana ne kiesaka kâ kala ipalele ilo kalo ku ipatawa tamwata tini lâ noko nao, ande noko ma kupu muli papa i nde tia.

¹⁸ Aku Maro Kindeni, naņa ilonngu tu noko ma kalo sukâņa ñananzi Isrel ngu tava, aku kuveta kie ara panzi. Naņa ano pano tu kupa Jerusalem lawea ne ngumbi mira kâki kilo.

¹⁹ Ninenğa noko ma ilo ara nâ ñana patarawâņa sonde ñinde maka ma kaveta pano, patarawâņa kie-kie ñinde maka ma kamomo lâ yââ. Aku maka ma kapatarâwa bulmakao tamâne lâ noko ne patarawâņa nia tona.

52

Tamâta ea indeka ñana vetâņa potomule kâ, ande i nde tamâta kapa

Daviti isia wângjiņa ñine, lâ zo ñinde Doek, ina Idom lawea warika, ilâ pa Saulo ku ipai tu Daviti imo Abimelek ne luma ilo.

¹ Noko tamâta kaika ndaina, ñana sâ kâ nga kupasuka tamwata tini ku kundeka koa tia nâ ñana vetâņa potomule ñinde muņa kuveta panzi Maro Kindeni ne tamâta, a? Maro Kindeni uru iveta ikura i ne ñgua pâņa rârâni.

² Noko lanjeņa tamwata, noko ne ñgua nde itogo pila mata ndo, aku ñinde uru izavarunzi tamâta. Ikura zo rârâni noko ilo tu ma kuyaulanzi tamâta pinde.

³ Noko ŋandai ilo pa vetâŋa ara ŋga, aku noko ŋandai ilo tu kuporo ŋgua mao ŋga. Noko ilo tu kuporo ŋgua laŋeŋa nâ.

⁴ Noko kawa laŋeŋa! Noko ilo pa ŋgua ndia uru iyaulanzi tamâta pinde.

⁵ Andeta kuloŋo ŋga; Maro Kindeni ma izavaru noko ndo lâ. I ma ikaino kaika ku ma iŋarano ŋana noko ne luma kâ. I ma izavaru noko ndo lâ, kala noko ma kumo via lâ tâno ŋine kulu kilo, ande ma tia.

⁶ Tamâta pinde uru siveta vetâŋa ara, aku kinzi ŋinde ma simora mâsi mine ipâŋga pano ku ma siruru pâta. Kinzi ma siŋeleano ku ma siporo tu,

⁷ “Kamora ŋga, tamâta ndai tini pwâka tu Maro Kindeni ma ikea ŋana i kâ. I kalo tawana tu i tamwata ne mbaliŋa ma ivila i, aku i kalo tawana tu vetâŋa sakamao nâ ma iveta i imo sondo.”

⁸ Aŋga naŋa nde amo atogo i, ande tia ndo. Naŋa kalonŋu tawana tu Maro Kindeni ne tini-mwasa ma ikeno pa naŋa ikura zo rârâni. Mine nde amo ara nâ, atogo kâi “oliv” tonŋe imandi Maro Kindeni ne luma sapâŋa tini laiti mine.

⁹ Maro Kindeni, noko kuvila naŋa lâ. Mine kala ikura zo rârâni naŋa ma kawâŋgu ndaŋge pano, aku ma amandi noko ne tamâta naonzi ku ma apanea noko ŋa aporo tu, “Maro Kindeni iveta kie ara ndo pa naŋa”.

53

*Kinzi tamâta nenzi vetâŋa sakamao
Daviti isia wângiŋa ŋine*

¹ Kinzi tamâta kapa-kapa uru siporo lâ warakanzi ilonzi mine tu, “Maro Kindeni nde maro kaa nâ”. Kinzi tamâta ŋinde nde tamâta sakamao ndo. Kinzi uru siveta vetâŋa potomule nâ. Tamâta tonje uru iveta vetâŋa ara nâ, ande tia.

² Maro Kindeni imo samba ilo, aku i mata ndue ilea pa kinzi tamâta. I itu isama mine: tiambo tamâta pinde simo tava ilo-kalo ara, tiya? Tiambo tamâta pinde ilonzi tu simâ papa i, tiya?

³ Andeta tia. Kinzi rârâni sipile nzâla ara marumbu lâ. Kinzi rârâni nenzi vetâŋa taituni, kinzi nde tamâta sakamao ndo. Tamâta tonje uru iveta vetâŋa ara nâ, ande tia ndo kanaŋo.

⁴ Maro Kindeni imora ŋine kala iporo mine tu, “Tiambo kinzi tamâta ŋinde nenzi ilo-kalo tia tâ. Kinzi rârâni uru siveta vetâŋa sakamao. Kinzi sizavarunzi nanenŋu tamâta, itogo sika kâpwa mine, aku uru sikai noŋa pa naŋa tia ndo.”

⁵ Andeta tini nâ kinzi ma siruru pâta kanaŋo. Muŋga kinzi ŋandai sisama ruruŋa kie mine ŋga. Nana tu Maro Kindeni ma izavarunzi ne tamâta kinda nenda kazâŋa tamâta marumbu lâ. I ipu muli panzi lâ, ku ma ipolenzi ndo lâ.

⁶ Naŋa ilonŋu tu Maro Kindeni ma isupwa kinda Isrel ŋgu nenda Yautâŋa Tamâta iyoka pa Saion Tuu indue imâ. Yakopu ne vâsa ŋgu Isrel ma sindeka ŋalae tina lâ ŋinde zo Maro Kindeni ma ivilanzi ne tamâta kala ma simo ara kilo.

54

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ivila i Daviti isia wângiŋa ŋine, lâ zo ŋinde kinzi Zip

lawea warakanzi silâ pa Saulo ku sipai tu, “Daviti nde imuna imo maka nema tâno”.

¹ Maro Kindeni, noko Walo Tamwata, naŋa ano pano tu kuvilana! Kumandi tava ne kaika ŋalae ŋinde ku pwai naŋa piti lâ kazâŋa ilo.

² Maro Kindeni, kupaloŋo pa nanenŋu noŋa. Kutambira taŋa sondo pa naŋa kawâŋgu ŋgua.

³ Kinzi taŋa-kaika tamwatanzi nde simâ sipâŋga lâ, kala situ sikai kazâŋa pa naŋa. Kinzi uru siveta kenzi sakamao nâ panzi tamâta pinde, aku kala ŋine kinzi situ sipu naŋa pâta amâte. Kinzi ilonzi tu Maro Kindeni nde maro kaa nâ.

⁴ Andeta Maro Kindeni imo nanenŋu Pavilâŋa Tamwata. Mao kanaŋo, Maro Ŋalae uru ikatona naŋa ku ivetana amo ara nâ.

⁵ Naŋa ilonŋu tu i ma nâna ilanzi nanenŋu kazâŋa tamâta ŋinde. Vetâŋa sakamao ndia kinzi situ siveta pa naŋa, ande naŋa ilonŋu tu i ma iveta vetâŋa taituni nâ pa kinzi warakanzi. Maro Kindeni, noko uru kuveta ikura ne ŋgua pâŋa rârâni. Mine nde naŋa ano pano tu kuzavarunzi kazâŋa tamâta ŋinde ndo lâ.

⁶ Yova Kindeni, naŋa ma andeka nâ ŋana aveta patarawâŋa pano. Naŋa ma kawâŋgu ndaŋge ŋalae pano, ŋana tu noko ilo pa ŋgua mine.

⁷ Noko pwai naŋa piti lâ nanenŋu malia rârâni ilo marumbu lâ. Naŋa matâŋgu amora noko kuzavarunzi nanenŋu kazâŋa tamâta lâ.

55

Tamâta ikai noŋa pa Maro Kindeni tu ma ivila
i Daviti isia wângiŋa ŋine

¹ Maro Kindeni, kupaloṅo pa nanenṅu noṅa. Noko ma kupono taṅa pa nanenṅu sarawāṅa ndimo.

² Naṅa ano pano tu kutambira taṅa pa naṅa kawāṅgu ṅgua, aku kutu ṅgua pana itaulo imâ. Malia ṅine iveta naṅa ilonṅu kura tia ndo.

³ Kinzi kazāṅa tamâta siporo kaika tu ma sizavaru naṅa. Kinzi tamâta sakamao ṅinde nde sitawa naṅa ndue ndo lâ, kala ilonṅu putuka ṅalae. Kinzi siveta malia pa naṅa, aku wisinzi nâna sikai kazāṅa sakamao pana.

⁴ Naṅa wisinṅu nde ikâki lâ, aku tiningu ruru. Naṅa aruru tu ma amâte, aku ṅinde iveta ilonṅu malia ndo.

⁵ Mao nâ, naṅa aruru pâta kanaṅo, aku tiningu ruru ndo. Ruruṅa nde ipu naṅa ndue ndo lâ.

⁶ Mine kala naṅa aporo mine tu, “Naṅa ilonṅu tu akai mbaninṅu, itogo sii mbaninzi mine. Nṅenṅa naṅa ma alou akâwa alâ asânda nia tonṅe ṅana apwarea kâ, aku ma amo ara lâ nia ṅinde.

⁷ Naṅa ma alou alâ pa nia bilimu tonṅe ikeno malawae ṅinde, aku ma amo niani ndaina.

⁸ Naṅa ma alâ walele nâ asânda nia tonṅe ṅana apavea warakāṅgu kâ, aku ma amuna ṅana mbilu wa mbamba wa.”

⁹ Naṅa amoranzi tamâta sipara potomule lâ lawea ṅalae ilo. Mine nde Maro ṅalae, naṅa ilonṅu tu noko ma kuyaula nenzi ṅgua ku kuzavarunzi ndo lâ.

¹⁰ Kinzi soka lawea ne ṅgumbi mira ṅalae kulu ikura kari wa mbo wa, aku vetāṅa soki kie-kie

nde ipipi lâ ikeno lawea ne ŋgumbi ilo.

¹¹ Zavaruŋa ne mâsi nde ipâŋga ŋalae lâ lawea ilo. Lâ nzâla ŋgaŋe-ŋgaŋe wa pasauŋa nia wa, ande kinzi tamâta kaika uru siveta malia panzi tamâta pinde ku sikai laŋeŋa panzi.

¹² Aku kinzi siveta malia mine nâ pa naŋa tona. Ambo nanenŋu kazâŋa tamâta simbonzi nâ ma siveta “a” pa naŋa, ande naŋa ma ilonŋu malia ŋalae koŋa tia. Ambo nanenŋu kazâŋa tamâta simbonzi nâ ma sipasuka warakanzi tininzi ŋana sitawa naŋa ndue kâ, ande naŋa ma akura tu tiningu piti ŋananzi.

¹³ Andeta ninŋu-nambwe, nokoni tamwata kuveta vetâŋa kie mine pa naŋa, aku ŋine iveta ilonŋu malia ndo. Noko nde naŋa nawalânŋu ma, aku kinda rua tamo nambwe nambwe.

¹⁴ Kinda rua muŋga toka taitu wa tapaloŋo wa, aku talâ pa Maro Kindeni ne luma sapâŋa tatavanzi tininda pinde. Mine nde ŋana sâ kâ ŋga noko tamwata pwai kazâŋa pa naŋa, a?

¹⁵ Mao nâ, ilo-kalo sakamao nde ipipi lâ ikeno nanenŋu kazâŋa tamâta ŋgininzi. Mine kala naŋa ilonŋu tu kinzi ma sipamateteu walele nâ. Naŋa ilonŋu tu kinzi ma vianzi nâ silâ pa mateŋa nianzi.

¹⁶ Andeta naŋa ano pa Maro Yova Kindeni tu i ma ivila naŋa ku ikaina piti lâ kazâŋa ilo.

¹⁷ Lâ mboyo ŋaŋa yo wa kari imâ ŋgini wa lala pararai wa, ande naŋa uru ata pa i ŋana malia kala itu iyaula naŋa ŋine. Aku i ma ipaloŋo pa nanenŋu noŋa.

¹⁸ Kinzi kazâŋa tamâta rârâ ŋinde nde sipara kuku naŋa, andeta naŋa ma akai nzimba tonŋe

tia, ŋana tu Maro Kindeni ma ikea ŋanana ku ma ikaina piti lâ kazâŋa ilo.

¹⁹ Nia ndoyo, aku imâ lee ipâŋga lâ zo ŋine, ande Maro Kindeni imo Koipu Njalae mine ku imo nâ. I tamwata ma ipaloŋo pa nanenŋu noŋa ku ma ipolenzi nanenŋu kazâŋa tamâta, ŋana tu kinzi tininzi pwâka tu sipalele ilonzi kalonzi, aku ŋandai siruru ŋana i ŋga.

²⁰ Niŋgu-nambwe ŋinde uru ipara kunzi ne mete, aku ŋgua pâŋa i muŋga iveta ŋinde, ande ipu ututu lâ.

²¹ I uru iporo ŋgua kaŋa mona-mona nâ, andeta nânâo nde ipipi lâ ikeno i ilo. I ne ŋgua uru iveta ninambwe kinzi wisinzi pisi nâ, andeta i ne ŋgua ŋinde nde ŋana iyaulanzi kâ, itogo pila mata ruru ndo mwasina.

²² Malia kie-kie nde uru ipâŋga pa kinda. Ambo noko ma kuo malia ŋinde lâ Yova Kindeni mbau ilo, ande i ma ikale malia ŋinde pano, ku ma ipu tini kaika pa noko ilo kalo. I ma isâu pa sâ tonŋe tu iyaulanzi tamâta ŋine uru sipono muli papa i, ande ma tia.

²³ Andeta Maro Kindeni, noko ma pwainzi laŋeŋa tamwatanzi ŋinde uru sipunzi tamâta pâta simâte, aku ma kutambiranzi sindue silâ pa mateŋa nianzi. Kinzi tamâta sakamao ŋinde nenzi zo ŋana simo vianzi lâ tâno kulu kâ nde ma marumbu tia yo yo, andeta kinzi ma sipamateteu. Aŋga naŋa warakâŋgu ma ao nanenŋu kalo-tawana ilâ sondo pa noko nâ ikura zo râŋâni.

56

Kalo-tawana tamâta tonje ne nonja ilâ pa Maro Kindeni

Daviti isia wângiņa ñine, lâ zo ñinde kinzi Filistia ngu sikai i kaika lâ Gat lawea.

¹ Maro Kindeni, kinzi kazâņa tamâta sitangula naņa ñana sipara kuna. Mine kala naņa ano pano tu kuo ne wisi-wisi imâ pana. Ikura zo rârâni kinzi siveta kenzi sakamao papa naņa.

² Kinzi sikai kazâņa pa naņa lâ mboyo ñana lâ, aku ilâ lee ipânga mbo. Kinzi tamâta kambwanenzi ñalae nde sipasuka warakanzi tininzi ku sipara kuku naņa.

³ Andeta Maro Kindeni Walo Tamwata, lâ zo ndia naņa aruru, ande naņa ma ao nanenğu kalo-tawana imâ pa noko nâ.

⁴ Naņa kalonğu tawana Maro Kindeni. Naņa uru apanea i ña asuka kâki, ñana tu munğa i ipa ngua tu ma ivila naņa. Naņa kalonğu tawana Maro Kindeni, kala aruru ñana sâ tonje tia. Kinzi tâno tamâta ma sikura tu siveta sâ tonje pa naņa, nde tia.

⁵ Andeta vetâņa ndia rârâni naņa atu aveta, ande nanenğu kazâņa tamâta sipono nzalânğu kala akura tu aveta tia. Ikura zo zo kinzi siroto nzâla ñana sizavaru naņa.

⁶ Kinzi uru sipasau lâ nia paveâņa ku sio ñanana, ñana ma sipu naņa pâta amâte kâ.

⁷ Maro Kindeni, naņa ilonğu tu noko ma kupare nia panzi ñana vetâņa soki kinzi siveta ñinde. Naņa ilonğu tu noko ma wisi nâna panzi ngu ñinde ku kutawanzi ndue ndo lâ.

⁸ Noko kusama tu naŋa ilonŋu malia ndo, kala amo ata nâ. Mao nâ, noko kusowe naŋa matânŋu sulu ŋine kambwanenzi lâ, aku noko kalo sukâŋa ŋana ŋinde rârâni taitu-taitu.

⁹ Maro Kindeni, naŋa asama noko kilala tu noko nde nanenŋu Pavilâŋa Tamwata. Mine nde muli, lâ zo ŋinde naŋa ma asarâwa pano, ande naŋa asama tu noko ma kusokinzi nanenŋu kazâŋa tamâta sikâwa pwapwataki silâ.

¹⁰ Naŋa kalonŋu tawana Yova Kindeni, inani muŋga ipa ŋgua tu ma ivilana. Mine nde naŋa uru apanea i ŋa asuka kâki.

¹¹ Naŋa kalonŋu tawana Maro Kindeni, kala aruru ŋana sâ tonŋe tia. Kinzi tâno tamâta ma sikura tu siveta sâ tonŋe pa naŋa, nde tia.

¹²⁻¹³ Maro Kindeni, noko pwai naŋa piti lâ kazâŋa ilo marumbu lâ, kala naŋa ŋandai amâte ŋga. Noko kuvila naŋa lâ, kala kinzi kazâŋa tamâta sikura tu sipole naŋa, nde tia. Mine nde Maro Kindeni, naŋa ma apono muli pa noko nâ, aku ma ayoka noko ne sinâla nâ ilo lee ikura zo rârâni amo viânŋu. Aku vetâŋa ŋinde naŋa apambwâre lâ tu ma aveta pano, ande naŋa ma aveta vetâŋani ndaina tava. Aku naŋa ma ao nanenŋu patarawâŋa imâ pano, ŋana itula pwataki tu naŋa kawânŋu ndanŋe ŋalae pano.

57

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ivila i Daviti isia wânggiŋa ŋine, lâ zo ŋinde Saulo itanŋula i kala ilâ imuna lâ ŋânza ilo.

¹ Maro Kindeni, naņa amâ pa noko tu ma pwatonana. Mine nde ano pano tu kalo sukâņa ñanana. Lâ zo ñana naņa amo noko tini laiti, ande naņa amo ara nâ, itogo tatareko natu sipavea simo ara lâ tinanzi mbani kalo mine. Mine nde naņa ilonĝu tu ma amo mine lee ikura lâ zo ndia kazâņa ñine ma marumbu lâ.

² Naņa asarâwa pa Maro Kindeni âta Tamwata tu ma ivila naņa. Ina uru iveta kie ara pa naņa.

³ I imo samba ilo, aku i ma ipalono pa nanenĝu noņa ku ma ikaina piti lâ kazâņa ilo. I ma ipolenzi tamâta ñinde situ sizavaru naņa. Maro Kindeni ma itula pwataki tu i ilo ndo ikeno pa naņa ikura zo rârâni, aku i ma itula pwataki tu i uru iveta ikura ne ñgua pâņa mine.

⁴ Naņa amo kinzi tamâta sakamao ngininzi. Kinzi nde sitogo mbwâmbwa saka “leve” ñinde uru sio ñananzi tamâta tu ma sikanzi kâ. Kinzi niñonzi nde mata-mata ndo, itogo sagawu wa ua wa, aņa memelanzi nde itogo pila mata ndo mwasina.

⁵ O Maro Kindeni, naņa ilonĝu tu noko ma kuveta mâsi tonĝe ipâņa samba tini, ñana itula noko kilala pwataki tu noko tamwata nde kumo Maro Njalae. Naņa ilonĝu tu noko ma kuveta ne walo kaika ipâņa nia yo panzi tamâta ndoni simo tâno kulu.

⁶ Nana tu nanenĝu kazâņa tamâta nde sio nimbu tu sikai naņa kaika kâ. Mine nde malia ñalae itu ipu naņa ndue ndo. Kinzi sikale tâno wewe ñalae sipono nzalânĝu ñana ma patana andue ilo kâ. Andeta naņa ñandai patana ñga.

Kinzi warakanzi patanzi sindue wewe ŋinde ilo marumbu lâ.

⁷ Mine nde Maro Kindeni, nanenŋu kalotawana nde ikeno kaika pa noko nâ. Mao nâ, naŋa kalonŋu tawanano sondo ndo, aku naŋa ma awânŋi apanea noko ŋa asuka kâki.

⁸ Lâ mbone-mbone nâ, naŋa ma apagagati warakânŋu amandi sânda lâ kenoŋa nia, aku ma ara nanenŋu wânŋu. Naŋa ma awânŋi wânŋiŋa mine lee mbwale pwataki.

⁹ Maro Njalae, naŋa ma amandi kinzi tinikoa ŋgu naonzi, ku ma kawânŋu ndanŋe pa noko. Naŋa ma awânŋi wânŋiŋa paneâŋa kâ pano lâ tamâta ŋgu rârâni ŋgininzi.

¹⁰ Nana tu noko ne tini-mwasa nde kiri-mwata tia ndo. Ninde ikeno mine ku imo nâ, aku ne keri nde ilâ ikura lâ nia maa ikeno âta ŋinde. Ikura zo zo noko uru kuveta ikura ne ŋgua pânŋa rârâni, aku mâsi ŋinde nde njalae ndo, ipole take-take ikeno samba tini ŋinde.

¹¹ O Maro Kindeni, naŋa ilonŋu tu noko ma kuveta mâsi tonŋe ipânŋa samba tini, ŋana itula noko kilala pwataki tu noko tamwata nde kumo Maro Njalae. Naŋa ilonŋu tu noko ma kuveta ne walo kaika ipânŋa nia yo panzi tamâta ndoni simo tâno kulu.

58

*Tamâta ino pa Maro Kindeni tu i ma ikai
kazâŋa panzi tamâta sakamao*

Daviti isia wânŋiŋa ŋine

¹ Miki tamâta njalanala, tiambo miki uru kaporo ŋgua sondo lâ ŋgua nia, a? Tiambo miki

uru kalea sondu pa tamâta nenzi ŋgua rârâni ku kaveta kemi sondu panzi, a? Tia ndo kanaŋo!

² Ikura zo zo miki uru kalomi ŋgere ŋana kaveta vetâŋa sakamao nâ. Aku miki kamandi kaika ŋana kazavarunzi tamâta lâ nia ndoni.

³ Kinzi tamâta sakamao uru sipile nzâla ara ikura nenzi mbwera rârâni. Nia ndoyo, lâ zo ŋinde tinanzi sipaguguanzi sipâŋga lâ, aku simo lee sipâŋga koŋa lâ, ande kinzi kawanzi lanjeŋa nâ.

⁴ Kinzi nenzi ŋgua nde itogo mwâta saka kawa sulu mwasina. Aku tininzi pwâka tu siloŋo ŋgua ara, kala sipono taŋanzi.

⁵ Kinzi sitogo tamâta taŋa pasâe mine. Ambo i tini pinde ma sisarâwa papa tu imâ, ande i ma imâ tia, ŋana tu iloŋo kawanzi ŋgua tia.

⁶ Maro Kindeni, naŋa iloŋgu tu noko ma kuzavarunzi tamâta sakamao ŋinde. Yova Kindeni, kinzi sitogo mbwâmbwa saka “leve” uru imo ikai kazâŋa nâ. Mine nde ara ŋana noko ma kumbware niŋonzi kupasu piti lâ kawanzi ilo.

⁷ Naŋa iloŋgu tu kinzi ma naonzi tia lâ, itogo lââ irere ilâ tâno ilo ku mâsa-mâsa lâ mine. Naŋa iloŋgu tu noko ma kie nâ kupalenzi kunukianzi, itogo tamâta inuki unza kala ŋgâla-ŋgâla lâ.

⁸ Naŋa iloŋgu tu noko ma kuyaulanzi ndo, itogo ŋgola imâte ku isâmbu lâ paulo kulu mine. Naŋa iloŋgu tu kinzi ma simâte itogo lâlu tonje imâte lâ tina kapwa ilo mine.

⁹ Maro Kindeni ma izavaru kinzi tamâta mine walele nâ, itogo tamâta ilamo leu mine. I ma

wisi nâna ñalae tina panzi, ku ma itambiranzi itogo tamâta itambira meme mine.

¹⁰ Mao nâ, Maro Kindeni ma ipare nia panzi kiesaka tamwatanzi. Kinzi ma sipamateteu, aku seenzi ma ilâ isala nia ndoni. Kinzi tamâta ara ma simora ñine, kala ma simo sindeka nâ.

¹¹ Ninenğa kinzi tamâta ma siporo tu, “Mao nâ, Maro Kindeni uru kulu ara ndo ilanzi tamâta ñinde sipono muli papa i. Mao nâ, Maro Kindeni imo, aku ionzi tamâta rârâni silâ ñgua nia ñana nenzi vetâņa kâ.”

59

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ike a ñana i kâ

Daviti isia wângjiņa ñine, lâ zo ñinde Saulo isupwanzi tamâta pinde silâ pa Daviti ne luma ñana sipu pâta imâte.

¹ Nanenğu Maro Kindeni, naņa ano pano tu pwaina piti lâ nanenğu kazâņa tamâta mbaunzi ilo. Naņa ano pano tu pwea ñanana, ñana kinzi ma sizavaru naņa tia.

² Pwaina piti lâ kinzi tamâta sakamao mbaunzi ilo. Kuvila naņa, ñana kinzi ma sikura tu sipu naņa pâta amâte, ande ma tia.

³ Kumora ñga, kinzi simuna ku sio ñana sipu naņa pâta amâte kâ. Kinzi tamâta kaika nde sipagona lâ ku ilonzi taitu situ siyaula naņa. Andeta naņa ñandai aveta kiesaka tonđe tâku vetâņa potomule tonđe ñga.

⁴ Yova Kindeni, nanenğu vetâņa soki tonđe tia, taitu kinzi sipalilu simâ ñana sipara kuku naņa.

Naņa ano pano tu kumâ walele nâ ñana kuvila naņa kâ!

⁵ Yova Kindeni, noko Maro Walo Tamwata, aku Isrel ñgu nema Maro Kindeni kala noko. Kumâ walele ku kuzavarunzi tinikoa ñgu ñinde rârâni. Kinzi uru sio ninzi-nambwe silâ nenzi kazâņa tamâta mbaunzi ilo; mine nde noko ma kalo sukâņa ñananzi ndimo. Naņa ano pano tu kupare nia panzi tamâta sakamao ñinde.

⁶ Ikura mbo mbo kinzi sitaulo simâ pa lawea ilo, aku ilonzi ñuru-ñuru soka potomule lâ lawea ne ñgumbi mira ñgañe-ñgañe, sitogonzi mbwâmbwa niñonzi ñerere mine.

⁷ Yova Kindeni, kuloño ñga; kinzi nenzi ñgua nde sakamao ndo, itogo pila mata ruru ndo mwasina. Andeta kinzi siporo pa warakanzi tu, “Ea ma ikura tu iloño kinda, a?”

⁸ Andeta Yova Kindeni, noko uru kuñeleanzi pâta ñana nenzi ñgua kaa kaa ñinde. Noko kuveta “a” panzi tinikoa ñgu rârâni.

⁹ Noko simbo nâ uru walo kaika kulua naņa. Mine nde Maro Kindeni, naņa amâ pa noko simbo nâ tu ma amuna ñananzi kazâņa tamâta.

¹⁰ Nanenĝu Maro Kindeni ilo ndo ikeno pa naņa ikura zo rârâni, aku i ma imâ ivila naņa. I ma isâu pa naņa tu amora i ipolenzi nanenĝu kazâņa tamâta.

¹¹ Maro Ñalae, noko kumo kutogo maka nema maramuņa mwasina. Andeta naņa tiningu pwâka tu noko ma kupasusu ñana kupunzi kazâņa tamâta ñinde pâta sipamateteu. Ambo noko ma kupunzi walele nâ, ande nanenĝu ñgu ma muli kalonzi kapa ñana noko ne pavilâņa ara

ņinde. Mine nde naņa ano pano tu kuņjaranzi tamâta ñinde pwapwataki soka potomule silâ lee, ñineņa kuzavarunzi ndo lâ.

¹² Nana tu ikura zo zo kinzi nenzi ñgua itula kilalanzi pwataki tu kinzi nde kiesaka tamwatanzi. Kinzi uru sipasuka warakanzi tininzi, aku naņa ilonġu tu nenzi mâsi ñinde ma iyaula warakanzi, itogo viâņa ikainzi iņa mine. Ikura zo zo kinzi siporo ñgua laņeņa wa ñgua ñana siyaulanzi tamâta pinde wa.

¹³ Mine nde ara ñana noko ma wisi nâna panzi ku kupunzi pâta sipamateteu. Naņa ilonġu tu noko ma kuzavarunzi tamâta sakamao ñinde ndo lâ. Ambo noko ma kuveta mine, ande tamâta rârâni ma sisama tu noko Maro Kindeni kumo maka Isrel ñgu nema Koipu Nalae, aku noko kala kumo pwai maro panzi tamâta simo tâno ndoni tona.

¹⁴ Ikura mbo mbo kinzi tamâta sakamao ñinde sitaulo simâ pa lawea ilo, aku ilonzi ñuru-ñuru soka potomule lâ lawea ne ñgumbi mira ñgaņe-ņgaņe, sitogonzi mbwâmbwa niņonzi ñerere mine.

¹⁵ Ninde itogo kinzi soka silâ wa simâ wa siroto kapwanzi. Ambo kapwanzi pupuro tia yo, ande kinzi ilonzi ñuru-ñuru nâ.

¹⁶ Andeta kalo loko, naņa ma awâņgi wânggiņa paneâņa kâ ñana noko ne walo kaika ñinde. Ikura mboyo mboyo naņa ma awâņgi atula pwataki tu noko ilo ndo ikeno pa naņa, uru ikeno mine ku imo nâ. Nana tu lâ zo ndia malia kiekie imâ ipâņga pa naņa, ande noko uru pwatona naņa sondo ndo. Noko kumo kutogo nanenġu

maramuņa kaika mwasina.

¹⁷ Maro Kindeni, noko simbo nâ uru kupu tini kaika pa naņa ilonĝu kalonĝu. Naņa amâ pa noko simbo nâ tu amuna ñananzi kazâņa tamâta. Maro Kindeni, noko tini mwasa ndo pa naņa ikura zo rârâni. Naņa ma awâŋgi apaneana noko ña.

60

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma isukanzi Isrel űgu ñana sipole paraņa kâ

Daviti isia wâŋjiņa ñine, lâ zo ñinde Isrel sipara kunzi Aram űgu.

¹ Maro Kindeni, noko kupu muli pa maka marumbu lâ, kala kusâu panzi kazâņa tamâta tu sipole maka. Noko wisi nâna pa maka kala kuveta mine. Andeta ñine naņa ano pano tu kutaulo kumâ ku kuvila maka kilo.

² Noko kuveta maka nema tâno ririņo lâ. Noko kundawea tâno kala mbââ ñalae ipâŋga lâ. Kala ñine nema tâno nde ipâŋga sakamao lâ. Ara, ñine maka iloma tu noko ma kuveta tâno sondo kilo.

³ Noko kuo malia kie-kie imâ pa ne űgu maka. Mine nde maka kakai nâna ñalae, kala kakura tu koka sondo tia. Ñinde itogo noko lââ kaika kulama kanu lâ, aku kapâŋga kadauda ñalae.

⁴ Aŋga maka pinde nde kamege ñanano, aku noko kusona mbila tonĝe itâra ñana kuvila maka kâ. Maka kakura tu kakâwa ñananzi kazâņa tamâta ku kalâ pa mbila ñinde ñana kamo ara kâ.

⁵ Maro Kindeni, noko ilo ndo keno pa maka, aku ne walo nde ŋalae tina. Mine nde maka kano pano tu kupaloŋo pa nema noŋa ku pwaima piti lâ kazâŋa ilo, ŋana ma kamo ara kâ.

⁶ Maro Kindeni imo i tamwata ne luma sapâŋa ilo, aku iporo tu, “Naŋa ma apole paraŋa, ŋineŋga ma andeka ŋana akisi keru lâ Sekem lawea tava Sekot ŋgu nenzi nia kawa ŋinde panzi nanenŋu tamâta.

⁷ Kinzi Ruben ŋgu aŋga kinzi Gat ŋgu nde naŋa warakâŋgu nenŋu tamâta, aku kinzi Manase ŋgu kala simo nanenŋu tamâta mine nâ. Kinzi Efraim ŋgu nde sitogo nanenŋu sambara kaika ŋana paraŋa kâ, aŋga kinzi Juda ŋgu nde sitogo koipu ŋalae ne tukâla ŋine uru ikeno naŋa mbaunŋu ilo.

⁸ Taitu nanenŋu morâŋa ikeno mine ŋananzi nanenŋu kazâŋa tamâta; kinzi Moap ŋgu nde ŋgu kaa nâ, itogo kondo naŋa uru apua mbaunŋu lâ ilo mwasina. Aku kinzi Idom ŋgu kala simo ŋgu kaa nâ tona, kala naŋa uru kenŋu nâ apalenzi. Naŋa apolenzi kinzi Filistia ŋgu lâ paraŋa ilo, kala andeka nâ akai lolove.”

⁹ Maro Kindeni, tiambo noko tini pwâka tu pwai naŋa alâ apara kunzi ŋgu ŋinde simo lawea ŋalae ilo, laweani ndaina ne ŋgumbi kaika iŋge mbwaliu lâ, tiya? Tiambo noko tini pwâka tu pwai naŋa alâ apara lâ Idom nenzi tâno, tiya?

¹⁰ Tiambo noko tamwata kupu muli pa maka marumbu lâ, tiya? Tiambo noko tini pwâka tu kuvilanzi nema zugu tamâta sipole paraŋa, tiya?

¹¹ Maka kasama tu kinzi tamâta nenzi pavilâŋa nde kelekele kaa nâ. Mine kala maka kano pa noko tu kuvilama ŋana kapolenzi nema kazâŋa tamâta kâ.

¹² Mao nâ, ambo Maro Kindeni ma ivila maka, ande maka ma kapole paraŋa. I tamwata ma izavarunzi nema kazâŋa tamâta ŋinde.

61

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ikatona i Daviti isia wângiŋa ŋine

¹ Maro Kindeni, kupaloŋo pa nanenġu sarawâŋa. Kutambira taŋa sondo pa nanenġu noŋa.

² Naŋa amo malawae ŋana nanenġu lawea tina, aku ilonġu malia ndo. Mine nde naŋa asarâwa pano tu kuvilana. Pwai naŋa alâ pa nia paveâŋa tonġe, ŋana kinzi kazâŋa tamâta ma sikura tu sizavaru naŋa tia.

³ Naŋa tu noko simbo nâ uru pwea ŋanana. Noko simbo nâ kumo nanenġu maramuŋa kaika. Mine nde nanenġu kazâŋa tamâta sikura tu sipole naŋa, ande tia.

⁴ Naŋa ilonġu ŋalae tu ma amo noko ne luma ilo ikura zo rârâni. Naŋa ilonġu tu amo ara lâ noko tini laiti, itogo tatareko natunzi simo ara lâ tinanzi mbani kalo mine.

⁵ Maro Kindeni, muŋga noko kuloŋo naŋa aveta ŋgua pâŋa pinde kuku noko. Aku vetâŋa arara noko kupambwâre tu ma kuveta panzi tamâta ŋinde uru simege ŋanano, ande noko kuveta vetâŋani ndaina pa naŋa tava.

⁶ Kala ñine naņa ano pano tu kuseņge mbwera rârâ ilâ kuku zo ñinde koipu ñalae ma imo via lâ tâno kulu. Naņa ilonĝu tu i ma imo mine ku imo nâ.

⁷ Maro Kindeni, naņa ilonĝu tu i ma imo koipu ñalae lâ noko nao ikura zo rârâni. Noko ne tini-mwasa ikeno mine ku imo nâ, aku noko uru kuveta ikura ne ñgua pâņa rârâni. Mine nde ano pano tu pwatona i sondo ndo, ikura noko ne ñgua pâņa mine.

⁸ Ambo noko ma kuveta mine, ande naņa ma kari kari ao patarawâņa imâ pano, ikura nanenĝu ñgua pâņa mine. Aku naņa ma awâņgi apanea noko ña ikura zo zo.

62

Maro Kindeni simbo nâ ikatona kinda Daviti isia wângiņa ñine

¹ Naņa kalonĝu tawana Maro Kindeni simbo nâ. I simbo nâ ikai naņa piti lâ kazâņa ilo.

² I simbo nâ ikatonana wa ivilana wa. I simbo nâ imo nanenĝu tenĝo kaika. Mine kala kinzi kazâņa tamâta ma sikura tu sipole naņa, ande ma tia.

³ Miki tamâta ndai, miki ma kakai kazâņa pa naņa ku katu kayaulana ikura zo ñapia kilo, a? Naņa amo atogo ñgumbi sinĝa saputi ndue lâ, kala walonĝu tia. Tiambo miki rârâni katu kazavaru naņa ndo lâ, a?

⁴ Naņa ñanĝu nde ñalae, taitu miki ilomi tu ma katawa naņa ndue. Miki uru kandeka ñana ñgua laņeņa nâ. Miki kawami nâ kaporo ñgua ara mine tu, “Maka iloma tu Maro Kindeni ma

iveta kie ara pano”, andeta ilomi tu i ma iyaula naṅa.

⁵ Naṅa kalonḡu tawana Maro Kindeni simbo nâ, ku ao tiniṅgu pa i simbo nâ tu ma isukana.

⁶ I simbo nâ ikatonana wa ivilana wa. I simbo nâ imo nanenḡu tenḡo kaika. Mine kala kinzi kazâṅa tamâta ma sikura tu sipole naṅa, ande ma tia.

⁷ Maro Kindeni simbo nâ uru ikai naṅa piti lâ kazâṅa ilo, aku i tamwata iveta naṅa ṅāṅgu ipāṅga ṅalae. I imo itogo mira ṅalae naṅa uru amuna tini mwasina. I uru ikea ṅanana.

⁸ Mine nde miki nanenḡu ṅgu, naṅa apaimi tu miki ma kalomi tawana Maro Kindeni ikura zo rârâni. Miki ma kapatula nemi malia wa nemi ilo-kalo ndoni papa i, ṅana tu i imo itogo nenda tenḡo kaika mine.

⁹ Kinzi tamâta rârâni nde sitogo tamâta imbana koroani mbwani taitu lâ kawa ku ilâ kaa nâ. Mao nâ, kinzi mbaliṅa warakanzi aṅga kinzi sugorai tamwatanzi nde kelekele kaa nâ. Kinzi rârâni nde sitogo kelekele kiri-mwata lawea itapala kala nao tia lâ.

¹⁰ Tamâta pinde situ mâsi ṅana taveta ruruṅa panzi tamâta kâ tava panawenḡa ne mâsi nde mâsi ara. Andeta miki ma ilomi mine ndimo, ṅana tu ilo-kalo mine nde soki ndo. Mao nâ, zo pinde miki ma kakai mbaliṅa, andeta miki ma ilomi tu mbaliṅa ṅinde ikura tu ivilami, mine ndimo.

¹¹ Muṅga naṅa aloṅo Maro Kindeni iporo pwataki tu ina nde walo kaika warika.

¹² Andeta ṅinde nâ tia; naṅa aloṅo Maro Kindeni iporo pwataki kilo tu i ne tini-mwasa

uru ikeno mine ku imo nâ. Mao nâ, Maro Njalae, noko tamwata ma kulu kulanzi tamâta rârâni taitu-taitu, ipakura kuku vetâņa ndia muņga kinzi siveta ñinde.

63

Tamâta ilo tu Maro Kindeni ma imo kuku i, kala ikai noņa papa

Daviti isia wângiņa ñine, lâ zo ñinde i imo nia bilimu ikeno Judia tâno.

¹ Maro Kindeni, nanenġu Maro Njalae noko, naņa ilonġu ndo tu apono muli pano. Naņa ilonġu ndo ikeno pano, itogo tamâta imo nia bilimu ku irakoņa ñalae tina ñana lââ kâ.

² Naņa ilonġu tu amora noko kilala tava ne walo kaika ipânġa nia yo lâ noko ne luma sapâņa ilo.

³ Maro Kindeni, noko ne tini-mwasa uru ikeno mine ku imo nâ, aku ñinde nde kelekele ara ndo, ipole maka tamâta nema via lâ tâno ñine kulu, aku ipole kelekele pinde rârâni tona. Mine kala naņa apaneano asuka noko ña kâki.

⁴ Naņa ma kawânġu ndanġe pano ikura zo rârâni naņa ma amo viânġu. Naņa ma asuka mbaunġu kâki akai noņa pano.

⁵ Lâ zo ñana naņa amo noko tini laiti, ande naņa ma ilonġu ara nâ, itogo tamâta ika kâpwa ara lee kapwa pupuro ndo mwasina. Aku naņa ma awânġi wângiņa paneâņa kâ pano tava ndekâņa ñalae.

⁶ Maro Kindeni, lâ zo ñana naņa akeno kenonġa nia, ande naņa uru kalonġu ñgere ñanano.

Naŋa kalonġu ŋgere ŋanano mine lee mbwale pwataki.

⁷ Nanenġu vetâŋa ŋinde nde duvi mine; noko kumo nanenġu Pavilâŋa Tamwata ikura zo rârâni. Naŋa amo noko tini laiti, itogo tatareko natu imuna tina mbani kalo mine, aku andeka nâ awânġi pano.

⁸ Naŋa asaŋa noko kaika ndindi nâ, aku noko ne walo kaika uru ikea ŋanana.

⁹ Tamâta pinde situ sipu naŋa pâta amâte, andeta kinzini ma sisânda kazâŋa kulu ku ma silâ pa mateŋa nianzi.

¹⁰ Kinzi ma sipamateteu lâ paraŋa ilo, ŋinenġa kinzi mbwâmbwa ŋgoi ma sika mbatunzi.

¹¹ Aŋga naŋa koipu ŋalae ma andekana Maro Kindeni ŋana i ne pavilâŋa ara ŋinde. Tamâta ea sipa ŋgua lâ Maro Kindeni nao, ande kinzi ŋinde ma sindeka ŋalae. Aŋga kinzi lanġeŋa tamwatanzi, ande i ma isae kawanzi.

64

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ikea ŋana i kâ

Daviti isia wânġiŋa ŋine

¹ Maro Kindeni, naŋa ilonġu makisa ndo. Kupaloŋo pa nanenġu noŋa ŋga! Naŋa aruru ŋananzi kazâŋa tamâta, kala ano pano tu pwea ŋanana.

² Kinzi tamâta sakamao nde simuna ku sipa ŋgua ŋana siyaula naŋa kâ. Kinzi kawanzi pakâe pakâe siveta mâsi potomule nâ. Naŋa ano pano tu pwatona naŋa sondo.

³ Kinzi tamâta ṅinde nenzi ṅgua nde itogo pila mata ruru ndo mwasina. Nenzi ṅgua sakamao nde nao sondo imâ pana, itogo tamâta irae temba ku mata ilea sondo pa tamâta tonje tu ma ipane kâ.

⁴ Kinzi simuna lâ nia ṅgaṅe ku silâwa nâ sipanenzi tamâta ara. Kinzi siruru tia ndo, aku sipanenzi walele nâ.

⁵ Kinzi sipu tini-kaika pa warakanzi ilonzi kalonzi ṅana mâsi sakamao ṅinde muṅga sipa ṅgua tu ma siveta. Kinzi siporo ṅana nia pinde sipatea lâ ṅana sio nimbu tu ma ikainzi tamâta kâ. Aku kinzi siporo pa warakanzi mine tu, “Ea ma ikura tu imora kinda, a? Tia ndo!”

⁶ Kinzi sipa ṅgua ṅana siveta mâsi potomule kâ, aku siporo tu, “Kinda tapatea nzâla ara ndo!” Mao nâ, kinzi tamâta nenzi ilo-kalo nde ikeno paveāṅja nâ.

⁷ Andeta Maro Kindeni ma silâwa nâ ipanenzi, aku ma patanzi sindue walele nâ.

⁸ Muṅga kinzi tamâta sakamao ṅinde sipa ṅgua tu ma siyaula naṅa, andeta Maro Kindeni ilele nenzi ṅgua ṅinde ku iveta iyaula kinzi warakanzi. Tamâta pinde ma simoranzi ku ma sijeleanzi wa sirurua kulunzi panzi wa.

⁹ Nṅineṅga tamâta rârâni ma siruru. Kinzi ma kalonzi ṅgere ṅana mâsi ṅinde Maro Kindeni iveta lâ, aku ma sitapâri ṅana mâsi ndainani nâ.

¹⁰ Ara ṅana kinzi tamâta arara rârâni ma sindekana Yova Kindeni ku silâ simuna i tini laiti. Ara ṅana kinzi tamâta sondo rârâni ma sipanea i sisuka ṅa kâki.

65

Kinda kawânda ndaŋge tandekana Maro Kindeni

Daviti isia wângiŋa ŋine

¹ Maro Kindeni, ara ŋana maka ma kalâ kamandi Saion Tuu kulu ku kapaneano kasuka noko ŋa kâki. Aku ara ŋana maka ma kaveta vetâŋa rârâni ŋinde muŋga kapa ŋgua tu ma kaveta pano tona,

²⁻³ ŋana tu noko uru kupaloŋo pa maka nema noŋa. Aku tamâta rârâni ma kalonzi ŋgere ŋana nenzi kiesaka kâ, ku ma simâ pano. Maka nema vetâŋa potomule nde itawama ndue ndo, andeta noko kuzavaru nema kiesaka ŋinde piti lâ tinima.

⁴ Maka kandeka ŋalae, ŋana tu noko kupatea maka lâ kala pwaima kalâ kamo noko ne luma ilo. Kelekele arara nâ nde ipipi lâ ikeno noko ne luma sapâŋa ŋinde ilo, aku maka ma iloma ndeka ŋana kakai kelekele ŋinde kâ.

⁵ Maro Kindeni, maka nema Yautâŋa Tamwata noko, noko uru kupaloŋo pa nema noŋa kala kuveta mâsi ŋalaŋala kie-kie ŋana kuvila maka kâ. Andeta maka nâ tia; kinzi tamâta simo tâno ndoni ikeno pa tâi tini pinde rârâni, kinzi ŋinde nde sio tininzi pa noko tu ma kuvilanzi.

⁶ Noko ne walo nde kaika; mine nde noko kuonzi tuu ŋalaŋala silâ simandi nianzi nianzi. Aku mâsi ŋinde itula pwataki tu noko ne walo nde ŋalae ndo.

⁷ Lâ zo ŋana kâla-lawea imandi tava ne nduŋeŋani, ande noko kuveta tâi pâti kii lâ. Aku

noko uru kuveta vetâŋa kie taituni ŋana kupupu kinzi tinikoa ŋgu nenzi taŋa-kaika ndue tona.

⁸ Kinzi tamâta simo tâno ndoni nde simora mâsi ŋalaŋala noko kuveta ŋinde, kala wisinzi motutu. Lâ tâno ŋinde ikeno pa mbwera kâ, aku ilâ lee ipâŋga tâno ŋinde ikeno pa wâra kâ, ande kinzi tamâta sindeka ku sisuŋa kawanzi kâki ŋana sipaneano.

⁹ Noko ilo pa tâno; mine kala noko uru kuo karâzi imbe indue, aku kuveta tâno ne siŋi ipâŋga. Maro Kindeni, noko ne lââ nde ŋalae tina, kala kupaliŋi karâzi imbe ndue. Aku noko kuveta kâpwa kie-kie ipâŋga tâno ilo panzi tamâta tu sika. Noko tamwata ne pateâŋa nde ikeno mine.

¹⁰ Noko kuo karâzi ŋalae imbe indue pa tâno ŋinde muŋga tamâta sike. Noko kuo karâzi imbe indue ŋana iveta tâno mbariri, aku kuveta kaniŋa mata ipâŋga.

¹¹ Noko kuveta kie ara ndo, kala zo ŋana kaniŋa gonâŋa kâ, ande kâpwa maria ipâŋga. Mao nâ, kelekele arara kie-kie nde ikeno pano.

¹² Unza arara nde ipâŋga lâ tâno ŋinde kinzi lama uru simo, aku noko kuveta ndekâŋa ipâŋga lâ nia tuu kulu.

¹³ Kinzi lama ŋgu kambwanenzi ŋalae nde simandi nia unza ŋinde, aku kâpwa nde ipipi lâ nia kawa kawa rârâni. Mine kala kelekele rârâni nde sigogo kawanzi ku sindeka siwâŋgi wâŋiŋa paneâŋa kâ pa Maro Kindeni.

66

Kawânda ndaŋge tawâŋgi wâŋiŋa paneâŋa

kâ pa Maro Kindeni

¹ Miki tamâta rârâni kamo tâno ndoni, miki rârâni kandeka ku kasarâwa kapanea Maro Kindeni kasuka i ña kâki!

² Miki kawângi ku katula i kilala pwataki tu i ña nde ñalae ndo! Kapanea i ña kasuka kâki!

³ Kaporo pa Maro Kindeni mine tu, “Maka kamora mâsi ñalañala noko kuveta ñinde, kala wisima motu. Noko ne walo nde kaika ndo; mine nde noko ne kazâņa tamâta siruru ku sipare tukunzi ndue lâ noko nao.

⁴ Mao nâ, tamâta rârâni lâ tâno kulu nde sipare tukunzi pano ku siwângi wângiņa paneâņa kâ sisuka noko ña kâki ndo.”

⁵ Mine nde miki kamâ kamora vetâņa rârâni Maro Kindeni munğa iveta ñinde. Iveta mâsi ñalañala lâ tamâta naonzi, kala wisinzi motutu.

⁶ Iveta mâsi mine; iveta tâi ipalele ipângã nia mâsa-mâsa, kala maka timbuma kinzi soka simbwaliu pa tini pinde. Kala ñine maka kamandi niani ndaina ku kandekana Maro Kindeni ñana i ne mâsi ñinde kâ.

⁷ I ne walo nde kaika, aku ikai koipu ñalae, ma imo mine ku imo nâ. I mata ilea kaika panzi tinikoa ngu. Mine nde miki tamâta ñine uru tañami kaika papa i, ande miki ma kapasuka warakami tinimi ndimo.

⁸ Miki ngu ñine ma kapanea maka nema Maro Kindeni kasuka i ña kâki. Ara ñana nemi paneâņa ñinde ma ipângã nia yo.

⁹ Ñana tu Maro Kindeni ikatona maka Isrel ngu sondo ndo, kala kamo viama nâ. I ñandai isâu panzi kazâņa tamâta tu sipole maka ñga.

¹⁰ Maro Kindeni, noko malia kulua maka ñana pwai samâña pama, itogo tamâta ikai samâña pa mira “silva” ku imomo lâ yââ ilo ñana ma ipângga zuzuli ndo.

¹¹ Muñga noko pwaima kaika kalâ viâña ilo, aku kusia malia ñalae kâki kuluma.

¹² Noko kusâu panzi kazâña tamâta, kala kenzi nâ sipale maka lâ. Maka kakai nâna ñalae, itogo tamâta tonje yââ ikana tâku lââ pondi kâki ku ipatuku i lâ. Taitu kala zo ñine noko kuo maka kamo nia ara, kala iloma ara nâ.

¹³⁻¹⁴ Muñga, lâ zo ñinde malia imâ ipângga pa naña, ande naña apambwâre tu ma aveta vetâña pinde pano. Kala ñine naña ma aveta patarawâña pano, ikura nanenğu ñgua pâña mine. Naña ma akai simbi amâ noko ne luma sapâña ilo ku ma apatarâwa pano.

¹⁵ Naña ma amomo simbi situmbu ñalanjala ñinde nâ lâ patarawâña nia. Naña ma amomo lama tamâne simbi, aku ne mundo ma ikâki imâ pano. Aku naña ma amomo bulmakao simbi tava meme simbi lâ patarawâña nia tona.

¹⁶ Ayo, miki tamâta ea uru kamege ñana Maro Kindeni kâ, miki ñinde rârâni kamâ katambira tañami. Naña ma aporo atula ñgua pami ñana vetâña rârâni i muñga iveta ñana ivila naña kâ.

¹⁷ Muñga naña asarâwa papa i tu ma ivilana. Naña kawânğu kâki awânği wânggiņa paneâña kâ papa i.

¹⁸ Lâ zo ñinde, ambo kiesaka ikeno pa naña aku naña ñandai ilonğu malia ñana ñga, ande Maro Ñalae ma ipono taña ñana nanenğu nona kâ. Andeta tia.

19 Mao nâ, Maro Kindeni itambira taņa pa nanenġu sarawâņa, aku ipaloņo pa nanenġu noņa lâ.

20 Maro Kindeni ñandai ipu muli pa nanenġu noņa ñga, aku i ñandai ikai ne tini-mwasa ara ñinde piti ñanana ñga. Mine kala nanenġu paneâņa ilâ papa i.

67

Tawâņgi wâņgiņa paneâņa kâ pa Maro Kindeni

1 Maro Kindeni, kalo sukâņa ñanama ku kuveta kie ara pama. Kulele nao pama ku kuvilama!

2 Ambo noko ma kuveta mine, ande tamâta rârâni simo tâno ndoni ma sisama noko ne vetâņa kilala pwataki, aku ma sisama tu noko uru pwainzi tamâta piti lâ kazâņa ilo.

3 Maro Kindeni, naņa ilonġu tu tamâta rârâni ma sipaneano. Ara ñana tamâta ndoni ma sisuka noko ña kâki!

4 Naņa ilonġu tu kinzi tinikoa űgu ndoni ma sindeka ku siwâņgi pano, ñana tu noko uru kumandi űgua nia ku pwai samâņa sondo ndo panzi tamâta ñana nenzi vetâņa kâ. Noko pwai poe sondo ndo panzi tamâta űgu rârâni.

5 Maro Kindeni, naņa ilonġu tu tamâta rârâni ma sipaneano. Ara ñana tamâta ndoni ma sisuka noko ña kâki!

6 Kâpwa arara nde ipâņga maria lâ tâno ilo. Maro Kindeni, ina maka Isrel nema Maro Njalae, ande iveta kie ara ndo pama.

⁷ Mao nâ, Maro Kindeni iveta kie ara ndo pama. Ara ŋana tamâta lâ tâno ndoni ma simege ŋana i kâ.

68

Kinzi Isrel ŋgu sindekana Maro Kindeni ŋana i ne pavilâŋa kâ

Daviti isia wângiŋa ŋine

¹ Naŋa ilonŋu tu Maro Kindeni ma imâ walele nâ ŋana isokinzi ne kazâŋa tamâta sikâwa pwapwataki silâ. Kinzi tamâta ŋinde uru ilonzi sakamao ndo papa i. Ara ŋana kinzi ma sikâwa lâ i nao.

² Naŋa ilonŋu tu i ma isokinzi piti, itogo lawea itapala yââ ne mundo kala nao tia lâ. Naŋa ilonŋu tu i ma izavarunzi ndo, itogo yââ isimu sipa siŋi ku iveta ipâŋga itogo lââ mine.

³ Andeta ara ŋana kinzi tamâta sondo ma sindeka lâ Maro Kindeni nao. Ara ŋana kinzi ma ilonzi ndeka nâ sisuŋa kawanzi kâki.

⁴ Mine nde miki ma kawâŋgi wângiŋa paneâŋa kâ pa Maro Kindeni kasuka i ŋa kâki. Ina uru iyoka take-take kulu ilâ wa imâ wa, aku i ŋa mine tu Yova Kindeni. Miki kawâŋgi papa i ku kandeka lâ i nao.

⁵ Maro Kindeni imo ne luma sapâŋa ilo, aku inani uru ikatonanzi lâlu mundoro wa taine mwala-mwala wa.

⁶ Kinzi tamâta ea simo simbonzi nâ, ande Maro Kindeni iveta nia sondo panzi ŋana simo ara kâ. I iyautenzi tamâta piti lâ luma sakamao ilo, aku ivetanzi simo ara ndo. Anŋa tamâta ea sipu mulinzi papa i, ande ionzi simo nia sakamao.

⁷ O Maro Kindeni, nanayoni noko kumuḡḡa panzi ne tamâta ku pwainzi soka nia bilimu silâ.

⁸ Pa zo ḡinde tâno iririḡo, aku karâzi ḡalae imbe ndue. Noko nde maka Isrel nema Maro Kindeni, aku vetâḡa kie mine nde ipâḡḡa lâ noko nao, lâ zo ḡinde noko kupatua lâ Sinai tuu kulu.

⁹ O Maro Kindeni, lâ zo ḡinde noko kuo karâzi imbe more-more ḡalae indue pa noko ne tâno, kala tâno ḡinde ipâḡḡa ara kilo.

¹⁰ Noko ne tamâta siveta nenzi lawea lâ tâno ḡinde. O Maro Kindeni, ara tamwata kala noko; mine nde noko kurombonzi kinzi sugorai tamwatanzi.

¹¹ Aku muli ḡḡa Maro ḡalae iporo itula ḡḡua pwataki lâ, ḡineḡḡa taine rârà nde sikai i kawa ḡḡua ḡinde silâ situla pwataki mine tu,

¹² “Kinzi koipu ḡalaḡala sitavanzi nenzi zugu tamâta nde sikâwa pwapwataki sipalilu nâ silâ!” Taine pinde simo lawea ilo, aku kinzi ḡinde siwae mbaliḡa wa kelekele ḡinde kinzi tamâne muḡḡa sikai lâ paraḡa ilo.

¹³ Kinzi siwae sii bâlu tainzi muḡḡa tamâta siveta lâ mira “silva” tini, aḡḡa sii ḡinde mban-inzi nde siveta lâ mira “gol” tini kala salaga-salaga. Ambo taitu ḡana sâ kâ ḡḡa miki tamâta pinde kamuna kamo lama nenzi ḡḡumbi ilo, aku miki ḡandai kalâ paraḡa ilo, a?

¹⁴ Maro Kindeni Walo Tamwata nde izavarunzi koipu ḡalaḡala lâ Salmon Tuu kulu, itogo karâzi tava “ais” imbe ndue mine.

¹⁵ Aku tuu tonḡe kala imandi tâno ḡinde tona, sipatu ḡa tu Basan Tuu. ḡinde nde tuu ḡalae

tina, aku ne mira ŋalaŋala rârâ ŋinde keno. Andeta tuu ŋinde imo ipadâda nâ.

¹⁶ Ayo, noko tuu ŋalae ndai, ŋana sâ kâ ŋga noko kupadâda ŋana Saion Tuu, tuu ŋinde Maro Kindeni muŋgani ipatea tu ma imo kulu, a? Mao nâ, Yova Kindeni ma imo tuu ŋinde kulu ikura zo rârâni.

¹⁷ Maro Ŋalae iyoka pa Sinai Tuu kulu ku iyoka lee ikâki ilâ ne luma sapâŋa ikeno Saion Tuu kulu ŋinde ilo. Iyoka imuŋga panzi ne zugu tamâta sitava nenzi kareta kaika, kambwanenzi tamâta-tamâta.

¹⁸ Maro Kindeni, noko pwâki kulâ tuu ŋinde kulu, aku pwainzi ne kazâŋa tamâta soka muli silâ, kinzi ŋinde muŋga kupolenzi lâ paraŋa ilo ku wâlo nâ kupanzi kaika lâ. Lâ zo ŋinde, kinzi kazâŋa tamâta ŋinde mbaliŋa kie-kie silano. Mao nâ, kinzi tamâta muŋga mbo sipu mulinzi pano ŋinde sio nenzi mbaliŋa imâ pano. Mine nde Maro Yova Kindeni ma imo niani ndaina.

¹⁹ Mine kala nenda paneâŋa ilâ pa Maro Ŋalae, inani uru ikale nenda malia ikura zo zo! Maro Kindeni simbo nâ nde imo nenda Yautâŋa Tamwata.

²⁰ Kinda warakânda nenda Maro Kindeni ŋinde nde Maro ŋana iyautenzi tamâta piti lâ kazâŋa ilo. Ina kinda nenda Koipu Ŋalae Yova Kindeni, aku inani itiŋgi mateŋa piti kala iŋgeŋge ŋana kinda kâ.

²¹ Mao nâ, Maro Kindeni ma izavarunzi ne kazâŋa tamâta ndo lâ, kinzi ŋinde uru sipono muli pa vetâŋa kiesaka.

²² Maro Ŋalae iporo tu, “Naŋa ma alâ pa Basan tâno wa tâi geza-geza wa, aku ma akainzi kazâŋa

tamâta ataulo amâ kilo, ñinenęa ma apunzi pâta sipamateteu.

²³ Kinzi seenzi ma isala nia ilâ, aku miki ma kamora ku kandeka ñalae. Aku nemi mbwâmbwa ma sinu seenzi lee kapwanzi pupuro lâ.”

²⁴ O Maro Kindeni, nanenęu Koipu Ñalae noko, noko kupolenzi ne kazâņa tamâta marumbu lâ, kala tamâta rârâni simora noko pwoka kulâ ne luma sapâņa ilo tava ndekâņa nâ.

²⁵ Kinzi wânggiņa tamwatanzi nde soka noko muli silâ, anęa kinzi wânggu râņa tamwatanzi nde soka kinzi mulinzi silâ. Anęa kinzi taine taipa nde soka kunzi ku sira nenzi wânggu kiri-kiri.

²⁶ Kinzi siwâņgi mine tu, “Miki Maro Kindeni ne tamâta kala kapasau kamo taitu ñai, miki rârâni kapanea i! Miki Isrel ñgu kapanea Yova Kindeni kasuka i ña kâki!”

²⁷ Kamora ñga! Kinzi Benjamin ne vâsa ñgu nde ñgu kiri-mwata nâ, taitu kinzi ñinde simunęa panzi tinikoa ñgu rârâni silâ. Anęa kinzi tamâta mbâna-mbâna lâ Juda ne vâsa ñgu nde sikainzi nenzi tamâta ku soka Benjamin ñgu mulinzi silâ. Anęa kinzi tamâta mbwananâņa lâ Sebulun ne vâsa ñgu wa Naptali ne vâsa ñgu, kinzi ñinde soka mulinzi silâ.

²⁸ O Maro Kindeni, maka iloma tu noko ma kutula ne walo kaika pwataki, waloni ndaina noko muņęa kuo pama ñana ivilama kâ.

²⁹ Kinzi koipu ñalanęala nde sisama tu noko kumo Koipu Ñalae, kala sikai nenzi wisi-ara

simâ pano lâ noko ne luma sapâŋa ŋinde ikeno Jerusalem lawea ilo.

³⁰ Maka iloma tu noko ma kumbitanzi Isip ŋgu, kinzi ŋinde sitogo ŋgoa ŋgoi uru imo lââ pwali. Kinzi simo sitogonzi bulmakao tamâne lâ kinzi bulmakao natu ŋgininzi. Kumbitanzi lee ikura lâ zo ndia kinzi ma sipare tukunzi pano ku mira “silva” silano. Maka iloma tu noko ma pwai kazâŋa panzi tamâta ŋinde uru sindeka ŋana paraŋa kâ, aku kusokinzi sikâwa pwapwataki silâ.

³¹ Noko ma kupolenzi Isip ŋgu mine, ŋinenga nenzi koipu ŋalae ma ionzi ne dumui soka silâ pa Jerusalem lawea, aŋga kinzi tamâta ŋinde simo Itiopia tâno kala ma sikai nenzi mbaliŋa simâ pano.

³² Mine nde miki tamâta pa ŋgu rârâni kamo tâno ndoni, miki kawâŋgi pa Maro Kindeni. Kawâŋgi wângjiŋa paneâŋa kâ pa Maro Ŋalae,

³³ ina uru iyoka nia maa siŋga ikeno âta ŋinde ilâ wa imâ wa. Miki kalonjo ŋga; kala ŋine isunja kawa kâki ŋalae ndo!

³⁴ Miki rârâni kaporo katula pwataki tu Maro Kindeni ne walo nde ŋalae tina. I imo Isrel nenzi Koipu Ŋalae, aku uru itula ne walo kaika pwataki lâ nia maa ikeno âta ŋinde.

³⁵ Isrel nenzi Maro Kindeni imo ne luma sapâŋa ilo, aku tamâta rârâni nde simege ŋana i kâ. I uru iwae ne walo kaika panzi ne tamâta. Paneâŋa ilâ pa Maro Kindeni!

69

Tamâta ikai noŋa pa Maro Kindeni tu ma ivila

*i**Daviti isia wângiŋa ŋine*

¹ Maro Kindeni, kuvilana ŋga! Lââ ipondi kâki imâ ipâŋga naŋa ndanŋenâŋgu.

² Naŋa apale tâno mbariri andue alâ, aku tâno kaika ŋana namandi kulu keno, ande tia. Naŋa amo tâi geza-geza ilo, aku laiti ŋana ambwatuke kâ.

³ Maro Kindeni, naŋa amo asarâwa pa noko lee nanenŋu walo marumbu lâ, aku ŋandolânŋu mbwendu mâsa-mâsa lâ. Naŋa ao matânŋu ikura zo luandondo koŋa pa noko tu ma kuvilana, kala matânŋu sakamao lâ.

⁴ Tamâta râra sikai kazâŋa pa naŋa koa tia nâ. Kinzi kambwanenzi ŋalae tina, ipole naŋa kulunŋu pwau ŋine kambwanenzi. Kinzi kazâŋa tamâta ŋinde nenzi walo nde kaika, aku kawanzi laŋeŋa nâ sisowe ŋgua lâ naŋa tiniŋu. Kinzi situ ma sizavaru naŋa ndo. Naŋa ŋandai apanawe nenzi kelekele tonŋe ŋga, andeta kinzi siporo kaika kala naŋa warakânŋu nenŋu mbaliŋa alanzi koa tia nâ.

⁵ Maro Kindeni, noko kusama tu nanenŋu ilokalo nde soki ndo. Nanenŋu kiesaka ipavea lâ noko nao, ande tia.

⁶ Maro ŋalae, noko Yova Kindeni Kaika Warika, ambo noko ma kuvila naŋa tia, ande nanenŋu kazâŋa tamâta ma sipole naŋa. Ŋinenŋa kinzi tamâta kala uru kalonzi tawanano ŋinde ma sikai maŋeti kuku naŋa. Maka Isrel nema Maro Kindeni, naŋa tiniŋu pwâka tu nanenŋu malia ŋine ma ivetanzi

tamâta pinde siporo ŋgua sakamao panzi tamâta ŋinde uru siwâŋgi pa noko.

⁷ Naņa uru apono muli pano, aku ŋana duvi ŋinde kâ kinzi tamâta siporo ŋgua pavaligiņa pa naņa, aku siveta naņa maingu ŋalae.

⁸ Andeta ŋinde nâ tia; niŋgu-nambwe wukale simora naņa nde togo tamâta lâ ŋgu toŋge. Aku naņa taiŋgu-tata kinzi kala simora naņa nde togo tamâta lombo mine.

⁹ Naņa tu naņa ilonŋgu ndo keno pa noko ne luma sapâņa, aku ilonŋgu ŋalae tina tu luma ŋinde ma ikeno ara nâ. Aku lâ zo ŋana kinzi tamâta siporo ŋgua pavaligiņa pa noko, ande nenzi ŋgua soki ŋinde imâ ikai naņa tona.

¹⁰ Mine nde naņa kalonŋgu sukâņa ŋalae tina, kala apatawa warakâŋgu tiniŋgu ku asâpa ŋana aka kâpwa kâ. Taitu kinzi tamâta simora naņa aveta mine, kala siporo ŋgua pavaligiņa pana.

¹¹ Aku naņa asawa pasawaņa râge-râge lâ tiniŋgu tona, ŋana itula pwataki tu naņa akai mâŋgu ŋana kalo-sukâņa kâ. Ambo taitu kinzi tamâta simora ŋinde ku sijelea naņa.

¹² Kinzi tamâta sipasau lâ ao ŋgini ku situ naņa ŋguanâŋgu. Tamâta pinde simo nia ŋinde ku sinu lââ kaika sidauda ikura zo zo, aku kinzi ŋinde sisia wâŋgiņa sakamao sivaligi naņa.

¹³ Andeta kalo loko, naņa ma akai noņa pa noko, Yova Kindeni. Maro Kindeni, noko uru tini mwasa ndo pa naņa ikura zo zo, aku noko uru kupaveta kuku tamwata ne ŋgua pâņa ŋana kuvilanzi ne tamâta. Mine kala lâ zo ndia noko tamwata kupatea, ande naņa ilonŋgu tu noko ma kusâu pa nanenŋu noņa.

14 Pwai naŋa piti lâ tâno pâpâŋa ŋine. Tia ma naŋa andue alâ nziŋa ilo, ku ma naonŋu tia lâ. Pwea ŋanana, ŋana kinzi kazâŋa tamâta ma sikura tu sizavaru naŋa tia, aku tâi geza-geza ŋine ma ikura tu ipatuku naŋa tia mine nâ.

15 Noko ma kusâu pa uŋara tu ikai naŋa, mine ndimo. Aku noko ma kusâu pa tâi geza-geza tu ma ipatuku naŋa kala ambwatuke, mine ndimo. Aku noko ma kusâu pa mateŋa nianzi tu ipaŋando naŋa, mine ndimo.

16 Yova Kindeni, ikura zo rârâni noko tini mwasa ndo pa naŋa, aku ŋinde nde ara ndo. Mine nde kupaloŋo pa nanenŋu noŋa ŋga! Noko ne kalo-sukâŋa nde ŋalae tina; mine kala kulele nao pa naŋa!

17 Naŋa nde noko ne wurâta tamâta. Mine kala noko ma kupavea ŋanana ndimo. Naŋa asânda malia ŋalae tonŋe kulu; mine nde ano pano tu kusâu pa nanenŋu noŋa walele nâ.

18 Kumâ kumo naŋa tiningu laiti, aku pwaina piti lâ nanenŋu kazâŋa tamâta mbaunzi ilo, ŋana ma amo ara kilo.

19 Noko kusama lâ ŋana ŋgua potomule kinzi tamâta ŋinde uru siporo pa naŋa. Noko kusama tu kinzi uru siveta maŋeti pa naŋa wa sitawa ŋâŋgu ndue wa. Noko mata kumoranzi nanenŋu kazâŋa tamâta rârâni.

20 Ŋgua sakamao ŋinde iyaula naŋa ilonŋu kalonŋu ndo lâ, kala ilonŋu malia ndo. Naŋa atu tamâta pinde ma kalonzi sukâŋa ŋanana tâ, andeta tia. Aku naŋa atu tamâta pinde ma siporo ŋgua ara tâ pana ŋana sipu tini kaika pa ilonŋu kalonŋu kâ. Andeta tia.

²¹ Aku lâ zo ɲana putole ipuna, ande kinzi kâpwa kaɲa makisa nâ silana tu aka. Naɲa arakoɲa ɲana lââ kâ, andeta kinzi waini saka-mao nâ silana tu anu.

²² Mine nde lâ zo ndia kinzi siveta kâɲa-nuɲa ɲalaɲala, ande naɲa ilonɲu tu ndekâɲa ne zo ɲinde ma ipalele ku iyaula kinzi warakanzi, itogo nimbu ikai ɲgoa mine. Naɲa ilonɲu tu kinzi ma sikai pareɲa-nia ɲana nenzi vetâɲa potomule kâ.

²³ Maro Kindeni, naɲa ilonɲu ndo tu noko ma kuveta matanzi leva-leva, ɲana kinzi ma sikura tu simora kilo tia. Kuyaula kumbunzi totoroni, ɲana kinzi ma sikura tu simandi kaika kilo tia.

²⁴ Naɲa ilonɲu tu noko ma wisi nâna ɲalae ndo pa kinzi, aku kuyaulanzi. Ara ɲana noko ne wisi-nâna ma ilâ panzi ku izavarunzi ndo.

²⁵ Naɲa ilonɲu tu nenzi lawea ma ikeno kaa nâ, tamâta tonɲe tia. Noko ma kusâu pa tamâta tonɲe lâ ɲgu ɲinde tu ma imo via ndimo.

²⁶ ɲana tu kinzi siveta kenzi sakamao panzi noko ne tamâta, maka ɲine muɲga noko tamwata kupare nia pama lâ. Kinzi siporo ɲgua pavaligiɲa pa maka tamâta ɲine muɲga noko nâna kulama, aku nenzi vetâɲa ɲinde iveta iloma malia ndo.

²⁷ Naɲa ilonɲu tu noko ma kalo ɲgere ɲana kinzi tamâta sakamao ɲinde nenzi kiesaka rârâni taitu-taitu. Noko ma kusâu panzi tu ma simo kunzi noko ne ɲgu, mine ndimo.

²⁸ Ara ɲana noko ma kuzavaru ɲanzi piti lâ pepa ɲana via kâ tini. Noko ma kuɲgere ɲanzi lâ pepa ɲinde kinzi tamâta sondo ɲanzi keno tini,

mine ndimo.

²⁹ Anğa naņa nde akai nâna ñalae ñinde, kala ilonĝu malia ndo. O Maro Kindeni, pwaina piti lâ kazâņa ilo, aku kuveta naņa amo ara kilo.

³⁰ Maro Kindeni, ambo noko ma kuveta mine, ande naņa ma awâŋgi wânggiņa paneâņa kâ pa noko. Naņa ma kawâŋgu ndaŋge pano ku aporo asuka noko ña kâki.

³¹ Yova Kindeni, naņa asama tu noko ma tini mwasa ndo ñana vetâņa mine, ñana tu noko ilo ndeka ñalae ñana tamâta nenzi paneâņa kâ. Aku noko ne ndekâņa ñinde ipole ne ndekâņa lâ zo ndia kinzi tamâta sipatarâwa bulmakao tamâne pano.

³² Tamâta pinde uru sikai nâna wa malia rârâ, andeta lâ zo ñana kinzi ma simora Maro Kindeni ivila naņa, ande kinzi ma sindeka. I ne vetâņa ñinde ma ipu tini kaika panzi tamâta ñinde uru sipare tukunzi pa Maro Kindeni.

³³ Ñana tu Yova Kindeni uru ipaloŋo pa kinzi sugorai tamwatanzi nenzi noņa. Aku i ñandai kalo kapa ñananzi ne tamâta ñinde simo luma sakamao ilo ña.

³⁴ Ayo, miki samba wa tâno wa tâi wa, ara ñana miki rârâni ma kagogo kawami ilâ kunzi kelekele rârâni simo vianzi ñinde kawanzi, aku kapanea Maro Kindeni kasuka i ña kâki.

³⁵ Ñana tu Maro Kindeni ma ikea ñana Jerusalem lawea, aku i ma iveta Juda nenzi lawea rârâni kilo. I ma ionzi ne tamâta simo ara kilo lâ lawea ñinde, aku ma sikai tâno ñinde ndoni sanenzi kazâņa tamâta.

³⁶ Maro Kindeni ne tamâta ñinde nenzi vâsa ma muli sikai tâno ñinde, aku tamâta ea ilonzi ndo ikeno pa Maro Kindeni, kinzi ñinde ma simo tâno ñinde ikura zo rârâni.

70

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ivila i Daviti isia wângjiņa ñine

¹ Maro Kindeni, kalo sukâņa ñanana ku pwaina piti lâ kazâņa ilo! Yova Kindeni, kumâ walele ku kuvilana!

² Tamâta pinde situ sipu naņa pâta amâte. Naņa ilonĝu tu noko ma kuveta mañeti panzi ku kupolenzi ndo lâ. Kinzi uru sindeka ñana nanenĝu malia ñine kâ. Naņa ilonĝu tu noko ma kuñaranzi ku kutawa ñanzi ndue lâ.

³ Kinzi sivaligi naņa wa siveta “a” pana wa. Naņa ilonĝu tu noko ma kuzavarunzi ndo lâ, aku kuveta kinzi mainzi ñalae.

⁴ Anĝa tamâta pinde nde uru simâ pano, aku naņa ilonĝu tu kinzi ñinde ma sindekanano. Noko muņa pwainzi tamâta ñinde piti lâ kazâņa ilo, aku naņa ilonĝu tu kinzi rârâni ma kawanzi ndanĝe pano ku siporo ñgua ikura zo rârâni mine tu, “Maro Kindeni nde ara ku ara ndo!”

⁵ Ambo taitu naņa nde tamâta kaa nâ, aku akura tu apavila warakânĝu, ande tia. O Yova Kindeni, kumâ walele pa naņa ñga! Nanenĝu Maro Kindeni, nanenĝu Pavilâņa Tamâta wa nanenĝu Yautâņa Tamâta noko. Mine nde ano pano tu kumâ walele nâ ku kuvilana.

71

Tamâta koņa ne noņa

¹ Yova Kindeni, naņa amâ pa noko ŋana noko ma pwatonana. Noko ma kusâu panzi kazâņa tamâta tu ma sipole naņa kala akai maŋeti, mine ndimo.

² Noko nde vetâņa sondo warika. Mine nde kuvilana, aku pwaina piti lâ kazâņa ilo. Kupaloŋo pa nanenġu noņa, aku kuvilana.

³ Noko kumo kutogo mira ŋalae naņa uru amuna tini mwasina. Noko kumo kutogo ŋgumbi kaika mine, aku noko uru pwea ŋanana, ŋana tu naņa amâ pa noko nâ ŋana apavea kâ. Noko simbo nâ pwatona naņa kala amo ara nâ.

⁴ Nanenġu Maro Kindeni, pwai naņa piti lâ kinzi tamâta sakamao mbaunzi ilo. Kinzi nenzi walo nde kaika, aku nenzi vetâņa nde sakamao ndo.

⁵ Maro Yova Kindeni, naņa kalonġu tawana noko simbo nâ. Nanayoni, lâ zo ŋinde naņa tamâta limoa yo, aku amo lee ikura lâ zo ŋine, ande nanenġu kalo-tawana ikeno mine nâ.

⁶ Ikura zo rârâni naņa amo viânġu, naņa uru amarerea noko simbo nâ. Nia ndoyo, lâ zo ŋinde nana ipaguguana, aku amo lee apânġa lâ zo ŋine, ande noko pwatona naņa sondo ndo. Mine nde naņa ma apanea noko ŋa ikura zo rârâni.

⁷ Tamâta rârâ simora vetâņa rârâni noko kuveta pa naņa, kala wisinzi motutu. Kinzi sisama tu noko simbo nâ ne kaika ŋalae uru ikea ŋanana.

⁸ Ikura zo rârâni naņa apanea noko ŋa ku atula noko kilala pwataki panzi ne tamâta.

⁹ Andeta kala ñine naņa nga koņa lâ; mine nde noko ma kupile naņa ndimo. Nanenġu walo nde marumbu lâ; noko ma kupu muli pa naņa ndimo.

¹⁰ Kinzi kazâņa tamâta situ sipu naņa pâta amâte, aku sipasau lâ sipa ngua ñana siyaula naņa kâ.

¹¹ Kinzi siporo tu, “Maro Kindeni ipile i marumbu lâ. Ayo, kinda ma tatangula i lee takale kaika. Tamâta tonġe imo ñana ivila i kâ, ande tia.”

¹² O Maro Kindeni, noko ma kumo malawae ñana naņa kâ ndimo. Nanenġu Maro Kindeni, kumâ walele nâ ku kuvilana!

¹³ Kinzi tamâta ñinde uru siporo sitalea naņa. Naņa ilonġu tu noko ma kutawa kinzi ndue ku kuzavarunzi ndo lâ. Kinzi situ siyaula naņa. Naņa ilonġu tu noko ma kuveta kinzi mainzi ñalae.

¹⁴ Anġa naņa ma kalonġu tawana noko ikura zo rârâni, aku ma ao tiningu pa noko tu kuvilana. Naņa ma apanea noko ña ku amo nâ.

¹⁵ Naņa ma atapâri panzi tamâta ñana vetâņa arara ñinde noko munġa kuveta pa naņa. Naņa azizâla ñana noko ne pavilâņa ara ñinde ne duvi, andeta naņa ma aporo atula pwataki ikura zo rârâni tu noko pwai naņa piti lâ kazâņa ilo.

¹⁶ Maro Yova Kindeni, naņa ma kalonġu ngere ñana noko ne walo kaika ñalae, aku ma amo apaneano. Naņa ma asuka noko ña kâki aporo atula ngua mine tu, “Maro Kindeni i simbo nâ nde vetâņa sondo warika.”

¹⁷ Maro Kindeni, nanayoni, lâ zo ñinde naņa

lâlu kiri-mwata yo, ande noko uru kupananana, aku kuveta mine lee imâ ipângga lâ zo ñine. Kala zo ñine naņa amo ñai yo atula ñgua pwataki ñana noko ne vetâņa arara ñinde.

¹⁸ Kala ñine naņa koņa lâ, aku kulungu pwau sâsâņa lâ. Andeta Maro Kindeni, noko ma kupile naņa ndimo. Naņa ilongu tu noko ma kumo kuna, aku naņa ma atapâri panzi nanenggu vâsa ñana noko ne walo kaika.

¹⁹ Maro Kindeni, noko ne vetâņa rârâni nde sondo ndo, aku noko parina ñinde nde isala nia ndoni ilâ lee ipângga lâ nia maa ikeno âta ñinde. Noko muņa kuveta mâsi ñalañala kie-kie. Opopo, tamâta tonje ipakura kuku noko, ande tia ndo!

²⁰ Noko muņa kuo malia kie-kie imâ ipângga pa naņa, andeta naņa kalongu tawana tu noko ma kupu tini kaika pa ilongu kalongu kilo. Mateņa imâ ipângga tiningu laiti lâ, andeta naņa kalongu tawana tu noko ma pwaina kâki kala ma amo ara kilo.

²¹ Naņa kalongu tawana tu noko ma kusuka ñanggu ipângga ñalae ndo, aku noko ma kuveta ilongu ara kilo.

²² Mao nâ, naņa ma ara wânggu ku awânggi wânggiņa paneâņa kâ pa noko. Nanenggu Maro Kindeni, noko uru kuveta ikura noko kawa ñgua rârâni, aku naņa ma awânggi atula ñinde pwataki. Isrel nenzi Maro Kindeni, noko Sapâņa Tamwata, naņa ma ara wânggu awânggi wânggiņa paneâņa kâ pano.

²³ Naņa ma andeka ñalae asuņa kawânggu kâki awânggi pano. Taitu naņa ma awânggi lâ

kawângu nâ, ande tia ndo. Naņa ma awângi pano tava ilongu ndo, nana tu noko pwai naņa piti lâ kazâņa ilo.

²⁴ Tamâta pinde sitogo tu siyaula naņa, andeta noko kupunzi ndue ku kuvetanzi sikai maņeti nalaе. Mine kala ikura zo zo naņa ma atapâri panzi tamâta tu noko ne vetâņa rârâni nde sondo ndo.

72

Tamâta ikai noņa pa Maro Kindeni tu ma ivila Koipu Nalae

Daviti natu Solomon isia wângjiņa njine

¹ Maro Kindeni, naņa ilongu tu noko ma kupanana koipu nalaе nana noko ne vetâņa sondo kâ. Njineņa i ma isamanzi tamâta sondo lâ nģua nia. Noko uru kuveta vetâņa sondo ndo lâ nģua nia. Mine kala naņa ano pano tu kupanana koipu nalaе nana wurâta ndainani nâ.

² Njineņa i ma ikura tu ikai poe sondo ndo panzi noko ne tamâta, kinzi njinde uru simo sitogo sugorai tamwatanzi mine.

³ Naņa ilongu tu noko ma kuveta kâpwa maria ipânga tâno ilo, aku kuvetanzi ne tamâta rârâni tu ma sipono muli pa noko ne vetâņa sondo ikura zo rârâni.

⁴ Naņa ilongu tu koipu nalaе ma iveta kie ara ndo panzi sugorai tamwatanzi, aku ma ivilanzi tamâta njinde nenzi kelekele keno panzi tia. Andeta naņa ilongu tu i ma izavarunzi tamâta pinde tona, kinzi njinde situ siveta kenzi sakamao panzi tininzi pinde.

⁵ Maro Kindeni, naņa ilonĝu tu noko ne tamâta ma siwânĝi sipanea noko ikura zo rârâni kari tava nzimona ma sipane nia simo ŋai yo.

⁶ Aku naņa ilonĝu tu koipu ŋalae ma iveta vetâņa arara nâ ŋana isukanzi tamâta kâ, itogo karâzi imbe ndue tâno kulu ku iveta kâpwa ipânĝa ara mwasina.

⁷ Naņa ilonĝu tu kinzi tamâta ma sipaveta kuku vetâņa ara nâ, ikura zo rârâni koipu ŋalae imo via yo. Naņa ilonĝu tu kinzi ma simo ara nâ lee ikura zo rârâni nzimona ma ipane nia imo ŋai yo.

⁸ Mao nâ, i ma ikai koipu ŋalae panzi tamâta rârâni simo tâno ŋinde ikeno pa mbwera kâ, aku ilâ lee ipânĝa lâ tâno ŋinde ikeno pa wâra kâ. I ne tâno ne keru ma imandi lâ Yufretis Lââ tini laiti, aku ma ilâ lee ikura tâno pinde ndoni.

⁹ Tinikoa ŋgu pinde uru simo nia bilimu, aku kinzi ŋinde ma sipare tukunzi ndue lâ koipu ŋalae nao. Mao nâ, i ne kazâņa tamâta ma patanzi sindue i kie tini laiti, ku ma simo i kalo.

¹⁰ Kinzi tinikoa ŋgu nenzi koipu ŋalaŋala ma simora tu i ne kaika nde ŋalae ndo. Mine kala Spen nenzi koipu ŋalae tavanzi koipu ŋalaŋala simo sia pinde, ande kinzi ŋinde ma sikai nenzi mbaliņa kie-kie simâ silua i. Anĝa Arabia nenzi koipu ŋalae tava Itopia nenzi koipu ŋalae, ande kinzi rua kala ma sikai nenzi mbaliņa simâ.

¹¹ Mao nâ, kinzi koipu ŋalaŋala rârâni ma sipare tukunzi papa i, aku nenzi ŋgu ndoni ma simo nenda Koipu Ŋalae kalo,

¹² ŋana tu i uru isukanzi sugorai tamwatanzi rârâni lâ zo ndia sisarâwa papa i, kinzi ŋinde

kelekele keno panzi tia aku nenzi pavilâŋa tamâta tia.

¹³ I uru kalo sukâŋa ŋananzi tamâta ŋinde nenzi kaika tia kala simo sugorai nâ. I uru ikainzi sugorai tamwatanzi piti lâ kazâŋa ilo, kala simo vianzi.

¹⁴ Ambo kinzi tamâta sakamao situ siyaulanzi sugorai tamwatanzi ŋinde, ande koipu ŋalae uru ikainzi piti lâ tamâta ŋinde mbaunzi ilo. I tini mwasa ndo panzi, aku i tini pwâka tu kinzi tamâta sakamao ma sipunzi pâta simâte.

¹⁵ Ayo, naŋa ilonŋu tu koipu ŋalae ma imo via ikura zo luandondo! Ara ŋana kinzi tinikoa ŋgu simo Arabia tâno ŋinde ma sikai mira “gol” simâ silua i. Naŋa ilonŋu tu kinzi tamâta ma sino pa Maro Kindeni ikura zo rârâni tu ma isuka koipu ŋalae. Aku naŋa ilonŋu tu Maro Kindeni ma iveta kie ara nâ papa koipu ŋalae ikura zo rârâni.

¹⁶ Ara ŋana kâpwa kie-kie rârâni ma ipâŋga maria lâ tâno ilo, itogo uru ipâŋga lâ Lebanon tâno mine. Aku ara ŋana kinzi tamâta ma sipâŋga kambwanenzi walo lâ lawea ndoni, sitogo leu mine.

¹⁷ Naŋa ilonŋu tu koipu ŋalae ŋa ma ipâŋga ŋalae ndo, ma ikeno mine ku imo nâ. Ara ŋana kinzi tamâta ma situ i parina lee ikura zo rârâni kari ma ipane nia imo ŋai yo. Aku ara ŋana kinzi tamâta ŋgu ndoni ma sino pa Maro Kindeni tu ma iveta kie ara taituni pa kinzi, itogo uru iveta pa koipu ŋalae mine. Aku ara ŋana kinzi ma sino tu koipu ŋalae ma imo tava ndekâŋa nâ.

¹⁸ Mine nde tapanea Maro Yova Kindeni tasuka

i ŋa kâki, ina Isrel nenzi Maro Kindeni! Nana tu i simbo nâ uru iveta vetâŋa arara ŋinde.

¹⁹ I ŋa imo ara ku ara ndo. Tapanea i mine ikura zo rârâni. Ara ŋana i kilala ma ipâŋga nia yo ikura tâno ndoni. Mao ku mao nâ.

²⁰ Jesi natu Daviti ne noŋa rârâni kala imâ imotu lâ ŋine.

73

Mana mana ŋa kinzi tamâta sakamao uru simo ara nâ

Asap isia wângiŋa ŋine

¹ Mao nâ, Maro Kindeni iveta kie ara ndo panzi Isrel ŋgu, kinzi ŋinde ilonzi ikeno mbârambâra.

² Andeta muŋga, nanenŋu kalo-tawana imâ laiti ŋana imbe kâ. Ninde itogo naŋa kenŋu apale zuli-zuli sârârâ mine.

³ Nana tu naŋa amora tu kinzi tamâta sakamao nde sipâŋga mbaliŋa warakanzi. Kinzi uru sipasuka warakanzi tininzi, aku naŋa ilonŋu yosi pa nenzi kelekele.

⁴ Kinzi uru sikai nâna lâ karaenzi, ande tia. Kinzi situmbu ara kala simo ara nâ, nenzi pukoŋa tonŋe tia.

⁵ Kinzi simo tava malia sitogo kinda mine, ande tia. Malia kie-kie uru ipâŋga pa kinda tamâta rârâni, andeta vetâŋa kie mine uru ipâŋga panzi tamâta sakamao ŋinde, ande tia.

⁶ Mine kala kinzi sindeka kaa nâ ku sipasuka warakanzi tininzi kâki, itogo nenzi siŋgâra ara mwasina. Kinzi uru sizavarunzi tamâta pinde

koa tia nâ, aku nenzi mâsi ñinde ikeno nia yo, itogo nenzi pasawaņa mwasina.

⁷ Ilo-kalo sakamao nde ipipi lâ ilonzi kalonzi. Kinzi uru siveta vetâņa potomule kie-kie ndia ilonzi patea tu ma siveta.

⁸ Kinzi sijeleanzi tamâta pinde, aku sipasule tu ma siveta vetâņa potomule panzi. Kinzi sipandekâna warakanzi nâ, aku sipa ñgua tu ma siyaulanzi tamâta pinde.

⁹ Kinzi uru siporo ñgua pavaligiņa pa Maro Kindeni, ina imo samba ilo, aku siporo ñgua potomule panzi tamâta tona.

¹⁰ Opopo, Maro Kindeni ne tamâta pinde sitambira taņanzi pa kinzi tamâta sakamao ñinde nenzi ñgua, aku sindeka ñana sipono muli pa ñgua ñinde.

¹¹ Kinzi tamâta sakamao uru siporo mine tu, “Maro Kindeni izizâla ndo ñana kinda nenda vetâņa, ñana tu Maro Kindeni âta Tamwata ne ilo-kalo nde ñalae koņa tia.”

¹² Kinzi tamâta sakamao kalonzi loko ñana sâ tonje tia, aku simo nâ sigona mbaliņa kie-kie rârâ.

¹³ Andeta mana mana, a? Naņa uru apakatona warakângu sondo ndo, kala ilongu ikeno mbârambâra nâ. Vetâņa soki tonje iveta muso pa naņa, ande tia ndo. Andeta naņa amora kinzi tamâta sakamao nenzi mbaliņa kala apaka-sona warakângu tu, “Tiambo naņa apakatona warakângu mine koa tia nâ, a?”

¹⁴ O Maro Kindeni, ñana sâ kâ ñga noko nâna kulua naņa ikura kari wa mbo wa. Naņa sâ

kâ ŋga noko pwai kazâŋa pa naŋa ikura mboyo mboyo.

¹⁵ Ambo naŋa muŋga aporo ŋgua pavaligiŋa kaŋa taituni pa noko itogo kinzi tamâta sakamao uru siporo mine, ande ŋinde ma itula pwataki tu naŋa apu muliŋgu panzi noko ne tamâta marumbu lâ. Andeta tia.

¹⁶ Naŋa ilonŋu ikai wurâta ŋalae tina ŋana asama ŋinde ne duvi kâ. Andeta ŋinde ne duvi ipavea ndo ŋanana.

¹⁷ Naŋa amo aroto mine nâ ŋana duvi ŋinde kâ lee, ikura lâ zo ŋinde naŋa alâ Maro Kindeni ne luma sapâŋa ilo. Njineŋga ilonŋu kalonŋu ipâŋga lâ, aku naŋa asama lâ ŋana vetâŋa ŋinde ma muli ipâŋga panzi tamâta sakamao.

¹⁸ Noko ma kuonzi soka nia zuli-zuli ndo, ku ma kuveta kinzi patanzi sindue ku sipayaula ndo lâ.

¹⁹ Noko ma kuzavarunzi walele nâ, aku nenzi mateŋa nde ma sakamao ndo.

²⁰ Kinzi sitogo mbupuleŋa tonŋe tamâta im-bipole lâ mbo. Lâ zo ŋana tamâta ŋinde imandi sânda, ande ne mbupuleŋa ŋinde nao tia lâ walele nâ. Maro Njalee, muli ŋga, lâ zo ŋana noko ma kumandi tu pwai kazâŋa panzi tamâta sakamao, ande kinzi ma naonzi tia mine nâ.

²¹ Opopo, muŋga, lâ zo ŋinde naŋa ilonŋu makisa ndo wa wiŋiŋgu sakamao wa,

²² ande naŋa azizâla ndo ŋana noko ne vetâŋa kilala. Naŋa ilonŋu kalonŋu pasâsâe ndo, kala amo noko nao atogo ŋgoa ŋgoi, ne ilo-kalo tia mine.

²³ Andeta kala ŋine naŋa amo noko tini laiti ikura zo zo, aku noko uru kusaŋa mbaunŋu pa wia kâ.

²⁴ Noko kawa ŋgua ara ŋinde uru ikai poe sondo pa naŋa, aku muli ŋga noko ma pwaina alâ amo ku noko ku ma kusuka ŋânŋu kâki.

²⁵ Maro Nalae, nanenŋu pavilâŋa tamâta tonŋe imo samba ilo, ande tia; noko simbo nâ. Naŋa ilonŋu ndo ikeno pa noko, aku ŋine ikura lâ. Mine nde naŋa ma ilonŋu pa tâno ne kelekele tia ndo.

²⁶ Naŋa karaenŋu ne walo tava ilonŋu ne kaika ma marumbu lâ, andeta Maro Kindeni tamwata imo nanenŋu kaika mao. I ma imo kuku naŋa mine ku imo nâ.

²⁷ Mao nâ, tamâta ea kinzi sipile noko, ande kinzi ŋinde rârâni ma naonzi tia lâ. Noko ma kuzavarunzi tamâta ea sipu mulinzi pano.

²⁸ Anŋa naŋa nde uru amo Maro Kindeni tini laiti, aku ŋinde nde ara ndo. Koipu Nalae Yova Kindeni imo itogo nanenŋu maramuŋa mwasina. Naŋa ma aporo atula i ne vetâŋa rârâni pwataki.

74

Tamâta ikai noŋa pa Maro Kindeni tu ma isukanzi Isrel ŋgu

Asap isia wânŋiŋa ŋine

¹ Maro Kindeni, ŋana sâ kâ ŋga noko kupu muli pa maka, a? Tiambo noko ma wisi nâna pa noko tamwata ne lama ŋgu maka ikura zo rârâni, tiya?

² Maka kano pano tu kalo ŋgere kilo ŋana ne tamâta maka. Nia ndoyo noko kupatea maka pa tamwata, aku pwaima piti lâ kazâŋa ilo kala kamo noko ne ŋgu. Maka kano pano tu ma kutaulo kumâ pa Saion Tuu kilo, nia ŋinde noko muŋga kumo, aku kuvilama kilo.

³ Kumâ kumora ŋga; maka nema kazâŋa tamâta nde sizavaru kelekele ndoni ikeno noko ne luma sapâŋa ilo marumbu lâ. Mao nâ, luma sapâŋa nde zavaruŋa ndo lâ.

⁴ Noko ne kazâŋa tamâta nde silâ noko ne luma ilo, aku simo sikai lolove nâ. Kinzi sikai mbila pinde warakanzi kilalanzi ikeno tini, aku sisona târa luma sapâŋa ilo.

⁵ Kinzi siveta pa noko ne luma sapâŋa itogo tamâta kavasi nâ itale kâi lâ dugu ilo mine.

⁶ Kinzi sikai palaŋa arara pinde muŋga tamâta sipare mâsi lâ tini, andeta kavasi nâ sitoto palaŋa ŋinde nuki-nuki.

⁷ Kinzi sizavaru noko ne luma sapâŋa, ŋineŋga yââ nâ sirumbia ndo lâ. Kinzi siveta vetâŋa sakamao ndo ku siveta muso ŋalae pa lumani ndaina noko muŋga kupatea pa tamwata tu ma kumo ŋinde.

⁸ Kinzi ilonzi pateo tu ma sizavaru maka ndo. Mine kala kinzi sirumbia luma sapâŋa rârâni ikeno maka nema tâno kana lâ.

⁹ Noko muŋga kuveta mâsi ŋalaŋala kie-kie, andeta kala zo ŋine maka kamora mâsi tonje tia. Aku noko ne ŋgua-tulâŋa tamâta rârâni kala naonzi tia mine nâ. Maka nema malia ŋine ma marumbu lâ zo ndia, a? Ŋinde nde maka rârâni kasama tia.

10-11 Maro Kindeni, ŋana sâ kâ ŋga noko tini pwâka tu kuvila maka, a? Ŋana sâ kâ ŋga noko kumo kusaŋona nâ, a? Noko ma kusâu panzi kazâŋa tamâta tu ma siŋeleano ikura zo ŋapia kilo, a? Tiambo kinzi ma siporo ŋgua pavaligiŋa pa noko ikura zo rârâni, tiya?

12 Andeta Maro Kindeni, nia ndoyo, aku imâ lee ipâŋga lâ zo ŋine, ande noko kumo maka nema koipu ŋalae. Noko muŋga kupunzi kazâŋa tamâta simo tâno ŋine mbwani rârâ.

13 Noko ne walo nde kaika ndo, kala nanayoni nokoni tamwata kupu tâi ŋalae ipwa pwataki. Aku noko kuzavarunzi iŋa saka ŋalaŋala simo tâi ilo ŋinde tona.

14 Mao nâ, nokoni kupu iŋa saka ŋalaŋala ŋinde kulunzi pwapwataki simâte lâ, ŋinenŋa kutambira karaenzi ilâ pa nia bilimu, kala kinzi mbwâmbwa simâ sikanzi.

15 Aku nokoni kuveta lââ pinde isâko ipâŋga tâno kulu ku irere ilâ. Anŋa lââ ŋalaŋala pinde nde kuvetanzi sipâŋga mâsa-mâsa ndo lâ.

16 Nokoni tamwata kuveta nia pâne wa kondoma wa, aku noko kuonzi kari ku nzimona rua simo nianzi.

17 Nokoni kuo keru pa tâno ndoni, aku noko kupatea kari ne zo wa karâzi ne zo wa, ikura mbwera mbwera.

18 Mao nâ, noko muŋga kuveta mâsi ŋalaŋala ŋinde. Mine nde Yova Kindeni, ara ŋana noko ma kalo ŋgere ŋana ŋine kâ; noko ne kazâŋa tamâta uru siŋeleano. Kinzi sitogonzi tamâta kapa-kapa, ilonzi kalonzi tia ndo, aku simo siporo ŋgua pavaligiŋa pano.

¹⁹ Aku kinzi siveta kenzi sakamao ndo pa noko ne ŋgu maka tona. Maka kakura tu kapavila warakama, ande tia. Mine nde noko ma kusâu panzi nema kazâŋa tamâta tu ma sizavaruma ndimo. Maka kano pano tu ma kalo ŋgere kilo ŋana maka kâ.

²⁰ Kinzi nanzare tamwatanzi simuna nâ simo nia kondoma rârâni lâ tâno kulu. Mine nde maka kano pano tu kalo ŋgere kilo ŋana ŋgua pâŋa ŋinde noko muŋga kuveta kuku maka.

²¹ Noko ma kusâu panzi tamâta sakamao tu ma sitawanzi tamâta pinde ndue ku siveta maŋeti panzi, mine ndimo. Ara ŋana noko ma kuveta nzâla panzi sugorai tamwatanzi tu ma sipanea noko ŋa.

²² Maro Kindeni, kumâ kutula pwataki panzi kazâŋa tamâta tu noko ne vetâŋa rârâni nde sondo. Kalo ŋgere sondo ŋga; kinzi tamâta ŋinde sitogonzi tamâta kapa-kapa, ilonzi kalonzi tia ndo, andeta simo sijeleano ikura kari wa mbo wa.

²³ Noko ne kazâŋa tamâta uru kawanzi pakâe pakâe siporo ŋgua sakamao pa noko. Kinzi sisuŋa kawanzi siveta nduŋeŋa ŋalae ikura zo zo. Maro Kindeni, noko ma kalo kapa ŋana tamâta ŋinde nenzi vetâŋa, mine ndimo.

75

Maro Kindeni uru itawanzi kinzi tamâta sakamao, aŋga kinzi tamâta ara nde i uru ivilanzi

Asap isia wângiŋa ŋine

¹ Maro Kindeni, maka kawama ndaŋge pa noko. Mao nâ, kawama ndaŋge ŋalae ndo

pano. Noko uru kumo kuma, aku kinzi tamâta sipaneano situla ŋgua ŋana vetâŋa arara kie-kie noko munŋa kuveta ŋinde.

² Maro Kindeni iporo mine tu, “Naŋa warakâŋgu apatea zo tonŋe ŋana ma aonzi tamâta rârâni simandi ŋgua nia. Aku lâ zo ŋinde, ande naŋa ma apare nia sondo ndo panzi.

³ Tâno ma imo ririŋo nâ, aku tamâta rârâni sitavanzi kelekele rârâni simo vianzi lâ tâno kulu, kinzi ŋinde kala ma tininzi ruru nâ. Andeta naŋani ma asaŋa tâno duvi kaika.

⁴ Naŋa Yova Kindeni apainzi tamâta ea uru sipandekâna warakanzi mine tu, ‘Miki ma kapasuka warakami tinimi ndimo.’ Aku naŋa apainzi tamâta sakamao mine tu, ‘Miki ma kapanea warakami ŋami ndimo.

⁵ Miki ma kandeka ŋana warakami nemi kaika wa kapandekâna wa, mine ndimo.’ ” Maro Kindeni kawa ŋgua kala ŋine.

⁶ Mine nde ea ikura tu iveta wurâta sondo ŋana isuka tamâta tonŋe ŋa kâki wa itawa tamâta tonŋe ŋa ndue wa, a? Kinzi tamâta simo pa mbwera kâ wa kinzi tamâta simo pa wâra kâ wa kinzi tamâta simo nia bilimu wa, ande kinzi ŋinde sikura tu siveta wurâta ŋinde sondo, ande tia.

⁷ Maro Kindeni simbo nâ iveta wurâta ŋinde sondo. Inani nâ imo ŋgua-samâŋa tamwata. I uru itawa tamâta tonŋe ndue, aŋga tonŋe nde isuka kâki.

⁸ ŋinde itogo Yova Kindeni isaŋa kâmba tonŋe lâ mbau ilo, aku i ne wisi-nâna nde ipipi ikeno

kâmba ŋinde ilo, itogo lââ makisa ndo mine. I ipaliŋi ne wisi-nâna ŋinde ndue ilâ panzi tamâta sakamao rârâni lee marumbu ndo lâ.

⁹ Anŋa naŋa nde ma aporo atula Yakopu ne Maro Kindeni parina pwataki ikura zo zo, aku ma amo awâŋgi wâŋgiŋa paneâŋa kâ papa i.

¹⁰ Inani ma itawa kinzi tamâta sakamao nenzi kaika indue ndo, andeta i ma walo kaika ŋalae ilanzi tamâta sondo.

76

Maro Kindeni ipole paraŋa

Asap isia wâŋgiŋa ŋine

¹ Kinzi Juda ŋgu nde sisama Maro Kindeni kilala sondo ndo. Kinzi Isrel ŋgu uru sipanea i sisuka ŋa kâki ŋalae.

² I ne luma ikeno Jerusalem lawea ilo. I uru imo lawea ŋinde ikeno Saion Tuu kulu.

³ Lâ niani ndaina, ande i muŋgani imbware kinzi kazâŋa tamâta nenzi temba-kula kaika, tava nenzi maramuŋa wa pila kazâŋa kâ wa. Mao nâ, Maro Kindeni izavaru paraŋa ne kelekele rârâni ŋinde ndo lâ.

⁴ Maro Kindeni, noko ŋa nde ŋalae ndo, aku ne sinâla isinala nia ndoni. Noko kumo âta ndo, kupolenzi tuu ŋalaŋala rârâni.

⁵ Kinzi zugu tamâta ŋinde nenzi walo ŋalae, andeta Maro Kindeni, noko pwai nenzi kelekele arara rârâni saŋenzi lâ, aku kupunzi pâta sipamateteu. Aku nawalanzi tonŋe ikura tu ikai ne temba-kula kâki kilo, ande tia.

⁶ Mao nâ, Yakopu ne Maro Kindeni, noko kusuŋa kawa kâki ŋalae lâ, ŋineŋga zugu

tamâta rârâni sitavanzi nenzi hosi rârâni nde sipamateteu lâ, kala sikeno tâno kulu.

⁷ Maro Kindeni, kinzi tamâta rârâni siruru pâta ñanano. Ambo noko ma wisi nâna kala pwai kazâņa panzi, ande tamâta tonje ma ikura tu imuna ñana noko ne wisi-nâna ñinde kâ, ande tia ndo.

⁸⁻⁹ Noko kumo samba ilo, aku kupatea pareña-nia panzi tamâta ñinde lâ. Lâ zoni ndaina noko kumandi ku pwainzi tâno ñine ne sugorai tamâta rârâni piti lâ kazâņa ilo, ñineņa kuparenia pa nenzi kazâņa tamâta. Tamâta rârâni simora ñinde ku siruru ñalae tina, kala simandi kawanzi buu nâ.

¹⁰ Mao nâ, kinzi tamâta sakamao uru wisinzi nâna ñana noko ne pareña-nia, anğa kinzi tamâta ara nde sindeka ñana ku sipanea noko ña. Noko ne wisi-nâna inğenge ñananzi tamâta ara, kala kinzi ñinde ma siwawano.

¹¹ Miki Maro Kindeni ne tamâta, miki ñine muņa kapa ñgua kuku nemi Maro Yova Kindeni ñana kaveta mâsi pinde, ande ara, miki ma koka ñgua pâņa ñinde muli nâ. Anğa miki tinikoa ñgu, miki kala ma kamege ñana i ku kakai mbaliņa pinde kamâ kalua Maro Kindeni, inani uru ivetanzi tamâta siruru ñana i.

¹² I uru itawanzi tamâta mbâna-mbâna ñinde uru sipandekâna warakanzi, aku iveta ruruņa ñalae panzi tâno ne koipu ñalaņala.

77

Tamâta ilo malia kala isarâwa pa Maro

*Kindeni**Asap isia wânggiņa ñine*

¹ Naņa asarâwa pa Maro Kindeni. Naņa ano papa tu ma ipaloņo pa nanenġu noņa.

² Malia nde imâ ipânġa pa naņa lâ, kala akai noņa pa Maro Njalae. Ikura mbo mbo naņa asuka mbaunġu kâki ano pa i lee mbwale pwataki, andeta wisiņġu ñandai puu ndue ñġa.

³ Naņa kalonġu ñġere ñana Maro Kindeni kâ, kala aveta kusu lâ. Nana tu naņa kalonġu loko nâ, aku ilonġu malia ndo.

⁴ Maro Kindeni isâu pa naņa tu ma akeno matânġu, ande tia. Naņa ilonġu malia ndo. Mine kala akura tu aporo ñġua tonġe tia.

⁵ Naņa kalonġu ñġere ñana zo ara muņġâņa pinde. Mao nâ, naņa kalonġu ñġere kilo ñana mbwera muņġâņa ñinde.

⁶ Lâ mbo naņa amo ilonġu paņġereņa nâ. Naņa ilonġu ikai wurâta rârâ ku apakasonġa warakânġu mine tu,

⁷ “Tiambo Maro Njalae ma ipu muli pa maka ikura zo rârâni, tiya? Tiambo i ma iveta kie ara pama kilo tia tâ.

⁸ Tiambo i ma tini mwasa pa maka kilo tia, a? Tiambo i ne ñġua pâņa ñinde nde imbe lâ kala ilâ kaa nâ, tiya?

⁹ Tiambo Maro Kindeni kalo kapa ñana i ne mâsi ñana io ne wisi-wisi imâ pa maka, a? Tiambo i ne wisi-nâna nde ikai ne kalo-sukâņa ñinde nia, tiya?”

¹⁰ Naņa kalonġu ñġere mine, ñineņġa aporo pa warakânġu tu, “Oyae, Maro Kindeni âta

Tamwata nde ipalele ilo kalo kala tini pwâka tu ivila maka kilo.”

¹¹ Andeta Yova Kindeni, naṅa ma kalonḡu ṅgere kilo ṅana mâsi ṅalaṅala noko kuveta lâ zo muṅḡaṅa ṅinde.

¹² Mao nâ, naṅa ma kalonḡu ṅgere kilo ṅana vetâṅa rârâni noko muṅḡa kuveta ṅinde.

¹³ Maro Kindeni, noko ne vetâṅa kaika rârâni nde mao kanaḡo ku sondo ndo. Maro laṅeṅa tonḡe irerege kuku maka nema Maro Kindeni noko, ande tia. Noko kupolenzi kinzi rârâni ndo lâ.

¹⁴ Maro Kindeni, noko simbo nâ uru kuveta mâsi ṅalaṅala kie-kie. Muṅḡani noko kutula ne walo kaika panzi tinikoa ṅu.

¹⁵ Noko muṅḡa kumandi tava tamwata ne walo kaika ku kuyautenzi ne tamâta piti lâ kazâṅa ilo, kinzi ṅinde pa Yakopu ku Yosepe rua nenzi vâsa ṅu.

¹⁶ Maro Kindeni, lâ zo ṅinde tâi ndoni tavanzi lââ rârâni nde siruru lâ noko nao. Mao nâ, tâi geza-geza ilâ wa imâ wa, itogo tamâta iruru mine.

¹⁷ Karâzi imbe indue ṅalae ndo, aṅga mbamba nde ipu kaika ṅinde, aṅga noko ne loloa nde salaga-salaga ilâ wa imâ wa ikura nia ndoni.

¹⁸ Noko kuveta mbamba ipu kaika lâ mbilu ṅalae ilo. Loloa nde salaga-salaga nâ kala isinala tâno ndoni, aku tâno tamwata imo ririṅo nâ.

¹⁹ Noko pwoka tâi ṅgini-ṅgini kumbwaliu kulâ. Noko ne nzâla ikeno tâi ilo, andeta tamâta tonḡe imora noko kie nia, ande tia.

²⁰ Noko kumuŋga panzi ne tamâta, itogo lama nenzi katonâņa imuŋga panzi lama mine. Noko wurâta kulanzi Mose ku Aron rua ŋana sikai poe panzi silâ.

78

*Maro Kindeni ikai poe panzi ne tamâta
Asap isia wângjiņa ŋine*

¹ Miki nanenġu ŋgu, miki katambira taŋami sondo pa ŋgua ŋine naŋa atu apananami. Kaloŋo naŋa kawânġu ŋgua ŋine sondo.

² Naŋa ma aporo ŋgua tambirâņa nâ pami. Mao nâ, naŋa ma atula ŋgua pinde duvi pwataki, ŋgua ŋinde nanayoni ikeno paveâņa lee imâ ipânġa lâ ŋine.

³ Kinda timbunda sitapâri pama ŋana kelekele ŋinde kâ, aku maka kaloŋo lâ.

⁴ Kinda ma tavea ŋgua ŋinde ŋananzi natunda ndimo. Ara ŋana kinda ma taporo pwataki panzi nenda vâsa ŋinde ma sipânġa muli-muli. Kinda ma tapanea Yova Kindeni tatapâri panzi nenda vâsa ŋana i ne walo kaika tava ne mâsi ŋalaŋala muŋga iveta ŋinde.

⁵ Nanayoni Yova Kindeni itu ŋgua tukuŋa panzi Isrel ŋgu, kinzi Yakopu ne vâsa ŋgu. Ipainzi timbunda tu ma sipanananzi natunzi sondo ŋana i ne ŋgua tukuŋa rârâni.

⁶ Mine kala kinzi tamâta ŋinde natunzi ma sikura tu sipanâna sondo tona, aku kinzi kala ma sikura tu situla ŋgua tukuŋa pa warakanzi natunzi mine nâ.

⁷ Maro Kindeni ilo tu kinda ma tapanananzi natunda mine ŋana duvi ŋine kâ; i ilo tu timbunda nenzi vâsa rârâni kala ma sio nenzi kalo-tawana ilâ papa i. I tini pwâka tu kinzi ma kalonzi kapa ŋana vetâŋa kie-kie i muŋga iveta ŋinde. I ilo tu kinzi ma sipono muli pa ne tukuŋa ŋinde rârâni.

⁸ I tini pwâka tu kinzi ma sipâŋga simo sitogonzi timbunzi muŋgâŋa mine. Kinzi timbunzi ŋinde taŋanzi kaika ndo, aku sivaligi Maro Kindeni ne ŋgua. Kinzi nenzi kalo-tawana ŋandai ikeno kaika pa i ŋga, kala ŋandai sipono muli sondo papa i ŋga.

⁹ Kinzi parinanzi nde mine; muŋga kinzi zugu tamâta lâ Efraim ne ŋgu nenzi temba-silâwa nde keno panzi, andeta lâ zo ŋana paraŋa ipâŋga panzi, ande kinzi sikâwa pwapwataki silâ.

¹⁰ Kinzi sipu mulinzi pa Maro Kindeni ne ŋgua pâŋa. Kinzi tininzi pwâka tu sipaveta kuku i ne tukuŋa.

¹¹ Kinzi kalonzi kapa ŋana vetâŋa rârâni i muŋga iveta ŋinde. Kinzi kalonzi kapa ŋana mâsi ŋalaŋala ŋinde muŋga kinzi warakanzi simora i iveta.

¹² Iveta mâsi ŋalaŋala pinde lâ timbunzi naonzi, lâ zo ŋinde kinzi simo Soan lawea lâ Isip tâno.

¹³ Lâ zo ŋinde Maro Kindeni ipu tâi, kala tâi ipwa pwataki mo rua. Iveta tâi ilâ imandi pa pinde, ilâ imandi pa pinde. Njineŋga ikainzi Isrel ŋgu soka ŋgini silâ.

¹⁴ Ikura kari kari, ande isupwa take-take tonje iyoka imuŋga panzi ilâ. Aŋga ikura mbo mbo,

ande isupwa yââ ñalae ne mela-mela iyoka imunğa panzi ilâ mine nâ.

¹⁵ I ipunzi mira ñalañala pwapwataki lâ nia bilimu, kala iveta lââ ipânğa panzi ñana ma sinu kâ.

¹⁶ Mao nâ, iveta lââ ipânğa mira ilo ku iyâti imalini imâ, itogo lââ ñalae irere dugu ilo mine.

¹⁷ Maro Kindeni iveta kie ara mine panzi, andeta kinzi soka nenzi vetâņa sînga muli aku simo siveta kiesaka nâ papa i. Kinzi simo nia bilimu ku tañanzi kaika nâ papa Maro Kindeni âta Tamwata.

¹⁸ Kinzi mainzi tia; siporo ñgua kaika pa Maro Kindeni. Kinzi sisarâwa kaika papa tu ma kâpwa ilanzi, kâpwa arara ñinde kinzi ilonzi ñalae papa.

¹⁹ Kinzi siporo ñgua pavaligiņa pa Maro Kindeni mine tu, “Tiambo Maro Kindeni ikura tu kâpwa ara ilua kinda lâ nia bilimu, a?”

²⁰ Mao nâ, munğa i ipu mira pwataki ku lââ ñalae ipânğa ku irere ndue. Andeta mana mana, a? Tiambo ikura tu puroņa tava simbi ilua ne tamâta kinda taka tona, tiya?”

²¹ Yova Kindeni ilonjo nenzi ñgua ñinde, aku i wisi nâna ñalae. I ne wisi-nâna nde ipânğa ñalae ndo panzi Isrel ñgu, itogo yââ mela-mela mine,

²² ñana tu nenzi kalo-tawana ikeno papa i tia ndo. Kinzi ñandai kalonzi tawana tu i ikura ñana ivilanzi ñana simo ara kâ.

²³ Andeta Maro Kindeni iporo itu kaika pa nia maa ikeno âta ñinde, aku ikai samba ne nzâla piti,

²⁴ ṅinenḡa io kâpwa “mana” iyoka pa samba indue imâ. Mao nâ, i samba ne kâpwa ilanzi tamâta tu ma sika.

²⁵ Mine kala kinzi tamâta sika aṅelo kapwanzi. Maro Kindeni kâpwa ṅalae ilanzi, kala sika lee kapwanzi pupuro ndo.

²⁶ ṅinenḡa iveta mbwera ipāṅga lâ nia maa pa mbwera kâ, aku i ne walo kaika ṅinde iveta lawea ṅalae ipāṅga pa nia pinde tona.

²⁷ ṅinenḡa ivetanzi sii rârâ ṅinde silou simâ sindue ṅgininzi itogo karâzi mine. Kinzi sii ṅinde kambwanenzi ṅalae tina, itogo tâno ne gawura mine. Aku kambwanenzi nde itogo paulo ikeno sâwaneka ṅinde tona.

²⁸ Maro Kindeni ivetanzi sii ṅinde simbe sindue lâ Isrel ṅgininzi lâ nia bilimu, kala sikeno nenzi pâla rârâni ṅgaṅe-ṅgaṅe.

²⁹ Mine kala kinzi tamâta sika lee kapwanzi pupuro. Kâpwa ṅinde kinzi muṅga sita ṅana, ande ṅinde Maro Kindeni ilanzi lâ.

³⁰ Kinzi simo sika mine nâ, aku sika marumbu tia yo.

³¹ Andeta pa zoni ndaina Maro Kindeni wisi nâna ṅalae panzi, kala ipunzi ṅgu ṅinde nenzi tamâta kaika sipamateteu, kinzi Isrel ṅgu nenzi tamâta limoa arara ṅinde.

³² Andeta kinzi tamâta simo nâ siveta kiesaka. Maro Kindeni muṅga iveta mâsi ṅalajaṅala pinde, andeta kinzi kalonzi tawana i tia.

³³ ṅana duvi ṅinde kâ, Maro Kindeni izavarunzi kala naonzi tia ndo lâ. Izavarunzi walele nâ, kala sipamateteu lâ.

³⁴ Lâ zo ṅana Maro Kindeni ipunzi pinde

simâte, ande nawalanzi rârâni nde sipalele ilonzi kalonzi ku sitaulo simâ pa i kilo, aku sikai noŋa kaika papa.

³⁵ Kinzi ilonzi kalonzi ipâŋga, kala kalonzi ŋgere kilo tu Maro Kindeni imo nenzi katonâŋa. Kinzi kalonzi ŋgere kilo tu Maro Kindeni âta Tamwata imo nenzi Yautâŋa Tamâta, kala sipono muli pa i kilo.

³⁶ Andeta kinzi ŋandai sipalele ilonzi kalonzi mao ŋga; kawanzi laŋeŋa nâ sikai laŋeŋa papa i.

³⁷ Kinzi sipu mulinzi pa i kawa ŋgua kilo, aku ŋgua pâŋa ŋinde i muŋga iveta kunzi, ande ŋinde kinzi sipu ututu.

³⁸ Andeta Maro Kindeni i nde kalo-sukâŋa warika. Mine kala izavaru nenzi kiesaka piti lâ tininzi, aku i ŋandai iyaulanzi ŋga. Itawa tamwata ne wisi-nâna ndue mbwani rârâ, aku i wisi nâna ŋalae koŋa pa kinzi, ande tia.

³⁹ Ŋana tu isama kilalanzi pwataki mine tu kinzi nde tamâta nâ. Kinzi sitogo lawea iyoka imâ ku nao tia walele nâ.

⁴⁰ Naŋa aporo ŋguani ndaina kilo; lâ zo ŋinde kinzi simo nia bilimu, ande kinzi taŋanzi kaika papa i ku siveta i ilo malia mbwani rârâ.

⁴¹ Kinzi simo nâ sikai samâŋa pa Isrel nenzi Maro Kindeni, i Sapâŋa Tamwata, kala siveta i wisi nâna ŋalae.

⁴² Kinzi kalonzi kapa ŋana i ne walo kaika ŋalae, aku kalonzi kapa ŋana zo muŋgâŋa ŋinde iyautenzi piti lâ kazâŋa tamâta mbaunzi ilo tona.

⁴³ Pa zo ŋinde iveta mâsi ŋalaŋala kie-kie lâ Soan lawea, lâ Isip tâno.

44 Maro Kindeni iveta mine; ipulia Isip nenzi lââ rârâni ipâŋga see. Mine kala tamâta kanzi lââ ara keno ŋana sinu kâ, ande tia.

45 Aku isupwanzi lâŋo rârâ silâ sipâŋga panzi, aku lâŋo simo sikâonzi nâ. Aku isupwanzi piri-piri kala silâ sipâŋga panzi ku siyaula nenzi tâno tona.

46 Aku Maro Kindeni isupwanzi ndemu-ndemu kala silâ sipâŋga nenzi tâno ilo, ku sika kâpwa wa kâi bâŋa launzi rârâni.

47 I io karâzi ŋalae itogo “ais” mine imbe indue, aku ŋinde iyaula nenzi kâi waini ndoni. Aŋga pisi ŋalae ipâŋga ku iyaula nenzi kâi “fik” tona, kala putole ipunzi.

48 I io karâzi ŋalae itogo “ais” mine imbe ndue, aku “ais” ŋinde ipunzi nenzi bulmakao pâta sipamateteu.

49 Ipalinji ne wisi-nâna ŋalae ŋinde ilâ panzi Isip ŋgu, aku isupwanzi aŋelo sikai i ne wisi-nâna ŋinde silâ ku sizavarunzi ndo.

50 I wisi nâna ŋalae tina panzi, kala igeranzi tia ndo. I io pukonja sakamao ilâ panzi ŋana ipunzi pâta simâte kâ.

51 Ipunzi Isip ŋgu natunzi tamâne nzâla-kulu rârâni sipamateteu.

52 Njinŋa ikainzi i ne tamâta siyâti silâ, aku iyoka imuŋga panzi itogo lama nenzi katonâŋa imuŋga panzi lama mine. Itula nzâla panzi lâ nia bilimu, ku ikea ŋananzi.

53 Ikai poe sondo ndo panzi, kala simo ara nâ. Mine kala kinzi siruru tia. Aŋga tâi nde imâ ipatukunzi nenzi kazâŋa tamâta kala simbwatuke marumbu lâ.

⁵⁴ Ikainzi ne tamâta silâ pa i tamwata ne tâno. Ikainzi silâ pa nia tuu ṅinde muṅgani i tamwata ipole lâ paraṅa ilo.

⁵⁵ Maro Kindeni ne tamâta kinzi soka silâ, aṅga Maro Kindeni nde imuṅga panzi iṅaranzi tinikoa ṅgu piti lâ tâno ṅinde. ṅineṅga ikisi tâno ne keru panzi Isrel ṅgu rârâni, aku ionzi simo sondu lâ nenzi pâla ilo.

⁵⁶ Andeta kinzi Isrel ṅgu taṅanzi kaika pa Maro Kindeni âta Tamwata, kala siveta i wisi nâna. Kinzi ṅandai sipono muli pa i ne ṅgua tukuṅa ṅga.

⁵⁷ Kinzi sipu mulinzi papa ku siveta vetâṅa potomule, itogo timbunzi muṅga siveta mine. Kinzi sitogo silâwa tonḡe imwanḡi kala uru iyoka sondu tia.

⁵⁸ Kinzi siveta patarawâṅa nia pinde panzi maro laṅeṅa, aku nenzi vetâṅa ṅinde iveta Maro Kindeni wisi nâna panzi. Kinzi mbaunzi sipare maro laṅeṅa tainzi lâ kâi tini, kala Maro Kindeni wisi nâna ndo.

⁵⁹ Maro Kindeni imora nenzi vetâṅa ṅinde, aku i wisi nâna ṅalae tina panzi. Mine kala ipu muli ndo pa kinzi Isrel ṅgu.

⁶⁰ Mao nâ, ipile ne pâla ikeno Silo lawea, niani ndaina i tamwata muṅga imo kunzi tâno tamâta, aku ilâ lâ.

⁶¹ Aku isâu panzi kazâṅa tamâta tu sipanawe ṅgua pâṅa ne sopi, sopi ṅinde uru itula Maro Kindeni kilala pwataki panzi Isrel ṅgu tu i ne walo nde kaika, aku i nde ara ku ara ndo.

⁶² Mao nâ, i wisi nâna panzi i tamwata ne ṅgu, kala isâu panzi kazâṅa tamâta tu ma simâ

sipunzi pâta simâte.

⁶³ Kinzi tamâta limoa nde sipamateteu lâ paraņa ilo. Mine nde kinzi taine taipa sikura tu sikâe kaiwanzi tamâne, ande tia.

⁶⁴ Aku kinzi kazâņa tamâta sipunzi Isrel nenzi patarawâņa tamâta pâta simâte lâ, taitu patarawâņa tamâta ñinde kaiwanzi taine sikura tu sikai kalo-kalo ku sita ñananzi, ande tia.

⁶⁵ Ñinenğa Maro Ñalae ipagagati tamwata, itogo tamâta ipagagati lâ kenoņa nia mine. Ipânga itogo tamâta kaika tonĝe inu lââ kaika rârâ kala wisi kâki mine.

⁶⁶ Mao nâ, Maro Ñalae wisi kâki kala ilâ ipara kunzi kazâņa tamâta, aku inĝaranzi sikâwa pwapwataki silâ. I ipolenzi ndo lâ, kala kinzi mainzi pâta kanaņo. Kinzi sikura tu sipara kilo, ande tia.

⁶⁷ Ñinenğa ipu muli pa Yosepe ne vâsa űgu, aku i ñandai ipatea kinzi Efraim ne vâsa űgu.

⁶⁸ Andeta ipateanzi Juda ne vâsa űgu, aku ipatea Saion Tuu tona, tuu ñinde i ilo ndo keno papa.

⁶⁹ Ñinenğa i ipa ne luma sapâņa kâki lâ tuu ñinde kulu, aku iveta luma ñinde imandi kaika ikura zo rârâni, itogo samba wa tâno mine.

⁷⁰ Aku Maro Ñalae ipatea ne wurâta tamâta Daviti, ina muņga ikai wurâta ñana ikatonanzi lama kâ.

⁷¹ Aku itoto Daviti ne wurâta ñinde, ku io ikai koipu ñalae panzi Isrel űgu. Mine kala Daviti ipânga tamâta ñana ikatonanzi Maro Kindeni ne űgu.

⁷² Daviti ilo ndo keno pa ne wurâta ñinde nâ.

Mine kala ikatonanzi sondu ndo, aku imo nenzi poe tamâta ara ndo.

79

Kinzi Isrel ŋgu sikai noŋa pa Maro Kindeni tu ma isukanzi

Asap isia wângiŋa ŋine

¹ Maro Kindeni, kinzi tinikoa ŋgu nde simâ sipâŋga noko ne tâno ŋine marumbu lâ, kala sipara kuku noko ne tamâta maka. Kinzi siveta mâsi sakamao pa noko ne luma sapâŋa, kala luma ŋinde ipâŋga muso ndo. Aku siyaula Jerusalem lawea ndo tona.

² Kinzi kazâŋa tamâta ŋinde sipunzi noko ne tamâta pâta sipamateteu lâ, aku sipile karaenzi ikeno tâno kulu. Mine kala kinzi sii wa ŋgoa ŋgoi wa sika noko ne wurâta tamâta ŋinde karaenzi.

³ Kinzi sipunzi noko ne tamâta pâta sipamateteu, kala seenzi imaliŋi ku irere ilâ ikura Jerusalem lawea ndoni, itogo lââ irere mine. Andeta tamâta tonje imo ŋana ikea karaenzi kâ, ande tia.

⁴ Tinikoa ŋgu pinde simo nema lawea tini laiti, aku kinzi ŋinde uru siporo ŋgua pavaligiŋa pa maka. Kinzi siŋeleama pâta lâ, aku siveta maŋeti nâ pama.

⁵ Yova Kindeni, tiambo noko ma wisi nâna pa maka ikura zo rârâni, tiya? Tiambo noko ne wisi-nâna ŋinde ma imo itogo yââ mela-mela mine ku imo nâ, a?

⁶ Maka kano pano tu kuo ne wisi-nâna ŋinde ilâ panzi tamâta ŋgu pinde, kinzi ŋinde sipu

mulinzi pano. Pwai kazâŋa panzi tamâta ŋinde tininzi pwâka tu sikai nonja pano.

⁷ Kinzi ŋgu ŋinde sipunzi noko ne tamâta pâta simâte lâ, aku siyaula noko ne tâno ndo lâ.

⁸ Noko ma kupare nia pa maka ŋana kiesaka ŋinde maka timbuma muŋga siveta, mine ndimo. Kalo-lokoni nde iveta iloma malia ndo. Mine kala maka kano pano tu kalo sukâŋa walele nâ ŋanama!

⁹ Maro Kindeni, maka nema Pavilâŋa Tamwata noko, maka kano pano tu kuvilama. Tia ma kinzi tamâta sivaligi noko ŋa. Pwaima piti lâ kazâŋa ilo, aku kuzavaru nema kiesaka ndoni piti lâ tinima! Tia ma noko ŋa ipâŋga sakamao.

¹⁰ Ŋana tu kinzi ŋgu pinde uru siveta maŋeti pama ku sikasonjama mine tu, “Aŋga miki nemi Maro Kindeni nde imo ndia, a?” Kinzi sipunzi noko ne wurâta tamâta pâta simâte. Maka iloma tu noko ma kupare nia panzi lâ maka naoma ŋana nenzi vetâŋa ŋinde kâ.

¹¹ O Maro Kindeni, maka tamâta rârâ kamo nema kazâŋa tamâta nenzi luma sakamao ilo. Maka kano pano tu kupaloŋo pa nema tiŋa. Kinzi kazâŋa tamâta sipa ŋgua tu ma sipu maka pâta kamâte. Taitu noko ne walo kaika nde ŋalae. Mine nde pwea ŋanama!

¹² Opopo, kinzi kazâŋa tamâta nde siporo ŋgua pavaligiŋa rârâ ŋinde pa noko. Mine nde Maro Ŋalae, maka kano pano tu kupare nenzi vetâŋa sakamao ŋinde itaulo panzi ikura mbwani lima kanoŋo rua.

¹³ Ambo noko ma kuveta mine, ande noko tamwata ne lama ŋgu maka ma kapanea noko

mine ku kamo nâ. Aku maka nema vâsa kinzi rârâni kala ma sio nenzi paneâŋa imâ pano ikura zo rârâni mine nâ.

80

Kinzi Isrel ŋgu sikai noŋa pa Maro Kindeni tu ma isukanzi ŋana simandi kaika kilo

Asap isia wângjiŋa ŋine

¹ O Isrel ŋgu nema katonâŋa tamâta, kutambira taŋa pa maka. Noko uru pwai poe papa ne lama ŋgu maka. Kupaloŋo pa nema noŋa ŋga! Noko kumo koipu ŋalae ne saŋonâŋa nia ŋinde ikeno kinzi aŋelo ŋgininzi.

² Maka kano pano tu kupatua tamwata pa maka Efraim, Benjamin aŋga Manase nenzi vâsa ŋgu. Kutula ne walo kaika ŋalae ŋinde pama, aku kumâ pwaima piti lâ kazâŋa ilo!

³ Maro Kindeni, kuveta maka kamo ara kilo. Kalo sukâŋa ŋanama, aku kuvilama ŋana kazâŋa ŋine ma iyaula maka tia kâ.

⁴ Yova Kindeni, noko Maro Walo Tamwata, noko ma wisi nâna ŋana ne tamâta maka nema noŋa kâ ikura zo ŋapia kilo, a?

⁵ Noko kuveta maka kata pâta kala matama sulu irere ndue. Noko kuveta nema tiŋa ŋinde ipâŋga itogo kama kâpwa mwasina.

⁶ Noko kusâu panzi tinikoa ŋgu ŋinde simo nema lawea tini laiti, kala kinzi simâ lâ sipara ku sipakawea nema tâno. Opopo, maka nema kazâŋa tamâta situ ladinama wa sijeleama wa.

⁷ Maro Kindeni Walo Tamwata, kuveta maka kamo ara kilo. Kalo sukâŋa ŋanama, aku

kuvilama ŋana kazâŋa ŋine ma iyaula maka tia kâ.

⁸ Maka Isrel ŋu nde katogo noko tamwata ne kâi waini. Munŋa noko pwai kâi waini ŋinde piti lâ Isip tâno, aku pwai kulâ. Ninenŋa noko kuŋaranzi tinikoa ŋu lâ nenzi tâno, aku kupau kâi waini ŋinde lâ tânoni ndaina.

⁹ Noko kuyawo tâno ku kuveta nia papa lâ, ŋinenŋa kupau lâ. Aku kâi ŋinde mburu-mburu indue ilâ tâno ilo, aku ipâŋga ŋalae ŋinde ku ilâ itura tâno ŋinde ndoni.

¹⁰ Aku kâi waini ŋinde laka nde ilâ ipono Lebanon nenzi tuu wa kâi matapuru ŋalanjala rârâni.

¹¹ Kâi waini ŋinde ne laka pinde nde ilâ lee ipâŋga tâi pwali, aŋga laka pinde nde ilâ lee ipâŋga Yufretis Lâê ŋalae.

¹² Mine nde ŋana sâ kâ ŋga noko kuzavaru ŋgumbi ŋinde munŋa iŋge kâi waini ŋinde, a? Noko kuveta mine lâ, kala tamâta rârâni soka nzâla ŋinde nde sipanawe kâi ŋinde kanaŋo.

¹³ Aku kinzi ŋgoa ŋgoi kenzi nâ sipale kâi ŋinde, aŋga kelekele rârâni simo vianzi lâ dugu ilo ŋinde nde uru simâ sika kanaŋo.

¹⁴⁻¹⁵ Maro Kindeni, noko Walo Tamwata, kupalele nao pa maka kilo ŋga! Noko kumo samba ilo; maka kano pano tu mata ndue kumora maka. Pwatona kâi ŋine noko tamwata mbau kaika munŋa kupau kala kuveta ipâŋga ŋalae.

¹⁶ Maka nema kazâŋa tamâta nde sitoto kâi ŋinde piti lâ, ŋinenŋa sirumbia lâ yââ. Maka iloma tu noko ma wisi nâna panzi ku kuzavarunzi ndo lâ.

17 Maka kano pano tu pwea ñana maka tamâta ñine noko tamwata muŋgani kupatea pa tamwata. Pwatona ngu ñine muŋga noko tamwata kuvetama kapâŋga tava walo kaika.

18 Ambo noko ma kuveta mine, ande maka ma kapu mulima pa noko kilo tia ku tia ndo. Ambo noko ma kuvilama, ande maka ma kapaneano kasuka noko ña kâki.

19 Maro Yova Kindeni Walo Tamwata, kuveta maka kamo ara kilo. Kalo sukâŋa ñanama, aku kuvilama ñana kazâŋa ñine ma iyaula maka tia kâ.

81

Kumbwa ñalae tonge ne wângjiņa Asap isia wângjiņa ñine

1 Miki rârâni kandeka ku kapanea nenda Pavilâŋa Tamwata Maro Kindeni kasuka i ña kâki! Kawâŋgi wângjiņa paneâņa kâ pa Yakopu ne Maro Kindeni!

2 Miki kara wâŋgu ku kambana kouro kie-kie. Kaveta wângjiņa kaŋa ara nâ ipâŋga.

3 Miki kambana tando lâ zo ñana nzimona ipâŋga wasaseki wa zo ñana nzimona ipâŋga ñalae wa, ñana itula pwataki tu kumbwa ne zo nde ñga ipâŋga lâ.

4 Ñana tu kinda Isrel nenda ñgua tukuŋa ikeno tu kinda ma taveta mine. Njinde nde Maro Kindeni ne tukuŋa, ina Yakopu ne Maro Kindeni.

5 Nanayoni, lâ zo ñinde Maro Kindeni ingoloa paraŋa lâ Isip tâno, ande i tukuŋa ñinde ilua kinda Isrel ngu.

⁶ Lâ zo ŋinde, kinda timbunda kinzi siloŋo tamâta tonje kawa iporo ŋgua, andeta sisama i kilala tia. Iporo mine tu, “Munğa, lâ zo ŋinde miki kamo Isip tâno, ande naŋa akai malia rârâni piti lâ kalami, aku asâu pami tu ma mbaumi piti lâ nemi ŋgâmo malia tini.

⁷ Malia ŋalae tina nde imâ ipânğa pami lâ, aku lâ zo ŋinde miki kasarâwa pa naŋa. Njineŋa naŋa akaimi piti lâ kazâŋa ilo, kala kamo ara nâ. Naŋa amo take-take mâmânğa ŋalae tonje ilo, aku apaloŋo pa nemi noŋa. Aku muli ŋga miki kalâ lee kapânğa Meriba Lââ bwalika tini, njineŋa naŋa akai samânğa pami.

⁸ Miki nanenğu tamâta, kala ŋine naŋa atu aporo ŋgua kaika pami. Miki Isrel ŋgu, naŋa ilonğu ndo tu miki ma kalonğu nanenğu ŋgua ŋine sondo.

⁹ Naŋa tiningu pwâka tu kinzi tinikoa ŋgu nenzi maro ma simo ŋginimi. Miki ma kapare tukumi pa tinikoa ŋgu nenzi maro lanjeŋa ndimo.

¹⁰ Naŋani nâ nde miki nemi Maro Yova Kindeni. Naŋani warakânğu nâ munğa ayautemi piti lâ Isip tâno kala akaimi kayâti kamâ. Ambo miki ma kawami nzaŋa, ande naŋa ma kâpwa alami kaka.

¹¹ Andeta tia. Nanenğu tamâta tininzi pwâka tu siloŋo nanenğu ŋgua. Kinzi taŋanzi kaika nâ kala sipu mulinzi pa naŋa.

¹² Mine kala naŋa asâu panzi tu ma simo siveta taŋa-kaika ne mâsi. Naŋa asâu panzi tu ma siveta vetânğa ndia kinzi warakanzi ilonzi papa.

¹³ Naņa ilonĝu ndo tu nanenĝu tamâta ma soka nanenĝu ngua muli. Naņa ilonĝu ndo tu kinzi Isrel ngu ma sipono muli pa naņa ikura zo rârâni.

¹⁴ Ambo kinzi ma siveta mine, ande naņa ma walele nâ apunzi nenzi kazâņa tamâta ndue. Naņa ma apara kunzi kazâņa tamâta nĝinde ku ma apolenzi ndo.

¹⁵ Nĝineņa tamâta ea ilonzi sakamao papa naņa Yova Kindeni, kinzi nĝinde ma siruru pâta ku ma naonzi tundu naņa kenĝu tini laiti. Aku naņa ma apare nia panzi ikura zo zo.

¹⁶ Mao nâ, ambo nanenĝu tamâta miki ma kapono muli pa nanenĝu ngua, ande naņa ma kâpwa ara ndo alami, kala miki ma kaka kâpwa mona-mona nĝinde lee kapwami pupuro.”

82

Maro Kindeni imo Koipu Njalae

Asap isia wângjiņa nĝine

¹ Maro Kindeni nde isaņona koipu njalae ne saņonâņa nia ku ikai poe pa pasauņa njalae lâ samba ilo. Ionzi maro laņeņa simandi ngua nia, nĝineņa ipatula tamwata ne ilo-kalo pwataki panzi.

² Iporo mine tu, “Lâ zo nana miki kalonĝo tamâta nenzi ngua lâ ngua nia, ande miki kaveta nenzi ngua sondo tia ndo. Miki uru kavilanzi tamâta sakamao nâ. Miki ma kaveta mine kilo ndimo!

³ Ara nana miki ma kavilanzi tamâta nĝinde nenzi walo tia, sitavanzi lâlu nĝinde tamanzi simâte lâ. Ara nana miki ma kaveta kemi

ara panzi tamâta ŋinde uru sikai malia kie-kie, sitavanzi kinzi sugorai tamwatanzi.

⁴ Kinzi tamâta ŋinde nde simo sugorai ndo, aku sikura ŋana sipavila warakanzi kâ, ande tia. Ara ŋana miki ma kayautenzi piti lâ kinzi tamâta sakamao mbaunzi ilo.

⁵ Miki ilomi kalomi tia ndo! Miki kapâŋga kapa lâ! Miki uru koka kondoma ilo; mine nde miki kaveta vetâŋa ara toŋge panzi tamâta tia ndo.

⁶ Nanayoni naŋa aporo mine tu, 'Miki nde maro ŋalaŋala. Nia ndoyo naŋa apuliami kapâŋga lâ. Mine kala miki rârâni kamo katogo naŋa Yova Kindeni âta Tamwata natuŋgu wukale mine.'

⁷ Andeta miki ma muli kamâte itogo tamâta uru simâte mine. Kinzi koipu rârâni simo vianzi lee ŋinenŋa simâte, aku miki nemi via kala ma marumbu mine nâ."

⁸ O Maro Kindeni, kumâ pwai poe panzi tamâta rârâni lâ tâno kulu! Kinzi tamâta ŋgu rârâni ande noko tamwata nâ ne.

83

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ipolenzi Isrel nenzi kazâŋa tamâta rârâni

Asap isia wângiŋa ŋine

¹ Maro Kindeni, noko ma kawa buu ndimo. Noko ma tini pwâka ku pwai kusaŋona nâ ndimo.

² Kumora ŋga, noko ne kazâŋa tamâta nde sipagagati ŋana siŋgoloa paraŋa kâ. Kinzi wisinzi nâna nâ pa noko, kala sirurua kulunzi pano.

³ Kinzi sipavea nâ ku sipa ŋgua tu ma sikai kazâŋa panzi noko ne tamâta. Kinzi situ sizavarunzi tamâta ŋinde noko ilo ndo keno panzi.

⁴ Kinzi siporo mine tu, “Ayo, kinda ma talâ tazavarunzi Isrel ŋgu ndo lâ. Njineŋga tamâta tonŋe ma muli kalo ŋgere ŋananzi kilo, ande tia.”

⁵ Kinzi nde ilonzi taitu ku sipambwâre tu ma sipavila ŋana sitawa noko ndue.

⁶ Kinzi ŋgu ŋine nde simâ taitu ŋana sikai kazâŋa pano; kinzi Idom ŋgu wa, kinzi Ismael ŋgu wa, kinzi Moap ŋgu wa, kinzi Hakri ŋgu wa,

⁷ kinzi Gebel ŋgu wa, kinzi Amon ŋgu wa, kinzi Amalek ŋgu wa, kinzi ŋgu ŋinde simo Filistia tâno wa Tair lawea wa.

⁸ Aku kinzi tamâta kaika lâ Siria ŋgu kala silâ taitu kunzi tona, aku simandi ŋana sisukanzi Loto ne vâsa ŋgu ŋinde.

⁹ Naŋa ano pano tu ma kuveta vetâŋa kie taituni panzi, itogo muŋga kuveta panzi Midian ŋgu mine. Kuveta panzi itogo muŋga kuveta pa koipu ŋalae Jabin kuku i ne zugu tamâta nenzi koipu Sisera rua, lâ Kison Lââ pwali.

¹⁰ Lâ zo ŋinde noko kuzavarunzi lâ Endo lawea, aku karaenzi nde sisâmbu nâ sikeno tâno kulu.

¹¹ Naŋa ilonŋu tu noko ma kuveta vetâŋa kie taituni pa nenzi tamâta mbâna-mbâna, itogo muŋga kuveta panzi koipu rua Orep ku Sep rua mine. Kupolenzi nenzi katonâŋa lâ vetâŋa kie taituni itogo muŋga noko kuveta panzi koipu ŋalae rua Seba ku Salamuna rua mine.

¹² Lâ zo ñinde kinzi koipu ñinde siporo mine tu, “Ayo, talâ takai Maro Kindeni ne tâno ara ñinde pa warakânda nâ.”

¹³ Nanenġu Maro Kindeni, naņa ilonġu tu noko ma kuņaranzi sikâwa pwapwataki silâ, itogo tâno ne gawura ñinde lawea itapala kala ilâ potomule mine.

¹⁴ Naņa ilonġu tu noko ma kuzavarunzi, itogo yââ ikana kâi simandi dugu ilo, aku ilâ ikana leu ñinde imandi nia ndamwa tona.

¹⁵ Naņa ilonġu tu noko ma kuveta vetâņa kie taituni nâ, aku kuo karâzi ñalae imbe ndue ku injaranzi ŋgu ñinde sikâwa pwapwataki. Kusupwa lawea iyoka kaika ndo ilâ panzi ku iveta ruruņa ñalae panzi.

¹⁶ Yova Kindeni, naņa ilonġu tu noko ma kuveta kinzi mainzi pâta. Ninenġa kinzi ma sisuka noko ŋa kâki.

¹⁷ Naņa ilonġu tu noko ma kupolenzi ndo, kala kinzi ma simo siruru nâ ikura zo rârâni. Ara ñana kinzi ma mainzi ñalae lee simâte ku naonzi tia lâ.

¹⁸ Ara ñana noko ma kuveta mine panzi, ñana tu ñinde ma itula noko tamwata kilala pwataki panzi tu noko kumo Maro Nalae. Yova Kindeni âta Tamwata, kutula pwataki panzi tu noko simbo nâ pwai poe pa tâno ndoni.

84

Tamâta ilo ndo keno pa Maro Kindeni ne luma sapâņa

Kinzi Kora ne vâsa ŋgu sisia wânggiņa ñine

¹ Yova Kindeni, noko Walo Tamwata, noko ne luma sapâņa nde ara ku ara ndo!

² Naņa ilonĝu ndo tu ma amo noko ne luma ñinde ilo. Naņa andeka awâñgi wângjiņa paneâņa kâ pa Maro Kindeni Via Tamwata tava karaenĝu ndoni wa ilonĝu kalonĝu ndoni wa.

³ Yova Kindeni, noko Walo Tamwata, nanenĝu koipu ñalae noko. Nanenĝu Maro Kindeni kala noko. Mao nâ, noko ne luma sapâņa nde ara ndo; mine nde kinzi sii kiri-kiri sindeka ñana siveta palanzi lâ noko ne patarawâņa nia tini laiti, aku sikatonanzi natunzi lâ niani ndaina.

⁴ Tamâta pinde uru simo noko ne luma ilo, aku kinzi ñinde kala simo sindeka mine nâ. Ikura zo rârâni kinzi simo siwâñgi wângjiņa paneâņa kâ pa noko.

⁵ Noko tamwata ne nzâmbe ara ikeno panzi tamâta pinde, aku kinzi ñinde kala sindeka ikura zo zo. Mine nde ilonzi gagatinzi ñana sikâki silâ pa Saion Tuu.

⁶ Kinzi soka silâ, aku lâ zo ñana soka nia bilimu, ande nia mâsa-mâsa ñinde kala indeka ku ipâñga itogo nia ara lââ uru sâko keve ilo mine. Ñinde itogo karâzi imbe ñalae ku iveta tâno ñinde ipâñga ara kilo.

⁷ Kinzi sikâki lee, aku nenzi walo ipâñga ñalae. Mao nâ, kinzi ma simandi lâ kinzi maro rârâni nenzi Maro Kindeni nao lâ Saion Tuu kulu.

⁸ Maro Yova Kindeni Walo Tamwata, kupaloņo pa nanenĝu noņa. Noko Yakopu ne Maro Kindeni, kutambira taņa sondo pa naņa!

⁹ Maro Kindeni, naŋa ano pano tu kuveta kie ara pa maka nema koipu ŋalae, inani noko tamwata kupatea lâ.

¹⁰ Ambo naŋa ma akura tu amo noko ne luma ilo ikura kari taitu mai nâ, ande naŋa ma andeka ŋalae tina. Ndekâŋa ŋinde ma ipole nanenġu ndekâŋa ŋana amo nia arara pinde ikura zo luandondo. Ambo naŋa ma akura tu amandi luma sapâŋa ne nzâla kawa pa nia yo nâ, ande naŋa ma andeka ŋalae ŋana ŋinde kâ, aku ndekâŋa ŋinde ma ipole nanenġu ndekâŋa ŋana amo kinzi mbaliŋa warakanzi nenzi luma ilo.

¹¹ Yova Kindeni ikatona kinda itogo maramuŋa mine, aku inani uru ikai poe pa kinda, itogo sinâla mine. I uru iveta kie ara ndo pa kinda wa isuka ŋânda kâki wa. Tamâta ea kinzi uru sipaveta kuku vetâŋa ara, ande Yova Kindeni ma isilikana kelekele ara tonġe ŋananzi tamâta ŋinde, ande tia ndo.

¹² Yova Kindeni, noko Walo Tamwata, tamâta ea kalonzi tawana noko, ande kinzi ŋinde ma sindeka mine ku simo nâ.

85

Tamâta ikai noŋa pa Maro Kindeni tu ma ikatonanzi Isrel ŋu

Kinzi Kora ne vâsa ŋu sisia wângiŋa ŋine

¹ Yova Kindeni, nanayoni noko kuveta kie ara panzi tamâta simo noko ne tâno. Mao nâ, noko kuvilanzi Isrel ŋu kala simo ara kilo.

² Noko kuzavaru kiesaka piti lâ ne tamâta tininzi, aku noko ŋandai kupare nia panzi ŋana vetâŋa soki rârâni muŋga siveta ŋinde.

³ Muŋga, noko wisi nâna ŋalae panzi, taitu muli ŋga, ande noko kupile ne wisi-nâna ŋinde.

⁴ Maro Kindeni, nema Yautâŋa Tamwata, kala ŋine maka kano pano tu kuveta kie ara taituni ndaina pa maka kilo. Noko uru wisi nâna pa maka ku kumo nâ. Kupile ne wisi-nâna ŋinde ŋga!

⁵ Tiambo noko ma wisi nâna pa maka ikura zo rârâni, a? Tiambo noko ne wisi-nâna ŋinde ma marumbu tia, a?

⁶ Maka kano pano tu kuveta maka kamo ara kilo. Nineŋga noko ne tamâta maka ma kandekanano kapanea noko ŋa.

⁷ Yova Kindeni, maka iloma tu noko ma kutula pwataki tu noko ne tini-mwasa ikeno pama ikura zo rârâni. Pwaima piti lâ kazâŋa ilo.

⁸ Ara, kala ŋine naŋa ma atambira taŋâŋgu sondo pa Maro Yova Kindeni kawa ŋgua. I ne ŋgua pâŋa ikeno mine, “Ambo nanenŋu tamâta ma sipile mâsi potomule muŋga siveta ŋinde, ande naŋa ma avetanzi simo ara nâ.” I ne ŋgua pâŋa kala ŋine.

⁹ Mao nâ, i nde iluku lâ ŋana ikainzi tamâta piti lâ kazâŋa ilo, kinzi ŋinde uru simege ŋana i kâ. Nineŋga i tamwata ma imo kuku maka tava ne walo kaika ŋalae lâ nema tâno ŋine.

¹⁰ Aku lâ zo ŋinde Yova Kindeni ne tini-mwasa ma ipakâtu kuku tamâta nenzi mâsi ŋana soka i ne ŋgua pâŋa muli. Aku kinzi nenzi vetâŋa sondo kuku i ne wisi-pisi rua ma sipatâŋo.

¹¹ Mao nâ, kinzi tamâta nenzi mâsi ñana sipono muli pa Yova Kindeni lâ tâno kulu ma ipakâtu kuku Yova Kindeni ne mâsi ñana iveta vetâņa sondo panzi tâno tamâta.

¹² Yova Kindeni ma iveta maka kamo ara nâ, aku kâpwa ma ipâņa maria lâ nema tâno ilo.

¹³ Yova Kindeni ne mâsi ñana iveta vetâņa sondo kâ ma imuņa papa i ilâ, aku ma iveta nzâla sondo papa i tamwata tu ma imâ kâ.

86

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ivila i Daviti isia wângjiņa ñine

¹ Yova Kindeni, nanenğu kaika keno tia, aku akura tu apasuka warakânğu kâ, ande tia. Mine kala ano pano tu kupaloņo pa nanenğu noņa.

² Naņa uru apono muli sondo pa noko nâ. Mine kala ano pano tu kutingi mateņa piti inġenġe ñanana. Naņa amo noko ne wurâta tamâta, aku kalonğu tawana noko nâ. Mine nde kumâ kuvilana.

³ Nanenğu Maro Kindeni, naņa ano pano tu kalo sukâņa ñanana, ñana tu naņa uru akai noņa pa noko ikura kari wa mbo wa.

⁴ Maro Nalae, kuveta ne wurâta tamâta naņa ilonğu ndeka, ñana tu naņa uru akai noņa pa noko simbo nâ.

⁵ Maro Nalae, noko nde ara tamwata, aku kuzavaru nanenğu kiesaka piti lâ tiningu. Ikura zo zo, noko tini mwasa ndo panzi tamâta rârâni ñinde uru sino pa noko.

⁶ Yova Kindeni, kutambira taṅa pa nanenḡu noṅa. Naṅa asarâwa pano tu kuvilana. Kupaloṅo pa nanenḡu sarawâṅa!

⁷ Noko uru kupaloṅo pa nanenḡu noṅa. Mine kala lâ zo ndia malia isânda kulunḡu, ande nanenḡu sarawâṅa imâ pano.

⁸ Maro Ṅalae, naṅa asama tu maro tonḡe nde iregege kuku noko, ande tia ndo. Noko kupolenzi maro rârâni marumbu lâ. Maro tonḡe ikura tu iveta vetâṅa itogo noko uru kuveta mine, ande tia ndo.

⁹ Nia ndoyo noko kupulianzi tamâta ḡu ndoni sipânḡa lâ, aku muli ḡa kinzi tinikoa ḡu rârâni ma simâ sipare tukunzi pano, ku ma sipanea noko ḡa sisuka kâki.

¹⁰ Ṅana tu noko ne walo kaika nde ḡalae, aku noko uru kuveta vetâṅa arara kie-kie. Noko simbo nâ nde Maro mao.

¹¹ Yova Kindeni, ambo noko ma kupananana ḡana vetâṅa ndia noko ilo tu naṅa ma aveta, ande naṅa ma apono muli pa pateâṅa ḡinde ikura zo rârâni. Kupananana sondo, ḡana naṅa ma ao ilonḡu ndo ilâ pa noko wa amege ḡanano wa.

¹² Maro Ṅalae, nanenḡu Maro Kindeni noko, naṅa apanea noko tava ilonḡu kalonḡu ndoni. Naṅa ma awawano asuka noko ḡa kâki ikura zo zo.

¹³ Opopo, noko ne tini-mwasa pa naṅa nde ḡalae ḡinde, aku kumo mine ku kumo nâ. Muṅa, ande mateṅa itu ikai naṅa, andeta noko kuvilana kala ḡandai amâte ḡa.

¹⁴ Kinzi taṅa-kaika tamwatanzi nde simâ sipânḡa lâ, kala situ sikai kazâṅa pa naṅa. Kinzi

uru siveta kenzi sakamao nâ panzi tamâta pinde, aku kala ñine situ sipu naņa pâta amâte. Kinzi ilonzi tu Maro Kindeni nde maro kaa nâ.

¹⁵ Andeta Maro Ñalae, noko nde kalo-sukâņa warika wa wisi-wisi warika wa, aku noko uru wisi nâna walele, ande tia. Noko ne tini-mwasa ñalae ñinde uru ikeno mine ku imo nâ, aku noko uru kuveta ikura tamwata ne ñgua pâņa rârâni.

¹⁶ Kupalele nao pana ku kalo sukâņa ñanana! Kuo ne walo kaika imâ pa ne wurâta tamâta naņa ku kuvilana, ñana tu naņa uru apono muli pa noko nâ.

¹⁷ Yova Kindeni, naņa ilongu tu noko ma kuveta mâsi tonje ñana kutula pwataki pa naņa tu noko nde ara tamwata. Ambo noko ma kuveta mine, ande kinzi kazâņa tamâta ma sisama tu nokoni kuvila naņa ku kupu tini kaika pana. Ñineņa kinzi ma mainzi ñana nenzi vetâņa soki kâ.

87

Kinzi sindeka ñana Jerusalem lawea kâ, i ña tonje tu Saion lawea

Kinzi Kora ne vâsa ñgu sisia wângjiņa ñine

¹ Muņgani, Yova Kindeni iveta tamwata ne lawea ñalae imandi ne tuu sapâņa kulu.

² Lawea rârâ nde keno Isrel nenda tâno. Andeta Yova Kindeni ilo ndo ikeno pa Saion lawea, aku i ne morâņa tu lawea ñinde ipole lawea pinde rârâni.

³ Mine kala miki tamâta ñine kamo Maro Kindeni ne lawea, miki kalonjo ñga! Maro Kindeni uru iporo ñgua arara nâ ñana miki kâ.

⁴ Iporo mine tu, “Kinzi tinikoa ŋgu rârâni ma muli sipaveta kuku nanenŋu ŋgua. Naŋa aporo ŋananzi tinikoa ŋgu ŋinde simo Isip tâno wa Babilon lawea wa Filistia lawea wa Tanis lawea wa Itopia tâno wa. Kinzi ŋinde ma sipânŋa sitogo Saion lawea warakanzi mine, ŋana tu kinzi ma siwânŋi pa naŋa.”

⁵ Mao nâ, lâ zo ŋinde Maro Kindeni ma itula Saion lawea kilala pwataki mine tu, “Ŋine nde tamâta rârâni nenzi lawea tina mao.” Yova Kindeni âta Tamwata, i tamwata ma iveta Saion lawea ipânŋa kaika ndo, ku ma ikai maro panzi tamâta rârâni.

⁶ Yova Kindeni ma inŋere kinzi tamâta pa ŋgu ndoni ŋanzi lâ pepa tini, aku ma isenŋe ŋanzi ŋinde ilâ taitu kuku Saion lawea laluna ŋanzi.

⁷ Aku kinzi tamâta ŋinde ma siwânŋi ku sindeka nâ. Kinzi ma siporo mine tu, “O Saion, maka nema lawea tina mao kala nokoni.”

88

Tamâta isarâwa pa Maro Kindeni tu ma ivila i Heman isia wânŋiŋa ŋine

¹ Yova Kindeni, nanenŋu Maro Kindeni Pavilânŋa Tamwata noko. Ikura kari kari naŋa asarâwa pano tu kuvilana, aku nanenŋu tiŋa imâ pano ikura mbo mbo.

² Kupaloŋo pa nanenŋu noŋa ŋga! Naŋa asarâwa pano tu kuvilana; kutambira taŋa pa naŋa!

³ Malia kie-kie rârâ ŋinde nde imâ ipânŋa pa naŋa lâ, kala laiti ŋana amâte kâ.

⁴ Naṅa amo atogonzi tamâta ṅinde mateṅa ne zo ṅga imâ ipâṅga panzi lâ. Nanenṅu walo ndoni nde ikâwa ilâ lâ.

⁵ Naṅa atogo zugu tamâta tonṅe kinzi sipu pâta imâte lâ, kala sio i karae ilâ ikeno kuru ilo. ṅinde itogo kinzi sitambira karaenṅu ikeno mateṅa tamâta ṅgininzi. Naṅa amo atogonzi tamâta ṅinde noko kalo kapa ndo ṅananzi, kinzi ṅinde noko pwai ne pavilâṅa piti ndo ṅananzi lâ.

⁶ Oyae, noko kutambira karaenṅu andue alâ mbââ ṅalae ṅinde ilo, aku amo lâmbu ndo lâ nia kondoma.

⁷ Noko ne wisi-nâna itawa naṅa ndue lâ, itogo tâi ṅalae ne kâla-lawea ilaṅa ipolenzi tamâta mine.

⁸ Noko kusowe niṅgu-nambwe ilonzi kalonzi, kala sipu mulinzi pa naṅa marumbu lâ. Noko kuveta naṅa amo sakamao ndo; mine kala kinzi tininzi pwâka ndo tu ma simo kuna. Malia ṅine ipa naṅa kaika lâ. ṅinde itogo noko kuo naṅa amo luma sakamao ilo, kala akura tu ayâti ku akâwa alâ, ande tia.

⁹ Naṅa ilonṅu malia ndo, kala matâṅgu saka-mao lâ. Mine nde naṅa akura tu amora nia sondo, ande tia.

Ikura zo zo naṅa asuka mbaunṅu kâki akai noṅa pa noko tu ma kuvilana. Ambo noko ma kuvilana tia, ande naṅa ma amâte, kala ma akura tu apanea noko ṅa, ande tia.

¹⁰ Mana mana, a? Tiambo noko uru kuveta mâsi ṅalaṅala pinde ṅana kuvilanzi mateṅa tamâta, a? Tiambo kinzi sikura tu simo vianzi kilo ku sipanea noko ṅa sisuka kâki, a? Tia ndo!

11 Tiambo kinzi tamâta sikeno kuru nia ṅinde nde sikura tu siporo situla pwataki tu noko ilo ndo keno panzi, a? Tiambo kinzi tamâta simo zavaruṅa ne lawea ṅinde nde sikura ṅana siporo tu noko uru pwatonanzi sondo, a? Tia ndo!

12 Tiambo kinzi tamâta simo nia kondoma ṅinde nde sikura tu simora noko ne mâsi ṅalaṅala, a? Tiambo kinzi tamâta muṅga simâte ṅinde nde sikura tu simora noko ne vetâṅa ara pinde, a? Tia ndo!

13 Mine nde Yova Kindeni, naṅa asarâwa pa noko tu kuvilana. Naṅa uru ano pano ikura mboyo mboyo.

14 Yova Kindeni, ṅana sâ kâ ṅga noko kupu muli pa naṅa, a? ṅana sâ kâ ṅga noko kupavea ṅanana, a?

15 Oyae, nia ndoyo, lâ zo ṅinde naṅa amo limoa yo, aku amo lee apâṅga lâ zo ṅine, ande naṅa amo akai nâna nâ. Ikura zo zo naṅa amo mateṅa ne nzâla tini laiti. Noko kuveta kie ara tia pa naṅa, kala ilonṅu kurana tia ndo.

16 Noko ne wisi-nâna itawa naṅa ndue ndo lâ. Noko pwai kazâṅa ṅalae tina pa naṅa, ku kuyaula naṅa ndo lâ.

17 Ikura kari wa mbo wa, noko ne wisi-nâna ṅinde ṅṅe naṅa mbwaliu lâ, itogo lââ ipondi ṅalae ku ilâ itura nia mine, aku naṅa ambwatuke lâ.

18 Noko kuvetanzi niṅgu-nambwe rârâni sipile naṅa silâ lâ. Mine kala kondoma simbo nâ ipâṅga itogo nanenṅu mete mwasina.

89

*Wângiņa tonje kinzi Isrel ngu siwângi lâ zo
ņana malia ipâņga panzi*

Etan isia wângiņa ñine

¹ Yova Kindeni, noko ne tini-mwasa ikeno mine ku imo nâ, aku naņa ma awângi wângiņa atula ñinde pwataki ikura zo zo. Naņa ma amo nâ aporo atula pwataki tu noko uru kuveta ikura tamwata ne ñgua pâņa rârâni.

² Naņa asama tu noko ne tini-mwasa ñinde ma marumbu tia ndo. Noko ne mâsi ñana pwoka ne ñgua pâņa rârâni muli ñinde nde ikeno kaika ndo, itogo samba mine.

³ Muņgani noko kuporo mine tu, “Naņa apatea tamâta tonje, aku apambwâre kaika kuku i lâ. Naņa apa ñgua kaika kuku nanenġu wurâta tamâta Daviti.

⁴ Naņa apai Daviti mine tu, ‘Ikura zo muli rârâni, ande noko ne vâsa pinde ma sikai noko nia ku ma simo koipu ñalaņala. Zo ñana noko ne vâsa tonje ma imo koipu ñalae kâ ma marumbu, ande tia ndo.’ ”

⁵ Yova Kindeni, kinzi ñinde rârâni simo samba ilo nde siwângi sipaneano ñana vetâņa arara noko uru kuveta ñinde. Mao nâ, kinzi ngu sapâņa ñinde siwângi situla pwataki tu noko uru kuveta ikura noko tamwata kawa ñgua rârâni.

⁶ Yova Kindeni, ea imo samba ilo nde irerege kuku noko, a? Tia ndo. Mao nâ, maro tonje ipakura kuku noko, ande tia.

7 Kinzi maro ŋinde rârâni nde siruru ŋana noko kâ. Kinzi sipare tukunzi ndue lâ noko nao, aku simege ndo ŋanano.

8 Yova Kindeni, noko Maro Kindeni Walo Tamwata, tonge ne walo irerege kuku noko ne walo kaika ŋinde, ande tia. Noko kuveta ikura ne ŋgua pâŋa rârâni mine ku kumo nâ.

9 Noko uru pwai poe pa tâi ndoni. Lâ zo ŋana tâi ne kâla ŋalae kâki, ande noko kutawa i ne walo ŋinde ndue kala pâti kii lâ.

10 Aku noko kuzavaru Rahap * ne walo kaika ŋinde marumbu lâ, ina mwâta saka ŋinde uru imo tâi ilo, aku kuyaula i ndo lâ. Noko ne walo nde kaika ŋinde; mine kala kupolenzi ne kazâŋa tamâta sikâwa pwapwataki silâ.

11 Samba tava tâno nde noko simbo nâ ne. Nia ndoyo noko kupulia tâno tava kelekele rârâni ikeno tâno kulu sipâŋga lâ.

12 Noko kuveta tâno papa mbwera kâ tava tâno papa wâra kâ. Aku Tabor Tuu aŋga Hermon Tuu nde sindekanano siwâŋgi pano.

13 Noko ne walo nde ŋalae tina, ikeno kaika mine ku imo nâ.

14 Noko kumo koipu ŋalae, aku uru pwai poe sondo ndo panzi tamâta. Aku noko ne pateâŋa rârâni lâ ŋgua nia nde sondo nâ. Noko nde tini-mwasa warika, aku noko uru kuveta ikura noko tamwata ne ŋgua pâŋa rârâni.

15 Tamâta ea kinzi uru siwâŋgi wângjiŋa paneâŋa kâ pa noko, kinzi ŋinde ma sindeka nâ.

* **89:10** 10 Lâ Juda nenzi usi, Rahap nde mwâta saka ŋalae. Kinzi uru sisia ŋgua ŋana kiesaka kâ lâ i tini.

Noko tamwata uru pwai poe panzi, itogo sinâla ŋana isinala nzalanzi mine.

¹⁶ Kinzi kalonzi ŋgere ŋana vetâŋa arara noko uru kuveta ŋinde, kala sindeka sipanea noko ŋa sisuka kâki ikura kari wa mbo wa.

¹⁷ Nokoni uru walo kaika ara ŋinde kulua maka. Noko kuo ne wisi-wisi imâ pama, kala kapole paraŋa.

¹⁸ Yova Kindeni, muŋgani noko tamwata kupatea nema katonâŋa tamâta. Maka Isrel ŋgu nema Maro Kindeni, noko Sapâŋa Tamwata, noko tamwata kupatea koipu ŋalae pa maka.

Maro Kindeni ipa ŋgua kuku Daviti

¹⁹ Yova Kindeni, nanayoni noko kutula mâsi tonŋe itogo mbupuleŋa mine panzi ne ŋgua-tulâŋa tamâta, kinzi ŋinde sipono muli sondo pano. Noko kupainzi tu, “Naŋa ao nanenŋu pavilâŋa ilâ pa tamâta kaika tonŋe lâ. Naŋa apatea i lâ tamâta ŋgininzi ku ao ipâŋga imo koipu ŋalae.

²⁰ Naŋa apatea nanenŋu wurâta tamâta Daviti, aku aliŋi samimi sapâŋa lâ i kulu ŋana atula pwataki tu i imo miki nemi koipu ŋalae.

²¹ Mine kala nanenŋu walo ŋinde ma imo kuku i mine ku imo nâ. Nanenŋu walo ŋinde ma iveta i ipâŋga tamâta kaika ndo.

²² I ne kazâŋa tamâta kinzi ma sikura tu sipole i, ande tia. Kinzi tamâta sakamao ma sikura tu sipu i ndue, ande tia ndo.

²³ Naŋa warakâŋgu ma azavarunzi i ne kazâŋa tamâta ndo lâ i nao. Tamâta ea ilonzi sakamao

pa i, ande naņa ma apunzi tamâta njinde pâta simâte.

²⁴ Naņa ma aveta ikura nanenġu ngua pânja rârâni, aku ma tiningu mwasa ndo papa i ikura zo rârâni. Naņa warakânġu ma avila i nana ipolenzi ne kazâņa tamâta ndoni.

²⁵ Mine kala i ma ikai koipu pa tâno ndoni.

²⁶ Aku Daviti ma iporo pa naņa mine tu, 'Mama, nanenġu Maro Kindeni noko. Noko kumo kutogo mira njae naņa uru amuna tini mwasina. Nanenġu Pavilânja Tamwata kala noko.'

²⁷ Mao nâ, naņa Yova Kindeni ma njoa njae alua i, itogo tamâta iveta pa natu tamâne nzâla-kulu mine. Mine kala i ma imo mbâna-mbâna panzi koipu njalanala rârâni simo tâno kulu.

²⁸ Nanenġu tini-mwasa ma ikeno ndo papa i ikura zo rârâni. Nanenġu ngua pânja ma imo kuku i, aku ngua pânja njinde ma keno kaika mine ku imo nâ.

²⁹ Ikura zo rârâni, tamâta tonġe lâ i ne vâsa ngu ma imo koipu njae. Samba uru ikeno âta ku imo nâ, aku mine nâ, koipu njae tonġe lâ i ne vâsa ngu ma ikatonanzi Isrel ngu ikura zo zo.

³⁰ Taitu miki kaloġo nġa; ambo i timbu wukale kinzi ma taņanzi kaika nana nanenġu ngua tukunja kâ, ku ma sipu mulinzi pa nanenġu vetânja,

³¹ ambo kinzi ma tininzi pwâka tu siloġo nanenġu ngua, ku silanja sipole nanenġu ngua tukunja,

³² ande naņa ma apare nia panzi nana nenzi kiesaka njinde kâ. Naņa ma kaloġu ngere nana

nenzi vetâņa soki ñinde kâ, aku ma mbilâo nâ apalilinsi.

³³ Andeta naņa ma apile nenju mâsi ñana tiningu mwasa ndo pa Daviti kâ, ande ma tia. Aku naņa ma kalonju kapa ñana ñgua pâņa ñinde naņa munja aveta kuku i, ande tia.

³⁴ Naņa ma atoto nanenju ñgua pâņa ñinde utu, ande tia. Aku naņa ma alele nanenju ñgua ipânga kie tonje kilo, ande tia ndo.

³⁵ Mine nde nanani ao warakânggu ñânggu Yova Kindeni Sapâņa Tamwata ikeno kaika lâ ñgua pâņa ñine tini: naņa ma aporo ñgua lanjeņa tonje pa Daviti tia ndo.

³⁶ Ikura zo rârâni, tamâta tonje lâ i ne vâsa ñgu ma imo koipu ñalae. I ma ikai koipu mine ku imo lee ikura zo rârâni kari ma isinala nia imo ñai yo.

³⁷ I ma ikai koipu mine ku imo nâ, itogo nzimona uru imo samba tini ku isinala nia ikura zo zo. Naņa Yova Kindeni nenju ñgua pâņa kala ñine.”

Kinzi kazâņa tamâta sipole koipu ñalae lâ, kala Isrel ñgu simo sipataiņa nâ

³⁸ Andeta Yova Kindeni, kala ñine noko wisi nâna pa koipu ñalae, inani noko kupatea lâ. Noko kupu muli papa, kala kupile i lâ.

³⁹ Noko kutoto ñgua pâņa ñinde munja kuveta kuku ne wurâta tamâta. Noko kutambira koipu ñalae ne loki-loki imbe indue tâno kulu, kala kuveta ipânga muso ndo.

⁴⁰ Noko kuzavaru i ne lawea ñinde ne ñgumbi kaika rârâni kala bururu ndue lâ. Aku i ne luma

kaika ŋalanala rârâni nde noko kuzavaru ndo lâ mine nâ.

⁴¹ Mine kala tamâta ŋinde soka nzâla silâ, ande kinzi ŋinde rârâni sipanawe koipu ŋalae ne kelekele. Aku kinzi ŋgu kala simo i ne lawea tini laiti ŋinde, ande kinzi siporo ŋgua pavaligiņa papa i.

⁴² Noko kusâu panzi kazâņa tamâta tu sipole i lâ paraņa ilo, aku kuveta ilonzi ndeka ndo.

⁴³ Noko kuzavaru i ne temba-silâwa rârâni, aku lâ zo ŋana ipara kunzi kazâņa tamâta, ande noko ŋandai kuvila i ŋga.

⁴⁴ Noko kutawa i ndue ndo; mine kala ikura ŋana imo koipu ŋalae kilo, ande tia.

⁴⁵ Noko pwai i ne walo saņe, kala ipâņa koņa ndo walele nâ. Noko kuveta i ipâņa tamâta kaa nâ, kala ikai maņeti ŋalae ndo.

Kinzi sikai noņa pa Maro Kindeni tu ma ivilanzi

⁴⁶ Ayo, Yova Kindeni, noko ma kupavea tamwata mine ikura zo ŋapia kilo, a? Tiambo noko ma kupavea ikura zo rârâni, a? Noko ne wisi-nâna ipâņa ŋalae ndo, itogo yââ ne melamela mine. Noko ma wisi nâna mine ikura zo ŋapia kilo, a?

⁴⁷ Yova Kindeni, naņa ano pano tu kalo ŋgere ŋanana. Maka tamâta uru kamo viama ikura zo mbwana-mbwana nâ. Noko muņga kupuliam kapâņa, andeta noko ne pateâņa ikeno tu maka rârâni ma kamâte.

⁴⁸ Ea ikura tu itiņgi mateņa piti lâ ku imo via nâ, a? Ea imo tava ne walo kaika, kala ikura tu iņgeņgeana ŋana mateņa nianzi kâ, a? Tia ndo!

⁴⁹ Maro Njalae, noko uru kuveta ikura ne ŋgua pâņa rârâni, aku nanayoni noko kupambwâre kuku Daviti tu noko ne tini-mwasa ma ikeno kuku i ku imo nâ. Anğa mana mana, a? Nğua ŋinde kanaņo nde keno ndia, a?

⁵⁰ Maro Njalae, kalo ŋgere ŋana noko ne wurâta tamâta ŋinde kâ. Kinzi tamâta siporo ŋgua pavaligiņa papa i, aku naņa ilonĝu malia ndo ŋana kinzi tinikoa nenzi ŋgua sakamao ŋinde kâ.

⁵¹ Yova Kindeni, noko muņgani kupatea koipu ŋalae ŋinde, andeta noko ne kazâņa tamâta uru siveta “a” papa i. Kinzi soka i muli ku sivaligi i mine nâ ikura nia ndoni.

⁵² Andeta kinda ma tapanea Yova Kindeni ŋa tasuka kâki ikura zo rârâni. Mao ku mao nâ.

90

Ŋgua ŋana Maro Kindeni ne kaika, anğa kinda tamâta nenda via

Mose, ina Maro Kindeni ne tamâta, isia wânggiņa ŋine

¹ Maro Njalae, ikura zo rârâni noko kumo kutogo maka nema luma kaika mine.

² Nia ndoyo, aku ilâ lee ipânĝa lâ zo muli ndo, ande noko Maro Kindeni kumo ikura zo rârâni ku kumo nâ. Nanayoni, lâ zo ŋinde kinzi tuu sipânĝa tia yo yo, aku noko ŋandai kupulia tâno ne kelekele rârâni sipânĝa ŋga, ande noko kumo muņgani lâ ku kumo nâ.

³ Andeta noko ne pateâņa ikeno tu tamâta rârâni ma simâte ku sipânĝa sitogo tâno kilo. Noko kupainzi tamâta rârâni mine tu, “Miki

tâno tamâta, miki ma kamâte ku ma kapalele kapânga tâno kilo.”

⁴ Maro Kindeni, noko ne morâņa nde mine; mbwera tamâta-tamâta (1000) nde itogo kari taitu mai nâ, aku zo ñinde ilâ walele nâ, itogo nola nâ mine. Mao nâ, ñinde nde zo mbwana-mbwana nâ.

⁵ Noko uru kutoto tamâta nenzi via kala simâte. Kinzi simo zo mbwana-mbwana nâ, itogo mbupuleņa mwasina. Kinzi sitogo unza ipânga wasaseki lâ mboyo nâ,

⁶ aku ipânga ñalae ku ne mâle ipânga. Andeta lala nâ, ñineņa unza ñinde ñgâla-ñgâla lâ.

⁷ Maro Kindeni, noko wisi nâna pa maka, aku ñana duvi ñinde kâ noko kuzavaruma kala naoma tia lâ. Noko ne wisi-nâna ñalae ñinde iveta maka karuru ndo.

⁸ Noko kusama nema vetâņa potomule rârâni. Aku kiesaka ndia maka kapavea ku kaveta, ande ñinde noko uru kutula pwataki ipânga nia yo lâ noko nao.

⁹ Noko ne wisi-nâna uru ikeno pa maka ikura zo kiri-mwata ñine maka kamo viama lâ tâno kulu. Mao nâ, maka nema zo nde marumbu walele nâ, itogo tamâta iveta kusu mbwani taitu nâ.

¹⁰ Maka kamo viama ikura mbwera tamâta ñato kanaņo saņao nâ. Ambo nema kaika ikeno yo, ande maka pinde ma kamo viama ikura mbwera tamâta ñapa. Andeta maka uru kakai nâna wa kasânda malia rârâ kulu ikura nema mbwera rârâni. Maka nema via ñine nde marumbu walele nâ, ñineņa naoma tia lâ.

¹¹ Maro Kindeni, noko ñandai kupaliņi ne wisi-

nâna ndoni imâ pa maka ŋga. Ambo noko ma kuveta mine, ande tamâta tonje ma ikura tu imo via, ande tia. Mao nâ, lâ zo ŋana maka kaloma ŋgere ŋana noko ne wisi-nâna kâ, ande ara ŋana maka ma karuru pâta ŋanano.

¹² Mine nde maka kano pano tu kupananama, ŋana maka ma kasama sonde mine tu maka kakura tu kamo zo mbwana-mbwana nâ lâ tâno kulu. Ambo noko ma kupananama mine, ande maka ma kakai noko ne ilo-kalo ara ŋinde.

¹³ Yova Kindeni, noko ne wisi-nâna ma imâ mine pa maka ikura zo ŋapia kilo, a? Maka kano pano tu kupile ne wisi-nâna ŋinde, aku kalo sukâŋa ŋana ne wurâta tamâta maka.

¹⁴ Noko ne tini-mwasa ikeno mine ku imo nâ. Maka iloma tu noko ma kuo ne tini-mwasa ŋinde imâ ŋalae pa maka ikura mboyo mboyo. Ambo noko ma kuveta mine, ande maka ma kandeka wa kawâŋgi wa, ikura zo rârâni maka ma kamo viama.

¹⁵ Muŋgani, ande noko malia kulua maka, kala kamo sakamao ikura mbwera rârâ lee imâ ipâŋga lâ zo ŋine. Taitu kala ŋine maka kano pano tu kuveta maka kandeka nâ ikura mbwera rârâ, kambwanjenzi irerege kuku mbwera sakamao ŋinde kambwanjenzi.

¹⁶ Maka kano pano tu kutula ne mâsi kaika pa ne wurâta tamâta maka. Aku kano pano tu kutula ne walo kaika ara ŋinde panzi maka nema vâsa muli-muli tona mine nâ.

¹⁷ Maro ŋalae, maka nema Maro Kindeni noko, maka iloma tu noko ma kuo ne wisi-wisi imâ pama, ku kuveta kie ara pama. Maka iloma

tu noko ma kuveta nema vetâņa wa wurâta rârâni ipângga ara nâ.

91

Maro Kindeni uru ikea ŋana kinda kâ, kala tamo ara nâ

¹ Tamâta ea kinzi Yova Kindeni âta Tamwata uru ikea ŋananzi, ande kinzi ŋinde uru simo Maro Kindeni Walo Tamwata tini laiti.

² Kinzi tamâta ŋinde rârâni ma siporo pa Yova Kindeni mine tu, “Noko kumo kutogo nanenġu ŋgumbi kaika mwasina, aku noko uru pwatonana sondo nâ. Nanenġu Maro Kindeni noko; naŋa kalonġu tawana noko nâ.”

³ Mao kanaŋo, Maro Kindeni ma ikea sondo ŋanano; mine kala nimbu paveâņa tonġe ma ikura tu izavaru noko, ande tia. Aku mine nâ, pukonġa sakamao tonġe ma ikura tu ikaino, ande tia.

⁴ I ma ikea sondo nâ ŋanano, itogo tatareko tina igogoranzi natu simo mbani kalo mine. Noko ma kupavea sondo nâ lâ Maro Kindeni mbani kalo, kala ma kumo ara nâ. I uru iveta ikura ne ŋgua pâņa rârâni. Mine kala i ma imo itogo noko ne maramuŋa mwasina, ku ma ikea ŋanano.

⁵ Lâ mbo, ande noko ma kururu ŋana vetâņa sakamao tonġe tia. Aku lâ kari, ande noko ma kururu ŋana vetâņa tonġe tu ipângga walele nâ ku iyaulano, ande ma tia.

⁶ Aku noko ma kururu ŋana pukonġa ŋalanala uru ipângga lâ mbo wa vetâņa sakamao uru

ipâŋga lâ kari ŋana siyaulanzi tamâta kâ, ande ma tia, ŋana tu Yova Kindeni ma ikea ŋanano.

⁷ Mao nâ, ambo tamâta kambwanzenzi ŋalae ŋinde ma sipamateteu noko wanŋira lâ paraŋa ilo, ande Yova Kindeni ma ikea ŋanano, kala ma kumo ara nâ.

⁸ Aku noko tamwata ma kumora Yova Kindeni ipare nia panzi tamâta sakamao ŋana vetâŋa kiesaka muŋga siveta ŋinde.

⁹ Ŋinde nde duvi mine; noko uru kulâ pa Yova Kindeni ku kupavea ŋana kazâŋa kie-kie kâ, aku Yova Kindeni âta Tamwata ikatonano.

¹⁰ Mine nde sâ tonŋe ma ikura tu izavaru noko, ande tia. Aku zavaruŋa ne mâsi tonŋe ma ikura tu imo noko ne luma tini laiti, ande ma tia.

¹¹ Ŋana tu Yova Kindeni ma ionzi ne aŋelo tu ma sikatonano ikura nia ndoni.

¹² Kinzi ma mbaunzi nâ sisuka noko kâki, kala mira tonŋe ma ikura tu isowe noko kie, ande ma tia.

¹³ Noko ma kie nâ kupalenzi mbwâmbwa saka “leve” wa mwâta saka kie-kie wa.

¹⁴ Mao nâ, Yova Kindeni iporo mine tu, “Tamâta ea ilonzi ndo keno pa naŋa, ande naŋa ma akainzi ŋinde rârâni piti lâ kazâŋa ilo. Naŋa ma akea sondo ŋananzi tamâta ea sisama naŋa kilalânŋu sondo.

¹⁵ Lâ zo ndia kinzi sisarâwa pana, ande naŋa ma apaloŋo pa nenzi noŋa. Aŋga zo ndia malia itu ipâŋga panzi, ande naŋa ma amo kunzi. Naŋa ma akainzi piti lâ kazâŋa ilo, aku ma aveta ŋanzi ipâŋga ŋalae.

¹⁶ Naŋa ma aseŋge nenzi mbwera luandondo, kala kinzi ma ilonzi ara nâ. Naŋa ma at-

ula pwataki panzi tu naṅṅa nde nenzi Pavilâṅṅa Tamâta.”

92

Wângiṅṅa ṅṅana tapanea Maro Kindeni ṅṅa tasuka kâki

Kinda ma tawâṅṅi wâṅṅiṅṅa ṅṅine lâ pwareâṅṅa ne zo sapâṅṅa

¹ Yova Kindeni, noko âta Tamwata, naṅṅa andeka ṅṅana aporo ndaṅṅe pa noko wa awâṅṅi wâṅṅiṅṅa paneâṅṅa kâ asuka noko ṅṅa kâki.

² Ikura mboyo mboyo, naṅṅa andeka ṅṅana aporo atula pwataki tu noko ne tini-mwasa ikeno mine ku imo nâ. Aku ikura mbo mbo, naṅṅa andeka ṅṅana aporo atula pwataki tu noko uru kuveta ikura ne ṅṅua pâṅṅa rârâni.

³ Mao nâ, naṅṅa ma ara wâṅṅu awâṅṅi wâṅṅiṅṅa kaṅṅa ara nâ apanea noko ṅṅa asuka kâki.

⁴ Yova Kindeni, naṅṅa kalonṅu ṅṅere ṅṅana noko ne mâsi kaika kâ, aku ilonṅu ara ndo. Noko ne vetâṅṅa arara ṅṅinde igagati ilonṅu kalonṅu ṅṅana awâṅṅi wâṅṅiṅṅa tava ndekâṅṅa ṅṅalae.

⁵ Yova Kindeni, noko uru kuveta mâsi ṅṅalanala kaika ndo. Noko ne ilo-kalo nde ṅṅalae tina, kala ipole maka tamâta nema ilo-kalo.

⁶ Tamâta pinde sizizâla ndo ṅṅana Yova Kindeni kilala kâ, kala sipâṅṅa sitogonzi tamâta nenzi ilo-kalo tia mine. Kinzi ṅṅinde sizizâla ṅṅana ṅṅine kâ:

⁷ Mao nâ, lâ zo ṅṅine kinzi tamâta sakamao sipâṅṅa walele sitogo unza mine, aku kinzi

kiesaka tamwatanzi uru sigona mbaliṅa rârâ kie-kie kala simo ara ndo. Andeta muli ṅga, Yova Kindeni ma izavarunzi ndo lâ.

⁸ Aṅga Yova Kindeni, noko tamwata nâ pwai koipu ṅalae pa kelekele ndoni, ma kumo mine ku kumo nâ.

⁹ Maka kasama tu noko ne kazâṅa tamâta rârâni ma simâte, aku noko ma kupolenzi kiesaka tamwatanzi rârâni ku kutawanzi ndue ndo.

¹⁰ Muṅga noko walo kaika kulua naṅa, kala nanenṅu walo ipâṅga ṅalae lâ, itogo bulmakao ṅgoi ṅalae ne walo mine. Noko kuveta kie ara pa naṅa, kala amo andeka nâ.

¹¹ Naṅa warakâṅgu matâṅgu amora Maro Kindeni izavarunzi nanenṅu kazâṅa tamâta. Naṅa aloṅo kinzi tamâta sakamao nenzi tiṅa, kala andeka pâta.

¹² Aṅga kinzi tamâta ara ma simo ara ndo, sitogo kâi ipâṅga ṅalae kala ipula kanaṅo ara mine. Kinzi ma sipâṅga kaika ndo, sitogo kâi matapuru imandi Lebanon tâno mine.

¹³ Kinzi sitogo kâi tamâta pinde muṅga sipau lâ Yova Kindeni ne luma tini laiti. Kâi ṅinde uru sipâṅga ara ndo lâ nenda Maro Kindeni ne luma sapâṅa ṅinde ne ṅgumbi ilo.

¹⁴ Kâi ṅinde ma simandi ikura mbwera rârâ ṅinde, aku ma simo sipula kanaṅonzi. Kinzi ma simandi kaika, ku ma ṅgâla-ṅgâla tia. Kâi ṅinde launzi ma kenza-kenza mine ikura zo rârâni.

¹⁵ Mao nâ, Yova Kindeni ma ivilanzi tamâta ara kala ma simo mine, aku i ne pavilâṅa ṅinde ma itula pwataki panzi tamâta tu Yova Kindeni

nde vetâņa sondo warika. I uru ikea ñana naņa kâ, aku i ne vetâņa rârâni nde ara ndo.

93

Maro Kindeni imo Koipu Ñalae

¹ Yova Kindeni imo Koipu Ñalae. I ña ñalae tava ne walo kaika ñinde nde situra i, itogo koipu ñalañala nenzi pasawaña arara mwasina. Nia ndoyo, inani ipulia tâno ñine ku iveta ikeno kaika lâ, aku sâ tonje ikura tu ilele Yova Kindeni ne vetâņa ñinde, ande tia.

² Yova Kindeni, nia ndoyo, lâ zo ñinde kelekele tonje ipânga tia yo yo, ande noko kumo muñgani lâ. Nanayoni noko kumo koipu ñalae, aku ma kumo mine ku kumo nâ.

³ Yova Kindeni, tâi geza-geza ipu nduñejani ñalae. Tâi ipu kaika ndo ku isuña kawa kâki ñalae.

⁴ Yova Kindeni, noko ne walo nde kaika ñinde, aku kumo samba ilo pwai koipu ñalae pa nia ndoni. Tâi ne nduñejani ñinde nde kelekele mota mwata nâ, aña noko ne kaika ñinde nde ñalae tina. Tâi ipu nduñejani lâ sâwaneka, andeta tâi ne kaika irerege kuku noko ne kaika ñinde, ande tia, ñana tu kelekele rârâni imo noko kalo.

⁵ Mao nâ, sâ tonje ma ikura tu ilele noko ne ñgua tukuña ipânga kie tonje, ande tia. Aku mine nâ, noko ne luma nde sapâña ndo, ma ikeno mine ku imo nâ.

94

Maro Kindeni ipare nia panzi tamâta rârâni ņana nenzi vetâņa kâ

¹ Yova Kindeni, noko nde Maro Kindeni Pareņa-nia Tamwata. Kala ñine naņa ano pano tu kutula ne wisi-nâna pwataki pa kinzi tamâta sakamao.

² Noko uru kupare nia panzi tamâta rârâni ñana nenzi vetâņa kâ. Kala ñine naņa ano pano tu kumandi ku kupare nia panzi tamâta ñinde uru sipasuka warakanzi tininzi. Kutu ñananzi ikura nenzi vetâņa potomule mine.

³ Yova Kindeni, kinzi tamâta sakamao ma sindeka mine ñana nenzi vetâņa potomule kâ ikura zo ñapia kilo, a? Kinzi nenzi zo ñapia keno mo ñai.

⁴ Kinzi kiesaka tamwatanzi ma sipandekâna ku ma sipasuka warakanzi tininzi ikura zo ñapia kilo, a?

⁵ Yova Kindeni, kinzi tamâta sakamao uru sitawanzi noko ne tamâta ndue ndo. Mao nâ, kinzi siveta kenzi sakamao ndo pa noko tamwata ne ñgu.

⁶ Kinzi uru sipunzi taine mwala-mwala sitawanzi lâlu mundoro simâte, aku sipunzi tamâta simo lombo lâ maka nema tâno ñine simâte tona.

⁷ Kinzi siporo mine tu, “Yova Kindeni ikura tu imora maka, ande tia. Isrel nenzi Maro Kindeni nde izizâla ndo ñana nema vetâņa kâ.”

⁸ Ayo, miki tamâta kapa-kapa ñai, ñana sâ kâ ñga miki kaveta vetâņa potomule mine, a? Miki

tamâta sakamao, miki nemi ilo-kalo ma ipângga lâ zo ndia, a?

⁹ Mana mana, a? Tiambo Yova Kindeni ikura tu iloņo nemi ŋgua tia tâ, a? Opopo, i tamwata iveta taņânda, kala iloņomi lâ. Tiambo ikura tu imora nemi vetâņa ŋinde tia tâ, a? Opopo, i tamwata iveta matânda, kala imorami lâ!

¹⁰ Tiambo i ikura tu ipare nia pa miki tamâta sakamao tia tâ, a? Opopo, i tamwata uru imbitanzi tinikoa ŋgu, kala ma ipare nia pami! Tiambo i ne ilo-kalo tia tâ, a? Opopo, i tamwata imo tamâta rârâni nenzi pananâņa, kala i ne ilo-kalo nde ŋalae ndo!

¹¹ Miki kaloņo ŋga; Yova Kindeni isama tamâta rârâni nenzi ilo-kalo marumbu lâ, aku isama tu nenzi ilo-kalo ŋinde ma ilâ kaa nâ.

¹² Andeta Yova Kindeni, noko ne nzâmbe ara ikeno panzi tamâta ea noko uru kupanananzi ŋana ne tukuņa kâ.

¹³ Noko uru pwareâņa ara kulanzi tamâta sondo mine; mine nde malia kie-kie ikura ŋana isânda kulunzi kâ, ande tia. Kinzi ma sipwarea mine lee, ikura zo muli ŋinde noko ma kupare nia panzi tamâta sakamao.

¹⁴ Ŋana tu Yova Kindeni ma ipilenzi ne tamâta, ande tia. Mao nâ, i ma ipu muli panzi i tamwata ne ŋgu ŋinde, ande tia ndo.

¹⁵ Aku muli ŋga, kinzi tamâta uru sikai poe pa ŋgua nia ŋinde ma siveta nenzi wurâta sondo kilo. Ŋineņga kinzi tamâta sondo ma ilonzi ara ŋana ŋinde kâ.

¹⁶ Muņga, lâ zo ŋinde kinzi tamâta sakamao sikai kazâņa pa naņa, ande tamâta tonje ivila

naņa, ande tia. Tamâta tonje imandi kuku naņa
 ñana ipara kunzi kiesaka tamwatanzi, ande tia.

¹⁷ Lâ zo ñinde, ambo Yova Kindeni ivila naņa
 tia, ande nanayoni naņa ma akeno lâ mateņa
 nianzi. Andeta tia.

¹⁸ Lâ zo ñinde, naņa ilonġu pateu tu, “Naņa
 kenġu apale nia zuli-zuli, kala ma patana ndue.”
 Andeta tia. Yova Kindeni, noko ne tini-mwasa
 ikeno pa naņa ku imo nâ, aku noko kusaņa naņa
 kaika lâ.

¹⁹ Lâ zo ndia naņa kalonġu loko wa ilonġu rârâ
 wa, ande noko uru kupu tini kaika pa ilonġu
 kalonġu ku kuveta naņa andeka.

²⁰ Noko kumo piti ndo ñananzi koipu saka-
 ma, kinzi tamâta ñinde uru silaņa sipole ñgua
 tukuņa ku siveta kenzi sakamao panzi tamâta.

²¹ Kinzi uru silâ taitu ku siroto nzâla ñana
 siyaulanzi tamâta arara kâ. Aku kinzi sionzi
 tamâta pinde silâ pa ñgua nia, ñinenġa sipa
 ñgua tu ma sipunzi pâta simâte, andeta tamâta
 ñinde ñandai siveta vetâņa soki ñga.

²² Andeta Yova Kindeni ikeu ñanana. Nanenġu
 Maro Kindeni imo itogo mira kaika naņa uru
 amuna tini mwasina.

²³ I ma ipare nia panzi tamâta sakamao ñinde
 ñana nenzi vetâņa sakamao kie-kie kâ. Kinda
 nenda Maro Yova Kindeni ma kalo ñgere ñana
 nenzi kiesaka ñinde kâ, ku ma izavarunzi ndo
 lâ.

95

*Wânggiņa ñana tapanea Maro Kindeni ña
 tasuka kâki*

¹ Miki kamâ ñga, ma tawâñgi tapanea Yova Kindeni ña tasuka kâki! Kinda ma kalonda ñgere ñana Yova Kindeni Kaika Tamwata, ina nenda Yautâņa Tamwata, aku ma tawâñgi wângiņa papa ku tandeka ñana i kâ.

² Kinda ma talâ tamandi i nao, aku kawânda ndanġe papa. Kinda ma tawâñgi wângiņa ndekâņa kâ ku tapanea i ña tasuka kâki.

³ Ñana tu Maro Yova Kindeni i ne walo nde ñalae ndo. Ina imo koipu ñalae tava ne walo kaika ñinde, aku imo kinzi maro rârâni kulunzi.

⁴ Ina uru ikai poe pa tâno ndoni. Ikai poe pa nia rârâni ikeno tâno ilo lâmbu ñinde, aku inani kala ikai poe pa tuu ñalañala ikâki pa âta ñinde tona.

⁵ Nia ndoyo ina tamwata ipulia tâno wa tâi wa sipâñga lâ. Mine kala inani uru ikai poe pa tâno ndoni wa tâi ndoni wa.

⁶ Mine nde miki kamâ luma ilo, ma naonda tundu tapanea Yova Kindeni. Nia ndoyo i tamwata ipulia kinda tapâñga lâ. Mine nde ara ñana kinda ma talâ tamo i nao, aku tapare tukunda papa.

⁷ Ina tamwata nde kinda nenda Maro Kindeni. Ina tamwata kala uru ikatona i ne tamâta kinda rârâni, itogo lama nenzi katonâņa tamâta ikatonanzi lama mine. Mine nde kala ñine miki ma kapaveta kuku i kawa ñgua!

⁸ Yova Kindeni iporo tu, “Miki ma kapasakana ilomi kalomi kaika, itogo timbumi muñga siveta lâ Meriba tâno wa Masa nia bilimu wa, mine ndimo.

⁹ Lâ zo ñinde kinzi simo nia bilimu ñinde, ande kinzi simo sipulo naņa ñana aveta mâsi

pinde panzi. Andeta muņgani yo kinzi simora nanenġu mâsi ŋalaŋala pinde pwataki lâ.

¹⁰ Ikura mbwera tamâta rua lâ, ande naņa tiningu pwâka ndo ŋananzi tamâta ŋgu ŋinde. Mine nde naņa aporo tu, 'Kinzi ilonzi kalonzi ŋandai ikeno sondo pa naņa ŋga. Ikura zo rârâni kinzi sipu mulinzi pa nanenġu ŋgua tukuņa.'

¹¹ Mine nde naņa wisinġu nâna aporo mine tu, 'Mao kanaņo, kinzi tamâta ŋine ma sikura tu silâ pa nanenġu pwareâņa nia tia ku tia ndo!' "

96

Maro Kindeni ina Koipu Ŋalae ku ikatonanzi tamâta rârâni

¹ Miki tamâta ŋai, miki kawâņgi wânggiņa wasaseki pa Yova Kindeni! Miki tamâta rârâni kamo tâno kulu, ara ŋana miki ma kawâņgi papa Yova Kindeni.

² Kawâņgi pa Yova Kindeni kapanea i ŋa kasuka kâki! Ikura zo zo, ande ara ŋana miki ma kaporo katula pwataki mine tu ina imo kinda nenda Yautâņa Tamwata.

³ Miki ma kaporo katula panzi tamâta ŋgu rârâni tu i ŋa nde ŋalae ndo. Katapâri panzi tamâta simo nia ndoni ŋana vetâņa ŋalaŋala arara i muņga iveta ŋinde.

⁴ Ŋana tu Yova Kindeni ŋa nde ŋalae ndo. Mine nde ara ŋana kinda ma tapanea i ŋa tasuka kâki ndo. Kinda ma tamege ŋananzi maro pinde ndimo. Kinda ma tamege ŋana Maro Kindeni simbo nâ.

⁵ Nana tu kinzi tinikoa ŋgu nenzi maro rârâni nde kelekele laŋeŋa nâ, kala sikura tu siveta mâsi ŋalae tonje tia. Taitu nia ndoyo Yova Kindeni ipulia samba tava kelekele rârâni simo âta ŋinde.

⁶ Yova Kindeni kilala ipâŋga nia yo tu i ŋa nde ŋalae, aku imo Koipu Njalae ara ndo. Kelekele rârâni keno i ne luma ilo ŋinde nde situla i kilala pwataki tu i ne walo nde kaika, aku i nde ara ku ara ndo.

⁷ Miki tamâta ŋgu rârâni kamo tâno ndoni, miki kapanea Yova Kindeni ŋa. Kaporo katula pwataki tu i nde ara tamwata, aku i ne walo nde kaika ndo.

⁸ Kapanea Yova Kindeni katula pwataki tu i ŋa nde ŋalae ndo. Kakai patarawâŋa tonje ku kamâ i ne luma sapâŋa ilo.

⁹ Miki ma kawâŋgi kawawa i, ŋana tu i nde sapâŋa ku zuzuli tamwata. Miki tamâta rârâni kamo tâno kulu, miki kapatawa warakami tinimi lâ i nao.

¹⁰ Miki ma kaporo katula ŋgua panzi tamâta ŋgu rârâni mine tu, “Yova Kindeni imo Koipu Njalae!” Nia ndoyo ina iveta tâno ikeno kaika lâ, kala sâ tonje ikura tu iveta tâno ilâ wa imâ wa, ande tia. Aku muli ŋga, lâ zo ŋinde i ma ionzi tamâta rârâni simandi ŋgua nia, ande i ma iveta panzi ikura nenzi vetâŋa mine.

¹¹ Ayo, miki samba wa tâno wa, naŋa apaimi tu miki kandeka ŋga! Aŋga tâi tava kelekele rârâni kamo tâi ilo, miki kala kaveta nduŋeŋa kasuka kawami kâki!

12-13 Anġa tâno tava kelekele rârâni ikeno tâno ilo, miki kala kandeka pâta nġa! Muli nġa, lâ zo nġinde Yova Kindeni ma imâ nana ikai poe panzi tamâta rârâni, ande kelekele rârâni ikeno tâno kulu ma sindeka pâta. Mao nâ, kâi rârâni simandi dugu ilo nġinde ma siwânġi wânggiņa ndekâņa kâ. Nana tu ina ma ikai poe sondo ndo panzi tamâta rârâni tava vetâņa mao nâ.

97

Maro Kindeni i nde Koipu Nġalae

¹ Yova Kindeni imo Koipu Nġalae! Mine kala miki tamâta rârâni kamo tâno kulu, ande miki kandeka. Anġa miki tamâta kamo sia sia, ande miki kala ilomi ara mine nâ.

² Take-take mâmânġa tava kondoma nġalae nde uru situra i, aku i ne mâsi nana ikai koipu panzi tamâta nde ara ku sondo ndo.

³ Yova Kindeni isupwa yââ imunġa papa, aku yââ nġinde ne mela-mela ikananzi ne kazâņa tamâta nġinde munġa sinġe i mbwaliu lâ.

⁴ I ne loloa nde salaga-salaga ku isinala tâno ndoni. Tâno nde imora nġinde, kala imo ririņo nâ.

⁵ Yova Kindeni ikai Maro Nġalae pa tâno ndoni. Lâ zo ndia i imâ ipânġa laiti, ande tuu siruru ku sipânġa sitogo lââ mine.

⁶ Samba uru itula pwataki tu Yova Kindeni nde ara tamwata, aku tamâta nġu rârâni simora pwataki tu i nġa nde nġalae ndo.

⁷ Anġa tamâta pinde uru siwânġi sipaneanzi maro lanġeņa, aku sindekananzi nenzi maro kaa

kaa ñinde. Andeta kinzi tamâta ñinde rârâni ma sikai mañeti ñalae ndo.

⁸ Kinzi tamâta simo Saion Tuu kulu ñinde, sitavanzi tamâta simo Juda nenzi lawea ñalañala, kinzi ñinde siloño pâri tu noko kupare nia panzi ne kazâña tamâta lâ, kala ilonzi ara ku simo sindeka nâ.

⁹ Yova Kindeni, Maro Walo Tamwata noko, noko pwai poe pa tâno ndoni. Noko ña nde ñalae ndo, aku noko ña ñinde ipole kinzi maro rârâni ñanzi marumbu lâ.

¹⁰ Yova Kindeni uru tini mwasa ndo panzi tamâta ea sipu mulinzi pa vetâña sakamao. Ina uru ikatonanzi i tamwata ne tamâta, aku ikainzi piti lâ tamâta sakamao mbaunzi ilo.

¹¹ Yova Kindeni ne sinâla isinalanzi tamâta ea uru sipaveta kuku vetâña ara. I io ndekâña ilâ panzi tamâta sondo.

¹² Mine nde miki tamâta ñine uru kapaveta kuku vetâña ara, miki kandeka ñana Yova Kindeni ne vetâña kâ! Kalomi ñgere ñana ñinde kâ, ku kawami ndaŋge kapanea Yova Kindeni ña sapâña ñinde kasuka kâki!

98

Maro Kindeni ikai koipu ñalae panzi tamâta ndoni

¹ Miki tamâta ñai, miki kawâŋgi wânggiņa wasaseki pa Yova Kindeni, ñana tu ina iveta vetâña ñalañala arara nâ. I ne walo kaika nde ñalae; mine kala i tamwata ipole paraña lâ.

² Yova Kindeni itula pwataki tu inani ipole paraņa lâ. Itula pwataki panzi tamâta ņgu ndoni tu inani ikai kinda piti lâ kazâņa ilo.

³ I iyoka tamwata ne ņgua pâņa muņgâņa muli, kala ikura zo zo i uru tini mwasa ndo panzi Isrel ņgu. I ņandai ipilenzi ņga. Mine kala tamâta rârâni simo tâno ndoni nde simora tu kinda nenda Maro Kindeni ipole paraņa marumbu lâ.

⁴ Miki tamâta rârâni kamo tâno kulu, miki kandeka ku kawâņgi wângiņa paneâņa kâ kandekana Yova Kindeni! Kawâņgi kawami kâki ku kandeka kapanea i ņa kasuka kâki!

⁵ Kara wâņgu ku kawâņgi wângiņa paneâņa kâ pa Yova Kindeni. Kawâņgi wângiņa kaņa ara nâ papa.

⁶ Kambana tando kie-kie ku kasarâwa kandekana Yova Kindeni, inani kinda nenda Koipu ņalae.

⁷ Aņa tâi tava kelekele rârâni kamo tâi ilo, miki kala kaveta nduņeņa kasuņa kawami kâki. Aņa tâno tavanzi tamâta rârâni kamo tâno kulu, miki kala kawâņgi wângiņa mine nâ.

⁸ Miki lââ ņalaņala kaponza mbaumi, aņa miki tuu ņalaņala kala kagogo kawami kawâņgi wângiņa ndekâņa kâ lâ Yova Kindeni nao.

⁹ ņana tu muli ņga, i ma imâ ņana ikai poe panzi tamâta rârâni. I ma ikai poe sondo panzi tamâta rârâni tava vetâņa sondo nâ.

¹ Yova Kindeni imo Koipu Njalae, kala kinzi tamâta tininzi ruru. I imo koipu njalae ne sajonâņa nia njinde ikeno kinzi anjelo ngininzi, kala tâno ririņo yâti taulo.

² Mao nâ, Yova Kindeni imo Saion Tuu kulu tava ne walo kaika njalae ndo, aku tamâta ngu rârâni nde simo i kalo.

³ Kinzi tamâta rârâni ma wisinzi motutu kala ma sipanea i sisuka i ña njalae njinde kâki. Ina Yova Kindeni Sapâņa Tamwata!

⁴ Koipu Njalae, noko Kaika Tamwata, noko uru tini mwasa ndo ñana vetâņa sondo nâ. Muņgani noko kutu ñgua tukuņa sondo ndo pa maka Isrel tamâta ñana kaponu muli papa, aku noko uru pwai poe sondo ndo pama.

⁵ Ayo, miki tamâta ñai, miki kapanea kinda nenda Maro Yova Kindeni ña kasuka kâki! Kalâ kapare tukumi ndue lâ i ne sajonâņa nia njinde nao, aku kawawa i. Ina Yova Kindeni Sapâņa Tamwata!

⁶ Nanayoni Mose ku Aron rua simo Yova Kindeni ne patarawâņa tamâta, aku Samyuel kala uru ino papa i tona. Kinzi sisarâwa pa Yova Kindeni, aku ipaloņo pa nenzi noņa.

⁷ Lâ zo muņgâņa njinde, Yova Kindeni imo take-take njalae ilo ku iporo ñgua panzi. Aku kinzi sipono muli sondo pa ñgua tukuņa rârâni itula panzi.

⁸ Yova Kindeni, maka nema Maro Njalae, lâ zo njinde noko kupaloņo pa nenzi noņa. Noko kupatula tamwata kilala pwataki panzi mine tu noko uru kuzavaru nenzi kiesaka piti lâ tininzi.

Andeta mao nâ, noko muŋga kupare nia sondo panzi ŋana nenzi vetâŋa soki kâ.

⁹ Mine nde kinda ma tapanea nenda Maro Yova Kindeni ŋa, tatula pwataki tu i nde Walo Tamwata! Talâ pa i ne tuu sapâŋa, aku tawâŋgi papa i nâ! Nana tu kinda nenda Maro Yova Kindeni nde Sapâŋa Tamwata.

100

Wâŋgiŋa ŋana tapanea Maro Kindeni ŋa tasuka kâki

¹ Miki tamâta rârâni kamo tâno kulu, miki kasuka kawami kâki kawâŋgi wâŋgiŋa pa Yova Kindeni!

² Miki ilomi ndeka nâ kapanea Yova Kindeni ŋa kasuka kâki! Kalâ kamandi i nao ku kawâŋgi wâŋgiŋa ndekâŋa kâ papa i!

³ Ara ŋana miki ma kasama ku kaporo pwataki tu Yova Kindeni imo Maro Nalae. Nana tu muŋgani i simbo nâ iveta kinda Isrel tapâŋga i ne ŋgu, aku ipatea kinda pa i tamwata. Kinda tamo i ne tamâta, tatogonzi lama ŋgu i uru ikatonanzi mine.

⁴ Miki kawami ndaŋge nâ kamâ luma sapâŋa ilo kapanea i. Kaporo ndaŋge papa, ku kasuka i ŋa kâki ŋalae.

⁵ Nana tu Yova Kindeni nde Ara Tamwata. Ikura zo zo i tini mwasa ndo panzi ne tamâta. I uru iyoka ne ŋgua pâŋa rârâni muli, ma iveta mine ku imo nâ.

101

Koipu Nalae ne ŋgua pâŋa

¹ Yova Kindeni, naņa ma awânggi wânggiņa atula pwataki tu noko uru kuveta ikura tamwata ne ngua rârâni, aku noko uru kuveta vetâņa sondo nâ panzi tamâta rârâni. Yova Kindeni, naņa ma awânggi wânggiņa ñine imâ pano.

² Aku naņa ma apakatona warakânggu sondo ndo ñana nanenngu vetâņa rârâni kâ. Anğa Yova Kindeni, ande noko ma kumâ pa naņa lâ zo ndia, a?

Naņa koipu ñalae ma apaveta kuku vetâņa sondo nâ lâ nanenngu luma ara ñine ilo.

³ Naņa ma asâu pa mâsi sakamao tonđe tu ma imo naonngu, ande tia ndo. Tamâta pinde sipu mulinzi pa Yova Kindeni, andeta naņa tiningu pwâka ndo ñana nenzi vetâņa ñinde kâ. Naņa ma tiningu piti ndo ñananzi.

⁴ Ilo-kalo soki-soki ma ikeno malawae ndo ñana naņa kâ, aku naņa ma apu mulingu pa mâsi sakamao rârâni.

⁵ Naņa koipu ñalae ma azavarunzi tamâta rârâni uru simo nia nganđe-nganđe siporo ngua tale ñananzi tamâta pinde. Mao nâ, tamâta ea kinzi uru sipandekâna wa sipasuka warakanzi tininzi wa, ande naņa ma anjaranzi kinzi ñinde rârâni piti lâ naonngu.

⁶ Taitu naņa ma ilonngu ara ndo ñananzi tamâta ñinde uru sipono muli pa Yova Kindeni. Naņa ma asâu panzi tu ma simo nanenngu luma ara ñine ilo kuku naņa. Mao nâ, tamâta ea sipaveta kuku vetâņa ara, ande naņa ma asâu panzi ñinde tu ma siveta wurâta pa naņa.

⁷ Andeta naņa ma asâu pa lanđe tamâta tonđe tu ma imo nanenngu luma ilo, ande tia ndo.

Ambo tamâta tonje ma iporo ŋgua laŋeŋa, ande i ma ikura tu imandi naonju kilo, ande ma tia.

⁸ Ikura zo zo, naŋa ma akai wurâta ŋana azavarunzi tamâta sakamao rârâni simo tâno ŋine. Naŋa ma aŋaranzi kinzi kiesaka tamwatanzi rârâni sikâwa silâ, aku kinzi ma sikura tu ŋitaulo simâ simo Yova Kindeni ne lawea ilo kilo, ande ma tia.

102

Tamâta ikai malia kala ino pa Maro Kindeni

¹ Yova Kindeni, kupaloŋo pa nanenju nonja! Naŋa asarâwa pano tu kuvilana. Kutambira taŋa pa nanenju tiŋa!

² Lâ zo ŋana malia itu imâ ipânŋa pa naŋa, ande noko ma kupavea ŋanana ndimo. Lâ zo ndia naŋa asarâwa pano, ande naŋa ilonju tu noko ma kulonjo nanenju sarawâŋa ku kuvilana walele nâ.

³ Nanenju via ŋine nde ilâ walele, itogo yââ ne mundo uru ikeno zo mbwana-mbwana nâ, ŋinenŋa nao tia lâ. Aŋga karaenju nde nâna ndo, itogo yââ ŋalae ikana mine.

⁴ Kinzi sitawa naŋa ndue ndo, itogo tamâta kie nâ ipale leu ŋgâla-ŋgâla mine, aku naŋa tiningu pwâka ŋana aka kâpwa kâ.

⁵ Naŋa asama nâna ŋalae kala amo asarâwa nâ. Mine nde naŋa tiningu râki-râki ndo.

⁶ Naŋa amo ara tia ndo. Naŋa amo atogo malabogi imo nia bilimu, aku amo atogo sii tonje uru imo kaa nâ lâ lawea tonje muŋga sizavaru kala tamâta simo tia.

⁷ Naŋa akeno kenoŋa nia, andeta matâŋgu parenŋe nâ. Opopo, naŋa simboŋgu nâ amo, atogo sii tonŋe isanona luma kulu âta mine.

⁸ Nanenŋu kazâŋa tamâta nde siporo ŋgua potomule pa naŋa ikura kari wa mbo wa. Kinzi siporo ŋgua pavaligiŋa pana, aku kinzini uru sipatu naŋa nâŋgu ninenŋa situ nzâmbe saka-mao tona.

⁹⁻¹⁰ O, Yova Kindeni, noko nde wisi nâna ŋalae tina pa naŋa. Mine nde ikura zo zo naŋa aliŋi kââ kâki kulunŋu, ŋana itula pwataki tu naŋa ilonŋu malia ndo. Mao nâ, matâŋgu sulu indu ndue ikura kari wa mbo wa. Noko pwai naŋa kâki ku kutambirana alâ nia ŋganŋe, atogo kina mine.

¹¹ Naŋa ma amo viânŋu ikura zo mbwana-mbwana nâ, itogo kari indue ku pararai lâ. Nanenŋu walo nde marumbu lâ, itogo unza ŋgâla-ŋgâla lâ mine.

¹² Andeta Yova Kindeni, noko kumo koipu ŋalae ku kumo nâ. Ikura zo muli rârâni, ande kinzi tamâta ma situla noko parina pwataki.

¹³ Muli ŋga noko ma kumandi ku ma kalo sukâŋa ŋana Saion lawea kâ. Munŋa noko kupatea zo tonŋe ŋana ma kuveta kie ara pa lawea ŋinde. Kala ŋine zo ŋinde nde imâ ipânŋa lâ.

¹⁴ Kinzi sizavaru Saion lawea marumbu lâ, andeta noko ne wurâta tamâta nde ilonzi ndo keno yo papa lawea ŋinde. Mao nâ, lawea ŋinde nde zavarunŋa ndo lâ, kala noko ne tamâta kalonzi sukâŋa ŋana.

¹⁵ Andeta muli ŋga tamâta ŋgu ndoni ma simege ŋana Yova Kindeni kâ, aku kinzi koipu

ņalaņala rârâni simo tâno kulu ma siruru ñana i ne kaika kâ.

¹⁶ Lâ zo ñana Yova Kindeni ma ipa Saion lawea kâki kilo, ande lâ zoni ndaina i ma itula ne walo kaika pwataki panzi tamâta.

¹⁷ Aku kinzi ma simora tu i ipaloņo panzi ne tamâta nenzi noņa lâ, kinzi ñinde muņga ipilenzi kala simo sugorai nâ. Mao nâ, i ma tini pwâka kilo ñana nenzi noņa kâ, ande ma tia.

¹⁸ Naņa iloņgu tu kinzi tamâta sipâņga muli-muli ñinde ma sipanea Yova Kindeni ña sisuka kâki mine nâ. Mine nde ara ñana kinda ma tanġere űgua ñana Yova Kindeni ne mâsi ñalaņala ñinde lâ pepa tini ilâ panzi mine tu,

¹⁹ “Yova Kindeni imo tamwata ne lawea sapâņa ikeno âta ñinde, aku mata indue imâ. Ina imo samba ilo, aku mata indue imâ ilea pa tâno.

²⁰ I iloņo kinzi tamâta simo luma sakamao ilo ñinde nenzi tiņa. Muņga kinzi kazâņa tamâta sipa űgua tu ma sipunzi tamâta ñinde pâta simâte. Andeta Yova Kindeni iyautenzi piti kala siyâti silâ.”

²¹⁻²² Mine kala muli űga, lâ zo ñana kinzi tinikoa űgu rârâni ma sipile nenzi lawea lawea ku silâ sipasau lâ Jerusalem lawea tu siwâņgi sipanea Yova Kindeni, ande kinzi ma sisuka i ña kâki lâ Saion tuu kulu, aku paneâņa ma ikâki pa i lâ Jerusalem lawea ilo.

²³ Oyae, naņa amo limoa yo, andeta Yova Kindeni iyaula nanenġu kaika marumbu lâ. Mine nde naņa akura tu amo viâņgu zo ñalae tia.

²⁴ Naņa ñandai koņa nga, naņa tamâta limoa yo. Mine nde noko ma pwai naņa piti lâ tâno kulu ndimo. Andeta nanenġu Maro Kindeni, naņa asama tu noko kumo mine ku kumo nâ.

²⁵ Nia ndoyo, noko kupulia tâno ñine kala ikeno kaika lâ, aku noko tamwata mbau nâ kupulia samba tava kelekele rârâni simo âta ñinde tona.

²⁶ Samba tava tâno ñinde ma muli naonzi tia lâ, aņa noko Yova Kindeni ma kumo nâ. Mao nâ, samba tava tâno ma muli sakamao lâ, sitogo lalava siņa râge-râge mine. Aku noko ma pwainzi piti, itogo tamâta ipasea ne pasawaņa mine, aku ma naonzi tia lâ.

²⁷ Aņa noko nde kumo mine ku kumo nâ. Noko ñandai kupalele nga, aku noko ne mbwera ma marumbu, ande tia.

²⁸ Maka nde noko ne wurâta tamâta, aku kasama tu maka natuma ma simo ara nâ. Aku noko ma pwatonanzi natuma nenzi vâsa muli-muli mine nâ, aku kinzi kala ma simo ara lâ noko nao.

103

Maro Kindeni tini mwasa ndo pa kindâ Daviti isia wânggiņa ñine

¹ Naņa apaneâ Yova Kindeni ña asuka kâki. Naņa ilonġu kalonġu ndoni apaneâ Yova Kindeni ña sapâņa ñinde asuka kâki.

² Naņa apaneâ Yova Kindeni ña asuka kâki. I nde ara tamwata, aku naņa ma kalonġu kapa ñana ñinde kâ, ande ma tia.

³ Ina kala uru izavaru nanenŋu kiesaka rârâni piti lâ tiniŋu. Aku lâ zo ndia pukonja itu ikai naŋa, ande inani uru isoki pukonja ŋinde rârâni piti lâ ku iveta tiniŋu ara kilo.

⁴ Yova Kindeni uru itinŋi mateŋa piti kala inŋenŋe ŋana naŋa kâ, aku inani uru iveta kie ara ndo pa naŋa mine: i ne tini-mwasa ikeno pa naŋa ikura zo zo, aku i uru kalo sukâŋa ŋalae tina ŋanana tona.

⁵ Yova Kindeni uru kelekele arara nâ ilua naŋa ikura zo rârâni naŋa amo viânŋu lâ tâno kulu. Mao nâ, ŋinde itogo naŋa amo limoa nâ ikura mbwera mbwera, aku nanenŋu walo ikeno pana ikura zo zo, itogo sii kananâwe ne walo mine.

⁶ Aku Yova Kindeni uru ivilanzi tamâta pinde lâ vetâŋa kie taituni. Kinzi nenzi walo nde ŋalae tia, kala tamâta pinde siveta kenzi sakamao panzi. Taitu Yova Kindeni ivetanzi simo sondo.

⁷ Muŋgani, Yova Kindeni itula ne pateâŋa pwataki pa Mose, aku isâu panzi Isrel tamâta tu ma simora i ne mâsi ŋalaŋala pinde.

⁸ Mao nâ, Yova Kindeni itula pwataki tu i nde kalo-sukâŋa warika wa wisi-wisi warika wa. I uru wisi nâna walele ande tia, aku i ne tini-mwasa ŋalae ŋinde uru imo mine ku imo nâ.

⁹ I ma ileleanzi ne tamâta ikura zo pinde nâ, aku ne wisi-nâna ma ikeno zo luandondo nde tia.

¹⁰ Kinda uru taveta kiesaka tava vetâŋa potomule kie-kie, aku Yova Kindeni ikura tu ipare nia sondo pa kinda ku nâna ŋalae tina ilua kinda. Andeta i uru nâna tini mwata nâ ilua kinda.

¹¹ I ne vetâŋa ŋinde nde duvi mine: i tini mwasa ŋalae ndo panzi tamâta ea simege ŋana

i kâ. Samba ikeno âta ndo ɲana tâno kâ, aku i ne tini-mwasa nde ɲalae tina mine nâ.

¹² Yova Kindeni uru ikai nenda kiesaka piti ku ionzi simo malawae ndo ɲana kinda kâ, itogo tâno pa mbwera kâ ikeno malawae ndo ɲana tâno pa wâra kâ.

¹³ Aku mine nâ, Yova Kindeni kala tini mwasa ndo panzi tamâta ea simege ɲana i kâ, itogo tamâta tini mwasa ndo panzi natu mine.

¹⁴ ɲana tu nia ndoyo i tamwata ikai tâno ku ipulia kinda tapânga lâ. Isama kinda tamâta kilalânda tu nenda walo nde ɲalae tia. Mao nâ, kinda tatogo tâno ne gawura mine.

¹⁵ Kinda tamâta nenda via nde mbwana-mbwana nâ, itogo unza mine. Kinda tatumbu lee ku tamo zo kiri-mwata nâ, itogo unza ne mâle ipânga dugu ilo mwasina.

¹⁶ ɲinenğa lawea iyoka ku iveta mâle ɲinde ɲgâla-ɲgâla lâ, kala iyauru ndue ku nao tia lâ walele nâ.

¹⁷ Andeta Yova Kindeni ne tini-mwasa ikeno panzi tamâta ea simege ɲana i kâ, ma ikeno mine ku imo nâ. Aku i uru iveta vetâņa arara nâ panzi tamâta sondu ɲinde nenzi vâsa muli-muli tona mine nâ.

¹⁸ I iveta mine panzi tamâta ea sipono muli pa i ne ɲgua pâņa wa sipaveta kuku i ne tukuņa wa.

¹⁹ Yova Kindeni imo koipu ɲalae lâ samba ilo, aku inani uru ikai poe pa kelekele rârâni.

²⁰ Miki Yova Kindeni ne aņelo kaika rârâni, miki ma kapanea Yova Kindeni ɲa kasuka kâki, aku kapono muli sondu pa i ne tukuņa wa

kapaloŋo sondo nâ pa i kawa ŋgua wa, ikura uru kaveta mine.

²¹ Aku miki Yova Kindeni ne zugu tamâta kaika, miki ŋinde kamo samba ilo ku kaveta ikura i ne pateāŋa mine, miki kala kapanea i ŋa kasuka kâki!

²² Mao nâ, miki kelekele rârâni ŋine Yova Kindeni nanayoni ipuliami kapāŋga lâ, kala kamo kakura nia ndoni i tamwata uru ikai poe papa, miki ŋinde kapanea Yova Kindeni ŋa kasuka kâki! Naŋa kala mine nâ apanea Yova Kindeni ŋa asuka kâki!

104

Paneāŋa ilâ pa Yova Kindeni, inani nia ndoyo ipulia kelekele rârâni sipāŋga lâ

¹ Naŋa apanea Yova Kindeni ŋa asuka kâki. Nanenŋu Maro Yova Kindeni, noko ŋa nde ŋalae ndo. Noko kilala nde ipāŋga nia yo tu noko ne walo nde kaika, aku noko nde ara ku ara ndo.

² Yova Kindeni, noko kulita sinâla lâ tini itogo tamâta ilita lalava mine. Aku nia ndoyo noko kuo nia maa ikeno âta ŋinde, itogo tamâta ipa luma ne mende kâki mine.

³ Aku noko kuveta tamwata ne luma imandi lââ âta ŋinde kulu. Take-take nde sitogo noko ne kareta mine, aŋga lawea uru ikaino kulâ wa kumâ wa.

⁴ Noko kuporo kusupwa lawea, aku lawea ikai kuleŋa panô kala ikai noko kawa ŋgua ilâ. Aŋga mbamba ne loloa nde ipāŋga itogo noko ne wurâta tamâta mine.

⁵ Noko muŋgani kuo tâno ñine imandi kaika, aku tâno nde ñana iparuse ilâ wa imâ wa, ande tia ndo.

⁶ Aku lâ zo ñinde noko kuo tâi itura tâno itogo lalava itura tamâta mine. Mao nâ, lâ zo ñinde lââ ituranzi tuu ndoni.

⁷ Andeta muli ŋa noko kuporo kaika pa tâi, aku ikâwa ilâ. Tâi nde iloŋo noko kusarâwa kaika, aku ikâwa ilâ lâ.

⁸ Tâi ipilenzi tuu ndoni ku irere indue ilâ nia kawa kawa. Noko kupatea tu tâi ma imo nia ŋaŋe ñinde.

⁹ Aku noko kuo kerî lâ, aku kundi kaika tu tâi ma ipu kerî ñinde utu ndimo. Mine kala tâi ma ikura tu itura tâno ndoni kilo, ande ma tia.

¹⁰ Noko kuveta lââ ipâŋga tâno ne keve ilo lâ tuu ŋgininzi, aku kuo lââ irere indue ilâ nia papata ikura nia ndoni.

¹¹ Aku kinzi simbi ŋgoi rârâni uru sinu lââ ñinde. Mao nâ, kinzi sinu lee ikuranzi lâ.

¹² Kâi pinde simandi lââ ñinde ŋgaŋe-ŋgaŋe, aku kinzi sii uru siveta palanzi lâ kâi ñinde lakanzi kulu. Kinzi sisaŋona kâi lakanzi kulu ku sita sindeka nâ.

¹³ Noko kusupwa karâzi iyoka pa âta ndo imbe indue imâ tuu kulunzi. Noko kuveta kie ara mine pa tâno, kala tâno indeka nâ.

¹⁴ Aku noko kala kuveta unza ipâŋga panzi bulmakao tu ma sika kâ. Anŋa kelekele kie-kie ñinde maka tamâta uru kapau, ande ñinde tona noko kuvetanzi sipâŋga, kala kaka.

¹⁵ Mao nâ, noko kuveta kâi waini ipâŋga, kala maka kapale kanaŋo ku kanu waini, aku

kandeka nâ. Aku noko kuveta kâi “oliv” ipâŋga tona, kala maka kakai ne samimi ku kayoli lâ naoma ŋana naoma zuli-zuli kâ. Aku noko kuveta kâpwa ipâŋga tona, kala maka kaka tu isuka karaema.

¹⁶ Nanayoni Yova Kindeni tamwata ipau kâi matapuru sipâŋga Lebanon tâno, aku i uru io karâzi ŋalae imâ ŋana isukanzi kâi ŋinde.

¹⁷ Kinzi sii uru siveta palanzi lâ kâi matapuru ŋinde lakanzi kulu. Aŋga sii pararâo nde uru siveta palanzi lâ kâi gâru lakanzi kulu.

¹⁸ Kinzi meme ŋgoi nde simo tuu ŋalanala kulunzi, aŋga kinzi gewo nde simuna simo nia mira.

¹⁹ Maro Kindeni, nia ndoyo noko kupulia nzimona ipâŋga, aku kupatea tu ŋinde ma itula zo pwataki ikura nzimona rârâni lâ mbwera mbwera. Aku kari nde uru indue lâ zo sondu ŋinde noko tamwata kupatea papa.

²⁰ Noko kuveta kondoma ipâŋga lâ mbo, aku ikura mbo mbo kinzi simbi ŋgoi nde siyâti simâ.

²¹ Kinzi mbwâmbwa saka “leve” natunzi nde sisuŋa kawanzi ku silâ wa simâ wa, siroto kanzi simbi ndia noko tamwata kupatea panzi ŋinde.

²² Kinzi siroto lee mbwale pwataki, ŋinenŋa sitaulo silâ pa nenzi ŋgânza ŋgânza, aku sikeno.

²³ Ninenŋa mboyo, ande kinzi tamâta simandi sânda ku silâ siveta nenzi wurâta. Siveta wurâta lee kari indue ku lala pararai lâ, ŋinenŋa sipwarea.

²⁴ O Yova Kindeni, noko kuveta kelekele kie-kie rârâ! Noko ne ilo-kalo nde ŋalae kala kuvetanzi kelekele ŋinde rârâni sipâŋga. Kelekele vianzi

kâ kie-kie muņa kupulianzi sipâņa ñinde nde sipipi ndo sikura nia ndoni.

²⁵ Tâi nde ñalae ndo, aku iņa tava kelekele pinde kie-kie nde simo tâi ilo, kelekele ñalañala wa kiri-kiri wa. Maka kakura ñana kasowe kelekele ñinde kambwanenzi kâ, ande tia.

²⁶ Wângga ñalañala uru sikâwa tâi kulu silâ wa simâ wa, aņa iņa ñalae ñinde noko muņa kupulia ipâņa, ande ñinde kala imo tâi ilo ku imo ipapatiki indeka nâ.

²⁷ Kinzi kelekele ñinde rârâni nde uru sio tininzi ñana noko nâ tu ma kâpwa kusuanzi lâ zo ndia putole ipunzi.

²⁸ Noko tamwata uru kâpwa kusuanzi sika. Noko nâ kurombonzi kala kapwanzi pupuro.

²⁹ Lâ zo ndia noko kupu muli panzi, ande kinzi siruru. Aņa zo ñana noko pwai koroani sañenzi, ande kinzi simâte ku sipâņa sitogo tâno gawura kilo.

³⁰ Andeta noko kumbana koroani kilo kala natunzi simo vianzi. Mine nde noko uru kupulianzi kelekele pinde simo vianzi, aku sikai kelekele muņa simâte ñinde nianzi.

³¹ Naņa kalonğu tawana tu Yova Kindeni ne walo kaika ñinde ma keno mine ku imo nâ. Naņa kalonğu tawana tu i ma indeka nâ ñana kelekele rârâni ipulianzi sipâņa ñinde.

³² Lâ zo ndia i mata ilea pa tâno, ande tâno ririņo nâ. Aņa lâ zo ndia isuņa mbalau itaņo tuu tini, ande mundo ipâņa tuu ilo ku iyâti imâ.

³³ Naņa ma awângi wângiņa pa Maro Kindeni ikura zo rârâni naņa amo viânggu. Naņa ma

awânggi wânggiņa paneâņa kâ pa nanenġu Yova Kindeni lee ikura lâ zo ndia naņa ma amâte.

³⁴ Inani uru io ndekâņa lâ ilonġu kalonġu, kala awânggi wânggiņa paneâņa kâ papa i. Naņa ilonġu tu i ma ilo ara nâ ñana nanenġu wânggiņa ñine.

³⁵ Yova Kindeni, naņa ilonġu tu noko ma kuzavarunzi kinzi kiesaka tamwatanzi rârâni. Naņa ilonġu tu kinzi tamâta sakamao ma naonzi tia lâ. Naņa apanea Yova Kindeni ña asuka kâki. Miki rârâni kala kapanea Yova Kindeni!

105

Maro Kindeni ikatonanzi ne tamâta

¹ Miki tamâta ñai, miki ma kawami ndanġe pa Yova Kindeni, aku katula i kilala pwataki tu i ña nde ñalae. Miki katapâri panzi tinikoa ñġu rârâni ñana i ne vetâņa ñalañala kâ.

² Miki kawânggi wânggiņa paneâņa kâ papa i, aku katula vetâņa arara rârâni i munġa iveta ñinde pwataki.

³ Miki kandekana Yova Kindeni Sapâņa Tamwata. Miki tamâta ea uru kapono muli pa i, ande ara ñana miki ñinde ma ilomi ndeka nâ.

⁴ Miki kalâ pa Yova Kindeni i Walo Tamwata, ku kamandi i nao ikura zo rârâni.

⁵⁻⁶ Miki Yova Kindeni ne wurâta tamâta ñine lâ Abraham ne vâsa ñġu, miki kalonġo ñġa. Mao nâ, miki Yova Kindeni ne pateâņa tamâta ñinde lâ Yakopu ne vâsa ñġu, miki kalomi ñġere kilo ñana Yova Kindeni ne mâsi ñalañala, aku kalomi ñġere kilo ñana i ne mâsi ñana ipare nia panzi tamâta sakamao kâ tona.

⁷ Yova Kindeni imo kinda nenda Maro Njalae. Ina uru ikai poe panzi tamâta rârâni simo tâno kulu.

⁸ I ne mbutukunâņa munğâņa ñinde ma ikeno mine ikura zo zo. I ma iveta ikura ne ñgua pâņa mine ku imo nâ.

⁹ Nanayoni ipambwâre kuku Abraham, aku ñgua pâņa ñinde ikeno pa Abraham natu Isaka tona.

¹⁰ Yova Kindeni ipa ñgua kuku Isaka natu Yakopu, aku ñgua pâņa ñinde ma ikeno mine nâ ikura zo rârâni. Iveta ñgua pâņa kunzi Isrel ñgu, aku ñinde ma marumbu tia.

¹¹ Yova Kindeni ne ñgua pâņa kala ñine: “Naņa ma Kenan tâno alua miki. Naņa apatea tâno ñinde tu ma ikeno pa miki tavanzi nemi vâsa ñgu.”

¹² Mao nâ, nia ndoyo Yova Kindeni ne ñgu ñinde kambwanenzi nde kiri-mwata, aku simo tâno ñinde sitogo lombo mine.

¹³ Lâ zo ñinde kinzi simo sondo tia. Kinzi uru soka silâ pa tâno pinde, aku muli ñga silâ pa tâno pinde. Kinzi simo koipu ñalae tonje ne tâno ikura zo mbwana-mbwana nâ, ñineņa sipile tâno ñinde ku silâ pa koipu ñalae tonje ne tâno.

¹⁴ Andeta Yova Kindeni ñandai isâu panzi tinikoa ñgu tu ma sizavarunzi ñga. I itu kaika panzi koipu ñalajala tu ma siveta soki pa i ne ñgu ndimo.

¹⁵ Ipainzi tu, “Naņa apateanzi tamâta ñine tu ma sikai wurâta pa naņa. Miki ma kaveta kemi sakamao tonje panzi ndimo. Miki ma kakai

kazâŋa panzi nanenŋu ŋgua-tulâŋa tamâta ndimo.”

¹⁶ Yova Kindeni iveta putole ŋalae ipâŋga Kenan tâno, tâno ŋine i ne ŋgu simo, aku izavaru kanzi kâpwa rârâni marumbu lâ.

¹⁷ Andeta i ilo tu ma ivilanzi ne tamâta. Mine kala muŋgani lâ isupwa Yosepe ilâ pa Isip tâno imuŋga panzi. Vetâŋa ŋinde nde ipâŋga mine; tamâta pinde siko Yosepe saŋenzi tua, aku sikai silâ Isip tâno ku iveta wurâta koa tia nâ panzi.

¹⁸ Kinzi wâlo kaika nâ sipa i kie, kala kie nâna. Aku simwali wâlo kaika ku silita lâ i ŋandola tona.

¹⁹ I imo mine lee, ŋinenŋa vetâŋa pinde ipâŋga, aku vetâŋa ŋinde nde kie taituni itogo Yosepe muŋga iporo tu ma ipâŋga mine. Mine kala ŋgua ŋinde Yova Kindeni itula pa Yosepe nde ipâŋga kanaŋo.

²⁰ Ninenŋa Isip nenzi koipu ŋalae ipalele ilo kalo ku isupwa tamâta tonŋe ilâ iyaule wâlo kaika piti lâ Yosepe tini. Mao nâ, koipu ŋalae ŋinde ikai Yosepe piti lâ luma sakamao ilo ku iyâti imâ.

²¹ Aku koipu ŋalae ŋinde io Yosepe ipâŋga tamâta ŋalae. Mine kala Yosepe imo koipu mbâna-mbâna lâ Isip tâno.

²² I ne wurâta nde ŋana ikai poe panzi koipu ŋalae ne dumui wa ipanananzi tamâta ŋinde uru situla ilo-kalo pa koipu ŋalae wa.

²³ Aku muli, ŋinenŋa Yosepe tama Yakopu kala ilâ imo Isip tâno tona.

²⁴ Kinzi simo Isip tâno lee, ku Yova Kindeni ivilanzi tamwata ne ŋgu, kala sipulianzi nenzi

vâsa rârâ sipânga. Iveta nenzi walo ipânga ñalae, ipole nenzi kazâņa tamâta ñinde nenzi walo.

²⁵ Mine nde ilele kinzi Isip tamâta ilonzi kalonzi kala sikai kazâņa panzi i tamwata ne ngu. Ñineņa kinzi Isip siroto nzâla ñana siveta soki panzi Yova Kindeni ne wurâta tamâta.

²⁶ Ñineņa Yova Kindeni ipateanzi ne wurâta tamâta rua, Mose ku Aron rua, aku isupwanzi ñana sivilanzi i ne ngu.

²⁷ Mine kala kinzi rua situla Yova Kindeni ne mâsi ñalañala kie-kie ipânga Isip tâno.

²⁸ Mao nâ, lâ zo ñinde Yova Kindeni iveta kondoma ñalae ipânga itura Isip tâno ndoni, andeta kinzi tañanzi kaika nâ pa i kawa ñgua.

²⁹ Aku iveta lââ ipalele ipânga see tona, kala Isip kanzi ija rârâni sipamateteu marumbu lâ.

³⁰ Aku ivetanzi piri-piri sipânga kambwanenzi walo tona, kala sipipi lâ sikura tâno ñinde ndoni. Kinzi silâ lee sipipi lâ koipu ñalae tamwata ne luma ilo tona.

³¹ Aku Yova Kindeni iporo ñgua, ñineņa lâño wa nipa-nipa rârâ ñinde nde simâ sipânga tava, ku silâ sikura tâno ñinde ndoni.

³² Aku i ñandai io karâzi nâ indue pa nenzi tâno nga. I io karâzi “ais” tava loloa indue imâ ñana iyaula nenzi tâno.

³³ I iyaula nenzi kâi waini wa kâi “fik” wa, aku imbware nenzi kâi pinde rârâni nuki-nuki tona.

³⁴ Aku i kawa iporo ñgua, ñineņa ndemu-ndemu rârâ ñinde simâ sipânga tona. Tamâta tonje ikura tu isowe kambwanenzi, ande tia ndo.

³⁵ Kinzi ndemu-ndemu sika kelekele rârâni launzi keno, aku sika kâpwa ndoni Isip tamâta munğa sipau kala ipânğa tâno ilo ninde tona.

³⁶ Ninenğa Yova Kindeni ipunzi Isip ngu natunzi tamâne nzâla-kulu rârâni sipamateteu.

³⁷ Aku muli, ninenğa Yova Kindeni ikainzi Isrel ngu sipile Isip ku siyâti silâ. I iveta mine; igagati kinzi Isip ilonzi kalonzi, kala sikai nenzi singâra arara “silva” wa “gol” rârâni ku silanzi Isrel ngu, kala sikai silâ. Kinzi Isrel tamâta rârâni soka ara nâ silâ, aku Yova Kindeni ne tamâta tonje ipayaula ande tia.

³⁸ Nana tu kinzi Isip ngu siruru pâta nnanzi Isrel ngu. Mine kala lâ zo nana kinzi simora tu Isrel ma sipilenzi silâ, ande ilonzi ndeka nâ.

³⁹ Kinzi Isrel ngu nde soka silâ, aku Yova Kindeni io take-take tonje imâ ituranzi ne tamâta. Anğa lâ mbo, ande isupwa yââ nğalae ipânğa isinalanzi itogo sinâla mine.

⁴⁰ Kinzi sino papa nana simbi pinde, aku ionzi sii pinde simâ, kala i ne ngu sika. I samba ne kâpwa ilanzi sika, kala kapwanzi pupuro ndo.

⁴¹ Aku kinzi sirakoņa nana lââ tava. Mine nde iveta mira nğalae tonje tu ipwa, kala lââ imaliņi irere indue ilâ pa nia bilimu, itogo lââ irere dugu ilo mine.

⁴² Mao nâ, i kalo ngere kilo nana nğua pânğa sapânğa ninde munğa iveta kuku ne wurâta tamâta Abraham.

⁴³ Mine kala ikainzi i tamwata ne pateânğa tamâta siyâti silâ. Kinzi sisuņa kawanzi nğalae, aku siwânği ku sindeka nâ silâ.

⁴⁴ Aku muli ṅga ikai tinikoa ṅgu nenzi tâno ku ikisi keri panzi i ne ṅgu ṅinde kala simo ndaina, aku isâu panzi tu ma sika kâpwa kinzi ṅgu ṅinde muṅga sipau ipāṅga tâno ilo.

⁴⁵ Iveta mine ṅana duvi ṅine kâ: i ilo tu kinzi Isrel ṅgu ma sipono muli pa i ne ṅgua tukuṅa rârâni wa i kawa ṅgua ndoni wa. Tapanea Yova Kindeni ṅa tasuka kâki!

106

Maro Kindeni uru iveta kie ara panzi ne tamâta

¹ Tapanea Yova Kindeni ṅa tasuka kâki! Kawânda ndaṅge pa i, ṅana tu i nde ara tamwata, aku i uru tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

² Tamâta tonṅe ikura ṅana itula mâsi ṅalanala rârâni Yova Kindeni muṅga iveta ṅinde duvi pwataki, ande tia. Aku tamâta tonṅe ne paneāṅja ma irerege kuku i ne vetâṅa ṅinde, ande tia.

³ Kinda tasama tu Yova Kindeni ne nzâmbe ara ikeno panzi tamâta ea soka i ne tukuṅa muli ku sipaveta kuku vetâṅa ara ikura zo rârâni.

⁴ Mine nde Yova Kindeni, lâ zo ṅana noko ma kuvilanzi ne tamâta, ande naṅa ano pano tu kalo ṅgere ṅana naṅa kâ tava. Mao nâ, lâ zo ṅana noko ma pwainzi piti lâ kazâṅa ilo, ande naṅa ilonṅu tu noko ma pwai naṅa piti tona mine nâ.

⁵ Naṅa ilonṅu tu amora noko ne tamâta simo ara wa sikai kelekele arara wa, aku naṅa atu andeka kunzi noko tamwata ne ṅgu. Noko kupatea maka pa tamwata, aku naṅa atu andekanano kunzi.

6 Yova Kindeni, maka kaveta kiesaka, itogo timbuma muŋga siveta mine. Maka kaveta vetâŋa potomule wa mâsi sakamao kie-kie.

7 Nanayoni, lâ zo ŋinde maka timbuma simo Isip tâno, ande kinzi ŋandai kalonzi ŋgere sondo ŋana mâsi ŋalaŋala ŋinde noko kuveta panzi ŋga. Noko kutula pwataki panzi mbwani rârâ tu noko tini mwasa ndo panzi. Andeta kinzi kalonzi kapa ŋana ŋinde kâ, aku lâ zo ŋinde kinzi silâ sipâŋga Tâi Njîni pwali, ande kinzi taŋanzi kaika papa Yova Kindeni Walo Tamwata.

8 Andeta Yova Kindeni ilo patea tu ma itula ne walo kaika ŋalae ŋinde pwataki panzi. Mine kala ikea ŋananzi, itogo muŋga ipa ŋgua tu ma iveta mine, kala ŋandai sipayaula ŋga.

9 I iveta mine; i itu ŋgua kaika papa Tâi Njîni, kala tâi mâsa-mâsa lâ. Mine nde ikainzi ne tamâta soka mâsa-mâsa nâ lâ tâi ilo simbwaliu silâ, itogo tamâta iyoka tâno kaika mine.

10 Mao nâ, iyautenzi piti lâ tamâta pinde mbaunzi ilo, kinzi ŋinde uru wisinzi nâna panzi. Ivilanzi kala nenzi kazâŋa tamâta sikura tu sizavarunzi, ande tia.

11 Andeta tâi ipatukunzi nenzi kazâŋa tamâta marumbu lâ, kala kinzi rârâni naonzi tia lâ.

12 Ninenŋa Yova Kindeni ne tamâta kalonzi tawana i ne ŋgua pâŋa, aku siwâŋgi wângjiŋa paneâŋa kâ papa i.

13 Andeta kinzi walele nâ kalonzi kapa ŋana Yova Kindeni ne vetâŋa ŋinde kâ. Aku kinzi ŋandai sio tininzi pa Maro Kindeni tu ma itula ne pateâŋa pwataki panzi ŋga. Kinzi sikai siveta ikura warakanzi nâ nenzi ilo-kalo.

¹⁴ Kinzi simo nia bilimu, aku ilonzi ñalae koņa ñana sika kâpwa ara pinde kâ. Mine kala siveta soki ku siporo ñgua kaika pa Maro Kindeni.

¹⁵ Ñineņa Maro Kindeni isâu panzi, aku kelekele ñinde kinzi sita ñana, ande ñinde ilanzi lâ. Andeta iveta pukonja ñalae ipâņa panzi tona.

¹⁶ Kinzi sipa nenzi pâla kâki simo nia bilimu, andeta tamâta pinde ilonzi ñuru-ñuru ñana Mose kâ. Aku mine nâ, kinzi sipadâda ñana Yova Kindeni tamwata ne wurâta tamâta Aron tona.

¹⁷ Mine nde tâno ipwa kawa maa, aku Datan tavanzi Abiram ne ñgu ndoni nde patanzi sindue silâ mbââ ilo. Ñineņa tâno kawa kapu ku itataunzi lâ.

¹⁸ Ñineņa yââ iyoka pa samba indue imâ kananzi tamâta sakamao ñinde muņa sipono muli panzi Datan ku Abiram rua, kala sipamate-teu lâ.

¹⁹ Ñineņa silâ sipâņa Orep Tuu, ande sikai mira “gol” ku siveta bulmakao tai tonje, aku sipare tukunzi papa maro lanjeņa ñinde.

²⁰ Kinzi sipile nenzi mâsi ñana sipare tukunzi pa Yova Kindeni, inani ña ñalae ndo, aku sipare tukunzi pa bulmakao tamâne kaa uru ika leu nâ ñinde tai.

²¹ Kinzi kalonzi kapa ñana nenzi Yautâņa Tamwata Maro Kindeni, inani kala muņa iveta mâsi ñalanjala lâ Isip tâno.

²² Mao nâ, ina iveta mâsi ñalanjala kie-kie lâ Isip. Kinzi tamâta simora mâsi ñalanjala ñinde iveta lâ Tâi Ñiņi, kala wisinzi motutu lâ. Andeta kinzi walele nâ kalonzi kapa ñana.

²³ Mine kala Maro Kindeni ilo patea tu ma izavarunzi ne ŋgu. Andeta i ne pateâŋa tamâta Mose nde imandi nao ku ino papa tu ma ipile ne wisi-nâna ku ma kalo sukâŋa ŋananzi. Aku Yova Kindeni isâu papa, kala izavarunzi tia.

²⁴ Andeta muli ŋga, ande kinzi Isrel ŋgu tininzi pwâka tu sikai tâno ara ŋinde, ŋana tu kinzi ŋandai kalonzi tawana Yova Kindeni ne ŋgua pâŋa ŋga.

²⁵ Kinzi sisaŋona nâ simo nenzi pâla ilo, aku siporo ŋgua ilonzi ŋuru-ŋuru. Kinzi ŋandai sipono muli pa Yova Kindeni kawa ŋgua ŋga.

²⁶ Mine nde Yova Kindeni itu ŋgua kaika panzi, aku iporo tu ma ipunzi pâta simâte lâ nia bilimu.

²⁷ Aku ipa ŋgua tu ma isoki nenzi vâsa sikâwa pwapwataki silâ simo tinikoa ŋgu ŋgininzi lee, ma sipamateteu lâ tinikoa nenzi tâno.

²⁸ Ninenŋa kinzi silâ sipâŋga Peor Tuu, aku sipono muli pa kinzi tinikoa nenzi maro laŋeŋa, i ŋa tu Bal. Kinzi sika simbi muŋga sipatarâwa papa maro laŋeŋa ŋinde, andeta maro laŋeŋa ŋinde ŋandai imo via ŋga.

²⁹ Nenzi vetâŋa ŋinde igagati Yova Kindeni ilo kalo, kala i wisi nâna ŋalae ŋinde panzi. Mine kala isupwa pukonja sakamao ilâ ipâŋga panzi.

³⁰ Andeta Finias imandi ku ipare nia panzi tamâta siveta vetâŋa soki ŋinde, kala pukonja ŋalae ŋinde marumbu lâ.

³¹ Kala ŋine kinda uru kalonda ŋgere ŋana Finias ne vetâŋa sondo ŋinde kâ. Aku muli ŋga, ikura zo rârâni, ande kinzi tamâta ma kalonzi ŋgere mine nâ ŋana i ne vetâŋa ŋinde kâ.

³² Aku zo tonje kinzi Isrel ngu simo Meriba lââ bwalika, andeta siveta Yova Kindeni wisi nâna panzi. Aku ŋana nenzi vetâŋa soki ŋinde kâ, ande malia ipâŋga pa Mose.

³³ Kinzi siveta Mose wisi nâna ndo. Mine kala i ŋandai kalo ŋgere sondo ŋinenŋa iporo ŋga; ikai iporo nâ.

³⁴ Muŋga Yova Kindeni iporo itu kaika panzi tu ma sipunzi tinikoa ngu rârâni pâta sipamateteu. Andeta kinzi ŋandai siveta ikura Yova Kindeni kawa ŋgua ŋga.

³⁵ Tia ku Isrel tamâta sipakâe kunzi tinikoa ngu tamâta, aku sipono muli pa nenzi vetâŋa sakamao tona.

³⁶ Kinzi sipare tukunzi panzi maro laŋeŋa, aku ŋinde iveta Yova Kindeni wisi nâna, kala izavarunzi lâ.

³⁷ Opopo, kinzi sipunzi warakanzi natunzi simâte, itogo patarawâŋa siveta panzi maro laŋeŋa mine.

³⁸ Mao nâ, kinzi sipunzi warakanzi natunzi taine wa tamâne wa simâte. Natunzi ŋinde ŋandai siveta vetâŋa soki tonje ŋga, taitu kinzi sipunzi pâta ku sio karaenzi ilâ pa Kenan tâno nenzi maro laŋeŋa, itogo patarawâŋa mwasina. Aku nenzi vetâŋa sakamao ŋinde iveta tâno ipâŋga muso lâ Yova Kindeni nao.

³⁹ Nenzi vetâŋa ŋinde iveta kinzi warakanzi sipâŋga ilonzi muso ndo lâ Yova Kindeni nao. Kinzi sipu mulinzi pa nenzi Maro Kindeni, aku silâ sipasipa kunzi maro pinde. Mine kala kinzi sipâŋga sitogonzi nzâla taine mine.

⁴⁰ Mine nde Yova Kindeni wisi nâna ndo panzi

ne tamâta. I tini pwâka ndo ŋananzi ne ŋgu.

⁴¹ Ipu muli panzi lâ, ku ionzi silâ tinikoa ŋgu mbaunzi ilo. Mine kala kinzi simo nenzi kazâŋa tamâta kalonzi.

⁴² Nenzi kazâŋa tamâta ŋinde nde siveta kenzi sakamao ndo panzi. Kinzi kazâŋa tamâta nenzi walo nde kaika, kala sitawanzi Yova Kindeni ne tamâta ndue ndo.

⁴³ Muŋga Yova Kindeni ivilanzi ne tamâta mbwani rârà, taitu kinzi warakanzi ilonzi patea tu ma sipu mulinzi papa i. Aku nenzi kiesaka ŋinde itawanzi ndue ndo lâ.

⁴⁴ Taitu muli ŋga kinzi sisarâwa pa Yova Kindeni tu ivilanzi, aku ipaloŋo pa nenzi noŋa. I kalo sukâŋa ŋananzi, ŋana tu kinzi simo sakamao.

⁴⁵ I kalo sukâŋa ndo ŋananzi, aku kalo ŋgere kilo ŋana ne ŋgua pâŋa muŋgâŋa kâ. I ilo ndo keno panzi, kala ipalele ilo kalo ku ilele nao panzi kilo.

⁴⁶ Kinzi kazâŋa tamâta muŋga siveta kenzi sakamao nâ panzi Isrel. Andeta Yova Kindeni ŋineŋga ilulunzi ilonzi kalonzi kala kalonzi sukâŋa ŋananzi Isrel ŋgu.

⁴⁷ Mine nde maka nema Maro Yova Kindeni, kala ŋine maka kano pano tu kuvilama lâ vetâŋa kie taituni, aku pwaima piti lâ kinzi tinikoa ŋgu mbaunzi ilo. Pwaima kataulo kalâ pa nema tâno kilo. Ambo noko ma kuveta mine, ande maka ma kawama ndaŋge ŋalae pano, ku ma kandekanano kapanea noko ŋa sapâŋa ŋinde kasuka kâki.

⁴⁸ Tapanea Yova Kindeni, ina kinda Isrel nenda

Yova Kindeni! Tapanea i ña tasuka kâki ikura zo zo! Miki tamâta rârâni kawami tu, “Mao nâ”. Tapanea Yova Kindeni ña tasuka kâki!

107

Kinda tandeka ñana Maro Kindeni ne vetâņa ara kâ

¹ “Kinda kawânda ndaņge pa Yova Kindeni, ñana tu i nde ara tamwata, aku i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.”

² Miki tamâta ñine Yova Kindeni muņga ikaimi piti lâ kazâņa ilo, miki rârâni kagogo kawami aku kaporo ñgua ndaina.

³ Ñana tu miki muņga kamo tinikoa ñgu nenzi tâno ikeno pa mbwera kâ wa wâra kâ wa nia ndoni wa, andeta iyautemi piti lâ ku ikaimi taulo mâ.

⁴ Kinzi pinde muņga simo nia bilimu ku soka silâ wa simâ wa, siroto nzâla ñana ma silâ pa lawea toņge tu ma simo ara kâ. Andeta sisânda nzâla toņge kulu tia.

⁵ Kinzi putole ipunzi pâta lâ, aku sirakoņa ñana lââ kâ, kala ilonzi malia ndo.

⁶ Malia ikainzi mine lee, ñineņa sisarâwa pa Yova Kindeni tu ivilanzi, aku ikai malia ñinde piti panzi.

⁷ Ionzi lâ nzâla ara ku ikai poe panzi. Ikainzi soka silâ lee sipâņa lawea ara toņge, aku simo ñinde.

⁸ Mine nde ara ñana kinzi ñinde ma kawanzi ndaņge ñalae pa Yova Kindeni, ñana tu i ne tini-mwasa ikeno panzi ikura zo rârâni, aku i uru iveta mâsi ñalaņala arara panzi tamâta.

⁹ I uru lââ ilanzi tamâta ea sirakoŋa ŋana lââ kâ. Kinzi sinu, aku ilonzi ara ndo. Anŋa tamâta ea kinzi putole ipunzi, ande i uru kâpwa ŋalae ilanzi kala sika lee kapwanzi pupuro ndo lâ.

¹⁰ Anŋa kinzi pinde nde simo luma sakamao ilo. Kinzi simo nia ŋaŋa ndo. Kinzi nenzi kazâŋa tamâta muŋga sipa wâlo kaika lâ tininzi, aku nâna silanzi.

¹¹ Nana tu kinzi taŋanzi kaika pa Maro Kindeni kawa ŋgua. Kinzi sipu Yova Kindeni Walo Tamwata ne ŋgua tukuŋa ututu.

¹² Yova Kindeni iveta malia panzi kala simakâsa sikai wurâta ŋalae ndo, aku ilonzi kura tia ndo. Kinzi patanzi sindue tâno kulu, andeta tamâta tonŋe imo ŋana isukanzi kâ, ande tia.

¹³ Malia ikainzi mine lee, ŋinenŋa sisarâwa pa Yova Kindeni tu ivilanzi, aku ikai malia ŋinde piti panzi.

¹⁴ Yova Kindeni iyautenzi piti lâ nia kondoma ŋinde ilo, aku ipu wâlo kaika muŋga ikeno tininzi ŋinde ututu.

¹⁵ Mine nde ara ŋana kinzi ŋinde ma kawanzi ndanŋe ŋalae pa Yova Kindeni, ŋana tu i ne tini-mwasa ikeno panzi ikura zo rârâni, aku i uru iveta mâsi ŋalaŋala arara panzi tamâta.

¹⁶ Nana tu imbware kinzi kazâŋa tamâta nenzi lawea ŋgumbi nzâla “aini” ŋinde ututu, aku imbware “aini” ipono luma sakamao ne nzâla kawa ŋinde ututu tona.

¹⁷ Anŋa kinzi pinde nde sipile ilo-kalo ara, kala sikai malia ŋana kiesaka kie-kie kinzi siveta

ṅinde. Kinzi sipaveta kuku vetâṅa sakamao, kala sisânda nâna kulu.

¹⁸ Mine kala kinzi tininzi pwâka ṅana sika kâpwa kâ, ande kala laiti ṅana simâte kâ.

¹⁹ Malia ikainzi mine lee, ṅineṅga sisarâwa pa Yova Kindeni tu ivilanzi, aku ikai malia ṅinde piti panzi.

²⁰ I tamwata iporo ṅgua, aku ṅgua ṅinde iveta tininzi ara kilo. Iyautenzi piti lâ nâna ilo.

²¹ Mine nde ara ṅana kinzi ṅinde ma kawanzi ndaṅge ṅalae pa Yova Kindeni, ṅana tu i ne tini-mwasa ikeno panzi ikura zo rârâni, aku i uru iveta mâsi ṅalaṅala arara panzi tamâta.

²² Aku ara ṅana kinzi ma siveta patarawâṅa, ṅana itula pwataki tu nenzi ndaṅge ṅalae ikeno papa i. Aku ara ṅana kinzi ma sindeka ku siwâṅgi wângiṅa situla i ne vetâṅa rârâni pwataki panzi tamâta tona.

²³ Anṅa kinzi pinde nde sikai wurâta lâ wâṅga ṅalaṅala kulu, kala sikâwa tâi geza-geza silâ sikura lawea lawea sikai wurâta ṅana mbaliṅa kâ.

²⁴ Kinzi tamâta ṅinde simora Yova Kindeni ne mâsi kilala. Kinzi simora mâsi ṅalaṅala iveta lâ tâi geza-geza tini.

²⁵ Mao nâ, kinzi simora Yova Kindeni itu pa lawea, ṅineṅga lawea ṅalae imandi ku iveta kâla ikâki ṅalae.

²⁶ Tâi nde isukanzi wâṅga ṅalaṅala kâki wa itawanzi ndue wa. Mine nde kinzi tamâta simo wâṅga kulu ṅinde nde siruru tu ma sipayaula, aku kalonzi loko nâ.

²⁷ Kinzi sikâwa sitaṅgeṅge silâ wa simâ wa,

sitogo tamâta inu lââ kaika kala idauda mine. Kinzi sisama pâta ŋana sikai poe pa wâŋga kâ, andeta sikura tu siveta vetâŋa tonje ŋana sivila wâŋga kâ, ande tia.

²⁸ Malia ikainzi mine lee, ŋinenŋa sisarâwa pa Yova Kindeni tu ivilanzi, aku ikai malia ŋinde piti panzi.

²⁹ Ipono lawea ŋalae kala tâi pâti kii lâ, aku kâla imâte lâ.

³⁰ Kinzi simora tu tâi pâti kii lâ, kala sindeka ndo. Aku Yova Kindeni ikainzi silâ sipâŋga lawea ne mâta ŋinde kinzi ilonzi tu ma sipâti simo ŋinde.

³¹ Mine nde ara ŋana kinzi ŋinde ma kawanzi ndaŋge ŋalae pa Yova Kindeni, ŋana tu i ne tini-mwasa ikeno panzi ikura zo rârâni, aku i uru iveta mâsi ŋalaŋala arara panzi tamâta.

³² Lâ zo ŋana Yova Kindeni ne tamâta ma sipasau tu siwâŋgi, ande ara ŋana kinzi tamâta ŋinde ma siporo situla i kilala pwataki tu i ŋa nde ŋalae ndo. Aku ara ŋana kinzi ma simandi tamâta mbâna-mbâna naonzi lâ nenzi pasauŋa tona, ku sipanea i ŋa sisuka kâki.

³³ ŋana tu Yova Kindeni ivetanzi lââ ŋalaŋala sipâŋga mâsa-mâsa ndo lâ, aku itu kaika papa lââ tu ma isâko ipâŋga tâno kulu tia kâ.

³⁴ Kinzi tamâta simo tâno ŋinde nde uru siveta vetâŋa sakamao nâ. Mine nde Yova Kindeni ikai nenzi tâno ara ŋinde ne siŋi piti, ku iveta ipâŋga tâno ara tia.

³⁵ Andeta Yova Kindeni itu ivilanzi ne tamâta. Mine kala iveta lââ bwalika ipâŋga nia bilimu, aku iveta lââ isâko ipâŋga nia mâsa-mâsa ku

irere indue tava.

³⁶ Isâu panzi tamâta ñinde putole ipunzi tu ma sikai tâno ñinde, kala siveta nenzi lawea ku simo.

³⁷ Kinzi sipau kâpwa tava kâi waini lâ tânoni ndaina, aku kanaņo ipâņga maria.

³⁸ Yova Kindeni iveta kie ara ndo panzi ne tamâta. Mine kala sipulianzi nenzi vâsa kambwanenzi rârâ sipâņga, aku iveta nenzi bulmakao sipâņga kambwanenzi walo tona.

³⁹ Andeta muli, ñinenņa kinzi kazâņa tamâta sipolenzi Yova Kindeni ne tamâta lâ paraņa ilo ku siveta maņeti panzi. Kinzi siveta kenzi sakamao panzi wa nâna silanzi wa.

⁴⁰ Andeta Yova Kindeni itawanzi nenzi kazâņa tamâta ndue ndo, ku inaranzi silâ wa simâ wa lâ nia bilimu pinde nzâla keno tia.

⁴¹ Andeta ivilanzi kinzi sugorai tamwatanzi, kinzi ñinde muņga simo sakamao, aku iveta nenzi vâsa sipâņga kambwanenzi walo.

⁴² Kinzi tamâta arara nde simora Yova Kindeni ne vetâņa mine ku wisinzi ara nâ. Aņga kinzi tamâta sakamao nde siporo tia, kawanzi buu nâ.

⁴³ Ayo, miki tamâta ea kamo tava nemi ilo-kalo ara, ande ara ñana miki ma kalomi ñgere sondo ñana kelekele rârâni ñinde kâ. Miki kalomi ñgere sondo ñana Yova Kindeni ne tini-mwasa ñinde uru ikeno pa kinda ikura zo rârâni.

108

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ivilanzi ne tamâta

¹ Maro Kindeni, nanenŋu kalo-tawana nde ikeno kaika pa noko nâ. Mao nâ, naŋa kalonŋu tawanano sondo ndo, aku naŋa ma awâŋgi apaneana noko ŋa asuka kâki.

² Lâ mbone-mbone nâ, naŋa ma apagagati warakâŋgu amandi sânda lâ kenoŋa nia, aku ma ara nenŋu wâŋgu. Naŋa ma awâŋgi wâŋgiŋa mine lee mbwale pwataki.

³ Yova Kindeni, naŋa ma amandi kinzi tinikoa ŋgu naonzi, ku ma kawâŋgu ndaŋge pa noko. Naŋa ma awâŋgi wâŋgiŋa paneâŋa kâ pano lâ tamâta ŋgu rârani ŋgininzi.

⁴ Nana tu noko ne tini-mwasa nde kiri-mwata tia ndo. Njinde ikeno mine ku imo nâ, aku ne kerî nde ilâ ikura lâ nia maa ikeno âta njinde. Ikura zo zo noko kuveta ikura ne ŋgua pâŋa rârani, aku mâsi njinde nde ŋalae ndo, ipole take-take ikeno samba tini njinde.

⁵ Maro Kindeni, naŋa ilonŋu tu noko ma kuveta mâsi tonŋe ipâŋga samba tini, ŋana itula noko kilala pwataki tu noko tamwata nde Maro Njalae. Naŋa ilonŋu tu noko ma kuveta ne walo kaika ipâŋga nia yo panzi tamâta ndoni simo tâno kulu.

⁶ Noko ilo ndo keno pa maka, aku ne walo nde ŋalae tina. Mine nde maka kano pano tu kupaloŋo pa nema noŋa, aku pwaima piti lâ kazâŋa ilo, ŋana ma kamo ara kâ.

⁷ Maro Kindeni imo i tamwata ne luma sapâŋa ilo, aku iporo tu, “Naŋa ma apole paraŋa, njinŋa ma andeka ŋana akisi kerî lâ Sekem lawea tava Sekot ŋgu nenzi nia kawa njinde panzi nanenŋu tamâta.

⁸ Kinzi Ruben ŋgu aŋga kinzi Gat ŋgu nde naŋa warakâŋgu neŋgu tamâta, aku kinzi Manase ŋgu kala simo nanenŋu tamâta mine nâ. Kinzi Efraim ŋgu nde sitogo nanenŋu sambara kaika ŋana paraŋa kâ, aŋga kinzi Juda ŋgu nde sitogo koipu ŋalae ne tukâla uru ikeno naŋa mbaunŋu ilo.

⁹ Taitu nanenŋu morâŋa ikeno mine ŋananzi nanenŋu kazâŋa tamâta; kinzi Moap ŋgu nde ŋgu kaa nâ, itogo kondo naŋa uru apua mbaunŋu lâ ilo mwasina. Aku kinzi Idom ŋgu kala simo ŋgu kaa nâ, kala naŋa uru keŋgu nâ apalenzi. Naŋa apolenzi kinzi Filistia ŋgu lâ paraŋa ilo, kala andeka nâ akai lolove.”

¹⁰ Maro Kindeni, tiambo noko tini pwâka tu pwai naŋa alâ apara kunzi ŋgu ŋinde simo lawea ŋalae ilo, laweani ndaina ne ŋgumbi kaika iŋge mbwaliu lâ, tiya? Tiambo noko tini pwâka tu pwai naŋa alâ apara lâ Idom nenzi tâno, tiya?

¹¹ Tiambo noko tamwata kupu muli pa maka marumbu lâ, tiya? Tiambo noko tini pwâka tu kuvilanzi nema zugu tamâta sipole paraŋa, tiya?

¹² Maka kasama tu kinzi tamâta nenzi pavilâŋa nde kelekele kaa nâ. Mine kala maka kano pa noko tu kuvilama ŋana kapolenzi nema kazâŋa tamâta kâ.

¹³ Mao nâ, ambo Maro Kindeni ma ivila maka, ande maka ma kapole paraŋa. I tamwata ma izavarunzi nema kazâŋa tamâta ŋinde.

Tamâta ilo malia kala isarâwa pa Maro Kindeni

Daviti isia wângjiņa njine

¹ Maro Kindeni, nanenġu paneâņa imâ pa noko simbo nâ. Naņa ano pano tu kupaloņo pa nanenġu noņa.

² Naņa tu kinzi laņeņa tamwatanzi sakamao nde sikai kazâņa pa naņa ku situ labinâņġu.

³ Naņa nđandai aveta vetâņa soki panzi nġa, andeta kinzi sikai kazâņa pana ku sisowe nġua sakamao lâ tiniņġu.

⁴ Naņa uru tiniņġu mwasa nâ panzi ku ano pano tu kusukanzi, andeta kinzini sitalea naņa.

⁵ Naņa uru aveta keņġu ara nâ panzi, andeta kinzi sikatu kenzi sakamao imâ pa naņa. Naņa ilonġu ndo ikeno panzi, andeta kinzi wisinzi nâna nâ pa naņa.

⁶ Maro Naļae, kinzi nawalanzi tonġe iveta malia naļae tina pa naņa. Naņa ilonġu tu noko ma kupatea tamâta sakamao tonġe tu ma imandi nġua nia ku isowe nġua lâ nanenġu kazâņa tamâta njinde tini.

⁷ Naņa ilonġu tu noko ma kusânda nanenġu kazâņa tamâta njinde ne vetâņa soki kulu, aku kupa nġua nana kupare nia papa i kâ. Aku naņa ilonġu tu noko ma kumora i ne noņa itogo kelekele sakamao tona.

⁸ Naņa ilonġu tu i ma imâte walele nâ, njineņa tamâta tonġe ma ikai i nia.

⁹ Naņa ilonġu tu i ma imâte, aku i natu kinzi ma sipânġa simo mundoro. Ara nana i kaiwa ma imo mwala!

¹⁰ Naņa ilonġu tu i natu kinzi ma simo sugorai, nenzi luma tia. Ara ŋana tamâta pinde ma sinjaranzi ŋana nenzi luma sinġa!

¹¹ Ambo tamâta pinde nenzi mbuku ikeno pa nanenġu kazâņa tamâta ŋinde, ande naņa ilonġu tu kinzi ma simâ sikai i ne tâno tava ne kelekele rârâni. Naņa ilonġu tu kinzi ma sikai mbaliņa rârâni i muŋga imakâsa ŋalae ŋana ikai ŋinde.

¹² Naņa tiningu pwâka tu tamâta tonġe ma io ne wisi-wisi ilâ pa tamâta ŋinde, aku tiningu pwâka tu tamâta tonġe ma kalo sukâņa ŋananzi i natu simo mundoro ŋinde.

¹³ Naņa ilonġu tu i ne vâsa rârâni ma sipa-mateteu, aku kinzi tamâta sipânġa muli-muli ŋinde ma kalonzi kapa ndo ŋana tamâta ŋinde ŋa.

¹⁴ Naņa tiningu pwâka tu Yova Kindeni ma izavaru nanenġu kazâņa tamâta ŋinde timbu muŋġaņa nenzi kiesaka piti lâ tininzi! Aku naņa ilonġu mine nâ ŋana i tina tona!

¹⁵ Mao nâ, naņa ilonġu tu Yova Kindeni ma kalo ŋgere ŋana nenzi kiesaka kâ ikura zo rârâni. Ara ŋana i ma ivetanzi tamâta rârâni kalonzi kapa ndo ŋana kinzi ŋu ŋinde seenzi kâ,

¹⁶ ŋana tu nanenġu kazâņa tamâta ŋinde ŋandai io ne wisi-wisi ilâ pa tamâta tonġe ŋa. I uru iveta kie sakamao panzi sugorai tamâta wa, kinzi tamâta nenzi kelekele tia wa, kinzi tamâta simo tava kalonzi loko wa. I ilinzi lee ipunzi pâta simâte.

¹⁷ I muŋga indeka ŋana ino pa Yova Kindeni

tu ma iveta kie sakamao panzi tamâta pinde. Mine nde ara ñana tamâta pinde ma sino pa Yova Kindeni tu iveta kie sakamao mine nâ pa i tamwata! I tini pwâka tu Yova Kindeni ma iveta vetâña ara panzi tamâta pinde. Mine nde ara ñana Yova Kindeni ne vetâña ara ma ikeno malawae ndo ñana i tamwata mine nâ!

¹⁸ I uru iporo ñgua sakamao mine ikura zo rârâni, itogo tamâta ipasawa pasawaña lâ tini mine. Ara ñana i ne ñgua sakamao ñinde ma ipalele ku izavaru i tamwata!

¹⁹ Naña ilongu tu i ne ñgua sakamao ñinde ma ipânga itogo i ne lalava mine. Ara ñana ñgua ñinde ma ilita i kaika ikura zo zo, itogo tamâta ilita wâlo lâ kambwañe mine.

²⁰ Mao nâ, naña ilongu tu Yova Kindeni ma ipare nia mine panzi nanenğu kazâña tamâta, kinzi ñinde uru siporo ñgua soki ndo pa naña.

²¹ Taitu Koipu Nalae Yova Kindeni, naña ano pano tu kuvilana, ikura noko ne ñgua pâña muñgâña mine. Noko ne tini-mwasa ara ñinde ikeno pa naña ikura zo zo. Mine nde ano pano tu pwaina piti lâ kazâña ilo.

²² Naña amo sugorai ndo, aku akura tu apavila warakânğu nde tia. Naña ilongu malia ndo.

²³ Tini nâ nde ma naña naonğu tia lâ, itogo kari indue ku lala pararai lâ. Naña amo atogo ndemu-ndemu lawea itapala kala ilâ lâ.

²⁴ Naña andi kaika ñana kâpwa kâ ikura zo luandondo, kala tukunğu rua nenzi walo tia ndo. Naña tiningu râki-râki ndo.

²⁵ Nanenğu kazâña tamâta nde simora naña

ku siporo ŋgua pavaligiņa nâ pana. Kinzi sirurua kulunzi pana wa sijeleana wa.

²⁶ Nanenġu Maro Yova Kindeni, kuvilana ŋga! Noko tini mwasa pa naņa ikura zo rârâni. Mine kala pwaina piti lâ kazâņa ilo!

²⁷ Yova Kindeni, kutula pwataki panzi nanenġu kazâņa tamâta tu noko tamwata simbo nâ kumo nanenġu Pavilâņa Tamâta.

²⁸ Ambo kinzi ma sino pano tu kuzavaru naņa, ande ara. Taitu naņa kalonġu tawana tu noko ma kuveta kie ara nâ pana. Naņa ilonġu tu noko ma kutawanzi tamâta ŋinde siveta kenzi sakamao pa naņa. Ninenġa noko ne wurâta tamâta naņa ma ilonġu ara nâ.

²⁹ Naņa ilonġu tu nanenġu kazâņa tamâta ma mainzi ŋalae. Ara ŋana maŋeti ma ituranzi ndo lâ, itogo pasawaņa mwasina.

³⁰ Andeta naņa ma aporo kawânġu ndanġe ŋalae pa Yova Kindeni. Lâ zo ŋana i ne tamâta ma sipasau ŋana siwawa i kâ, ande naņa ma amandi kunzi apanea i ŋa.

³¹ Nana tu i uru isukanzi kinzi sugorai tamwatanzi ku ikainzi piti lâ nenzi kazâņa tamâta mbaunzi ilo, kinzi ŋinde situ sipunzi pâta simâte.

110

Yova Kindeni ipa ŋgua kuku koipu ŋalae i muņa ipatea ŋinde

Daviti isia wângjiņa ŋine

¹ Maro Yova Kindeni itu ŋgua pa nanenġu Maro Njalae mine tu, “Noko kusaŋona ŋai pa

mbaunġu wia kâ lee, ikura lâ zo ŋinde naŋa ma aonzi noko ne kazâŋa tamâta simo noko kalo.”

² Maro Yova Kindeni imo Saion lawea, aku io noko tu pwai koipu pa lawea ndoni. Ara, pwai poe kaika panzi ne kazâŋa tamâta.

³ Mao nâ, lâ zo ŋana noko kupara kunzi ne kazâŋa tamâta, ande noko ne tamâta ma ilonzi ara tu simâ pano lâ tuu sapâŋa kulu ŋana sivilano. Noko ma pwai walo kaika ikura zo rârâni, itogo mbo mbo mwâka uru ipâŋga unza tini, kala unza ikai walo wasaseki mine.

⁴ Maro Yova Kindeni ipambwâre lâ ku iporo mine tu, “Noko koipu ŋalae ma kumo patarawâŋa tamâta mine ku kumo nâ. Noko kumo patarawâŋa tamâta ŋalae, kutogo Melikisede mine.” Yova Kindeni kawa ŋgua rârâni nde mao kanaŋo, aku i ma ilele ne ŋgua ipâŋga kie tonġe tia ndo.

⁵ Maro Yova Kindeni uru imandi noko tini laiti ŋana ivilano. Mine kala muli, lâ zo ŋana i ne wisi-nâna ma ipâŋga nia yo, ande i ma ipara kunzi koipu ŋalaŋala, ku ma ipolenzi itawanzi ndue ndo lâ.

⁶ Mao nâ, i ma ipare nia panzi tamâta ŋu rârâni, ku ma ipunzi tamâta rârâ sipamateteu. I ma itawanzi koipu ŋalaŋala simo tâno ndoni.

⁷ Koipu Ŋalae ma ilâ pa lââ ŋinde irere nzâla ŋgaŋe, aku ma inu. Mine kala i ma ikai walo, ku ma ipole paraŋa.

111

Tapanea Maro Kindeni tasuka i ŋa kâki

¹ Tapanea Yova Kindeni tasuka i ŋa kâki! Naŋa ilonŋu kalonŋu ndoni aporo ndaŋge ŋalae papa i. Lâ zo ŋana i ne tamâta sipasau tu siwawa i, ande naŋa ma amo kunzi ku ma kawâŋgu ndaŋge mine nâ.

² Nana tu Yova Kindeni uru iveta vetâŋa arara nâ. Tamâta ea ilonzi ara nâ ŋana Yova Kindeni ne vetâŋa kie-kie kâ, ande kinzi ŋinde rârâni uru kalonzi ŋgere sondo ŋana i ne vetâŋa ŋinde kilala kâ.

³ I ne vetâŋa rârâni situla i kilala pwataki tu i ŋa nde ŋalae, aku i ne walo nde kaika ndo. I uru iveta kie ara ndo panzi ne tamâta, ma iveta mine ku imo nâ.

⁴ Yova Kindeni uru igagatinzi ne tamâta ilonzi kalonzi tu ma kalonzi ŋgere ŋana i ne vetâŋa arara ŋinde kâ. I itu kinzi ma sisama tu inani nde wisi-wisi warika wa kalo-sukâŋa warika wa.

⁵ I uru kâpwa isuanzi tamâta ea simege ŋana i kâ. Aku i ma kalo kapa ŋana ŋgua pâŋa ŋinde i muŋga iveta kunzi ne tamâta, ande ma tia.

⁶ Muŋga ikai tinikoa ŋgu nenzi tâno ku ikisi keru panzi tamwata ne tamâta, aku ne vetâŋa ŋinde itula i ne kaika kilala pwataki panzi.

⁷ Mao nâ, Yova Kindeni ne vetâŋa rârâni nde mao kanaŋo ku sondo ndo. Mine kala kinda takura tu taponu muli pa i ne tukuŋa rârâni.

⁸ Nanayoni, lâ zo ŋinde Yova Kindeni itula ne ŋgua tukuŋa panzi ne tamâta, ande i ne vetâŋa ŋinde ipâŋga mao kanaŋo ku sondo nâ. Aku i ne ŋgua tukuŋa ŋinde ma ikeno mine ku imo nâ.

⁹ Ina kala iyautenzi ne tamâta piti lâ kazâŋa ilo, ku iveta ŋgua pâŋa kunzi. Aku ŋgua pâŋa

ŋinde ma ikeno mine ku imo nâ. Mao nâ, Yova Kindeni ŋa imo sapâŋa ndo; mine nde ara ŋana tamâta rârâni ma siruru ŋana i kâ.

¹⁰ Ambo tamâta tonje ilo tu ipâŋga ilo-kalo tamâta, ande i ma imege ŋana Yova Kindeni muŋga lâ ŋga. Ina uru itula ilo-kalo arara panzi tamâta ea sipaloŋo pa i kawa ŋgua. Paneâŋa ilâ pa i ikura zo rârâni!

112

Kinzi tamâta arara nenzi ndekâŋa

¹ Tapanea Yova Kindeni tasuka i ŋa kâki! I ne nzâmbe ara ikeno pa tamâta ea uru imege ŋana i wa ilo ara nâ ŋana ipono muli pa i ne tukuŋa wa.

² Tamâta ara ŋinde natu wukale, kinzi ma simo tamâta ŋalaŋala lâ ŋgu naonzi. Aku Yova Kindeni ne nzâmbe ara ma ikeno panzi tamâta ara ŋinde timbunzi wukale mine nâ.

³ Tamâta ara ŋinde see taitu kinzi ma simo mbaliŋa warakanzi, aku i tamwata ne vetâŋa arara ma ikeno ikura zo zo.

⁴ Ikura zo zo, tamâta ara uru kalo sukâŋa ŋananzi tini pinde ku io ne wisi-wisi ilâ panzi, aku i ne vetâŋa rârâni nde sondo nâ. Mine kala i nde itogo sinâla ŋana isinalanzi tamâta arara simo nia ŋaŋa ilo.

⁵ Tamâta ea uru ivilanzi tini pinde ŋana mbumbu kâ ku iveta vetâŋa sondo nâ ŋana ikai mbaliŋa kâ, ande tamâta ŋinde ma imo ara nâ.

⁶ Mao nâ, ambo tamâta tonje ipono muli sondo pa Yova Kindeni, ande tamâta ŋinde ma

imo ara nâ. Aku kinzi tamâta sipânga muli-muli ñinde ma siloņo i parina.

⁷ Ambo tamâta ara mine ma iloņo pâri tu malia pinde ma imâ ipânga, ande i ma iruru tia, ñana tu i ne kalo-tawana ikeno kaika pa Yova Kindeni.

⁸ I ma iruru ku kalo loko ñana vetâņa tonĝe tia. Isama tu Yova Kindeni ma ipolenzi ne kazâņa tamâta.

⁹ I uru kelekele rârâ ilanzi sugorai tamwatanzi, aku ne vetâņa arara ñinde ma ikeno ikura zo zo. I ma imo tamâta ñalae, aku kinzi tamâta ma sisuka i ña kâki.

¹⁰ Kinzi tamâta sakamao simora tu tamâta ara uru imo ara mine, kala simo sipadâda nâ. Kinzi wisinzi nâna lee sipayaula ku naonzi tia lâ. Aku kelekele ara ndia kinzi tamâta sakamao situ ma sikai pa warakanzi, ande ñinde ma sikai tia.

113

Kinzi tamâta sindeka, ñana tu Maro Kindeni iveta kie ara panzi

¹ Tapanea Yova Kindeni tasuka i ña kâki! Miki Yova Kindeni ne wurâta tamâta, miki kasuka i ña kâki!

² Ara ñana paneâņa mine nâ ma ilâ pa Yova Kindeni lâ zo ñine wa zo muli-muli wa.

³ Mine nde miki tamâta kala kamo pa mbwera kâ, aņga miki ñinde kamo pa wâra kâ, miki rârâni kapanea Yova Kindeni kasuka i ña kâki!

⁴ Ñana tu Yova Kindeni imo ikai Maro panzi tamâta űgu ndoni. I ña nde ñalae ndo, kala ipolenzi kelekele rârâni simo samba ilo.

⁵ Mao nâ, tamâta tonje irerege kuku kinda nenda Maro Yova Kindeni, ande tia. Ina imo âta ndo,

⁶ kala nao tundu ŋana imora nia maa wa tâno wa.

⁷ I nao tundu ŋana ivilanzi kinzi sugorai tamwatanzi, aku ikainzi piti lâ nia sakamao ilo. Tamâta ea simo sakamao ku sikura tu sipavila warakanzi tia, ande i uru isuka kinzi ŋinde kâki,

⁸ aku ionzi simo rege-rege kunzi i ne ŋgu nenzi tamâta mbâna-mbâna.

⁹ Aku i uru iveta kie ara ndo panzi taine niŋga tava. Ivilanzi kala sipaguguanzi natunzi, ande kala taine ŋinde sindeka pâta kanaŋo. Mine kala tapanea Yova Kindeni tasuka i ŋa kâki!

114

Wângiŋa ŋana zo ŋinde Maro Kindeni iyautenzi Isrel ŋu piti lâ Isip tâno

¹ Muŋgani, lâ zo ŋinde kinzi Isrel ŋgu sipile Isip tâno, lâ zo ŋinde Yakopu ne vâsa ŋgu sipile tinikoa ŋgu nenzi lawea,

² ande lâ zoni ndaina kinzi Juda ŋgu sipâŋga Maro Kindeni ne ŋgu sapâŋa. Mao nâ, kinzi Isrel ŋgu sipâŋga i tamwata ne tamâta.

³ Maro Kindeni ina ipâŋga Tâi Njini pwali, aku tâi nde ikâwa ilâ imandi pa pinde, ilâ imandi pa pinde. Ninenŋa i ilâ lee ipâŋga Jodan Lââ pwali, aku lââ imandi nâ.

⁴ Kinzi tuu ŋalanala siruru kala sipapatiki sitogonzi meme mine. Aku kinzi tuu kiri-kiri kala sisonga pwapwataki sitogonzi lama natu mine.

⁵ Noko tâi ndai, ande vetâņa ndia ipânga pano kala noko pwâwa mine, a? Anğa noko Jordan Lââ, mana mana nga kurere tia, a?

⁶ Anğa miki tuu ęalaņala, ande vetâņa ndia ipânga pami kala kapapatiki katogonzi meme mine, a? Anğa miki tuu kiri-kiri, mana mana nga kasonęa pwapwataki katogonzi lama natu mine, a?

⁷ Mao nâ, miki kamege ęana Maro Kindeni kâ kala kaveta mine. Noko tâno ęai, kala ęine Maro Nęalae imâ ipânga laiti lâ. Mine kala kuririņo ęa! Yakopu ne Maro Kindeni nde imâ ipânga lâ; mine nde ara ęana noko ma kumo kuririņo nâ.

⁸ Nana tu ina iveta lââ ipânga mira ilo ku iyâti imâ, aku inani iveta lââ isâko mira kaika ęalaņala ilo ku irere ndue.

115

Maro Kindeni i simbo nâ nde Maro mao

¹ Yova Kindeni, noko ne tini-mwasa ikeno pa maka ikura zo zo, aku noko uru kuveta ikura tamwata kawa ęgua rârâni. Mine nde maka ma kasuka noko simbo nâ ęa kâki. Maka ma kapasuka warakama ęama kâki, ande tia.

² Nana sâ kâ ęa kinzi tinikoa ęgu uru sivaligi maka ku sikasonęama mine tu, “Miki nemi Maro Kindeni ande imo ndia”, a?

³ Kinzi sizizâla tu kinda nenda Maro Kindeni imo samba ilo, aku i uru iveta ikura tamwata nâ ne pateâņa.

⁴ Anŋa kinzi tinikoa ŋgu nenzi maro nde kelekele kaa nâ. Kinzi tamâta nâ sipare maro ŋinde tainzi lâ mira “gol” wa “silva” tini.

⁵ Kinzi maro laŋeŋa ŋinde kawanzi keno, andeta sikura tu siporo ŋgua kâ, nde tia. Kinzi matanzi keno, andeta sikura tu simora kelekele kâ, nde tia.

⁶ Kinzi taŋanzi keno, andeta sikura tu siloŋo ŋgua kâ, nde tia. Kinzi vigunzi keno, andeta sikura tu siŋo kelekele kuwae kâ, nde tia.

⁷ Kinzi mbaunzi keno, andeta sikura tu sitaŋo kelekele kâ, nde tia. Aku kinzi kenzi keno, andeta sikura tu soka kâ, nde tia. Kinzi sikura tu sisarâwa wa siveta nduŋeŋa tonŋe tia.

⁸ Mine nde naŋa aporo tu kinzi tamâta kala uru sipare maro laŋeŋa kaa kaa ŋinde tainzi, ande kinzi ŋinde nde sirerege kunzi maro laŋeŋa ŋinde. Aku tamâta ea uru kalonzi tawana maro laŋeŋa ŋinde, ande kinzi kala sipâŋga kaa nâ, sitogonzi kinzi mine.

⁹ Anŋa miki Isrel ŋgu tamâta, miki ma kalomi tawana Yova Kindeni, ina uru ivilami wa ikatonami wa.

¹⁰ Aku miki Yova Kindeni ne patarawâŋa tamâta lâ Aron ne vâsa ŋgu, miki ma kalomi tawana Yova Kindeni, ina uru ivilami wa ikatonami wa.

¹¹ Miki tamâta ŋine uru kamege ŋana Yova Kindeni kâ, miki ma kalomi tawana i nâ, ina uru ivilami wa ikatonami wa.

¹² Ŋana tu Yova Kindeni uru kalo ŋgere ŋana kinda kâ, aku i ma iveta kie ara nâ pa kinda. I ma iveta kie ara mine nâ panzi Isrel ŋgu tamâta, sitavanzi Yova Kindeni ne patarawâŋa tamâta lâ

Aron ne vâsa ŋgu.

¹³ Mao nâ, Yova Kindeni ma iveta kie ara panzi tamâta ea simege ŋana i kâ, kinzi tamâta ŋalaŋala wa sugorai tamwatanzi wa.

¹⁴ Naŋa ilonĝu tu Yova Kindeni ma iveta natumi sipâŋga kambwanenzi walo, aku ilonĝu tu i ma iveta mine nâ panzi timbumi wukale tona.

¹⁵ Mao nâ, naŋa ilonĝu tu Yova Kindeni tamwata ma iveta kie ara ndo pa miki. Ina nia ndoyo ipulianzi samba wa tâno wa.

¹⁶ Samba nde Yova Kindeni simbo nâ ne ninia, aŋga tâno nde ilua kinda tamâta lâ.

¹⁷ Kinzi mateŋa tamâta silâ pa warakanzi nenzi lawea, aku sikura tu sipanea Yova Kindeni sisuka i ŋa kâki, ande tia.

¹⁸ Aŋga kinda nde tamo viânda yo, aku ma kawânda ndaŋge pa Yova Kindeni lâ zo ŋine wa zo muli-muli tona. Tapanea Yova Kindeni tasuka i ŋa kâki!

116

Tamâta kawa ndaŋge pa Maro Kindeni, ŋana tu iveta i tini ara kilo

¹ Yova Kindeni uru ipaloŋo pa nanenĝu sarawâŋa. Mine nde naŋa tiniŋgu mwasa ndo papa i. Mao kanaŋo, i uru ipaloŋo pa nanenĝu noŋa.

² Ina itambira taŋa pa nanenĝu sarawâŋa rârâni. Mine nde naŋa ma amo akai noŋa pa i nâ ikura zo rârâni naŋa ma amo viâŋgu.

³ Muŋga, mateŋa ne nimbu nde ikai naŋa kaika lâ. Mine kala naŋa kalonĝu ŋgere ŋana

mateņa nianzi, aku ñinde iveta naņa aruru pâta kanaņo. Naņa kalonĝu loko ku ilonĝu malia ndo.

⁴ Ñineņa asarâwa pa Yova Kindeni ku apai tu, “Yova Kindeni, naņa ano kaika pano tu kuvilana! Tia ma amâte!”

⁵ Naņa asama tu Yova Kindeni nde wisi-wisi warika wa vetâņa sondo warika wa. Mao nâ, kinda nenda Maro Kindeni nde kalo-sukâņa warika.

⁶ I uru ikea ñananzi tamâta ea sikura ñana sipavila warakanzi tia. Mine nde lâ zo ñana kalo-lokoni iveta ilonĝu malia ndo, ande ina ivilana.

⁷ Kala ñine naņa wisinĝu puu ndue kilo, ñana tu Yova Kindeni iveta kie ara ndo pa naņa.

⁸ Yova Kindeni itinĝi mateņa piti kala inĝenĝe ñanana lâ. Ipamasi matânĝu sulu mâsa-mâsa lâ, aku ikea ñanana. Mine nde malia ñandai itawa naņa ndue ñga.

⁹ Mine kala naņa ma ayoka kuku Yova Kindeni ikura zo rârâni naņa ma amo viânĝu lâ tâno kulu.

¹⁰ Naņa kalonĝu tawana Yova Kindeni. Mine kala munĝa naņa aporo lâ warakânĝu ilonĝu mine tu, “Malia ñalae tina itawa naņa ndue ndo lâ.” Taitu lâ zo ñinde, naņa ñandai apile nanenĝu kalo-tawana ñga.

¹¹ Lâ zo ñinde naņa ilonĝu rârâ kala aporo lâ warakânĝu ilonĝu mine tu, “Tamâta rârâni nenzi ñgua pâņa rârâni nde laņeņa nâ.” Andeta nanenĝu kalo-tawana ñandai imbe ñga.

¹² Opopo, Yova Kindeni iveta kie ara ndo pa naņa. Andeta naņa ma akatu i ne vetâņa ñinde mâsi mana.

¹³ Ayo, naņa ma awuwu waini lâ kâmba ilo, ku akai amâ alua Yova Kindeni itogo patarawâņa mine. Vetâņa ñinde ma itula pwataki tu naņa kawângu ndange ñalae papa i ñana ne pavilâņa ara ñinde kâ.

¹⁴ Aku lâ zo ñana Yova Kindeni ne tamâta rârâni ma sipasau ñana siwângi pa i kâ, ande naņa ma amo kunzi ku ma aveta ikura nanenġu ngua pâņa muņġâņa mine.

¹⁵ Mao nâ, Yova Kindeni ilo ndo keno panzi ne tamâta. Mine kala ambo tonġe ma imâte, ande i kalo sukâņa ñalae ñinde.

¹⁶ Yova Kindeni, naņa amo noko ne wurâta tamâta. Naņa uru aveta wurâta pano, itogo nana muņġa iveta mine. Noko kutiņġi mateņa piti kala iņġenġe ñanana, kala ñine naņa amo ara nâ.

¹⁷ Mine nde naņa ma aveta patarawâņa pano ñana itula pwataki tu naņa kawângu ndange ñalae pano. Aku naņa ma ano pa noko tona.

¹⁸ Aku lâ zo ñana Yova Kindeni ne tamâta rârâni ma sipasau ñana siwângi pa i kâ, ande naņa ma amo kunzi ku ma aveta ikura nanenġu ngua pâņa muņġâņa mine.

¹⁹ Yova Kindeni, naņa ma aveta mine lâ Jerusalem lawea ilo, lâ noko ne luma sapâņa ne ngumbi ilo. Tapanea Yova Kindeni tasuka i ña kâki!

117

Paneâņa ilâ pa Maro Kindeni

¹ Miki tamâta lâ tinikoa ṅgu ndoni, miki rârâni kapanea Yova Kindeni kasuka i ṅa kâki! Miki tamâta kamo tâno ndoni, miki kawawa i!

² ṅana tu i ne tini-mwasa ikeno kaika pa kinda ku imo nâ. Ikura zo zo, ande iveta ikura i kawa ṅgua rârâni. Mine kala tapanea Yova Kindeni tasuka i ṅa kâki!

118

Kinzi kawanzi ndaṅge pa Yova Kindeni ṅana i ne pavilâṅa kâ

¹ Kinda ma kawânda ndaṅge ilâ pa Yova Kindeni, ṅana tu i nde ara tamwata. I ne tini-mwasa ikeno mine ku imo nâ.

² Mine nde miki Isrel ṅgu tamâta, ara ṅana miki ma kaporo mine tu, “I ne tini-mwasa ikeno mine ku imo nâ.”

³ Aṅga miki Yova Kindeni ne patarawâṅa tamâta lâ Aron ne vâsa ṅgu, miki kala ma kaporo mine tu, “I ne tini-mwasa ikeno mine ku imo nâ.”

⁴ Aṅga miki tamâta ṅine uru kamege ṅana Yova Kindeni kâ, miki rârâni kala mine nâ ma kaporo tu, “I ne tini-mwasa ikeno mine ku imo nâ.”

⁵ ṅana tu muṅga, ande malia ṅalae itawa naṅa ndue lâ. ṅineṅga naṅa ano pa Yova Kindeni, aku ipaloṅo pa nanṅgu noṅa kala izavaru malia ṅinde piti lâ.

⁶ Naṅa asama tu Yova Kindeni uru imo kuku naṅa. Mine kala naṅa ma aruru tia ndo, ṅana tu kinzi tamâta sikura ṅana siveta vetâṅa soki tonṅe pa naṅa, ande tia.

7 Mao nâ, Yova Kindeni tamwata uru imo kuku naņa ņana ivilana. Mine kala naņa ma amora i itawanzi nanenġu kazâņa tamâta ndue ku izavarunzi ndo lâ.

8 Ambo kinda kalonda tawana tu kinzi tamâta ma sivila kinda, ande ņinde nde ara koņa tia. Andeta kaloņo ņga; ambo kinda talâ pa Yova Kindeni tu ikea ņana kinda kâ, ande ņinde nde ara ndo.

9 Ambo kinda kalonda tawana tu kinzi tamâta ņalaņala ma sivila kinda, ande ņinde nde ara koņa tia. Ambo kinda talâ pa Yova Kindeni tu ikea ņana kinda kâ, ande ņinde nde ara ndo.

10 Nanenġu kazâņa tamâta rârâ nde sinġe naņa mbwaliu lâ, andeta Yova Kindeni walo kaika ilua naņa, kala azavarunzi lâ.

11 Kinzi sinġe naņa lâ, kala simo pa naonġu wa mulingu wa tiningu pa wia kâ wa tiningu pa ņâsi kâ. Andeta Yova Kindeni walo kaika ilua naņa, kala azavarunzi lâ.

12 Kinzi sinġe naņa mbwaliu lâ, itogo wuli-wuli siveta mine. Andeta Yova Kindeni walo kaika ilana, kala azavarunzi lâ. Mao nâ, kinzi sipamateteu walele nâ, itogo yââ kana leu walele nâ ņinenġa imâte pusii lâ mine.

13 Kinzi kazâņa tamâta ņinde sipara kaika ndo kuku naņa, aku laiti ņana sipole naņa kâ. Andeta Yova Kindeni ivilana.

14 Mine kala naņa apaimi tu Yova Kindeni tamwata uru walo kaika ilua naņa. Ina tamwata imo nanenġu Pavilâņa Tamâta.

15 Miki kaloņo ņga! Yova Kindeni ne tamâta nde simo nenzi luma ilo ku sindeka wa sikai lolove wa. Kinzi sisarâwa mine tu, "Yova

Kindeni Walo Tamwata ivila kinda kala tapole paraŋa lâ!

¹⁶ Mao nâ, Yova Kindeni ne walo kaika nde ŋalae ndo! Yova Kindeni Walo Tamwata ivila kinda kala tapole paraŋa lâ.”

¹⁷ Aku naŋa kala ŋandai amâte lâ paraŋa ilo ŋga. Naŋa ma amo viâŋgu, ku ma atu pâri ŋana Yova Kindeni ne vetâŋa ŋalaŋala ŋinde kâ.

¹⁸ Yova Kindeni ipu naŋa pâta lâ, andeta i ŋandai isâu pa mateŋa tu ikai naŋa ŋga.

¹⁹ Mine nde naŋa amandi Yova Kindeni ne luma sapâŋa nao amo ŋai. Miki kakai nzâla piti pana, ŋana naŋa ma ayoka alâ luma ilo ku ma kawâŋgu ndaŋge asuka i ŋa kâki.

²⁰ Yova Kindeni ne ŋgumbi nzâla kala ŋine. Tamâta ea simo ilonzi mbâra-mbâra lâ i nao, kinzi ŋinde nâ ma sikura tu silâ luma sapâŋa ilo.

²¹ Yova Kindeni, noko kupaloŋo pa nanenŋu noŋa lâ, kala kumo nanenŋu Pavilâŋa Tamwata. Mine nde naŋa apanea noko ŋa asuka kâki.

²² Mira ŋine kinzi tamâta ŋana sipa luma kâ situ nde sakamao kala sitambira lâ, ande mirani ndaina ipâŋga mira ara ŋana isuka luma ŋgaŋe kaika kâ.

²³ Yova Kindeni tamwata iveta vetâŋa ŋinde ipâŋga lâ, kala kinda tamora ŋinde tu ara pâta kanaŋo.

²⁴ Kala kari ŋine kinda kalonda ŋgere ŋana Yova Kindeni ne vetâŋa ŋinde. Kinda ma tandeka ku ilonda ara nâ papa i.

²⁵ Yova Kindeni, nema pavilâŋa tamwata noko, maka kano pano tu kuvilama! Kusukama ŋana

nema vetâŋa rârâni ma ipâŋga kanaŋo.

²⁶ Kala ŋine tamâta kala ikai Yova Kindeni ndamwa ŋinde nde ilâ luma sapâŋa ilo, aku Yova Kindeni itu nzâmbe pa koipu ŋalae ŋine ikai i ndamwa kala imâ. Maka kamo Yova Kindeni ne luma sapâŋa ilo ku kano pa i tu ma iveta kie ara pa miki.

²⁷ Mao nâ, Yova Kindeni nde Maro Ŋalae, aku uru ikatona kinda sondo ndo. Mine nde miki kalâ kakai kâi launzi lâ mbaumi ilo, aku kao lae ku koka kalâ kakarerea patarawâŋa nia ku kapanea i.

²⁸ O Maro Kindeni, noko simbo nâ kumo nanenŋu Yova Kindeni, aku kawâŋgu ndanŋe imâ pano. Mao nâ, nanenŋu Maro Kindeni noko, aku naŋa ma aporo atula pwataki tu noko ŋa imo ŋalae ndo.

²⁹ Miki ma kawami ndanŋe ilâ pa Yova Kindeni, ŋana tu i nde ara tamwata. I ne tini-mwasa ikeno mine ku imo nâ.

119

Maro Kindeni ne ŋgua tukuŋa nde ara ndo

¹ Tamâta ea kinzi uru sipaveta kuku vetâŋa sondo nâ ku soka Yova Kindeni ne ŋgua tukuŋa muli, ande i ne nzâmbe ara ikeno panzi.

² Ŋana tu kinzi ilonzi ndo tu sipono muli sondo pa Yova Kindeni kawa ŋgua.

³ Mao kanaŋo, kinzi tamâta ŋinde sipu mulinzi pa vetâŋa sakamao rârâni. Kinzi uru siveta ikura Yova Kindeni nâ ne pateâŋa mine.

⁴ Yova Kindeni, nanayoni noko kutula ŋgua tukuŋa rârâni pama, aku kutu ŋgua kaika pama

tu maka ma kapakatona sondo ŋana kaponu muli sondu nâ pa ŋgua tukuŋa rârâni.

⁵ Mine nde naŋa ilonŋu tu aveta ikura noko ne pateâŋa mine ikura zo rârâni!

⁶ Naŋa asama tu ambo naŋa ma kalonŋu ŋgere sondu ŋana noko ne tukuŋa rârâni, ande naŋa ma maŋgu lâ tamâta naonzi tia ndo.

⁷ Naŋa ma apanâna ŋana noko ne pateâŋa sondu rârâni. Ŋineŋga naŋa ma apanea noko ŋa asuka kâki tava ilonŋu mbâra-mbâra ndo.

⁸ Naŋa ma apono muli pa noko ne ŋgua tukuŋa rârâni. Mine kala noko ma kupu muli ndo pa naŋa ndimo!

Tamâta iyoka Maro Kindeni ne tukuŋa muli kala indeka nâ

⁹ Ambo tamâta limoa itu ipakatona tamwata ne vetâŋa ŋana imo mbâra-mbâra lâ noko nao, ande i ma ipaveta kuku noko ne ŋgua.

¹⁰ Yova Kindeni, naŋa ŋandai ilonŋu rua-rua ŋga. Naŋa ilonŋu ndo tu apono muli pa noko. Mine nde ano pano tu pwai poe sondu pana, aku kupono nzalâŋgu ŋana naŋa ma akura tu apu muliŋgu pa noko ne tukuŋa tia kâ.

¹¹ Naŋa tiningu pwâka tu ma aveta kiesaka tonŋe pa noko. Mine kala naŋa ao noko kawa ŋgua ikeno kaika lâ ilonŋu kalonŋu marumbu lâ.

¹² Yova Kindeni, naŋa apanea noko ŋa asuka kâki. Naŋa ano pano tu kupananana ŋana noko ne pateâŋa kâ.

13 Ambo noko ma kupananana, ande naŋa ma aporo atula tukuŋa rârâni munŋa kulama ŋinde pwataki.

14 Mao nâ, naŋa ilonŋu ndeka ndo ŋana apono muli pa noko kawa ŋgua, aku ŋinde ipole nanenŋu ndekâŋa ŋana nanenŋu mbaliŋa rârâni.

15 Naŋa uru kalonŋu ŋgere ŋana vetâŋa rârâni noko ilo tu naŋa ma aveta ŋinde, aku matâŋgu alea sondo pa noko ne ŋgua rârâni.

16 Naŋa tiningu mwasa ndo pa noko ne pateâŋa. Naŋa ma kalonŋu kapa ŋana noko ne ŋgua ŋinde kâ, ande ma tia.

Tamâta ilo ndeka ŋana Maro Kindeni ne ŋgua tukuŋa

17 Yova Kindeni, naŋa ano pano tu kuveta kie ara pa ne wurâta tamâta naŋa. Ambo noko ma kuveta mine, ande naŋa ma amo viânŋu nâ ku ma apono muli pa noko ne ŋgua.

18 Pwai ilonŋu kalonŋu ne nzâla piti, ŋana naŋa ma asama sondo ŋana ŋgua arara rârâni ikeno noko ne ŋgua tukuŋa tini.

19 Naŋa nde tamâta nâ, kala akura tu amo zo luandondo lâ tâno ŋine kulu, ande tia. Mine nde noko ma kuvea ne ŋgua tukuŋa ŋanana ndimo.

20 Ikura kari wa mbo wa, ande naŋa ilonŋu ndo tu apono muli pa noko ne pateâŋa, aku ŋinde ipânŋa itogo yââ mela-mela mine lâ ilonŋu kalonŋu.

21 Naŋa asama tu noko uru pwai kazâŋa panzi tamâta ea sipasuka warakanzi tininzi, aku noko

ma kuzavarunzi tamâta ea silaņa sipole noko ne ņgua tukuņa.

²² Anğa naņa apono muli pa noko kawa ņgua, aku ņana duvi ņinde kâ kinzi kazâņa tamâta siporo ņgua pavaligiņa pana wa siņeleana wa. Naņa ano pano tu kupono nzalanzi, ņana ma sikura tu siveta mine kilo tia.

²³ Aku kinzi tamâta ņalaņala sipasau ku siporo sipa ņgua ņana siyaula naņa kâ. Andeta kalo loko, naņa nde noko ne wurâta tamâta, aku ma kalonĝu ņgere sondo ņana noko ne ņgua tukuņa kâ.

²⁴ ņana tu naņa ilonĝu ndeka nâ ņana noko kawa ņgua kâ. Noko ne ņgua ņinde uru ipananana ku ikai poe pana.

Tamâta ilo patea tu ma ipono muli pa Maro Kindeni ne ņgua tukuņa

²⁵ Yova Kindeni, nanenĝu kazâņa tamâta situ sitawa naņa ndue ndo lâ, kala laiti ņana amâte kâ. Naņa ano pano tu kuvilana ku kupu tini kaika pana, itogo muņa noko kupambwâre tu ma kuveta mine.

²⁶ Muņgani, lâ zo ņinde naņa apatula nanenĝu vetâņa rârâni pwataki pano, ande noko kuporo ņgua taulo imâ pa naņa lâ. Kala ņine ano pano tu kupananana ņana noko ne pateâņa kâ.

²⁷ Ambo noko ma kupananana ņana noko kawa ņgua duvi kâ, ande naņa ma kalonĝu ņgere sondo ņana noko ne vetâņa arara rârâni kâ.

²⁸ Naņa kalonĝu sukâņa ņalae tina, kala ilonĝu malia ndo. Mine nde ano pano tu kupu

tini kaika pana, itogo muŋga kuporo tu ma kuveta mine.

²⁹ Ambo noko ma pwai poe sondo pa naņa, ande naņa ma akura tu aŋgeŋge ŋana noko ne nzâla ara ŋinde kâ, ande tia. Mine nde kuveta kie ara pana, ku kupananana ŋana ne ŋgua tukuņa kâ.

³⁰ Naņa ilonġu patea tu ma apono muli sondo pa noko. Naņa uru kalonġu ŋgere ŋana noko ne tukuņa kâ ikura zo zo.

³¹ Yova Kindeni, naņa uru apaveta sondo ndo kuku noko kawa ŋgua. Mine kala noko ma kupilena ku kusâu panzi nanenġu kazâņa tamâta tu siveta maŋeti pana, mine ndimo.

³² Naņa asama tu noko ma ilo-kalo ŋalae kulua naņa. Mine nde naņa ma andeka nâ ŋana ayoka noko ne ŋgua tukuņa muli.

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma itula ilo-kalo ara papa

³³ Yova Kindeni, ambo noko ma kupanana naņa sondo ŋana ne ŋgua tukuņa duvi kâ, ande naņa ma apono muli papa ikura zo rârâni.

³⁴ Kutula ne ŋgua tukuņa kie ipâŋga nia yo pa naņa, ŋana naņa ma apaveta sondo kuku. Nġinenġa naņa ma ilonġu ara ndo ŋana apono muli pa noko ne ŋgua tukuņa ndoni.

³⁵ Naņa ilonġu ndeka ndo ŋana noko ne tukuņa kâ. Mine nde ano pano tu pwai poe sondo pana, ŋana naņa ma apono muli sondo pa noko ne tukuņa rârâni.

³⁶ Kupaņo naņa ilonġu kalonġu, ŋana naņa ma tiniŋgu mwasa nâ ŋana apaveta kuku noko

kawa ŋgua. Tia ma wisinġu kâki ŋana agona tâno ŋine ne mbaliņa nâ.

³⁷ Yova Kindeni, kusukana ŋana apu mulingu pa kelekele kaa kaa rârâni kâ. Naņa ano pano tu kuveta kie ara pana, itogo munġa kupambwâre tu ma kuveta mine.

³⁸ Noko uru kuveta ŋgua pânġa kunzi tamâta ea simege ŋanano. Mine kala naņa ano pano tu kupono muli pa ne ŋgua pânġa ŋinde, aku kuvila ne wurâta tamâta naņa.

³⁹ Naņa aruru ŋana ŋgua sakamao ŋinde nanenġu kazânġa tamâta uru siporo pa naņa. Mine nde kuvilana! Noko ne tukuņa rârâni nde arara nâ,

⁴⁰ aku naņa atu apono muli sondo papa. Noko nde vetânġa sondo warika. Mine nde ano pano tu via wasaseki kulana.

Tamâta kalo tawana Maro Kindeni ne ŋgua tukuņa

⁴¹ Yova Kindeni, naņa ano pano tu pwai naņa piti lâ kazânġa ilo, ikura munġa kupa ŋgua tu ma kuveta mine. Ambo noko ma kuveta mine, ande ŋinde ma itula pwataki tu noko tini mwasa ndo pa naņa ikura zo rârâni.

⁴² Ambo noko ma kuvila naņa mine, ande naņa ma akura tu aporo ŋgua taulo kilo panzi tamâta ŋinde uru siporo ŋgua sakamao pana, ŋana tu naņa kalonġu tawana noko ne ŋgua pânġa.

⁴³ Mao nâ, naņa kalonġu tawana noko ne ŋgua rârâni. Mine kala ano pano tu kupu tini kaika pana, ŋana naņa ma akura tu atula noko ne ŋgua mao pwataki ikura zo rârâni.

⁴⁴ Ikura zo zo, naņa ma apaveta sondo kuku noko ne tukuņa rârâni, ma aveta mine ku amo nâ.

⁴⁵ Naņa uru apatogo ñana ayoka noko kawa ñgua rârâni muli. Mine nde nanenġu kazâņa tamâta ma sikura tu sipole naņa, ande tia.

⁴⁶ Naņa ma atula noko kawa ñgua pwataki panzi koipu ñalanala, aku naņa ma akai mañeti ñana aveta mine kâ, ande tia.

⁴⁷ Yova Kindeni, naņa ilonġu ndo ikeno pa noko ne ñgua tukuņa. Mine nde ilonġu ndeka nâ ñana apono muli papa.

⁴⁸ Naņa amege ñana noko ne ñgua tukuņa kâ, aku tiningu mwasa ndo papa. Naņa ma kalonġu ñgere sondo nâ ñana noko ne pateâņa kâ.

Tamâta kalo tawana tu Maro Kindeni ne ñgua tukuņa nde ara ndo

⁴⁹ Yova Kindeni, naņa ano pano tu kalo ñgere kilo ñana ñgua pâņa ñinde noko muņa kuveta kuku ne wurâta tamâta naņa. Naņa ao tiningu pano tu ma kuveta ñgua pâņa ñinde ipânġa kanaġo.

⁵⁰ Lâ zo ñana naņa asânda malia kulu, ande naņa wisingu pisi nâ, ñana tu noko ne ñgua pâņa ivilana ñana amo viânġu kâ.

⁵¹ Noko kusama tu tamâta pinde uru sipasuka warakanzi tininzi, aku kinzi ñinde siporo ñgua pavaliginja pa naņa. Andeta naņa ñandai apu mulinġu pa noko ne tukuņa ña.

⁵² Yova Kindeni, lâ zo ndia naņa kalonġu ñgere ñana noko ne ñgua tukuņa sinġa ñinde,

ande ŋgua ŋinde uru ipu tini kaika pa ilonŋu kalonŋu.

⁵³ Anŋa lâ zo ndia amoranzi tamâta sakamao sipu noko ne ŋgua tukuŋa ŋinde ututu, ande naŋa wiŋiŋu nâna ndo.

⁵⁴ Naŋa asama tu naŋa ma amo viâŋgu lâ tâno ŋine kulu ikura zo luandondo tia. Andeta naŋa ma asia wângiŋa kaŋa-kaŋa ŋana noko ne ŋgua tukuŋa kâ, ikura zo rârâni naŋa ma amo viâŋgu.

⁵⁵ Yova Kindeni, ikura mbo mbo naŋa kalonŋu ŋgere ŋanano, aku uru kalonŋu ŋgere ŋana noko ne tukuŋa tona.

⁵⁶ Naŋa uru apaveta kuku noko kawa ŋgua rârâni, aku ŋinde iveta naŋa wiŋiŋu ara nâ.

Tamâta ilo ndo keno pa Maro Kindeni ne ŋgua tukuŋa

⁵⁷ Yova Kindeni, naŋa ilonŋu pa sâ tonŋe tia. Naŋa ilonŋu pa noko simbo nâ, kala ŋine apambwâre tu ma apono muli pa noko kawa ŋgua rârâni.

⁵⁸ Mine nde naŋa ano kaika pano tu kuo ne wisi-wisi imâ pana, itogo muŋga noko kupa ŋgua tu ma kuveta mine.

⁵⁹ Naŋa kalonŋu ŋgere ŋana nanenŋu vetâŋa kâ, kala ŋine naŋa apalele ilonŋu kalonŋu ku apa ŋgua tu ma ayoka noko ne ŋgua muli kilo.

⁶⁰ Naŋa ma amo soŋgo, ande tia. Naŋa ma walele nâ apono muli pa noko ne ŋgua tukuŋa.

⁶¹ Kinzi tamâta sakamao sio nimbu ŋana sikai naŋa kaika kâ, andeta naŋa kalonŋu kapa ŋana noko ne tukuŋa kâ tia ndo.

⁶² Lâ mbo ngini-ngini tamwata, ande naņa uru amandi sânda ku apaneano, ñana tu noko ne pateâņa rârâni nde sondo ndo.

⁶³ Aku tamâta ea kinzi uru simege ñanano wa sipono muli pa noko ne ñgua tukuņa wa, ande naņa amo kinzi tamâta ñinde rârâni ninzi-nambwe.

⁶⁴ Yova Kindeni, ikura zo zo noko tini mwasa ndo panzi tamâta rârâni simo tâno ndoni. Mine kala naņa ano pano tu kupananana ñana noko ne pateâņa kâ.

Maro Kindeni ne ñgua tukuņa nde ara ñana ivila kinda kâ

⁶⁵ Yova Kindeni, muņa noko kuveta kie ara ndo pa ne wurâta tamâta naņa, ikura noko ne ñgua pâņa muņgâņa mine.

⁶⁶ Aku naņa kalonĝu tawana noko ne tukuņa rârâni. Mine nde ano pano tu ilo-kalo ara kulana, ñana naņa ma akura tu apatea kelekele sondo kâ.

⁶⁷ Nanayoni naņa apaveta kuku vetâņa soki-soki nâ. Andeta muli ñga noko kupare nia sondo pa naņa, kala ñine naņa uru apono muli pa noko ne ñgua.

⁶⁸ Noko nde wisi-wisi warika ku ara tamwata. Mine nde ano pano tu kupananana ñana noko ne pateâņa kâ.

⁶⁹ Kinzi taņa-kaika tamwatanzi situ naņa lag-inânĝu. Andeta naņa ilonĝu rua-rua tia ndo; naņa ilonĝu ndo tu apaveta kuku noko kawa ñgua rârâni.

⁷⁰ Kinzi tamâta ñinde nenzi ilo-kalo tia ndo, aņga naņa nde ilonġu ndeka nâ ñana noko ne ñgua tukuņa.

⁷¹ Noko kupare nia pa naņa lâ, aku ñinde nde ara ndo, ñana tu ñinde ipanana naņa sondo ñana noko ne pateâņa kâ.

⁷² Nanenġu morâņa nde mine; tâno ñine ne mbaliņa rârâni nde kelekele ara koņa tia, aņga noko tamwata ne tukuņa nde kelekele ara ku ara ndo.

Maro Kindeni ne ñgua tukuņa nde sondo ndo

⁷³ Yova Kindeni, nanayoni noko tamwata kupulia naņa apâņa lâ, aku nokoni uru pwea ñanana. Naņa ano pano tu kutula ilo-kalo ara pana, ñana naņa ma apanâna sondo ñana noko ne ñgua tukuņa kâ.

⁷⁴ Naņa kalonġu tawana noko ne ñgua pâņa. Mine kala lâ zo ñana kinzi tamâta uru simege ñanano ñinde ma simora naņa, ande kinzi ma sindeka.

⁷⁵ Yova Kindeni, naņa asama tu noko ne pateâņa rârâni nde sondo ndo. Noko uru kuveta ikura ne ñgua pâņa rârâni, aku ñana duvi ñinde kâ noko kupare nia pa naņa lâ.

⁷⁶ Taitu kala ñine ano pano tu kuo ne tinimwasa ara ñinde imâ pa ne wurâta tamâta naņa ñana ipu tini kaika pana, ikura muņa noko kupambwâre tu ma kuveta mine.

⁷⁷ Naņa ilonġu ndeka nâ ñana noko ne tukuņa kâ. Mine nde kalo sukâņa ñanana, aku kusâu pana tu ma amo viânġu.

⁷⁸ Kinzi taņa-kaika tamwatanzi sisowe ŋgua laņeņa rârâ lâ tiningu. Naņa ilonġu tu noko ma kuveta maņeti panzi ŋana nenzi vetâņa ŋinde kâ. Aņa naņa nde ma kalonġu ŋgere sondo ndo ŋana noko kawa ŋgua kâ.

⁷⁹ Tamâta ea kinzi uru simege ŋanano ku sisama noko ne ŋgua tukuņa, ande naņa ilonġu tu kinzi ŋinde ma simâ pa naņa.

⁸⁰ Ambo noko ma kusukana ŋana apono muli sondo nâ pa noko ne tukuņa rârâni, ande naņa ma akai maņeti lâ nanenġu kazâņa tamâta naonzi, ande tia.

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ivila i

⁸¹ Yova Kindeni, naņa ao tiningu pano tu ma pwaina piti lâ kazâņa ilo lee, kala ilonġu malia ndo, aku nanenġu walo nde marumbu lâ. Taitu naņa kalonġu tawana noko ne ŋgua pâņa.

⁸² Naņa amo ao matânġu tu ma amora noko kuveta ikura ne ŋgua pâņa muņġâņa mine. Ao matânġu mine lee, matânġu sakamao lâ. Aku naņa akasonġano tu, “Noko ma kuveta ilonġu kalonġu pisi kilo lâ zo ndia.”

⁸³ Kumora ŋga, naņa apânġa atogo kelekele kaa nâ mine. Naņa amo atogo lââ patu siņa muņġa kinzi siwuwu lââ lâ ilo, andeta lulu iyaula kala sitambira lâ. Andeta naņa ŋandai kalonġu kapa ŋana noko ne ŋgua tukuņa ŋga.

⁸⁴ Mine kala naņa atu asama ŋine; naņa ma ao tiningu mine ikura zo ŋapia kilo, a? Kinzi tamâta ŋinde siveta kenzi sakamao pa naņa. Aņa noko ma kupare nia panzi lâ zo ndia, a?

⁸⁵ Kinzi uru sipasuka warakanzi tininzi, aku sipu mulinzi pa noko ne tukuņa. Kinzi sisale tâno wewe ku situ naņa ma patana andue ilo, ku ma sikaina kaika.

⁸⁶ Noko ne tukuņa rârâni nde mao kanaņo, ma ikeno mine ku imo nâ. Anņa nanenņgu kazâņa tamâta ñinde kawanzi laņeņa nâ, siveta kenzi sakamao pa naņa. Mine nde naņa ano pano tu kuvilana!

⁸⁷ Laiti ñana sipu naņa pâta amâte kâ. Taitu naņa ñandai kalonņgu kapa ñana noko ne ñgua tukuņa ñga.

⁸⁸ Yova Kindeni, noko ne tini-mwasa ikeno pa naņa ku imo nâ. Mine kala ano pano tu pwaina piti lâ kazâņa ilo. Ambo noko ma kuveta mine, ande naņa ma akura tu apono muli pa noko kawa ñgua rârâni.

Tamâta kalo tawana Maro Kindeni ne ñgua tukuņa

⁸⁹ Yova Kindeni, noko kawa ñgua ma imo mine ku imo nâ. Ñinde ikeno kaika lâ samba ilo.

⁹⁰⁻⁹¹ Mao nâ, noko kupono muli pa tamwata kawa ñgua ikura zo zo, ma kuveta mine ku kumo nâ. Noko kawa ñgua ñinde ipulia tâno ipâņga lâ, aku kuo ikeno kaika lâ ne nia sondo lee ikura lâ zo ñine. Ñana tu kelekele rârâni uru sipono muli pa noko kawa ñgua.

⁹² Aku naņa kala aveta mine nâ. Ambo naņa ilonņgu ndeka ñana noko ne ñgua tukuņa tia, ande nanayoni, nâna noko kulana ñine ma ipu naņa pâta amâte lâ. Andeta tia.

⁹³ Noko kawa ñgua uru ivila naņa kala amo viânņgu nâ. Mine kala naņa ma tiniņņgu pwâka

ṅana apaloṅo pa noko kawa ṅgua ṅinde, ande tia ndo.

⁹⁴ Yova Kindeni, naṅa nde noko tamwata simbo nâ ne tamâta. Mine nde kuvilana ṅga! Noko kusama tu naṅa apatogo ṅana apono muli sondo nâ pa noko ne ṅgua ikura zo zo.

⁹⁵ Kinzi tamâta sakamao sipavea lâ ku sio ṅanana tu ma sizavaru naṅa kâ. Taitu naṅa ma kalonṅu ṅgere ṅana noko ne tukuṅa rârâni.

⁹⁶ Naṅa asama tu noko kuo keru panzi kelekele rârâni, kala ma muli naonzi tia lâ. Andeta sâ tonṅe ikura tu ipono noko ne ṅgua tukuṅa nao, ande tia.

Tamâta tini mwasa ndo papa Maro Kindeni ne ṅgua tukuṅa

⁹⁷ Opopo, naṅa ilonṅu ndo ikeno pa noko ne ṅgua tukuṅa! Yova Kindeni, ikura kari wa mbo wa, ande naṅa uru kalonṅu ṅgere ṅana tukuṅa ṅinde kâ.

⁹⁸ Noko ne ṅgua tukuṅa nde imo ku naṅa ku ipananana ikura zo zo. Mine kala nanenṅu ilo-kalo ipânṅa ṅalae lâ, aku ipole nanenṅu kazâṅa tamâta nenzi ilo-kalo ndo lâ.

⁹⁹ Ikura zo zo naṅa uru kalonṅu ṅgere sondo ṅana noko kawa ṅgua kâ. Mine kala naṅa asama kelekele kie-kie duvi, aku nanenṅu ilo-kalo ara ṅine ipole nanenṅu pananâṅa tamâta nenzi ilo-kalo.

¹⁰⁰ Kinzi tamâta kokoṅa nenzi ilo-kalo nde ṅalae, andeta nanenṅu ilo-kalo nde ipolenzi, ṅana tu naṅa uru apaveta kuku noko kawa ṅgua.

¹⁰¹ Mao nâ, naŋa ilonŋu tu ayoka noko ne ŋgua muli nâ. Mine nde naŋa uru apu mulinŋu pa vetâŋa potomule rârâni.

¹⁰² Aku Yova Kindeni, noko tamwata uru kupanana naŋa ŋana ne pateâŋa kâ. Mine kala naŋa ŋandai kalonŋu kapa ŋana ne ŋgua tukuŋa ŋga.

¹⁰³ Sipa siŋi nde kaŋa mona-mona nâ, andeta noko kawa ŋgua nde mona-mona ndo, ipole sipa siŋi kaŋa.

¹⁰⁴ Noko ne tukuŋa ŋinde uru ilo-kalo ara nâ ilua naŋa. Mine nde naŋa tiningu pwâka ndo ŋana mâsi sakamao ndoni.

Maro Kindeni ne ŋgua tukuŋa nde itogo kinda nenda sinâla

¹⁰⁵ Yova Kindeni, noko kawa ŋgua nde itogo sinâla mine ŋana ikai poe pa nanenŋu yokâŋa kâ. Sinâla ŋinde uru isinala nanenŋu nzâla rârâni.

¹⁰⁶ Mine nde naŋa apa ŋgua kaika lâ tu naŋa ma apono muli mao pa noko ne tukuŋa sondo ŋinde rârâni, aku ma aveta ikura nanenŋu ŋgua pâŋa mine.

¹⁰⁷ Andeta Yova Kindeni, kumora ŋga! Nanenŋu kazâŋa tamâta siveta kenzi sakamao ndo pa naŋa. Ambo noko ma pwea ŋanana, ikura muŋga noko kupa ŋgua tu ma kuveta mine, ande naŋa ma amo viânŋu.

¹⁰⁸ Yova Kindeni, naŋa kawânŋu ndanŋe imâ pano itogo nanenŋu patarawâŋa mwasina. Noko ma kupu muli pa nanenŋu ŋgua ŋine ndimo. Kupanana sondo ŋana noko ne tukuŋa kâ.

109 Kumora ŋga; ikura zo rârâni mateņa imâ ipânga naņa tiningu laiti, andeta naņa ŋandai kalongu kapa ŋana noko ne ŋgua tukuņa ŋga.

110 Mao nâ, kinzi tamâta sakamao sio nenzi nimbu ŋana silita naņa kaika kâ, andeta naņa ŋandai apu mulingu pa noko kawa ŋgua ŋga.

111 Noko kawa ŋgua nde itogo wisi-ara noko kulua naņa mine, aku ŋinde ma ikeno kuku naņa ikura zo zo. Ŋgua ŋinde uru iveta ilongu kalongu ndeka ndo.

112 Mine kala naņa ilongu patea tu naņa ma ayoka noko ne tukuņa rârâni muli nâ, ikura zo rârâni naņa ma amo viângu.

*Maro Kindeni ne ŋgua tukuņa iveta kinda
tamo ara nâ*

113 Yova Kindeni, tamâta pinde kawanzi nâ siporo tu kinzi uru sipono muli pa noko, andeta nenzi ŋgua ŋinde nde lanęņa nâ. Naņa tiningu pwâka ndo ŋananzi tamâta ŋinde, andeta tiningu mwasa ndo pa noko ne ŋgua tukuņa.

114 Noko tamwata nâ kumo kutogo nanęngu munâņa nia wa nanęngu maramuņa wa. Naņa kalongu tawana noko ne ŋgua pâņa.

115 Miki kiesaka tamwatami, miki kapile naņa ku kakâwa kalâ! Naņa atu apono muli pa nanęngu Maro Kindeni ne tukuņa.

116 Yova Kindeni, noko kupambwâre tu ma walo kaika kulua naņa, aku naņa kalongu tawana ne ŋgua pâņa ŋinde. Kala ŋine naņa ano pano tu kaika ŋinde kulana, ŋana naņa ma

amo viângu kâ. Tia ma nanenġu kalo-tawana ġine ilâ kaa nâ, ne kanaġo tia.

¹¹⁷ Andeta naġa asama tu ambo noko ma kusaġa mbaunġu kaika, ande naġa ma amo ara nâ, ku ma apaveta kuku noko kawa ġgua ikura zo rârâni.

¹¹⁸ Noko uru kupu muli panzi tamâta ea silaġa sipole noko ne ġgua tukuġa. Nenzi ilo-kalo laġeġa ġinde ma kanaġo tia ndo.

¹¹⁹ Mao nâ, kinzi tamâta sakamao rârâni nde simo sitogo kina mine lâ noko nao. Mine kala naġa tiniġu mwasa ndo pa noko ne ġgua.

¹²⁰ Yova Kindeni, naġa aruru pâta ġanano. Naġa kalonġu ġgere ġana noko ne ġgua tukuġa, kala tiniġu ruru nâ.

Tamâta ipaveta kuku Maro Kindeni ne ġgua tukuġa

¹²¹ Yova Kindeni, naġa uru apaveta kuku vetâġa ara ku vetâġa sondo nâ. Mine nde noko ma kusâu panzi nanenġu kazâġa tamâta tu siveta soki pa naġa, mine ndimo.

¹²² Naġa ilonġu tu noko ma kupambwâre ġana kuvila ne wurâta tamâta naġa. Noko ma kusâu panzi tamâta uru sipasuka warakanzi tininzi ġinde tu siveta kenzi sakamao pa naġa, mine ndimo.

¹²³ Naġa ao matânġu tu ma amora noko kumâ ġana pwaina piti lâ kinzi tamâta sakamao mbaunzi ilo, ikura muġa noko kupa ġgua tu ma kuveta mine. Naġa ao matânġu mine lee, matânġu sakamao lâ.

¹²⁴ Yova Kindeni, noko ne tini-mwasa ikeno mine ku imo nâ. Kala ġine ano pano tu kuo

ne tini-mwasa njinde imâ pa ne wurâta tamâta naņa mine nâ. Aku naņa kala ano pano tu kupananana sondo nana noko ne pateâņa kâ tona.

¹²⁵ Mao nâ, naņa amo noko ne wurâta tamâta. Mine nde ano pano tu kutula ilo-kalo ara pana, nana naņa ma asama noko kawa ngua ne duvi kâ.

¹²⁶ Yova Kindeni, kinzi tamâta silaņa sipole noko ne ngua tukuņa. Mine kala njine nâ kumandi ku kuveta nâna panzi!

¹²⁷ Nana tu naņa ilonĝu njalae koņa pa mira “gol” nde tia, taitu naņa ilonĝu ndo keno pa noko ne ngua tukuņa.

¹²⁸ Mine kala naņa uru ayoka noko kawa ngua rârâni muli. Aku naņa tiniņgu pwâka ndo nana mâsi sakamao rârâni.

Tamâta ilo tu Maro Kindeni ne ngua tukuņa ma ikai poe papa i

¹²⁹ Yova Kindeni, noko ne ngua nde ara pâta kanaņo. Mine kala naņa uru apaveta sondo kuku.

¹³⁰ Lâ zo nana noko kutula ne ngua duvi pwataki panzi tamâta, ande ngua njinde imo itogo sinâla mine panzi. Mao nâ, noko kawa ngua uru itula ilo-kalo ara panzi tamâta njinde nenzi ilo-kalo njalae koņa tia.

¹³¹ Opopo, naņa tiniņgu mwasa ndo pa noko ne tukuņa, aku ilonĝu gagatina ndo nana apono muli papa!

¹³² Mine kala naņa ano pano tu kuwara nao pana ku kalo sukâņa nana, itogo uru kuveta panzi tamâta rârâni njine tininzi mwasa nâ pano.

¹³³ Pwai poe sondo nâ pana, ikura muṅga noko kupa ṅgua tu ma kuveta mine. Noko ma kusâu panzi kiesaka tamwatanzi tu ma sipole naṅa, mine ndimo.

¹³⁴ Pwaina piti lâ kinzi tamâta uru siveta kenzi sakamao pa naṅa ṅinde mbaunzi ilo, ṅana naṅa ma akura tu apono muli pa noko kawa ṅgua.

¹³⁵ O Yova Kindeni, kuveta kie ara pa ne wurâta tamâta naṅa, aku kumo kuna kupananana ṅana noko ne pateâṅa rârâni kâ.

¹³⁶ Noko ne ṅgua tukuṅa nde ara ndo, taitu tamâta rârâ tininzi pwâka ṅana. Mine kala naṅa ata pâta, kala matâṅgu sulu irere ndue itogo lââ mine.

Maro Kindeni ne ṅgua tukuṅa nde sondo ndo

¹³⁷ Yova Kindeni, noko nde vetâṅa sondo warika, aku ne pateâṅa rârâni nde ara ku sondo nâ.

¹³⁸ ṅgua tukuṅa rârâni kala kupatea pama ṅinde nde sondo ndo, ma ikeno mine ku imo nâ.

¹³⁹ Andeta nanenṅu kazâṅa tamâta tininzi pwâka ṅana noko ne tukuṅa kâ. Mine nde naṅa wisiṅgu nâna ndo, itogo yââ mwasina.

¹⁴⁰ ṅana tu noko ne ṅgua pâṅa kilala ipâṅga nia yo tu ṅinde nde ṅgua mao kanaṅo, aku noko ne wurâta tamâta naṅa tiniṅgu mwasa ndo papa.

¹⁴¹ Naṅa nde tamâta kaa nâ, aku kinzi tamâta uru siporo situ naṅa labinâṅgu. Taitu naṅa ṅandai kalonṅu kapa ṅana noko ne ṅgua ṅga.

¹⁴² ṅana tu noko ne vetâṅa rârâni nde ara nâ, ma ikeno mine ku imo nâ, aku ne tukuṅa rârâni nde mao kanaṅo.

¹⁴³ Kalo-lokoni tava malia kie-kie nde uru ipânga pa naņa, andeta ilonĝu ndeka nâ ñana noko ne ñgua tukuņa kâ.

¹⁴⁴ Yova Kindeni, noko kawa ñgua nde sondo ndo, ma ikeno mine ku imo nâ. Ambo noko ma kutula ilo-kalo ara pa naņa, ande naņa ma apono muli papa ku ma akura tu amo viângu.

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ikai i piti lâ kazâņa ilo

¹⁴⁵ Yova Kindeni, naņa ilonĝu kalonĝu ndoni asarâwa kaika pa noko. Kupaloņo pa nanenĝu noņa, aku naņa ma aveta ikura noko ne pateâņa mine.

¹⁴⁶ Kala ñine naņa asarâwa pano. Kuvila naņa, aku naņa ma apono muli pa noko ne tukuņa rârâni.

¹⁴⁷⁻¹⁴⁸ Ikura mbo mbo, naņa ñandai akeno ñga. Naņa matângu pareņge nâ ku kalonĝu ñgere ñana noko ne ñgua pambwareņa kâ. Mbwale pwataki tia yo, ande naņa amandi sânda ku ano pano tu kusukana. Naņa kalonĝu tawana noko ne ñgua pâņa.

¹⁴⁹ Yova Kindeni, noko ne tini-mwasa ikeno pa naņa mine ku imo nâ. Mine kala kupaloņo pa nanenĝu noņa! Noko nde vetâņa sondo warika. Mine nde pwea ñanana lâ nanenĝu kazâņa tamâta naonzi, ñana ma amo viângu kâ.

¹⁵⁰ Nana tu kinzi tamâta sakamao situ siyaula naņa, aku kinzi ñinde simâ sipânga laiti lâ. Kinzi tininzi pwâka ndo ñana noko ne tukuņa.

¹⁵¹ Andeta Yova Kindeni, nokoni uru kumo naņa tininĝu laiti, aku asama tu noko ne tukuņa rârâni nde mao kanaņo.

152 Siņgani naņa apanâna ñana noko kawa ñgua kâ, aku asama mine; noko kupatea tu ñgua ñinde ma ikeno kaika mine ku imo nâ.

Tamâta isarâwa pa Maro Kindeni tu ma ivila i

153 Yova Kindeni, kumora ñga; nanenġu kazâņa tamâta siveta kenzi sakamao ndo pa naņa. Naņa ano pano tu pwaina piti lâ kazâņa ilo, ñana tu naņa ñandai kalonġu kapa ñana noko ne tukuņa ñga.

154 Kusuka nanenġu ñgua lâ ñgua nia, aku kuyaute naņa piti! Pwea ñanana, ikura munġa noko kupa ñgua tu ma kuveta mine.

155 Kinzi tamâta sakamao tininzi pwâka tu soka noko ne tukuņa muli. Mine kala noko ma kuvilanzi ku pwainzi piti lâ kazâņa ilo, ande ma tia.

156 Yova Kindeni, noko ne kalo-sukâņa nde ñalae tina, aku noko nde vetâņa sondo warika. Mine nde pwea ñanana lâ nanenġu kazâņa tamâta naonzi, ñana ma amo viânġu kâ.

157 Tamâta rârâ sikai kazâņa pa naņa kala situ siveta kenzi sakamao pana. Andeta naņa apu mulinġu pa noko ne ñgua mao ñinde tia ndo.

158 Lâ zo ndia naņa amoranzi tamâta ñinde kala munġa sipu mulinzi pa noko, ande naņa wisinġu nâna ndo ñananzi, ñana tu kinzi silaņa sipole noko ne tukuņa.

159 Yova Kindeni, kumora ñga! Naņa ilonġu ndo ikeno pa noko ne ñgua. Noko ne tini-mwasa ikeno mine ku imo nâ; mine nde pwea ñanana, aku naņa ma amo viânġu.

¹⁶⁰ Noko kawa ŋgua kilala ipâŋga nia yo tu ŋinde nde mao kanaŋo. Aku noko ne ŋgua tukuŋa rârâni nde sondo ndo, ma ikeno mine ku imo nâ.

Tamâta ilo ndo keno pa Maro Kindeni ne ŋgua tukuŋa

¹⁶¹ Yova Kindeni, kinzi tamâta ŋalaŋala nde siveta kenzi sakamao koa tia nâ pa naŋa. Taitu naŋa amege ndo ŋana noko kawa ŋgua nâ.

¹⁶² Naŋa ilonŋu ndeka pâta kanaŋo ŋana noko ne ŋgua pâŋa kâ, itogo tamâta indeka ŋana ikai mbaliŋa arara kie-kie mine.

¹⁶³ Naŋa tiniŋgu pwâka ndo ŋana vetâŋa laŋeŋa rârâni kâ. Aŋga noko ne ŋgua tukuŋa, ande naŋa tiniŋgu mwasa ndo papa.

¹⁶⁴ Ikura kari kari, ande naŋa uru kawâŋgu ndaŋge pano mbwaniŋgu rârâ, ŋana tu noko ne pateâŋa rârâni nde sondo ndo.

¹⁶⁵ Mao nâ, tamâta ea ilonzi ndo keno pa noko ne tukuŋa, ande kinzi ŋinde rârâni uru simo ara ndo, aku malia tonŋe ikura ŋana itawanzi ndue kâ, ande tia.

¹⁶⁶ Mine nde Yova Kindeni, naŋa ao tiniŋgu nâ ŋanano tu ma pwaina piti lâ kazâŋa ilo, aku naŋa uru aveta ikura noko ne pateâŋa mine.

¹⁶⁷ Naŋa uru ayoka noko kawa ŋgua rârâni muli. Naŋa tiniŋgu mwasa ndo papa ŋgua ŋinde.

¹⁶⁸ Nanenŋu vetâŋa rârâni nde ikeno nia yo lâ noko nao. Mine kala noko kusama tu naŋa apono muli pa noko ne ŋgua wa tukuŋa rârâni.

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma isuka i

169 Yova Kindeni, naņa asarâwa pano tu kuvilana. Kutambira taņa pa naņa, aku kutula ilokalo ara pana, itogo muņa noko kupa ņgua tu ma kuveta mine.

170 Kupaloņo pa nanenġu noņa ku pwaina piti lâ kazâņa ilo, ikura ne ņgua pambwareņa muņġaņa ņinde.

171 Noko uru kupanana naņa sondo ņana ne pateâņa rârâni kâ. Mine nde naņa ma apanea noko ņa asuka kâki ikura zo zo.

172 Mao nâ, naņa ma awânġi wânggiņa ņana noko kawa ņgua ņinde kâ, ņana tu noko ne tukuņa rârâni nde ara ku sondo ndo.

173 Naņa ilonġu patea tu ma apono muli pa noko kawa ņgua. Mine kala ano pano tu kuluku ņana kuvila naņa ikura zo rârâni.

174 Yova Kindeni, naņa ilonġu ndo tu noko ma kuvilana ku pwaina piti lâ kazâņa ilo. Aku ilonġu ndeka nâ ņana noko ne ņgua tukuņa kâ.

175 Ambo noko ma pwatona nanenġu via, ande naņa ma apanea noko ņa asuka kâki. Naņa ilonġu tu noko ne ņgua ma ikai poe sondo pa naņa.

176 Naņa anġenġe ņana nzâla ara kâ, itogo lama isapiri kala izizâla ņana nia kâ. Naņa ano pano tu kumâ kuroto ņana ne wurâta tamâta naņa, ņana tu naņa ņandai kalonġu kapa ņana noko ne ņgua tukuņa ņga.

120

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma isuka i

¹ Lâ zo ndia malia itu imâ ipângga pa naņa, ande naņa asarâwa pa Yova Kindeni, aku ipaloņo pa nanenġu noņa.

² Naņa akai noņa mine tu, “Yova Kindeni, kinzi laņeņa tamwatanzi situ sizavaru naņa. Kuvilana nga!”

³ Aņa miki laņeņa tamwatami, miki kaloņo nga; Yova Kindeni ma iveta mâsi kaika pami, ku ma ipare nia sondo ndo pami.

⁴ I ma silâwa nâ ipanemi, aku ma iliņi yââ lâ tinimi.

⁵ Opopo, naņa amo miki tamâta sakamao ŋginimi kala amo sakamao ndo. Ninde nde kie taituni itogo naņa amo kunzi tamâta ŋgoi simo Mesek tâno wa Kedar tâno wa.

⁶ Oyae, naņa amo zo luandondo koņa kunzi tamâta ŋine uru ilonzi pa paraņa nâ.

⁷ Lâ zo ndia naņa aporo ŋgua panzi ŋana kamo tava iloma pisi, ande kinzi situ sipara nâ.

121

Maro Kindeni i nde kinda nenda Pavilâņa Tamwata

¹ Naņa matânġu kâki alea pa nia tuu, aroto ŋana nanenġu pavilâņa tamâta. Aku apakasoņa warakânġu tu, “Nanenġu pavilâņa tamâta nde ma iyoka pa sinia imâ.”

² Ninenġa nanenġu ilo-kalo ipângga tu Yova Kindeni nanayoni ipulia samba wa tâno wa, aku ina simbo nâ imo nanenġu Pavilâņa Tamwata.

³ I ma mbau piti lâ noko tini kala patano kundue, ande ma tia. Noko ne katonâņa tamâta ŋinde ma ikeno mata tia ndo.

⁴ Kulonjo sondo ŋga; ina uru ikea ŋananzi Isrel ŋgu, aku i ŋana mata tutu ku ikeno utu kâ, ande tia ndo kanaŋo.

⁵ Mao nâ, Yova Kindeni nde imo noko ne katonâŋa tamâta mao. Ina kala uru imandi noko tini laiti ku ikea ŋanano.

⁶ Mine nde kari ma ikura tu ikana noko tini, ande tia, aŋga nzimona kala ma ikura tu iyaula noko lâ mbo, ande ma tia.

⁷ Yova Kindeni ma ikea sondo ndo ŋanano. Mine kala vetâŋa sakamao tonje ma ikura tu izavaruno, ande tia. Ina ma ikatona noko sondo ndo.

⁸ Yova Kindeni ma ikea ŋanano ikura nia ndia rârâni noko kumo ŋinde, ma iveta mine ku imo nâ.

122

Wânggiŋa ŋana sindekana Jerusalem lawea Daviti isia wânggiŋa ŋine

¹ Kinzi sipai naŋa mine tu, “Ayo, toka talâ pa Yova Kindeni ne luma sapâŋa.” Kinzi siporo mine, kala ilonju ndeka ndo.

² O Jerusalem lawea, kala ŋine maka kamâ kapâŋga lâ, aku kamandi noko ne ŋgumbi ilo.

³ Mao nâ, kinzi siveta Jerusalem ipâŋga lawea kaika ku ara ndo.

⁴ Yova Kindeni ne tamâta rârâni uru silâ pa lawea ŋine ŋana siporo kawanzi ndaŋge ilâ pa i, ikura muŋga itu tukuŋa panzi Isrel ŋgu tu ma siveta mine.

⁵ Ikura mbwera mbwera, Isrel ne koipu ñalae uru imo lawea ñine, aku isañona ñgua nia ñana itu tamâta nenzi ñgua sondo kâ.

⁶ Miki nanenğu ñgu, ara ñana miki ma kano pa Yova Kindeni tu ma ivetanzi tamâta simo lawea ñine tu simo ara nâ. Miki ma kakai noņa mine, “Kinzi tamâta ea tininzi mwasa pa Jerusalem lawea, ande naņa ilonğu tu kinzi ñinde ma simo ara nâ.

⁷ Ñana tu naņa ilonğu tu kinzi tamâta ma sisañona sondo ndo lâ Jerusalem lawea ne ñgumbi ilo, ñana kazâņa tonje ma ikura tu isânda kulunzi tia. Aku naņa ilonğu tu koipu ñalae tavanzi tamâta mbâna-mbâna rârâni kala ma sisañona sondo mine nâ.”

⁸ Aku naņa ilonğu ñananzi niņgu-nambwe wukale wa nenğu mete kinzi simo Jerusalem lawea tona. Mine nde naņa ma aporo panzi tamâta ñinde simo Jerusalem lawea mine tu, “Naņa ilonğu tu miki ma kamo ilomi kalomi taitu nâ.”

⁹ Naņa ilonğu tu nenda Maro Yova Kindeni ne luma sapâņa ma ikeno ara nâ. Mine kala naņa ma ano pa i tu ma iveta kie ara nâ pa Jerusalem lawea.

123

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma kalo sukâņa ñana i kâ

¹ Yova Kindeni, noko kumo koipu ñalae lâ samba ilo, kala matânğu kâki akai noņa pano.

² Maka nema Maro Yova Kindeni, maka ma kao tinima pano lee ikura lâ zo ndia noko ma kuo

ne wisi-wisi imâ pama. Mao nâ, maka ma kao tinima pano, itogo wurâta tamâta uru io tini pa ne tamâta ḡalae tu ma iveta kie ara papa, aku itogo kuleṅa taine kala uru io tini mine nâ pa ne taine ḡalae.

³ Yova Kindeni, kalo sukâṅa ḡanama! Tamâta rârâ situ maka nde sugorai tamwatama, kala simo siveta kenzi sakamao nâ pama. Mine nde kalo sukâṅa ḡanama!

⁴ Mao nâ, muṅgani yo, aku imâ lee ipāṅga lâ zo ḡine, ande kinzi mbaliṅa warakanzi simo nâ siveta “a” pama. Kinzi sipasuka warakanzi tininzi ku sitawa maka ndue ndo.

124

Maro Kindeni uru ivilanzi ne tamâta

¹ Muṅga, ambo Yova Kindeni ivila kindia tia, ande kindia ma tamo viânda, tiya? Kala ḡine miki Isrel tamâta kaporo katula ḡgua pwataki ḡana ḡinde kâ mine tu,

²⁻³ “Muṅga, lâ zo ḡinde nenda kazâṅa tamâta sipara kuku kindia, ambo Yova Kindeni ivila kindia tia, ande kinzi kazâṅa tamâta ma wisinzi nâna ḡalae tina ku ma sizavaru kindia marumbu lâ.

⁴ Kindia ma naonda tia lâ, itogo uṅara ikai tamâta ilâ pa tâi geza-geza mwasina, aku itogo lââ pondi kâki ku ipatuku tamâta mine.

⁵ Kinzi kazâṅa tamâta ma sizavaru kindia ndo lâ, itogo tamâta imbwatuke lâ lââ ḡalae ilo ku imâte mine. Andeta tia.”

⁶ Mine kala kawânda ndaŋge ilâ pa Yova Kindeni, ŋana tu i ŋandai isâu panzi nenda kazâŋa tamâta tu sizavaru kinda ŋga.

⁷ Kinda takâwa ŋananzi, itogo sii ipatâpa piti lâ kambâru siŋi ku ilou ilâ. Kambâru siŋi ŋinde nde kaika tia, kala takâwa talâ marumbu lâ.

⁸ Nia ndoyo Yova Kindeni ipulia samba wa tâno wa, aku inani simbo nâ imo nenda Pavilâŋa Tamwata.

125

Maro Kindeni ikea ŋananzi ne tamâta

¹ Tamâta ea kinzi uru kalonzi tawana Yova Kindeni, kinzi ŋinde nde sitogo Saion Tuu mine. Sâ tonŋe ikura tu iririŋo tuu ŋinde yâti taulo ande tia, ma ikeno kaika mine ku imo nâ.

² Tuu ŋalaŋala pinde simandi siŋge Jerusalem lawea, aku lâ zo ŋine wa zo muli-muli wa, ande Yova Kindeni kala ma ipâŋga itogo ŋgumbi mine panzi ne tamâta, ku ma ikea ŋananzi mine nâ.

³ Nanayoni ina ikisi tâno ne kerî panzi ne tamâta, taitu kala zo ŋine kinzi tamâta sakamao sikai maro pa tâno ŋinde. Andeta kinzi ma sikura tu siveta mine ikura zo râŋâni, ande tia. Ambo kinzi ma sikura tu siveta mine, tiambo Yova Kindeni ne tamâta kala ma sipaveta kuku mâsi sakamao mine tâ.

⁴ Yova Kindeni, maka tinima pwâka tu kinzi ma siveta mine. Mine kala kano pano tu kuveta kie ara panzi tamâta arara, kinzi ŋine uru sipono muli pa noko kawa ŋgua.

⁵ Andeta lâ zo ŋana noko ma kupare nia panzi tamâta sakamao, ande maka iloma tu noko ma

kupare nia mine nâ panzi tamâta pinde tona, kinzi ñinde sipu mulinzi pano ku siveta ikura warakanzi nâ nenzi ilo-kalo potomule mine. Aku maka kano pano tu kuvetanzi Isrel tamâta simo ara nâ.

126

Kinzi Isrel tamâta sino pa Maro Kindeni tu ma ivilanzi

¹ Munğa, lâ zo ñinde Yova Kindeni ikai maka piti lâ tinikoa nenzi luma sakamao nia, aku ikai maka kataulo kamâ pa Jerusalem lawea kilo, ande maka iloma patea tu ñinde nde mbupuleņa nâ. Andeta tia.

² Mine nde maka kaņele ku kandeka ñalae, aku kawama kâki kawâņgi wâņgiņa ndekâņa kâ. Njineņa kinzi tinikoa űgu tamâta nde simora ku siporo pa warakanzi mine tu, “Opopo, Yova Kindeni iveta mâsi ñalaņala kie-kie ñana ivilanzi i tamwata ne űgu!”

³ Mao kanaņo, Yova Kindeni iveta mâsi ñalaņala kie-kie ñana ivila maka, kala iloma ara ndo.

⁴ Yova Kindeni, maka kano pano tu pwaima piti lâ kazâņa ilo kilo, itogo munğa kuveta mine. Noko uru kusupwa karâzi imbe ndue lââ kawa-kawa mâsa-mâsa ilo, kala lââ isâko ipipi lâ kawa-kawa ilo, aku maka iloma tu noko ma kuveta vetâņa kie taituni pa maka.

⁵ Munğa, lâ zo ñinde kinzi tamâta sikai kaniņa vâsa silâ nenzi tâno ilo ñana sipau kâ, ande kinzi kalonzi sukâņa kala simo sipataiņa nâ. Aņa lâ zo ñana kinzi ma sigona kâpwa kanaņo, ande

kinzi ma sindeka ñalae. Aku maka kala kaloma sukâņa mine nâ, andeta iloma tu ma kandeka kilo.

⁶ Mao nâ, maka katogonzi tamâta ñinde muņga silâ pa nenzi tâno ñana sipau kaniņa vâsa kâ, andeta ilonzi tiņa nâ. Andeta muli ñga kâpwa ma ipâņga, kala kinzi ma kawanzi kâki siwâņgi wânggiņa ndekâņa kâ, aku ma sikai kâpwa ñalae ñinde sitaulo simâ.

127

Maro Kindeni nde Ara Tamwata Solomon isia wânggiņa ñine

¹ Lâ zo ñana kinzi tamâta sipa luma kâki kâ, ambo kinzi ñandai sino pa Yova Kindeni tu ivilanzi, ande kinzi siveta nenzi wurâta koa tia nâ. Aku mine nâ, ambo ñgu tonĝe ñandai sino pa Yova Kindeni tu ikatona nenzi lawea, ande kinzi yoņa tamâta sio ñana lawea ñinde koa tia nâ.

² Aku mine nâ, tamâta pinde kalonzi kapa ñana Yova Kindeni kâ, kala simakâsa ñana sikai mbaliņa wa kâpwa wa. Ikura zo zo, kinzi sipile kenoņa nia lâ mboyo ñaņa yo, aku sinâna siveta wurâta ñalae lee mbo. Andeta kinzi siveta mine koa tia nâ. Taitu Yova Kindeni ilo ndo keno panzi ne tamâta, kala lâ zo ñana sikeno kenoņa nia yo, ande i uru irombonzi.

³ Tamâta tonĝe natu nde sitogo wisi-ara Yova Kindeni ilua i mine. Mao nâ, kinda natunda sitogo kulu ara i tamwata ipatea pa kinda.

⁴ Ambo tamâta lâlu ipulianzi natu, ande kinzi ŋinde ma muli sikatona i sondo, itogo zugu tamâta ne silâwa uru ikatona i mine.

⁵ Mao nâ, ambo tamâta tonje natu rârâ simo, ande i ma indeka nâ, ŋana tu lâ zo ŋana ne kazâŋa tamâta ma sio i lâ ŋgua nia, ande i natu ŋinde ma sivila i ŋana ipolenzi kâ.

128

Maro Kindeni iveta kie ara panzi tamâta ea uru sipono muli pa i ne ŋgua

¹ Noko tamâta ea uru kumege ŋana Yova Kindeni wa kupono muli pa i ne ŋgua wa, ande i ne nzâmbe ara ikeno pano.

² Aku mbaliŋa ndia noko pwai ŋana ne wurâta kulu, ande ŋinde ma ikurano. Mao nâ, noko ma kumo ara nâ, aku ma ilo ndeka nâ.

³ Noko kaiwa taine ma imo noko ne luma ilo itogo kâi waini ara ipula kanaŋo rârâ mwasina. Mao nâ, i ma ipaguguanzi noko natu rârâ, aku kinzi ma siŋge noko ne kâro-kâro mbwaliu lâ, itogo kâi mbimu irumba wasaseki mine.

⁴ Mao kanaŋo, Yova Kindeni ma iveta kie ara mine panzi tamâta rârâni uru sipono muli pa i kawa ŋgua.

⁵ Niŋgu-nambwe, Yova Kindeni imo Saion lawea, aku naŋa ilongu tu i ma iveta kie ara mine pa noko. Naŋa ilongu tu noko ma kusaŋona ara nâ lâ Jerusalem lawea, ikura zo rârâni noko ma kumo via lâ tâno kulu.

⁶ Naŋa ilongu tu noko ma kumo zo luandondo lee, kumoranzi timbu sipâŋga. Aku naŋa ano pa

Yova Kindeni tu ma ivetanzi Isrel tamâta simo ara nâ.

129

Kinzi Isrel sino pa Maro Kindeni tu ma izavarunzi nenzi kazâņa tamâta

¹ Miki Isrel ŋgu, kala ŋine miki ma kat-apâri ŋana vetâņa sakamao ŋinde nemi kazâņa tamâta siveta pami, lâ nia ndoyo lee imâ ipâŋga lâ zo ŋine.

² “Mao nâ, nia ndoyo, aku imâ lee ipâŋga lâ zo ŋine, ande kinzi kazâņa tamâta simo siveta vetâņa sakamao ndo pa maka. Andeta kinzi ŋandai sipole maka ŋga.

³ Kinzi uru sipalili maka sakamao ndo, aku mbilâo ive kumbuma karae pwapwataki. Mine nde mbwatakâe luandondo rârâ sipâŋga kumbuma, itogo lââ kawa-kawa ikeno tâno ilo mwasina.

⁴ Andeta Yova Kindeni, ina Vetâņa Sondo Warika, ande ivila maka ku ipalalana tamâta sakamao nenzi wâlo kaika piti lâ tinima, kala kamo tinima vesa nâ.”

⁵ Mine kala naņa ilonġu tu kinzi tamâta rârâni uru ilonzi sakamao pa Saion lawea ŋinde ma mainzi, ku ma sikâwa pwapwataki silâ.

⁶ Ara ndo ŋana kinzi ma simo sitogo unza ipâŋga nia mira mwasina. Unza ŋinde ma ipâŋga wasaseki, andeta ŋgâla-ŋgâla walele nâ.

⁷ Unza ŋinde nde kelekele kaa nâ. Mine kala tamâta uru silamo ŋinenġa sipa wâra ku sikale silâ, ande tia.

⁸ Lâ kaniŋa gonâŋa ne zo, ambo tamâta pinde soka nzâla silâ, ande kinzi uru sisarâwa panzi wurâta tamâta tu, “Yova Kindeni iveta kie ara pano!”. Aku kinzi wurâta tamâta kala siporo ŋgua kaŋa taituni taulo panzi. Andeta maka tinima pwâka tu tamâta tonje ma iporo ŋgua kaŋa mine panzi Saion lawea ne kazâŋa tamâta.

130

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma isuka i

¹ Yova Kindeni, naŋa ilongu malia ndo kala asarâwa pano.

² Maro Ŋalae, kupalongo pa nanenju tiŋa. Naŋa asarâwa pano tu kalo sukâŋa ŋanana. Mine nde kutambira taŋa pa nanenju sarawâŋa!

³ Ambo noko ma kalo ŋgere ŋana maka nema kiesaka rârâni taitu-taitu ikura zo zo, ande ea ma ikura tu inŋenge ŋana noko ne pareŋa-nia, a? Tia ndo!

⁴ Andeta noko kuzavaru nema kiesaka piti lâ tinima, ŋana tu noko ilo tu maka ma kamege ŋanano.

⁵ Mine nde naŋa ao tiningu pa Yova Kindeni. Mao nâ, naŋa amo ao tiningu papa i nâ tu ma ivilana, ikura ne ŋgua pâŋa mine, aku naŋa kalongu tawana i ne ŋgua.

⁶ Naŋa uru ao tiningu pa Maro Ŋalae nâ tu ma ivilana, itogo kinzi yoŋa tamâta uru mbo mbo sio tininzi pa mbwale pwataki mine. Kinzi ilonzi ŋalae tu mbwale pwataki ma imâ walele nâ, ŋana ma simo ara.

⁷ Anŋa miki Isrel tamâta, miki kala ma kao tinimi pa Yova Kindeni nâ, ŋana tu i ne tinimwasa ikeno mine ku imo nâ. Ikura zo rârâni i ilo ara nâ ŋana ikainzi ne tamâta piti lâ kazâŋa ilo.

⁸ Mao nâ, inani ma izavaru i ne tamâta nenzi kiesaka rârâni piti lâ tininzi.

131

*Tamâta kalo tawana Maro Kindeni
Daviti isia wânggiŋa ŋine*

¹ Yova Kindeni, naŋa apile mâsi ŋana apandekâna warakâŋgu kâ marumbu lâ, aku ŋandai uru apasuka warakâŋgu tiniŋgu ŋga. Ilo-kalo pinde nde kaika ndo kala ipole nanenŋu ilo-kalo, andeta naŋa kalonŋu loko ŋana ilo-kalo ŋinde kâ, ande tia.

² Mao nâ, naŋa wiŋgu puu ndue lâ, kala amo tava wiŋgu pisi nâ, itogo lâlu puro-puro wisi pisi ŋana imo tina tini laiti.

³ Miki Isrel tamâta, miki ma kao tinimi pa Yova Kindeni nâ, lâ zo ŋine wa zo muli-muli wa.

132

*Kinzi sindeka ŋana Maro Kindeni ne luma
sapâŋa kâ*

¹ Yova Kindeni, maka kano pano tu kalo ŋgere kilo ŋana Daviti tava malia kie-kie munŋa ipâŋga pa i ŋinde.

² Noko nde Yakopu ne vâsa ŋgu nenzi Maro Kindeni Walo Tamwata, aku maka kano pano tu kalo ŋgere kilo ŋana ŋgua pâŋa kaika ŋinde Daviti iveta kuku noko, aku kuvila i.

³ Daviti ipambwâre mine tu, “Naņa ma atu kaika ņana alâ nanenġu luma ilo wa akeno nanenġu kenoņa nia wa.

⁴ Naņa ma apwarea ku akeno matânġu tia ndo.

⁵ Naņa ma aka mâsa mine lee, ikura lâ zo ndia naņa ma apa luma tonġe kâki pa Yova Kindeni, inani Yakopu ne vâsa ņġu nenzi Maro Kindeni Walo Tamwata, ņana i ma imo ilo kâ.”

⁶ Muņġa, lâ zo ņinde maka kamo Betlehem lawea, ande maka kaloņo ņġua tu Yova Kindeni ne ņġua pânġa ne sopi sapânġa nde ikeno nia tonġe. Maka karoto lee kasânda kulu lâ Jar lawea tini laiti.

⁷ Ninenġa maka kaporo tu, “Ayo, toka talâ pa Yova Kindeni ne luma sapânġa! Talâ pa i ne saņonânġa nia ara ņinde nao, aku tapare tukunda tawânġi papa i!”

⁸ Yova Kindeni, sopi sapânġa ņinde itula noko kilala pwataki tu noko nde Walo Tamwata. Maka kano pano tu pwai sopi ņinde kulâ ne luma sapânġa ilo, aku kumo ņinde ikura zo rârâni.

⁹ Aku maka iloma tu noko ne patarawânġa tamâta ma sipaveta kuku vetânġa sondo lâ noko ne luma ilo ikura zo zo. Aku maka iloma tu noko ne tamâta ma sisarâwa tava ndekânġa nâ.

¹⁰ Yova Kindeni, maka kano pano tu kalo ņġere ņana ne wurâta tamâta Daviti kâ. Noko ma kupu muli pa tamâta ņine noko tamwata muņġa kupatea tu ma imo koipu ņalae, mine ndimo.

¹¹ Yova Kindeni, noko kuveta ņġua pânġa kaika kuku Daviti lâ, aku noko ņana kulele ne ņġua ipânġa kie tonġe kilo, ande tia. Noko ne ņġua pambwareņa ikeno mine; “Muli mbo noko ne

zo marumbu lâ nga, ñinenğa naņa ma ao noko natu tamâne tonje ikai noko nia ñana imo koipu ñalae.

¹² Ambo noko ne vâsa kinzi ma siveta ikura nanenğu ñgua pâņa mine, aku ma sipono muli pa ñgua tukuņa rârâni naņa ma alanzi ñinde tona, ande noko timbu wukale kala ma muli sikai noko nia mine nâ, ku ma simo koipu ñalanala ikura zo rârâni.”

¹³ Mao nâ, Yova Kindeni ipatea Saion lawea lâ. I ilo tu ma imo ne lawea ñinde ku imo nâ.

¹⁴ Iporo tu, “Naņa ma amo lawea ñine ikura zo rârâni. Naņa ilonğu pa lawea ñine, kala ma amo koipu ñalae lâ lawea ñainani nâ.

¹⁵ Naņa ma amo ñai ku ma arombonzi tamâta ñinde simo Saion lawea, kala kinzi ma siroto ñana kelekele tonje tia. Mao nâ, naņa ma kâpwa alanzi sugorai tamâta simo ñine, kala ma kapwanzi pupuro ndo.

¹⁶ Naņa ma wurâta alanzi Saion ne patarawâņa tamâta, kala kinzi ma situla pwataki tu naņa uru akainzi tamâta piti lâ kazâņa ilo. Mine kala nanenğu tamâta simo Saion lawea ñine nde ma siwângi ku ma sisarâwa tava ndekâņa nâ.

¹⁷ Naņa ma akai tamâta tonje lâ Daviti ne vâsa ngu, aku ma ao i imo koipu ñalae lâ lawea ñine. Naņa apatea i tu ma ikai koipu ikura zo zo, itogo sinâla mine.

¹⁸ Daviti ne walo kaika ma ivilanzi tamâta rârâni i uru ikai poe panzi ñinde, kala ma simo ara nâ. Andeta naņa ma aveta mañeti ñalae panzi i ne kazâņa tamâta.” Yova Kindeni kawa

ņgua kala ñine.

133

*Ara ñana kinda ma tamo ilonda taitu nâ
Daviti isia wânggiņa ñine*

¹ Ambo Yova Kindeni ne tamâta ma simo ilonzi taitu nâ, ande ñinde ma ara ku ara ndo.

² Mâsi mine nde ara ndo, itogo samimi ara ñinde kinzi muņga sipaliņi lâ patarawâņa tamâta Aron kulu. Samimi ñinde irere indue ipâņga ndaņgeni pwau, aku indue ilâ ikura ne pasawaņa luandondo ñgaņe. Kinzi tamâta simora ñinde ku ilonzi ndeka.

³ Mao nâ, mâsi ñana tamo taitu tava ilonda taitu nâ, ande ara ndo, itogo mwâka ñinde uru mbo mbo imbe ndue Hermon Tuu kulu wa Saion lawea ne tuu kulunzi wa. Ñana tu Yova Kindeni iveta kie ara ndo panzi tamâta simo Saion lawea, kala ma simo ara mine ku simo nâ.

134

Kinda tapanea Maro Kindeni tasuka i ña kâki

¹ Miki Yova Kindeni ne wurâta tamâta ñine uru mbo mbo kaveta wurâta lâ i ne luma sapâņa ilo, miki rârâni kamâ kapanea i kasuka ña kâki!

² Miki naomi pa Nia Sapâņa Ndo ñinde, aku mbaumi kâki kano pa Yova Kindeni wa kasuka i ña kâki wa.

³ Naņa ilonģu tu Yova Kindeni, ina imo Saion lawea, ma iveta kie ara ndo pa miki. Inani nia ndoyo ipulia samba wa tâno wa.

135

Paneâņa ilâ pa Maro Kindeni

¹⁻² Tapanea Yova Kindeni tasuka i ña kâki! Miki Yova Kindeni ne wurâta tamâta ñjine uru kamandi i ne luma ilo, kinda nenda Maro Kindeni ne luma sapâņa ñjinde, ande miki kapanea i ña kasuka kâki!

³ Tapanea i ña tasuka kâki, ñana tu i nde ara tamwata. Kinda ma tawângi wânggiņa paneâņa kâ papa i, ñana tu ñjinde ma iveta ilonda ndeka.

⁴ Yova Kindeni ipatea kinda Yakopu ne vâsa ñgu pa i tamwata. Mine kala kinda Isrel tamâta tamo i tamwata ne ñgu sonde.

⁵ Mao nâ, naņa asama tu nenda Maro Ñalae ne walo kaika nde ñalae ndo, aku ina ipolenzi maro laņeņa rârâni.

⁶ Vetâņa ndia Yova Kindeni ilo tu ma iveta lâ samba ilo wa tâno kulu wa tâi ilo wa tâi duvi lâmbu wa, ande i ma iveta vetâņani ndaina ikura i tamwata nâ ne pateâņa mine.

⁷ Aku ina kala igonanzi karâzi ne take-take ñalaņala sipâņga lâ nia ñgaņe, aku ina isupwa loloa iyoka tava karâzi indue imâ. Ina tamwata uru isupwa lawea ipile ne luma ku iyâti ilâ wa imâ wa.

⁸ Aku nanayoni, inani kala ipunzi Isip tamâta natunzi tamâne nzâla-kulu rârâni sipamateteu, aku ipunzi nenzi ñgoa-mbwâmbwa natunzi nzâla-kulu sipamateteu mine nâ.

⁹ Aku iveta mâsi kaika kie-kie pinde lâ Isip tâno ñjinde tona, ñana ipare nia pa nenzi koipu ñalae tavanzi i ne sukâņa tamâta.

¹⁰ Aku muli nga Yova Kindeni izavarunzi tamâta ngu rârâ ñinde. Kinzi ngu ñinde nenzi koipu ñalaŋala simo tava walo kaika ndo, andeta ipunzi pâta simâte.

¹¹ Mao nâ, Yova Kindeni ipu Amor ngu nenzi koipu ñalae Sihon pâta imâte lâ, aku ipu Basan ngu nenzi koipu ñalae Ok pâta imâte tona. Aku ipunzi ngu rârâni simo Kenan tâno ñinde nenzi koipu ñalaŋala simâte tona.

¹² Ninenŋa ikai koipu ñalaŋala ñinde nenzi tâno ku ikisi keri panzi ne ngu Isrel.

¹³ Mine nde Yova Kindeni, ikura zo zo kinzi tamâta ma sisama noko kilala pwataki tu noko nde Maro Ñalae mao. Mao nâ, kinzi tamâta ma situla noko parina pwataki ikura zo muli-muli.

¹⁴ Nana tu Yova Kindeni ma iveta vetâŋa sondo nâ panzi ne tamâta lâ ngua nia. I ma kalo sukâŋa ñana ne wurâta tamâta kinda.

¹⁵ Kinda tasama tu kinzi tinikoa ngu rârâni nenzi maro nde kelekele kaa nâ. Kinzi tamâta nâ sipare tainzi lâ mira “silva” tini wa mira “gol” tini wa.

¹⁶ Kinzi maro laŋeŋa ñinde kawanzi keno, andeta sikura tu siporo ngua kâ, ande tia. Kinzi matanzi keno, andeta sikura tu simora kelekele kâ, ande tia.

¹⁷ Kinzi taŋanzi keno, andeta sikura tu siloŋo ngua, ande tia. Aku kinzi sikura tu simbana korananzi, ande tia ndo.

¹⁸ Ara ñana kinzi tamâta uru sipare maro laŋeŋa kaa kaa tainzi ñinde ma sipânŋa simo rege-rege kunzi maro laŋeŋa ñinde. Nana iloŋgu tu tamâta ea uru kalonzi tawana maro

lanjeŋa ŋinde, ande kinzi kala ma sipâŋga kaa nâ, sitogonzi kinzi mine.

¹⁹ Anŋa miki Isrel tamâta, miki kapanea Yova Kindeni kasuka i ŋa kâki! Anŋa miki Yova Kindeni ne patarawâŋa tamâta lâ Aron ne vâsa ŋgu, miki kala kapanea i ŋa kasuka kâki!

²⁰ Anŋa miki tamâta lâ Livai ne vâsa ŋgu, miki kala kapanea Yova Kindeni ŋa kasuka kâki! Miki tamâta ea uru kamege ŋana Yova Kindeni kâ, miki rârâni kapanea i ŋa kasuka kâki!

²¹ Mao nâ, miki tamâta kamo Saion Tuu kulu lâ Yova Kindeni ne lawea Jerusalem ilo, miki ŋinde kapanea i ŋa kasuka kâki! Tapanea Yova Kindeni ŋa tasuka kâki!

136

Kawânda ndaŋge ilâ pa Maro Kindeni

¹ Kinda kawânda ndaŋge ilâ pa Yova Kindeni, ŋana tu i nde ara tamwata.

“Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

² Kinda taporo ndaŋge ilâ pa Maro Kindeni, ina ipolenzi maro rârâni.

“Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

³ Kinda taporo ndaŋge ilâ pa Maro Njalae, ina kala ipolenzi tamâta ŋalaŋala rârâni simo tâno kulu.

“Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

⁴ Ina simbo nâ uru iveta mâsi ŋalaŋala.

“Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

5 I ne ilo-kalo nde ŋalae ndo; mine kala ipulia samba ipâŋga lâ.

“Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

6 Ina io tâno imandi lââ kulu.

“Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

7 Ina ionzi sinâla ŋalaŋala sipâŋga samba tini.

“Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

8 Aku ina io kari tu ikatona mbwale.

“Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

9 Ina io nzimona tavanzi pitu tu sikatona mbo.

“Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

10 Ina nanayoni ivilanzi timbunda, kala ipunzi Isip tamâta natunzi tamâne nzâla-kulu pâta sipamateteu.

“Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

11 Nineŋga ina ikainzi Isrel ŋgu sipile Isip tâno siyâti simâ.

“Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

12 I tamwata ne walo nde kaika ndo, kala iveta mine.

“Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

13 Aku muli ŋga ina ipu Tâi Njiji kala ipwa pwataki mo rua.

“Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

14 Nineŋga ina ikainzi ne tamâta soka mâsa-mâsa nâ lâ tâi ŋgini simbwaliu silâ.

'Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

15 Andeta ipatuku Isip nenzi koipu ŋalae tavanzi ne zugu tamâta sinu lââ kala sipamateteu lâ.

'Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

16 Aku ina imuŋga panzi ne tamâta soka nia bilimu silâ.

'Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

17 Njineŋga ina ipunzi koipu kaika ŋalaŋala pâta simâte.

'Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

18 Kinzi koipu ŋalaŋala ŋinde nawalanzi pinde nde ŋanzi ŋalae, andeta ipunzi pâta simâte.

'Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

19 Ina ipu Amor ŋgu nenzi koipu ŋalae Sihon pâta imâte.

'Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

20 Aku ina kala ipu Basan ŋgu nenzi koipu ŋalae Ok pâta imâte tona.

'Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

21 Njineŋga ikai kinzi koipu ŋalaŋala ŋinde nenzi tâno, aku ikisi keru panzi ne tamâta.

'Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

22 Njineŋga tâno ŋinde ilanzi ne wurâta tamâta Isrel.

'Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

23 Kinzi simo lee aku muli, ŋinenŋa nenda kazâŋa tamâta sipole kinda lâ, andeta i ŋandai kalo kapa ŋana kinda ŋga.

“Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

24 I kalo ŋgere kilo ŋana kinda kê, kala ikai kinda piti lâ nenda kazâŋa tamâta mbaunzi ilo.

“Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

25 Ina uru kâpwa ilanzi kekekele rârâni simo vianzi.

“Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

26 Mine nde kawânda ndaŋge ilâ pa Maro Kindeni, inani imo samba ilo.

“Mao nâ, i tini mwasa ndo pa kinda ikura zo rârâni.

137

Kinzi Isrel simo tâno tonŋe ku sipataiŋa ŋana nenzi lawea kê

¹ Maka kasaŋona Babilon ŋgu nenzi lââ ŋgaŋe-ŋgaŋe, aku kaloma ŋgere ŋana nema lawea Saion kê. Mine nde maka kaloma sukâŋa kala kamo kapataiŋa nâ.

² Maka kasonanzi nema wâŋgu sitâra lâ kêi simandi waŋgiramama ŋinde lakanzi kulu, aku kapile keno.

³ Maka kaveta mine ŋana duvi ŋine kê: kinzi kazâŋa tamâta muŋga sikai maka kaika sioma lâ nenzi tâno ŋinde, aku kinzi ŋinde sipai maka tu, “Kala ŋine miki ma kawâŋgi wâŋgiŋa tonŋe

ņana iveta maka iloma ara kâ. Kawângi Saion ne wânggiņa tonġe!”

⁴ Opopo, maka kamo kinzi tinikoa nenzi lawea ma! Mine nde maka kakura ņana kandeka ku kawângi Yova Kindeni ne wânggiņa mâsi mana, a? Tia ndo!

⁵ O Jerusalem lawea, ambo naņa ma kalonġu kapa ņanano, ande ara ņana Yova Kindeni ma iyaula mbaunġu, ņana naņa ma akura tu ara neņġu wângu kilo tia.

⁶ O Jerusalem lawea, ambo naņa ma kalonġu kapa ņanano, ambo naņa ma apile nanenġu mâsi ņana andekanano ņalae tina kâ, ande ara ņana Yova Kindeni ma iveta ņandolânġu saka-mao, ņana naņa ma akura tu awângi wânggiņa kilo tia.

⁷ O Yova Kindeni, maka kano pano tu kalo ņġere kilo ņana vetâņa sakamao ņinde kinzi Idom ņġu siveta, lâ zo ņinde nema kazâņa tamâta sipara kuma ku sipole Jerusalem lawea. Kalo ņġere kilo ņana ņġua ņinde kinzi simo siporo mine tu, “Kazavaru Jerusalem lawea ndoni! Kazavaru ne luma wa kelekele rârâni marumbuni lâ!”

⁸ Aņa miki Babilon ņġu, kalonġo ņġa; Yova Kindeni ne pateâņa ikeno tu i ma izavaru miki ndo lâ. Tamâta ea ipare nia pami ņana vetâņa sakamao miki munġa kaveta pa maka ņinde, ande i ma iveta mâsi ara ndo.

⁹ I ma indeka ņana ikainzi nemi lâlu puro-puro ku itambiranzi sindue mira kulu sipamateteu.

*Tamâta kawa ndanġe pa Maro Kindeni
Daviti isia wânggiņa ġine*

¹ Yova Kindeni, naņa ilonġu kalonġu ndoni aporo ndanġe imâ pa noko. Naņa amandi kinzi maro rârâni naonzi ku awânġi wânggiņa paneâņa kâ pa noko.

² Noko tini mwasa pa naņa ikura zo rârâni, aku noko uru kuveta ikura ne ġgua rârâni. Aku noko kusuka tamwata ġa tava ne ġgua pâņa ġinde kâki ndo, kala ipole kelekele pinde rârâni. Mine nde naņa naonġu pa noko ne luma sapâņa, ku apare tukunġu apaneano asuka noko ġa kâki.

³ Naņa asarâwa pa noko lâ, aku noko kupaloġo pa nanenġu noņa kala kuo tamwata ne walo ġalae imâ pana ku ipu tini kaika pa ilonġu kalonġu.

⁴ Aku koipu ġalaġala rârâni simo tâno ndoni kala siloġo pâri ġana noko ne ġgua tukunġa kâ. Mine kala kinzi ma sipanea noko ġa sisuka kâki.

⁵ Kinzi ma siwânġi wânggiņa situla noko ne vetâņa ġalaġala pwataki, aku ma situla noko kilala pwataki tona tu noko ġa imo ġalae ndo.

⁶ O Yova Kindeni, noko kumo âta ndo, andeta noko kalo ġgere ġananzi tamâta ġine uru sipatawa warakanzi tininzi. Anġa tamâta ea uru sipasuka warakanzi tininzi, ande kinzi ġinde sikura tu sipavea ġanano, ande tia.

⁷ Mao nâ, lâ zo ġana malia kie-kie ipânġa pa naņa, ande noko uru pwea ġanana kala amo ara nâ. Nanenġu kazâņa tamâta wisinzi nâna ġalae pa naņa, andeta noko uru kumandi kupara kunzi. Noko ne walo nde kaika ndo; mine nde noko pwai naņa piti lâ kazâņa ilo.

⁸ Yova Kindeni ma iveta vetâŋa rârâni ŋinde i muŋga ipa ŋgua tu ma iveta pa naŋa. Nana tu Yova Kindeni, noko ne tini-mwasa uru ikeno mine ku imo nâ. Mine nde noko ma kupile noko mwasi maka Isrel ŋgu ndimo.

139

Maro Kindeni ne ilo-kalo nde ŋalae ndo Daviti isia wângiŋa ŋine

¹ Yova Kindeni, noko mata kulea sondu pa ilonŋu kalonŋu, kala kusama naŋa kilalânŋu marumbu lâ.

² Ambo naŋa asaŋona tâku amandi tâku, ande noko kumora ku kusama nanenŋu vetâŋa rârâni. Noko kumo malawae ŋinde, andeta kusama nanenŋu ilo-kalo rârâni.

³ Ambo naŋa aveta wurâta tâku apwarea tâku, ande noko kumora ku kusama. Nanenŋu vetâŋa rârâni nde ikeno nia yo lâ noko nao.

⁴ Yova Kindeni, ambo naŋa ilonŋu tu aporo ŋgua, andeta aporo pwataki tia yo yo, ande nanayoni noko kusama nanenŋu ŋgua ŋinde marumbu lâ.

⁵ Mao nâ, noko kunge naŋa mbwaliu lâ kutogo ŋgumbi mwasina, aku noko tamwata uru pwea ŋanana.

⁶ Naŋa ilonŋu ikai wurâta ŋalae ŋana asama noko ne vetâŋa ŋinde duvi kâ. Opopo, noko ne ilo-kalo nde kelekele ŋalae tina, kala akura tu asama duvi tia ndo!

⁷ Mine kala ambo naŋa atu apavea ŋanano, ande naŋa ma alâ pa sinia, a? Naŋa ma akâwa

alâ pa nia ndia ŋana noko ma kumorana tia, a?
Tia ndo!

⁸ Ambo naŋa ma akâki pa samba lawea âta ŋinde, ande noko kumo niani ndaina. Ambo naŋa ma alâ pa mateŋa nianzi, ande noko kala kumo nia ŋinde tona.

⁹ Ambo naŋa ma alou alâ lee apâŋga nia malawae ndo pa mbwera kâ, tâku alâ amo nia malawae ndo pa wâra kâ tâku,

¹⁰ ande noko ma kumo niani ndaina tona, aku noko ma pwai poe sondo pa naŋa wa kusaŋa mbaunŋu kuvilana wa.

¹¹ Mao nâ, ambo naŋa ma ano pa kondoma tu imâ ivea naŋa, ambo naŋa ma ano pa kari tu ipalele ipâŋga ŋaŋa, ande naŋa ma akura tu apavea ŋana noko kâ, ande tia.

¹² Ŋana tu kondoma ikura tu ipono noko mata, ande tia ndo. Kondoma wa mbwale pwataki wa nde kelekele kie taituni lâ noko nao. Mine nde noko uru kumora nia lâ kari wa mbo wa.

¹³ Yova Kindeni, nanayoni noko tamwata kuveta karaenŋu ne pinde-pinde ndoni. Noko kuo naŋa apâŋga nana kapwa ilo, aku kusenŋe tukânŋu ndoni ilâ taitu.

¹⁴ Noko ne mâsi ŋana kupulia naŋa kâ nde ŋalae tina ku ara ndo. Mine kala naŋa amege ŋanano wa apaneano wa. Naŋa asama tu noko ne vetâŋa râràni nde ara ku ara ndo!

¹⁵ Nia ndoyo, lâ zo ŋinde naŋa atumbu mwasa-mwasa amo paveâŋa nâ lâ nana kapwa ilo, aku tukânŋu sipasenŋe lâ, ande noko kumora ku kusama lâ.

¹⁶ Naŋa nana ipagugua naŋa tia yo, andeta

noko mata kumora naŋa lâ. Naŋa apâŋga amo tâno kulu tia yo yo, andeta nanayoni noko kupatea nanenŋu zo ŋana ma amo viânŋu kâ marumbu lâ, kala kuŋgere zo ŋinde kambwaŋe lâ pepa tini ikeno lâ.

¹⁷ Opopo, Maro Kindeni, naŋa akura tu asama noko ne ilo-kalo rârâni ŋinde tia ndo! Noko ne ilo-kalo nde ŋalae tina.

¹⁸ Ambo naŋa ma asowe kelekele rârâni noko uru kalo ŋgere ŋana ŋinde kambwaŋenzi, ande kambwaŋenzi ŋinde ma ipole paulo rârâni ikeno sâwa ndoni. Lâ zo ŋana naŋa amandi sânda lâ kenoŋa nia, ande naŋa amo kuku noko yo.

¹⁹ Ayo, Maro Kindeni, naŋa ilonŋu tu noko ma kupunzi tamâta sakamao pâta simâte. Naŋa ilonŋu tu kinzi tamâta kala ilonzi pa paraŋa nâ ŋinde nde ma sipile naŋa ku silâ.

²⁰ Kinzi kazâŋa tamâta ŋinde uru siporo ŋgua pavaligiŋa sakamao pa noko. Mao nâ, kinzi siveta ŋgua potomule kaŋa-kaŋa ŋana siyaula noko ŋa.

²¹ Yova Kindeni, naŋa wiŋiŋu nâna ndo panzi tamâta ea wisinzi nâna pa noko. Naŋa tiniŋu pwâka ndo ŋananzi tamâta ea uru sikai kazâŋa pa noko.

²² Mao nâ, naŋa ilonŋu panzi tamâta ŋinde tia ku tia ndo! Naŋa amora kinzi sitogo warakânŋu nenŋu kazâŋa tamâta mine.

²³ Mine nde Maro Kindeni, naŋa ilonŋu tu noko ma kulea sondu pa naŋa, aku kumora ilo-kalo rârâni ŋine ikeno ilonŋu kalonŋu. Pwai

samâŋa pana, aku kutula nanenġu ilo-kalo rârâni pwataki.

²⁴ Ambo naŋa ayoka lâ nzâla ara tia tâ, ande naŋa ilonġu tu noko ma kutula ŋinde pwataki pana. Pwai poe sonġo nâ pana, aku kuona alâ pa via ne nzâla, ŋana ma amo ara mine ku amo nâ.

140

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ikea ŋana i kâ

Daviti isia wângjiŋa ŋine

¹ Yova Kindeni, pwai naŋa piti lâ kinzi tamâta sakamao mbaunzi ilo. Kinzi tamâta ŋinde ilonzi tu sipunzi tamâta. Mine kala ano pano tu pwea ŋanâna.

² Ikura zo rârâni kinzi kalonzi ŋgere ŋana mâsi sakamao nâ. Aku kinzi siveta wisi-nâna tava kazâŋa ipâŋga ŋgininzi ikura zo zo.

³ Kinzi nenzi ŋgua nde mata-mata, itogo mwâta niŋo ruru ndo mwasina. Mao nâ, kinzi kawanzi ŋgua uru iyaulanzi tamâta, itogo mwâta saka ikanzi tamâta kala simâte mine.

⁴ Mine nde Yova Kindeni, pwatona naŋa, ŋana kinzi tamâta sakamao ŋinde nenzi walo ma ikura tu ipole naŋa tia. Kinzi ilonzi tu sipunzi tamâta, aku sipa ŋgua lâ tu ma sizavaru naŋa tona. Mine kala ano pano tu pwea ŋanana.

⁵ Kinzi taŋa-kaika tamwatanzi ŋinde nde sipavea ku sio nimbu ŋana sikai naŋa kaika kâ. Kinzi sikalolo kaimbo ku siveta nimbu sio lâ nzâla tu ma sikai naŋa, itogo uru sikai simbi mine.

⁶ Mine nde naŋa asarâwa pa Yova Kindeni mine tu, “Nanenggu Maro Kindeni kala nokoni.” Yova Kindeni, kutambira taŋa pa nanenggu noŋa, aku kumâ kuvilana!

⁷ O Koipu Ŋalae Yova Kindeni, noko kumo nanenggu Yautâŋa Tamwata kaika. Muŋga, lâ zo ŋinde maka kamo paraŋa ilo, ande noko pwa-tona naŋa sondo nâ, kutogo nanenggu maramuŋa mwasina.

⁸ Mine nde Yova Kindeni, noko ma kusâu panzi tamâta sakamao tu ma siveta vetâŋa ndia ilonzi tu siveta, mine ndimo. Kinzi sipa ŋgua ŋana siveta vetâŋa sakamao kâ. Naŋa ano pano tu kupono nzalanzi.

⁹ Noko ma kusâu panzi nanenggu kazâŋa tamâta tu sizavaru naŋa ndimo. Vetâŋa ndia kinzi siporo tu ma siveta pa naŋa, ande naŋa ilonŋu tu noko ma kulele vetâŋa ŋinde itaulo pa warakanzi nâ.

¹⁰ Naŋa ilonŋu tu noko ma kuzavarunzi. Mao nâ, kusupwa yââ imbe ndue kulunzi! Kutambiranzu sindue silâ mbââ ŋalae ilo ku kusae nzâla, ŋana ma sikura tu siyâti simâ kilo tia.

¹¹ Kinzi tamâta mine uru sisowe ŋgua lanjeŋa nâ lâ tamâta pinde tininzi. Noko ma kusâu panzi tamâta ŋinde tu ma simo ara, mine ndimo. Naŋa ilonŋu tu vetâŋa sakamao ma ipâŋga walele nâ panzi tamâta ŋinde uru ilonzi tu sipunzi tamâta, ku ma izavarunzi ndo lâ.

¹² Yova Kindeni, naŋa asama tu noko uru kuvilanzi sugorai tamwatanzi. Anŋa tamâta ea nenzi kaika ŋalae koŋa tia kala sikura tu sipavila warakanzi tia, ande noko uru kuveta vetâŋa

sondo ndo panzi.

¹³ Mao nâ, kinzi tamâta arara ma sipaneano sisuka noko ña kâki. Kinzi ñinde ma simo kuku noko.

141

Tamâta tonje ino pa Maro Kindeni

Daviti isia wânggiņa ñine

¹ Yova Kindeni, kala ñine naña ano pano. Naña asarâwa pano tu kupaloño pa nanenğu noña. Kumâ walele nâ kuvilana.

² Naña ilonğu tu nanenğu noña ñine ma ikâki pano itogo mundo ne kuwae ara mwasina. Kari indue lala lâ, kala asuka mbaunğu kâki akai noña pano itogo nanenğu patarawâña mine.

³ Yova Kindeni, naña ano pano tu pwatona naña kawânğu sondo. Pwai poe pa nanenğu ñgua rârâni.

⁴ Pwai poe sondo nâ pa ilonğu kalonğu tona. Tia ma ilonğu igagatina ñana aveta mâsi sakamao wa apakaka kunzi tamâta sakamao aveta kiesaka kunzi wa. Ambo naña ilonğu pateo tu ma asañoa aka kunzi lâ nenzi kâña-nuña ñalanala, ande naña ano pano tu kupono nzalânğu.

⁵ Ambo tamâta ara tonje kalo sukâña ñanana kala ipu naña wa itu naña sondo wa, ande ñinde ma ara. Andeta ikura zo rârâni naña ano pa Yova Kindeni tu ma itoto kinzi tamâta sakamao nenzi vetâña potomule. Naña tiningu pwâka ndo tu kinzi tamâta sakamao ma sisuka naña ñânğu kâki.

⁶ Ara ŋana tamâta pinde ma sikainzi tamâta sakamao ŋinde nenzi koipu ŋalaŋala silâ pa nia ndamwa ku ma sitambiranzî sindue. Njineŋga lâ zoni ndaina kinzi ma sisama tu Yova Kindeni kawa ŋgua nde mao kanaŋo.

⁷ Ara ŋana kinzi ma sitambira tukanzi simbe sindue mateŋa nianzi nzâla kawa, itogo tamâta itale kâi ilâ pinde-pinde ku itambira pwapwataki mine.

⁸ Andeta Koipu Njalae Yova Kindeni, naŋa kalonŋu tawana noko nâ. Naŋa amâ pano tu ma amuna noko tini laiti. Noko ma kusâu panzi kazâŋa tamâta tu sipu naŋa pâta amâte, mine ndimo.

⁹ Kinzi kiesaka tamwatanzi sio nimbu ŋana sikai naŋa kaika kâ. Naŋa ano pano tu pwea ŋanana, ŋana naŋa ma anŋeŋge ŋana nenzi nimbu ŋinde kâ.

¹⁰ Naŋa ilonŋu tu kinzi tamâta sakamao nenzi nimbu ŋinde ma ikai kinzi warakanzi kaika, anŋa naŋa warakâŋgu ma anŋeŋge ŋana nimbu ŋinde kâ, ku ayoka alâ.

142

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ivila i Daviti isia wânggiŋa njine, lâ zo ŋinde imuna imo ŋgânza ilo.

¹ Naŋa asarâwa kaika pa Yova Kindeni. Naŋa kawâŋgu kâki ano papa i tu ma ivilana.

² Naŋa ilonŋu makisa kala aporo papa i, atula ŋgua pwataki ŋana malia kie-kie rârâni kala ipânŋa pa naŋa njine.

³ Yova Kindeni, lâ zo ŋana ilonŋu malia ŋalae tina, ande noko uru pwatonana. Nanenŋu kazâŋa tamâta sivea nimbu tonŋe lâ nzâla naŋa uru ayoka ŋinde. Kinzi situ ma sikale naŋa kaika kâ.

⁴ Opopo, naŋa matâŋgu ilâ wa imâ wa, andeta amora tu tamâta tonŋe imo tiningu laiti ŋana ivila naŋa kâ, ande tia. Tamâta tonŋe imo ŋana ikea ŋanana, ande tia. Tamâta tonŋe kalo sukâŋa ŋana naŋa kâ, ande tia.

⁵ Mine nde Yova Kindeni, naŋa asarâwa pano tu kumâ kuvilana. Naŋa aporo tu, “Noko tamwata nâ nde nanenŋu katonâŋa tamâta. Lâ zo ŋine naŋa amo viâŋgu, ande naŋa ilonŋu pa kelekele taitu ŋine nâ; naŋa ilonŋu tu noko ma kumo kuku naŋa.”

⁶ Naŋa asarâwa pano tu kuvilana. Kutambira taŋa pa nanenŋu noŋa, ŋana tu ilonŋu kalonŋu nde malia ndo. Nanenŋu kazâŋa tamâta kinzi nde tamâta kaika ndo, aku naŋa akura tu apolenzi tia. Mine kala ano pano tu pwaina piti lâ mbaunzi ilo.

⁷ Malia ŋine ikale naŋa kaika lâ, itogo wâlo kaika ikeno tiningu mwasina. Naŋa ano pano tu kupalalana wâlo ŋine piti lâ tiningu, ŋana naŋa ma amo ara kilo kâ. Nŋinenŋa naŋa ma apaneano asuka noko ŋa kâki. Aku noko ne tamâta ma simora tu noko kuveta kie ara pa naŋa, aku kinzi kala ma simandi kuku naŋa ŋana sipaneano.

143

Tamâta ino pa Maro Kindeni tu ma ivila i Daviti isia wâŋgiŋa ŋine

¹ Yova Kindeni, kupaloṅo pa nanenṅu nonṅa! Kutambira taṅa pa nanenṅu tiṅa. Noko ne vetāṅa rârâni nde sonḍo, aku noko uru kuveta ikura tamwata ne ṅgua rârâni. Mine kala ano pano tu kupaloṅo pa naṅa!

² Naṅa asama tu tamâta tonṅe imo tava ilo mbâra-mbâra ndo lâ noko nao, ande tia ndo. Mine nde noko ma kuo ne wurâta tamâta naṅa amandi noko ne ṅgua nia ndimo.

³ Kumora ṅga; nanenṅu kazâṅa tamâta itanṅula naṅa lee ipolena ku itawa naṅa ndue ndo lâ. Ipa naṅa kaika lâ, aku io naṅa amo nia kondoma, atogonzi tamâta ṅinde simâte muṅani lâ.

⁴ Mine kala naṅa ilonṅu kurana tia, aku ilonṅu kalonṅu nde malia ndo.

⁵ Kala ṅine naṅa kalonṅu ṅgere kilo ṅana zo muṅgâṅa. Naṅa kalonṅu ṅgere ṅana noko ne vetāṅa rârâni, vetāṅa ṅalaṅala muṅga kuveta ṅinde.

⁶ Mine nde naṅa asuka mbaunṅu kâki ku ano pano, ṅana tu naṅa ilonṅu ndo tu noko ma kumo kuna, itogo tâno mâsa-mâsa ilo ndo tu karâzi ma imbe indue.

⁷ Yova Kindeni, kumâ kuvila naṅa walele nâ, ṅana tu ilonṅu kurana tia ndo. Noko ma kupavea ṅanana ndimo. Ambo noko ma kupavea ṅanana, ande naṅa ma amâte ku ma alâ amo mateṅa nianzi.

⁸ Naṅa ao nenṅu kalo-tawana ilâ pa noko simbo nâ. Mine nde ano pano tu kuveta nanenṅu kalo-ṅgere ipânṅa ikura mboyoy mboyoy ṅana noko ne tini-mwasa ṅinde uru ikeno mine

ku imo nâ. Nanenġu noŋa imâ pa noko nâ. Mine kala kutula nzâla pana, aku naŋa ma ayoka noko muli.

⁹ Yova Kindeni, naŋa apalilu akâwa amâ pa noko tu ma pwea ŋanana. Pwai naŋa piti lâ nanenġu kazâŋa tamâta mbaunzi ilo!

¹⁰ Nanenġu Maro Kindeni kala noko. Mine nde naŋa ilonġu tu noko ma kupananana sondo ŋana apaveta kuku noko ne pateâŋa nâ. Kuveta kie ara pa naŋa, aku pwai poe pana ŋana ayoka nzâla ara nâ.

¹¹ Yova Kindeni, naŋa ano pano kilo tu pwaina piti lâ kazâŋa ilo, ŋana noko kilala ma ipânġa nia yo. Noko nde vetâŋa sondo warika. Mine nde kutiŋgi malia rârâni ŋine piti lâ tiniŋgu.

¹² Noko ne tini-mwasa ikeno pa naŋa ikura zo rârâni. Mine kala ano pano tu kupunzi nanenġu kazâŋa tamâta rârâni pâta simâte. Kuzavarunzi tamâta rârâni ŋinde uru siveta kenzi sakamao pa naŋa, ŋana tu naŋa amo noko ne wurâta tamâta.

144

*Koipu ŋalae kawa ndanġe pa Maro Kindeni,
ŋana tu ivila i kala ipole paraŋa lâ
Daviti isia wângjiŋa ŋine*

¹ Naŋa apanea Yova Kindeni asuka i ŋa kâki, ŋana tu ina kaika tamwata ŋana ikatona naŋa kâ, itogo mira ŋalae mwasina. Aku ina kala uru ipanana naŋa sondo nâ ŋana paraŋa ne mâsi kâ.

² I nde nanenġu Maro Kindeni tini-mwasa warika, aku ina uru ikatona naŋa itogo ŋgumbi kaika mwasina. I imo itogo nanenġu maramuŋa

mine, aku nanenġu Yautâņa Tamwata kala i. Aku naņa kalonġu tawana tu i ma ikea ŋanana, ŋana tu ina kala uru ipolenzi tinikoa ŋgu ku ionzi simo naņa kalonġu.

³ Andeta Yova Kindeni, nanenġu morâņa tu maka tamâta nde kelekele kaa nâ. Mine nde mana mana ŋga noko uru kalo ŋgere ŋanama, a? Maka katogo kelekele sugorai kaa nâ mine. Mine nde ŋana sâ kâ ŋga noko ilo ŋanama, a?

⁴ Maka nde katogo tamâta imbana koroani tini mwata nâ mbwani taitu nâ lâ kawa. Maka kamo zo mbwana-mbwana nâ, katogo kâi uņa mine.

⁵ Mine nde Yova Kindeni, pwai samba ne nzâla piti, aku kundue kumâ ku kuvilama! Kusunġa mbau ndue ku kutanġonzi tuu, aku kuveta mundo ŋalae ipânġa tuu tininzi.

⁶ Kusupwa loloa salaga-salaga indue imâ inġaranzi kazâņa tamâta sikâwa pwapwataki silâ. Noko ne silâwa nâ kupanenzi, aku kusokinzi sikâwa silâ.

⁷ Yova Kindeni, naņa asakoko amo tâi geza-geza ilo. Kusunġa mbau indue imâ ku kutapa naņa akâki amâ. Kuvilana, ku pwaina piti lâ kinzi tinikoa tamâta kaika mbaunzi ilo.

⁸ Kinzi tamâta ŋinde kawanzi laņeņa nâ. Lâ zo ŋana kinzi mbaunzi kâki siporo tu “Maro isama tu nanenġu ŋgua nde mao nâ”, ande kinzi silâņe nâ.

⁹ Andeta Maro Kindeni, kala ŋine naņa ma awânġi wânġiņa wasaseki tonġe pa noko. Naņa ma ara wânġu ŋalae ku awânġi pano.

¹⁰ Ŋana tu nokoni uru kusuka maka Isrel nema koipu ŋalanġala ŋana sipole paraņa kâ, aku

nokoni kala uru pwai ne wurâta tamâta naņa Daviti piti lâ kazâņa ilo.

¹¹ Mine kala njine nâ kumâ kuvilana, njana kinzi kazâņa tamâta ma sikura tu siveta kenzi sakamao pa naņa tia. Pwaina piti lâ tinikoa tamâta kaika mbaunzi ilo, kinzi laņeņa tamwatanzi njinde. Lâ zo njana kinzi mbaunzi kâki siporo tu “Maro isama tu nanenġu njua nde mao nâ”, ande kinzi silâņe nâ.

¹² Maka kano pano tu kuvilama, njana tu maka iloma tu natuma tamâne limoa kinzi ma situmbu tava walo kaika, sitogonzi kâi njalanala mine. Aku maka iloma tu natuma taine kinzi ma sipânġa ara ndo, sitogo sâmbe arara njinde kinzi sisiņgarana ku siņġunu njana koipu njalae ne luma ma imandi kulu kâ.

¹³ Aku maka iloma tu kâpwa kie-kie ma ipânġa maria lâ nema tâno ilo tona, njana kâpwa ne luma ma pipi ndo. Aku maka iloma tu nema lama malakupi ma sipaguguanzi natunzi kambwanenzi walo.

¹⁴ Maka iloma tu nema bulmakao kala ma sipaguguanzi natunzi rârâ njinde tona. Andeta maka tinima pwâka tu kinzi kazâņa tamâta ma sipu nema lawea ne njumbi mira pwataki ku sikaima kaika kalâ kamo nenzi lawea. Maka tinima pwâka tu kinzi tamâta ma simandi nema lawea ne nzâla njane ku sitarâra njana kazâņa nao panzi kâ.

¹⁵ Ambo Yova Kindeni ne nzâmbe ma ikeno mine pa njgu tonġe, ande kinzi ma sindeka njalae. Mao nâ, tamâta ea kinzi uru kalonzi tawana nenzi Maro Yova Kindeni, kinzi njinde ma sindeka mine nâ.

145

Paneâņa ilâ pa Maro Kindeni Daviti isia wângjiņa ñine

¹ Maro Kindeni, nanenġu koipu ñalae, naņa ma atula noko kilala pwataki tu noko ña nde ñalae ndo. Naņa ma aporo kawânġu ndanġe imâ pano mine ikura zo rârâni.

² Ikura zo zo naņa ma kawânġu ndanġe imâ pano. Naņa ma apaneano asuka noko ña kâki mine ku amo nâ.

³ Yova Kindeni i ña nde ñalae ndo, aku ara ñana kinda ma tapanea i ña tasuka kâki ndo. Ina âta tamwata, aku tamâta tonġe ikura tu isama i kilala sondo, ande tia.

⁴ O Yova Kindeni, kinzi tamâta kala simo lâ zo ñine nde ma sitapâri panzi natunzi ñana noko ne vetâņa arara kâ, aku muli ñga nenzi vâsa ñinde kala ma sitapâri mine nâ pa warakanzi natunzi. Ikura zo rârâni, kinzi tamâta ma sipaneano mine nâ ñana noko ne vetâņa ñalañala kâ.

⁵ Kinzi ma situla noko kilala pwataki tu noko ne walo nde kaika ndo, aku kumo pwai koipu ñalae pa kelekele rârâni wa nia ndoni wa. Aku naņa warakânġu kala ma kalonġu ñgere mine nâ ñana noko ne vetâņa arara kâ.

⁶ Mao nâ, kinzi tamâta ma sitapâri ñana mâsi kaika ñalañala noko munġa kuveta ñinde, aku naņa kala ma aporo atula noko kilala pwataki tu noko ña nde ñalae ndo.

⁷ Kinzi ma siporo situla pwataki tu noko nde ara tamwata, aku ma siwânġi wânġjiņa ñana noko ne wisi-wisi kâ mine tu,

⁸ “Yova Kindeni i nde kalo-sukâŋa warika wa wisi-wisi warika wa. I uru wisi nâna walele tia, aku ne tini-mwasa ŋalae ŋinde ikeno mine ku imo nâ.

⁹ Ina kala uru iveta kie ara nâ panzi tamâta rârâni, aku i uru io ne wisi-wisi ilâ pa kelekele rârâni muŋga ivetanzi sipâŋga ŋinde.”

¹⁰ Mao nâ, Yova Kindeni, kelekele vianzi kâ rârâni noko muŋga kupulianzi ŋinde nde ma sipanea noko ŋa sisuka kâki. Aku noko ne tamâta rârâni kala ma kawanzi ndaŋge pano.

¹¹ Kinzi ma situla pwataki tu noko kumo koipu ŋalae kaika ndo pa samba wa tâno wa, aku ma sitapâri ŋana noko ne walo kaika ŋinde tona.

¹² Mine kala tamâta rârâni ma sisama ŋana vetâŋa ŋalaŋala kie-kie noko muŋga kuveta ŋinde. Aku kinzi ma sisama tu noko kumo koipu ŋalae kaika tamwata, aku noko ŋa nde ŋalae ndo.

¹³ Mao nâ, noko ma kumo pwai maro mine ikura zo rârâni. Noko kumo koipu ŋalae, ma kumo mine ku kumo nâ.

Yova Kindeni uru iveta ikura tamwata ne ŋgua pâŋa rârâni, aku i ne vetâŋa rârâni itula pwataki tu i nde wisi-wisi warika.

¹⁴ Tamâta ea sisânda malia kulu, ande i uru ivilanzi tamâta ŋinde rârâni. Aku ina uru ipu tini kaika panzi tamâta ea nenzi walo ŋalae koŋa tia.

¹⁵ Kinzi kelekele rârâni simo vianzi kâ ŋinde nde sio tininzi ŋana noko nâ tu ma kâpwa kusuanzi, aku noko uru kusuanzi lâ zo ndia putole ipunzi.

16 Nokoni uru kâpwa kulanzi kinzi rârâni taitu-taitu, kala sika lee kapwanzi pupuro lâ.

17 Mao nâ, Yova Kindeni ne vetâņa rârâni nde sondo ndo, aku i ne vetâņa rârâni itula pwataki tu i nde wisi-wisi warika.

18 Tamâta ea kinzi uru kalonzi tawana Yova Kindeni mao ku sisarâwa pa i tu ivilanzi, ande ipaloņo pa nenzi noņa rârâni.

19 Tamâta ea simege ņana i kâ, ande i uru kelekele ndia ilonzi papa ņinde ilanzi. I ipaloņo pa nenzi noņa, ku ikainzi piti lâ kazâņa ilo.

20 Ina kala uru ikatonanzi tamâta rârâni ņine ilonzi ndo ikeno pa i. Aņa kinzi tamâta sakamao, ande i ma izavarunzi ndo lâ.

21 Mine nde naņa ma apanea Yova Kindeni asuka i ņa kâki ikura zo rârâni. Aņa miki kelekele rârâni ņine i muņa ipuliami kala kapâņa kamo viami, ande miki kala kapanea i kasuka i ņa sapâņa kâki mine ku kamo nâ.

146

Tapanea Maro Kindeni Pavilâņa Tamwata tasuka i ņa kâki

1 Tapanea Yova Kindeni tasuka i ņa kâki! Naņa warakâņgu ma apanea i ņa asuka kâki.

2 Naņa ma apanea i ņa asuka kâki ikura zo rârâni naņa ma amo viâņgu lâ tâno kulu. Naņa ma awâņgi wâņgiņa paneâņa kâ papa nanenĝu Maro Kindeni lee alâ apâņa lâ kerî.

3 Nanenĝu tamâta, miki kalonĝo ņga; kinzi koipu ņalaņala sitavanzi tâno tamâta ma sikura ņaņa sivila miki kâ, ande tia. Mine kala miki ma kalomi tawananzi ndimo.

⁴ Lâ zo ɲana kinzi ma simâte, ande karaenzi ma ipalele ipânga itogo tâno kilo. Aku lâ zoni ndaina, vetâņa ndia kinzi muņa siporo tu ma siveta, ande ma sikura tu siveta tia.

⁵ Aņa tamâta ea kalo tawana tu Yakopu ne Maro Kindeni ma ivila i, ande i ma indeka nâ, ɲana tu ipasipa kuku ne Maro Yova Kindeni.

⁶ Yova Kindeni ina nia ndoyo ipulia samba wa tâno wa tâi wa, tavanzi kelekele rârâni simo vianzi lâ nia ndoni. Aku inani kala uru iveta ikura tamwata ne ɲgua pâņa rârâni ikura zo zo.

⁷ Tamâta pinde nenzi walo nde ɲalae koņa tia, kala tamâta pinde siveta kenzi sakamao panzi. Taitu Yova Kindeni uru ivilanzi tamâta ɲinde ku ivetanzi simo sondo. Aku ina uru kâpwa isuanzi tamâta ea putole ipunzi, ku iyautenzi tamâta simo kazâņa tamâta nenzi luma sakamao ilo ɲinde piti tona.

⁸ Ina uru ivetanzi tamâta matanzi leva-leva simora kilo. Aku ina kala uru ipu tini kaika panzi tamâta ea nenzi walo ɲalae koņa tia. Mao nâ, Yova Kindeni ilo ndo keno panzi ne tamâta, kinzi ɲine uru sipono muli papa i nâ.

⁹ Inani kala uru ikea ɲananzi tamâta lombo mine nâ, kinzi ɲinde soka pa lawea pinde simâ kala simo nenda tâno. Aku ina kala uru ivilanzi taine mwala-mwala wa kinzi lâlû mundoro wa. Aņa kinzi tamâta sakamao, ande inani uru izavaru vetâņa ndia kinzi situ siveta.

¹⁰ Kinda tasama tu Yova Kindeni ma imo koipu ɲalae mine ku imo nâ. Miki tamâta ɲine kamo Saion lawea, miki nemi Maro Kindeni ma ikai Maro mine ikura zo rârâni. Tapanea Yova Kindeni tasuka i ɲa kâki!

147*Tapanea Maro Kindeni Walo Tamwata tasuka i ŋa kâki*

¹ Tapanea Yova Kindeni tasuka i ŋa kâki! Ara ŋana kindi ma tawâŋgi wâŋgiŋa paneâŋa kâ pa nenda Maro Kindeni, ŋana tu ŋinde nde mâsi ara ku sondu ndo.

² Ŋana tu Yova Kindeni iŋunu Jerusalem lawea imandi kilo, aku kinzi tamâta ŋinde muŋga nenzi kazâŋa tamâta sikainzi silâ pa tâno tonje, ande Yova Kindeni ikainzi sitaulo simâ kilo.

³ Mao nâ, ikainzi sitaulo simâ kilo ku inzuku nenzi mbwatakâe. Aŋga tamâta pinde, ande malia iyaula nenzi ilo-kalo kala simo ara tia ndo. Andeta Yova Kindeni ivetanzi tamâta ŋinde simo ara kilo.

⁴ Ina ipateanzi pitu kambwaŋenzi marumbu lâ, aku ipatu kinzi pitu taitu-taitu ŋanzi.

⁵ Mao nâ, nenda Maro Ŋalae ŋa nde ŋalae ndo, aku imo tava walo kaika. I ne ilo-kalo ipole kindi tamâta nenda ilo-kalo marumbu lâ.

⁶ Ina kala uru walo ilanzi tamâta ea sipatawa warakanzi tininzi. Aŋga kinzi tamâta sakamao, ande i uru itawanzi ndue ku ipolenzi ndo.

⁷ Mine nde miki kawâŋgi wâŋgiŋa paneâŋa kâ pa Yova Kindeni! Kara wâŋgu ku kawâŋgi wâŋgiŋa ilâ pa nenda Maro Kindeni!

⁸ Ŋana tu ina uru ivetanzi take-take sipâŋga lâ samba tini, aku isupwa karâzi imbe indue ŋana iveta unza ipâŋga isala nia ndamwa ndamwa.

⁹ Aku ina kala uru kâpwa isuanzi simbi rârâni, aku lâ zo ndia kinzi sii natunzi sisarâwa ñana kapwanzi, ande inani uru kâpwa isuanzi.

¹⁰ Yova Kindeni ñandai ilo ndeka ñana kinzi zugu tamâta ñinde uru sipandekâna ñana warakanzi nâ nenzi kaika wa nenzi “hosi” ñalajala nenzi kaika wa.

¹¹ Andeta i indeka ndo ñananzi tamâta ea uru simege ñana i kâ, kinzi ñine kalonzi tawana tu i ne tini-mwasa ikeno panzi ikura zo rârâni.

¹² Mine nde miki tamâta ñine kamo Jerusalem lawea, miki kapanea Yova Kindeni kasuka i ña kâki! Mao nâ, miki ñine kamo Saion tuu kulu, miki kapanea nemi Maro Kindeni ña kasuka kâki!

¹³ Ñana tu ina iveta Jerusalem lawea ne ñgumbi nzâla sipânga kaika ndo, aku inani uru iveta kie ara nâ panzi tamâta simo ñinde.

¹⁴ Ina kala isokinzi lawea pinde nenzi zugu tamâta simo malawae ndo ñana miki nemi tâno kâ, aku iveta kâpwa ara ndo ipânga maria lâ nemi tâno ilo, kala miki kaka lee kapwami pupuro lâ.

¹⁵ Andeta ñinde nâ tia; i itu ñgua kaika ilâ walele nâ pa tâno, aku tâno ipaloño nâ pa i kawa ñgua ñinde.

¹⁶ Aku ina uru io wââ indue imâ itura tâno lâ. Aku io mwâka ipânga unza tini tona.

¹⁷ Ina uru io karâzi tava mira “ais” kiri-kiri imbe indue. Lâ zo ñana iveta nia pisi ñalae ndo, ande tamâta tonje ikura tu imo ara, ande tia.

¹⁸ Andeta muli nga ina iporo itu ñgua kaika, aku “ais” ipânga itogo lâ mine. Mao nâ, i kawa

ŋgua iveta “ais” ipâŋga lââ ku irere ilâ.

¹⁹ Aku mine nâ, Yova Kindeni iporo itula ŋgua pwataki pa Yakopu ne vâsa ŋgu tona. Itula ne ŋgua tukuŋa kie-kie panzi Isrel ŋgu.

²⁰ Andeta i ŋandai iveta kie mine panzi tinikoa ŋgu. Kinzi sizizâla ŋana i ne ŋgua tukuŋa. Mine nde tapanea Yova Kindeni tasuka i ŋa kâki!

148

Kelekele rârâni ikeno samba ilo wa tâno kulu wa sipanea Maro Kindeni sisuka i ŋa kâki

¹ Tapanea Yova Kindeni ŋa tasuka kâki! Miki rârâni kamo samba ilo, mikini kala kamo âta ŋinde, ande miki kapanea Yova Kindeni ŋa kasuka kâki!

² Miki aŋelo rârâni, miki kapanea i ŋa kasuka kâki! Mao nâ, miki aŋelo kaika rârâni, miki kapanea i ŋa kasuka kâki mine nâ!

³ Kari wa nzimona wa, miki kapanea i ŋa kasuka kâki! Aŋga miki pitu rârâni uru kasinala nia, miki kala kapanea i ŋa kasuka kâki mine nâ!

⁴ Noko samba kumo âta ndo, noko kupanea i ŋa kusuka kâki! Aŋga miki lââ kamo âta ŋinde, ande miki kala kapanea i ŋa kasuka kâki mine nâ!

⁵ Ara ŋana kelekele rârâni ŋinde ma sipanea Yova Kindeni sisuka i ŋa kâki, ŋana tu nia ndoyo i tamwata iporo itu ŋgua kaika, aku kinzi sipâŋga kala simo.

⁶ Ina iporo ŋgua, kala kinzi silâ simo nianzi nianzi, ma simo mine ku simo nâ. Io keru panzi lâ, aku sâ tonje ikura tu itoto i ne ŋgua tukuŋa ŋinde ututu, ande tia ndo.

⁷ Anŋa miki kelekele rârâni kamo tâno kulu, miki kala kapanea Yova Kindeni ŋa kasuka kâki! Miki iŋa ŋalaŋala wa kelekele kamo tâi geza-geza wa,

⁸ miki karâzi ne loloa wa mira “ais” wa, miki wâa wa mwâka wa, miki mbilu-lawea kaika kala uru kapono muli pa Yova Kindeni kawa ŋgua, ande miki rârâni kapanea i ŋa kasuka kâki!

⁹ Miki tuu ŋalaŋala wa tuu kiri-kiri wa, miki kâi bâŋa wa kâi kamandi dugu ilo wa,

¹⁰ miki simbi bâŋa wa simbi ŋgoi wa, miki mwâta wa sii wa, ande miki kala kapanea Yova Kindeni ŋa kasuka kâki!

¹¹ Anŋa miki koipu ŋalaŋala wa miki tamâta ŋgu ndoni wa, miki tamâta mbâna-mbâna wa miki katonâŋa rârâni wa,

¹² miki tamâta limoa wa miki taine taipa wa, miki tamâta kokoŋa wa miki lâlû kiri-kiri wa, ande miki rârâni kala kapanea Yova Kindeni ŋa kasuka kâki!

¹³ Mao kanaŋo, miki rârâni kapanea Yova Kindeni ŋa kasuka kâki, ŋana tu i simbo nâ ŋa nde ŋalae, ipolenzi ŋoa ŋalaŋala pinde rârâni. I ne walo nde kaika ndo, aku kelekele rârâni simo samba ilo wa tâno kulu wa, ande kelekele rârâni ŋinde simo i kalo nâ.

¹⁴ Aku i tini mwasa ndo panzi Isrel tamâta, kala ivetanzi sipânŋa ŋgu kaika lâ. Kinzi simo i tamwata ne tamâta. Mine kala kinzi uru sipanea i ŋa sisuka kâki. Tapanea Yova Kindeni ŋa tasuka kâki!

Wânggiņa ñana tandekana Maro Kindeni

¹ Tapanea Yova Kindeni tasuka i ña kâki! Lâ zo ñana miki Yova Kindeni ne tamâta kapasau ñana kawângi pa i kâ, ande ara ñana miki ma kawângi wânggiņa wasaseki papa.

² Mao nâ, miki Isrel tamâta, miki kalomi ñgere tava ndekâņa ñana Yova Kindeni, inani nanayoni ivetami kapâņa i ne ñgu. Miki ñine kamo Saion lawea, miki kandekana nemi koipu ñalae!

³ Miki kawângi wânggiņa, aku kaki kapanea i ña kasuka kâki! Kara nemi wânggu kie-kie, ku kandekana i.

⁴ Ñana tu Yova Kindeni uru ilo ara nâ ñananzi ne tamâta. Aku tamâta ea sipatawa warakanzi tininzi ku simarerea i, ande i ivilanzi tamâta ñinde ñana sipole paraņa kâ.

⁵ Ara ñana Yova Kindeni ne tamâta ma sindeka pâta, ñana tu kinzi sipole paraņa lâ. Ikura kari wa mbo wa, ande ara ñana kinzi ma sindeka ku siwângi wânggiņa papa i.

⁶ Ara ñana kinzi ma sisuņa kawanzi kâki sipanea Maro Kindeni, ñineņa sikai nenzi pila ñana kazâņa kâ mata ruru ndo ku silâ

⁷ sipare nia panzi tinikoa ñgu. Kinzi ma situ ñana ñgu ñinde nenzi vetâņa soki-soki, ku ma sizavarunzi wa sitawanzi ndue ndo lâ.

⁸ Kinzi ma sipa wâlo kaika lâ ñgu ñinde nenzi koipu ñalanala tininzi wa nenzi katonâņa tininzi wa.

⁹ Ñineņa kinzi ma sizavarunzi ñgu ñinde ndo, ikura Maro Kindeni ne pateâņa mine. Kinzi Maro Kindeni ne tamâta rârâni ma sipolenzi

kazâŋa tamâta mine nâ. Mine nde tapanea Yova Kindeni tasuka i ŋa kâki!

150

Tapanea Maro Kindeni tasuka i ŋa kâki

¹ Tapanea Yova Kindeni tasuka i ŋa kâki! Miki ŋine kala kamo Yova Kindeni ne luma sapâŋa ilo, miki kapanea i! Mao nâ, kapanea i kala uru imo samba lawea kaika ŋinde ilo!

² Ina uru iveta vetâŋa ŋalaŋala kie-kie, aku i ŋa tava ne walo kaika nde ŋalae ndo, ipole kelekele rârâni marumbu lâ. Mine nde miki kapanea i ŋa kasuka kâki!

³ Kambana nemi tando wa kara nemi wâŋgu kie-kie, ku kapanea i ŋa kasuka kâki!

⁴ Kara nemi wâŋgu, aku kaki kapanea i ŋa kasuka kâki! Kara nemi wâŋgu ŋalaŋala wa kambana kauro wa, ku kapanea i ŋa kasuka kâki!

⁵ Kara nemi kondo “aini” kiri-kiri wa ŋalaŋala wa, aku kaveta ne nduŋŋani ipâŋga ŋalae ilâ ŋana kapanea Maro Kindeni ŋa kasuka kâki!

⁶ Miki kelekele rârâni kamo viami, miki kapanea Yova Kindeni ŋa kasuka kâki! Tapanea Yova Kindeni ŋa tasuka kâki!

cccxix

MARO KINDENI KAWA NGUA
The New Testament and Psalms in the Sio Language
of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sio long Niugini

Copyright © 1995 Wycliffe Bible Translators

Language: Sio

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b3b81168-89df-5bc3-8b0c-cf72ef93d3de